

zlatna krv

Lucijus šepard

Naslov originala:

THE GOLDEN, Lucius Shepard

Copyright © 1993 by Lucius Shepard

Copyright © za srpski jezik **ocean**, 2004

zlatna krv

Lucijus šepard

Preveo
Oto Oltvanji

ocean

BEOGRAD, 2004

Za Majkla i Meri Ritu

Sledeći ljudi su mi zdušno pomogli tokom nastanka ove knjige:

Džim Tarner, Ralf Vićinanca, Kris Lots, Robert Frejzer, Mark i Sindi Zising, Am Frener i Dženifer Herši.

Veliko hvala.

Predgovor srpskom izdanju

Kao što to obično biva sa većinom mojih dela, *Zlatna krv* je nastala iz pripovetke koja se otrgla kontroli. Pristao sam da napišem nešto za antologiju horor priča vođen idejom o vampirima koji, poput starih vinara, uzgajaju ljude radi njihove krvi i onda, jednom u sto godina, kada određena krvna loza dostigne vrhunac, organizuju veličanstveno otakanje i degustaciju. Vrlo brzo pokazalo se da je pripovetka postala preduga za antologiju, a ja sam morao da nazovem priređivača i saopštim mu lošu vest.

Kada je došlo vreme da odaberem lokaciju za svoju vampirsku porodicu, odlučio sam da joj ne dam određeno ime, ali sam zato dvorac u kojem žive nazvao Banat, po jednoj regiji, dajući tako neku vrstu nagoveštaja o kojem predelu bi moglo da se radi.

Što se tiče samog dvorca, kao inspiracija za njega poslužile su arhitektonske fantazije Piranezija: njegove ogromne, disfunkcionalne prostorije, mostovi koji ne vode nikuda i ogromni točkovi koji nemaju svrhu delovali su mi kao koncept koji najviše pristaje zamišljenim operetskim ličnostima - vampirima većim od života, stvorenjima sklonim krajnostima i kitnjastim gestovima, gestovima bez praktične svrhe, pod pretpostavkom da im normalan dvorac ne bi bio od velike koristi, da im je potreban dvorac jedinstvene raskoši i bogate prirode kroz koji mogu da izraze svoju ekstravaganciju.

To se prelilo i u nastavak, knjigu - za sada bez naslova - na kojoj trenutno radim, u kojoj su kuće koje nastanjuju vampiri (budući da dvorci više nisu u modi) veoma neobične kuće, savremeni, proporcionalni ekvivalenti dvorca Banat. Izgleda da su ogromne, komplikovane građevine psihološka manifestacija vampirizma, prepoznatljiva anomalija... što dovodi do zaključka da sve velike evropske porodice imaju vampirskih sklonosti. U *Zlatnoj krvi*, ta sklonost je samo nagoveštena; u nastavku, ona je mnogo podrobnije obrađena.

Zlatna krv je oduvek bila zamišljena samo kao uvod, mali početni korak pred veliku avanturu, a nastavak, pisan desetak godina kasnije, kao mnogo više enciklopedijski, budući da proširuje istorijat Porodice gotovo dvesta godina u budućnost; međutim, uprkos relativnoj sažetosti, *Zlatna krv* ostaje žešća i strastvenija knjiga.

Dakle, da ne bih dalje dužio, dozvolite mi da vam u ime Porodice poželim dobrodošlicu u dvorac Banat i njegovu Veliku plesnu salu, u kojoj je, ako se ne varam, u toku jedna zabava...

Lucijus Šepard, 28.07.2004.

Okupljanje u dvorcu Banat u petak uveče, 14. oktobra 186-, bilo je planirano više od tri veka, mada je neznatan napor uložen u ceremonijalne formalnosti događaja, njegovu pompu i sjaj. Ne, veći deo tog vremena i energije posvećen je odgoju i ukrštanju određenih krvnih loza smrtnika da bi se proizvela retka esencija neprevaziđenog ukusa i bukea: Zlatica. Članovi Porodice stigli su iz svakog kutka Evrope da učestvuju u Otakanju, noću putujući kočijama ili vozom, danju odsedajući u seoskim krčmama. Sada, odeveni u svoje najfinije odežde i večernje toalete, poneki praćeni smrtnim slugama - koji su, iako i sami prelepi i lepo obučeni, u poređenju sa gospodarima delovali kao bedni poniji odabrani da predvode izlazak rasnih konja na trkačku stazu - družili su se u balskoj dvorani, pećinskoj grobnici od kamena prekrivenoj mahovinom i poduprtoj visećim stubovima, osvetljenoj desetinama srebrnih kandelabri, sa upadljivim kaminom u kome je medved mogao da se okrenena ražnju. Među pridošlicama nalazili su se čak i predstavnici loze De Cegeovih i Valeovih, trenutno u svađi oko podele zemlje; ipak, oni su večeras te i slične razmirice ostavljali po strani i proglašavali krhka primirja. Orio se smeh, vodili su se ugladjeni razgovori i plesalo se; čitavom svetu izgledalo je kao da se radi o kraljevima i kraljicama stotina naroda koji su se okupili da proslave neku veličanstvenu kraljevsku titulu, a ne o saboru vampira.

Uprkos vedrini skupa, nije svaki razgovor bio lišen gorčine. Dok su stajali kraj ćoška kamina, lica rumenih od svetla, dva muškarca i jedna žena raspravljali su o kontroverznoj temi: predlogu da Porodica poklekne pred trenutnim pritiskom njenih neprijatelja i preseli se na Daleki istok, gde bi se u primitivnim uslovima i na nepristupačnom, često neistraženom terenu njihove delatnosti teže otkrile. Taj predlog podržavao je stariji muškarac, Roland Agenor, osnivač loze Agenorovih, čija je pozicija hroničara i istoričara Porodice davala posebnu težinu njegovim stavovima. Visok, plemićke spoljašnosti i bujne bele kose, držao se kao penzionisani oficir ili uspešni sportista koji je dostojanstveno ostario. U diskusiji mu se suprotstavljala gospa Dolores Kaskarin i Ribera, tamnoputa lepotica crne kose do struka i agresivne senzualnosti. Ona je postala de fakto glasnogovornik reakcionarnih struja u Porodici koje veruju da u borbi nema molbe za milost niti poštene života, stav koji je inače odražavao tradicionalni prezir Porodice prema svemu smrtnom. Treći član grupe, Mišel Behajm, bio je vitak mladić, viši i od Agenora, kovrdžave smeđe kose i upadljivih krupnih crnih očiju koje su njegovom licu davale gotovo ženstvenu istančanost i zanos, i potkrepljivale utisak da je neprestano na granici da prasne nekim ostrašćenim mišljenjem... iako je trenutno izgledao kao da se nalazi u nebranom grožđu. Kao Agenorov štićenik, bio je primoran da podržava istoričara, a opet, budući da je jedan od najnovijih - i stoga najslabijih - članova Porodice, prošavši krvnu presudu pre samo dve godine, nije se mogao odupreti lepoti i čarima gospe Dolores, raskošnoj i zavodljivoj moći tradicije čiji duh predstavlja. Zatekao je sebe kako refleksno klima glavom njenim poentama i zuri u njene zagasite, bujne grudi, u surove, zrele obline njenih usta, i zamišlja nju i sebe u raznim erotskim pozama. Toliko je bio pometen njenom fizičkom spoljašnošću da je, kada je Agenor zatražio da reaguje na jedno od gospinih zapažanja, morao da prizna da je izgubio nit rasprave.

Agenor ga je pogledao sa neodobravanjem, a gospa Dolores mu se samo prezrivo nasmejala. „Sumnjam da bismo od njega dobili bilo šta vredno pažnje, Rolande“, reče ona.

„Oprostite...“ počeo Behajm, ali ga Agenor prekinu.

„Možda je moj mladi prijatelj nov među nama“, reče on, „ali uveravam vas da je veoma

pronijeljiv. Da li ste znali da je, neposredno pre nego što se podvrgao krvnoj presudi, postavljen za šefa detektiva u pariškoj policiji? Najmlađeg, verujem, na tako visokoj poziciji u istoriji.“

Gospa Dolores samo odmahnu rukom. „Nikakvo policijsko iskustvo ne može biti od koristi u ovoj našoj debati.“

Ovaj put Behajm prekinu Agenora.

„Sa dužnim poštovanjem, moja gospo, ali nije potrebno ni bogato iskustvo, ni veliko umeće razuma da bi se zaključilo da se na vidiku pomaljaju promene. Kako za ceo svet... tako i za Porodicu. Zastupati doktrinu ‘smrt pre obeščašćenja’ nikada nije bilo posebno mudro, naročito ako se uzme u obzir da, postupajući tako, čovek gubi sve buduće šanse za bilo kakvo časno dostignuće.“

„Vi još ne čujete pesmu svoje krvi“, reče gospa Dolores. „To je bar očigledno.“

„Ali ja je čujem!“ odgovori Behajm, nesiguran da li ona misli na neku konkretnu pojavu ili se samo služi metaforom. „A vaši argumenti otišli su predaleko, vređajući moj ponos, moj osećaj časti. Međutim, i ponos i čast moraju jednom da se suoče sa realnošću, jer će u suprotnom postati obična uobrazilja. Kao što dobro znate, otkriveni su izvesni lekovi koji nam omogućuju da se odrekemo mračnog sna i drugih živopisnih smetnji koje nam naše stanje nameće odvajkada, i dozvoljavaju da provodimo dnevne sate u zanimacijama kojih se setimo... dokle god se klonimo svetla. A polako dolazi vreme kada će naši ljudi od nauke, možda čak neki koji već sada rade u službi mog gospodara“ - on klimnu glavom ka Agenoru - „otkriti kako da se slobodno krećemo usred bela dana. To je neminovnost. A sa tom pramenom, ne mora li i sve ostalo u vezi sa nama da se promeni? Ja mislim da mora. Bićemo primorani da preispitamo svoju ulogu u svetskim okvirima. Mislim da ćemo jednog dana redefinisati svoj stav čak i prema smrtnicima, i pridružiti im se u velikim dostignućima. Možda nikada svim srcem, možda nikada otvoreno, s obzirom na to ko smo i šta smo. Ali barem u izvesnoj meri.“

„Šetnja po dnevnoj svetlosti me ne privlači“, reče gospa Dolores. „Što se tiče pridruživanja smrtnicima u bilo kojoj raboti osim ishrane, ne mogu u dovoljnoj meri da vam iskažem svoje gađenje prema toj ideji. Još ćete predložiti da tražimo savetnike među stokom na ispaši. To mi nije ništa manje mrska pomisao.“

„Svi smo jednom bili smrtni, gospo.“

„Govorite kao Agenorov čovek.“

„Ja sam svoj čovek“, reče Behajm oštro. „Poželite li dokaz za to, rado ću vam ga pružiti.“

Na licu gospe Dolores prvo se ukaza bes, zatim zamišljenost. „Drskost zna da bude zabavna osobina“, reče ona. „Samo budite obazrivi. Neće uvek naići na ovako blagonaklon prijem.“

Njene oči, neznatno raširene i usredsređene na Behajma, postaše za nijansu tamnije, koji stepen blistavije, kao da istovremeno prete i zavode. Jeza prođe Behajmovim ramenima i njemu se učini da se iznenada smanjio i da je onemoćao, postao ništavan pod pogledima mnoštva neprijatelja; ipak, znao je da je to samo posledica pogleda gospe Dolores. U njemu je osećao svu težinu njenih godina - dvesta devedeset, pričalo se - i jezivu pretnju nagomilane snage. Pred njom je bio bespomoćan, kao ptica koju je hipnotisala zmija. Istovremeno prestrašen sudbinom koja ga čeka, ali i zaveden. Njeno lice i telo delovali su izobličeno, kao odraz na vodi, a kao da se i čitava plesna dvorana iskrivila, njeni mračni uglovi produbili, plamenovi sveća buknuh u treperave, rasplamsale bodeže - čitava perspektiva učinila se nalik onoj iz snoviđenja pod groznicom; senovite ulice koje odlaze u daljinu između dve grupe izduženih, elegantnih sablasti koje su izašle iz nekog El Grekovog košmara. A onda, podjednako brzo kao što ga je ovo osećanje obuzelo, odjednom je bio slobodan, toliko

slobodan da se na trenutak osetio ucveljenim, bez oslonca, kao dete koje se budi usred noći i otkriva da je sa sebe zbacilo čebad od kojih mu je bilo pretoplo i zbog kojih je i imalo košmare.

„Vaš scenario zanemaruje“, reče gospa Dolores, kao da se ništa nije dogodilo, „pohotnu stranu naše prirode, našu potrebu da posedujemo i dominiramo.“

Još dezorijentisan, Behajm se mučio da sredi misli, ali ga je arogantni izraz lica gospe Dolores podstakao da se sabere.

„Ništa ja ne zaboravljam“, reče Behajm. „Niti se odričem svoje prirode. Ja sam sada deo Porodice i nikada to ne bih menjao. Međutim, ja tumačim naše osnovno stanje u drugačijem svetlu od vas. Dok vi insistirate na tome da imamo dozvolu da izražavamo svoju volju kako nam drago, dozvolu koju smo dobili od nekakvog anonimnog zlog panteona, ja smatram da smo zaraženi bolešću čiji su najznačajniji simptomi glad za ljudskom krvlju i produženi životni vek. Mi već imamo neke dokaze da je upravo o tome reč. Naravno, govorim o supstanci koju je otkrila loza Valeovih, koju povremeno luči krv smrtnika, faktor koji dopušta malom broju srećnika da preživi smrtonosni ugriz i pridruži se Porodici.“

„Produženi životni vek“, ponovi ona. „Kakav mlak izraz za besmrtnost.“

„Siguran sam da znate mnogo više o Misterijama od mene, gospo. Ipak, čak i vi morate priznati da postoje određene sumnje u prirodu te vaše takozvane besmrtnosti. I tu se krije odgovor na to zašto je važno da preispitate svoje viđenje našeg stanja. Ako želimo da postignemo pravu besmrtnost i izbegnemo groteskne metamorfoze koje dolaze s vekovima, moramo da tretiramo bolest u nadi da ćemo unaprediti njene dugoročne efekte. Ako nastavimo sebe da doživljavamo kao velike, nestašne gospodare noći, hirovite dame i gospodu koji su, uprkos svoj moći i dramatičnoj groznici, tragični i ukleti, onda ćemo ostati upravo to. I dok ovo možda zadovoljava teatralnu želju za samouništenjem, istovremeno ne služi ničem drugom. Po mom mišljenju, kada primenjujemo prekomerno nasilje i svirepost, mi pre zadovoljavamo osećanja koja prate devijantno ponašanje, nego što se povodimo za diktatima sopstvene prirode.“

„Vi ste još novorođenče u ovim stvarima“, reče gospa Dolores. „Iako govorite ostrašćeno, vi ste očigledno samo marioneta stavova vašeg gospodara. Možda i osećate nešto od onoga što ja osećam, ali vi ne poznajete žestinu tih osećanja. Još niste naučili imena senki koje nas pohode.“

„Možda nisam. Ali moglo bi se reći da je to zato što se simptomi bolesti, opažajne ekscentričnosti i tome slično, u meni još nisu tako dobro razvili kao u vama.“ Behajm podiže ruku da zaustavi njen odgovor. „Možemo da se svađamo oko ovoga u nedogled, gospo. Logika je prilagodljivo oruđe i njime oboje možemo da zidamo kule i gradove prevare. Ali to mi nije namera. Radi se o pitanju tumačenja i ja samo predlažem da pokušate da razumete moje stanovište zarad usavršavanja naše vrste. Sigurno ćete se složiti sa mnom da nam slepo verovanje u tradicionalne stavove nije donelo mnogo pobeda u poslednje vreme. Zašto bi onda škodilo razmotriti da možda postoje i druge, privlačnije staze koje nam se nude?“

Gospa Dolores se nasmeja - Behajm pomisli - kao da se istinski dobro zabavlja. „Kojim to vašim logičkim oruđem pokušavate da me odvratite od upotrebe prilagodljive logike!“

Behajm nakrivi glavu, prihvatajući poentu, i pripremi se da brani svoje argumente, kada Agenor pogleda prema stepeništu na zapadnom kraju dvorane, ka masivnim vratima od crnog hrasta kojima je ono vodilo, i drhtavim glasom reče: „Stigla je“, delić sekunde pre nego što se otvoriše vrata i na njima ukaza plavokosa devojka u providnoj spavaćici. Dok se spuštala niz stepenice, odignuvši rub haljine sa kamenja, donela je sa sobom poznati miris krvi smrtnika... poznati, a ipak bogatijeg i

suptilnijeg bukea nego što je Behajm ikada sreo. Okrenuo se ka njoj - svi su se okrenuli - sa iznenadnom gladi koju je probudio taj delikatni miris. Bio je toliko opipljiv da ga je zamišljao kao teren po kome luta, vrt sa ružama kroz koji teče grimizni potok i sa vazduhom od božanske zlatne izmaglice, koji podrhtava ritmom usporenih otkucaja srca.

Devojka se probi kroz okupljene koji su se ukočili kao zamađijani. Za smrtnu devojku, bila je prelepa. Vitka i bleđa, kose kao kukuruzne svile uvijene u punđu nalik cvetu orhideje. Glatkih, bujnih grudi, prošaranih jedva vidljivim plavim venama. Njene oči - Behajm vide dok mu se približavala, prolazeći pored visokog mršavog muškarca nalik grabljivici i njegovog sluga - imale su složenu strukturu minerala, gotovo tirkiznih dužica prošaranih topazom i zlatom, a gornja usna bila joj je punija od donje, darujući ustima utisak seksualne čudljivosti. Imala je lice tvrdoglavog deteta, koje se još u potpunosti ne pouzdaje u svoju seksualnost, svesna moći svog tela ali još zbunjena njime. Behajm je bio hipnotisan nabrekinom njenog trbuha, ranjivošću grudi u šifonskim gnezdima, a ponajviše primamljivošću njene krvi. Voda mu je pošla na usta; prsti su mu se zgrčili. Shvatio je da drhti, jedva uspevajući da se suzdrži i, savladan njenom blizinom, on spusti oči. Ako je samo Zlataričin buke izazivao takvu glad, pomisli on, šta bi se desilo da je okusi?

Kada je prošla pored njega, posmatrao ju je kako se udaljava, hodajući takvom lenjom gracioznošću kao da je jednog letnjeg dana izašla u šetnju po svežem vazduhu do parka. Gospodari i gospe Porodice sklanjali su se pred njom, tvoreći kanal koji će je vratiti do stepenica i njenih odaja, gde će, pod Patrijarhovom zaštitom, provesti noć i sutrašnji dan. Ali, upravo kada je trebalo da nestane iz njegovog vidokruga, ona prekinu svoj nehajan hod i okrenu se da pogleda u Behajma. Zanevši se, vratila se nekoliko koraka ka njemu. Sklopljene ruke zadržale su je na struku i ona pokaza simptome seksualnog uzbuđenja: usne joj se razdvojiše, obrazi zarumeneše. Njen pogled doveo je njegovu glad do novih visina. Protiv razuma, ne mogavši više da se obuzda, on naglo krenu napred. A onda, pre nego što bi stigao do devojke, ruka ga ščepa za rame i povuče nazad. Ljutit što je osujećen, on se naglo okrenu, spreman za napad, ali prizor Agenorovog kamenog lica i snaga njegovih svetlucavih crnih očiju umiriše njegov bes, i on shvati koliko se neprimereno poneo. Kao da potvrđuje ovaj stav, od najbližih posmatrača poteče talas šapata i prigušenog smeha. Oni su motrili na njega, shvatio je. Svi oni. A kada je među posmatračima ugledao gospu Dolores, zapazio njen trijumfalni izraz lica, shvatio je da je ona na neki način izazvala devojčino uzbuđenje - možda čak i njegovu prenapetost - samo da bi ga ponizila. Bukteći od sramote, on se baci ka njoj, ali ga Agenor još jednom povuče nazad, obuhvativši ga podlakticom ispod brade, držeći ga neodoljivom snagom. Smeh koji je nakratko postao gromoglasan u međuvremenu utihnu. Tišina koja nastade bila je ispunjena tenzijom.

„Pustite me“, reče Behajm. „Dobro mi je. Pustite me.“

Nevoljno, činilo se, Agenor ga pusti.

Behajm popravi večernje odelo koje se izgužvalo tokom rvanja i baci pogled nesputane mržnje ka gospi Dolores. Na tren je delovalo kao da ne može da se izbori sa njegovim pogledom, nesigurno sakrivši lice, ali je onda došla k sebi.

„Nadam se da me vi to ne izazivate na dvoboj?“ reče ona podrugljivim tonom.

„Ono što želim i ono što moram da uradim da bih se povinovao tradiciji dve su sasvim različite stvari“, reče Behajm. „Ali, kunem vam se, gospo, zažalilićete zbog ove večeri.“

Nekoliko članova loze Kaskarin joj se približi, spremno da zauzme njenu stranu; iza Behajma, ostatak loze Agenorovih zauzeo je sličnu pozu.

„Dobro razmisli, rođako“, reče Agenor, „da li ti se isplati da se kačiš sa Agenorovima.“

Trenutak kasnije, gospa Dolores gotovo nevidljivim pokretom ruke naredi svojim pomagačima da se povuku. Uvažila je Agenora osornim klimanjem glave i, u suknji koja se nadula od naglog okreta, odmarširala u drugi deo dvorane.

Behajm krenu da se zahvali svom zaštitniku, ali pre nego što progovori, Agenor, fiksirajući očima tačku iznad Behajmove glave, tiho reče: „Vrati se u svoje odaje.“

„Gospodaru, ja samo...“

„Da li si gluv kao što si glup?“ Agenor duboko udahnu. „Odabrao sam te kao svog štićenika zato što sam u tebi video umerenost i proračunatost za koje sam verovao da će preživeti pridruživanje Porodici. Večeras si dokazao da sam budala bar koliko i ti. Idi sad!“

Behajm je i dalje samo stajao, uzrujan i posramljen.

„Ako odmah ne pođeš“, reče Agenor hladno, „ne odgovaram za svoje postupke. Razumeš li me?“

Behajm je ustuknuo jedan korak, promrmljao nespretno izvinjenje, potom napustio plesnu dvoranu, izbegavajući poglede koji su pratili njegovu nepravilnu putanju.

Da nije bilo utešnog društva njegove sluškinje, Žizele, ko zna šta bi Behajm učinio te večeri, jer dok je žurio slabo osvetljenim hodnicima koji su ga vodili dalje od dvorane, pored niša u kojima su visili drevni portreti obavijeni prašinom i senkama, postajao je sve ljući, opsednut vizijom krvave osvete; kada je stigao do svojih odaja - tri ogromne sobe visokih tavanica u zapadnoj kuli dvorca - pre bi se suočio sa gospom Dolores nego proveo noć progonjen senkom svog poniženja. Ali, prizor Žizele u spavaćici - svedosmeđe kose i vitkog stasa, lica visokih jagodica i napućenih usana, koji su toliko podsećali na Zlaticu - ponovo probudi njegovu glad, i, iako je obedovao pre samo nekoliko dana, bez reči pozdrava on je gurnu na pokrivač od crne svile natkrivenog kreveta, skloni pramenove kose sa vene na vratu i sočno povuče, pijući iz besa i razočaranja, zadovoljavajući želju za osvetom tako što je zamišljao da pije krv gospe Dolores. Da je bio mrvicu gnevniiji, izgubio bi se u činu i povukao previše, ali na kraju se, zasićen, još blago uzbuđen, odvojio od Žizele i nastavio da posmatra sobu ležeći na leđima, omađijan pogrebnom atmosferom sveća, crnih somotskih stolica, drevnih izandalih tapiserija i visokih prozora sa železnim kopcima. Iza njega, Žizela je dirljivo uzdahnula i, najednom svestan nje kao živog bića, kao nečeg višeg od pukog izvora hrane, on se pokaja što se tako grubo poneo prema njoj. Ne samo da se ponosio svojom tolerantnošću prema smrtnicima, liberalnim stavom koji je priznavao da su oni nešto više od običnih zveri, već je osećao posebnu privrženost prema Žizeli, neobičnu mešavinu roditeljskog osećanja, seksualne privlačnosti i romantične ljubavi, i on shvati da je prema njoj postupio sa istom vrstom prezira i nebrige koju je toliko osuđivao u razgovoru sa gospom Dolores.

Okrenuo se na stranu i otkrio da ga ona trezveno posmatra. Njene svetlosive oči pronađoše njegove, ali ona ne progovori. Krvava fleka ostala joj je na oblini desne dojke. Stresla se kada ju je obrisao.

„Pomislila sam da ćeš mi presuditi“, reče ona. „Pio si tako žedno.“

„Oprosti što sam te uplašio.“

„Nisam se uplašila.“ Prstima je prešla preko mesta na dojci sa kojeg je obrisao krv, potom pogledala vrhove prstiju. „Zašto suzdržavaš presudu?“

„Bojim se da ću te izgubiti.“

„Možda nećeš, možda ćeš me imati, zauvek.“

„Izgledi za to nisu veliki.“

Uzdigla se oslonivši se na lakat. „Ti već znaš, zar ne? Znaš da neću proći presudu?“

„Niko to ne zna. Izgledi jednostavno nikada nisu veliki. Rekao sam ti to već sto puta.“

Legla je nazad, zagledana u baldahin kreveta. „Nije me briga. Želim svoju šansu. Da sam sa nekim drugim - sa nekim od De Cegeovih, na primer - ne bi mi to uskratili.“

„Da si sa De Cegeovima, verovatno bi te iskasapili, bez obzira na to da li si prošla presudu ih ne.“

Počela je da se buni, ali se Behajm, iznerviran, obrecnu na nju. „Ti još ne shvataš opasnosti sveta kojem želiš da prideš. Ali ako insistiraš, ako to zaista želiš“, on ustade, nagnu se ka njoj, postavi ruku kraj njene glave na jastuku, zaklanjajući je telom od svetla, „presudiću ti ovog trena.“

Lice joj nije prikrivalo iznenađenje, da bi je odmah potom preplavila snena opuštenost požude, i

on isprva pomisli da će prihvatiti njegovu ponudu; međutim, trenutak kasnije ona skrenu pogled i gotovo nečujnim šapatom reče: „Nisam toliko oslobođena straha kao što sam mislila.“

„Slušaj“, reče on sa olakšanjem. „Doći će vreme kada će morati da ti se presudi, kada nećemo imati drugog izbora. Tako to ide. Biće to stvar trenutka, trenutak predaje, poziva i potpune posvećenosti, kada ćemo oboje istovremeno mnogo rizikovati: ti da umreš, ja da ostanem bez tebe. Moguće je da smrt snalazi samo one koji nemaju strpljenja da sačekaju da ih obuzme potreba da presude i da im se presudi, da upravo ta potreba proizvodi određene hemikalije koje to omogućuju. Mi tako malo znamo o tome. Ali budi sigurna, to vreme će doći i ja ću ti tada presuditi... ne zato što si me nagovorila na to, već iz ljubavi.“

Ona mu okrenu leđa. „Ti znaš zašto sam toliko nestrpljiva, zar ne? Želim te za sebe svaku noć. Zauvek. Živeti ovako, ne znati šta te čeka...“

„Veruj mi. I veruj sebi.“

„Pokušaću.“ Obgrlila ga je oko struka i približila usta njegovim, grejući mu lice dahom. „Reci mi...“ Nije završila započeto. „Šta?“

Odmahnula je glavom. „Ništa.“

„Sigurno je nešto.“

„Htela sam da te pitam za smrt.“

„Ne shvatam.“

„Kada su ti presudili, prošao si kroz smrt, zar ne?“

„Prošao kroz smrt“, rekao je odsutno, prisećajući se. „Jeste, može se reći da se to dogodilo.“

„Ispričaj mi!“

Pogledao je ka baldahinu, poput naduvenog crnog abdomena koji im je visio nad glavama. „Nema nikakve utehe za tebe u činjenici da sam upoznao smrt.“

„Kako možeš tako nešto da kažeš? Ti ne..“

„Nadaš se da ću ti reći da smrt nije kraj, da postoji nešto i posle ovog života, da preovladava nekakva vrhunska uzvišenost, da duše isplivavaju iz mraka i pevaju svetlosti. Mogu samo da ti kažem da nešto zaista postoji posle života, ali da ne treba da tražiš nikakvu utehu u tome. Ima većih užasa i od najobičnijeg gašenja života.“ „Kakvih?“

„Zakleo sam se da neću govoriti o njima.“

„Molim te! Ja...“

„Ne smem! Jednog dana ćeš možda i sama otkriti Misterije, ali do tada moraš mi verovati na reč sve što sam ti rekao.“

Spustila je glavu tako da joj je kosa prekrila njegovo lice, čela oslonjenog o njegove grudi, i promrmljala reči nežnosti. Behajm se kajao što ju je iskoristio na taj način, što ju je odvojio od prirodnog života i u nju usadio želju za stvarima koje možda nikada neće imati.

„Voleo bih da si me molila da mi služiš“, reče on. „Voleo bih da si svojevolejno prihvatila sve rizike i teškoće koji uz to idu.“ „Prihvatam ih sada.“

„Da, ali u početku nisi znala šta te čeka. Da jesi, možda bih pomirio svoja osećanja sa pogibelji kojoj te izlažem.“

„Gospodaru...“ poče ona.

„Ja nisam nikakav gospodar! Daleko od toga.“

„Jesi moj gospodar“, reče ona. „Ne sećam se ko je pobjegao od tebe one noći na ulicama Monpamasa, ali to nisam bila ja. Ta žena te je mrzela, plašila te se. Ali ona je mrtva, a ja, koja sam živa, mogu samo da te obožavam.“

Te reči zbolele su Behajma mnogo više od njenih molbi i on je čvrsto zagrlji, milujući joj kosu, struk i slabine. Nedugo potom, iako mu to nije bila namera, ona na njegovu pažnju odgovori svojim milovanjima. Prislonila mu je usne uz uvo i šapnula: „Želim te večeras, Mišel!“

Ni njena spremnost ni jedrost tela nisu ga podstakli da vodi ljubav sa njom tada, već njegova želja da učini nešto humano, da u životu sačuva tračak ljudskosti koji mu je preostao. I kada je ostala gola, a njegova odeća odbačena na pod, počeli su da se bude stari porivi. Nadvijen nad njom, zagledan u njeno lepo lice, spokojno u iščekivanju, savršene grudi sa areolama boje osušene krvi, ponovo je osetio očajničku žurbu muškarca, a kada se porinuo u nju, osećajući kako joj se bedra njišu i podižu u slatkoj želji da udovolje, ponovo je osetio i ljubavnikov dar umešnosti i zadovoljenja. Kada je ušao u nju, njene usne oblikovale su bezglasni samoglasnik, a ruke joj prhnule po njegovim ramenima. Sve mu je to bilo poznato, mirisalo na ljudske ljubavi i dinastije požude. Ali, dok su se njihali isprepleteni u crnoj svili, sa samog dna požude obuzelo ga je novo osećanje. Oči je, do tada čvrsto zatvorene od zadovoljstva, otvorio naglo poput oživljenog mrtvacu. Oznojanih grudi i grozničavih pokreta, sada je delovala kao da je nižeg i prostijeg reda, grčevito stvorenje u koje je zabio svoj usijani štap, vrcavi mišić oblika devojke, pametan kada ga je trebalo pokretati, ali bezuman i glup u svemu ostalom. Zurio je u nju, pokušavajući da prodre u nju pogledom jednako opipljivo kao što je to uradio udom. Kapci su joj zatreperili i otvorili se, oči se raširile, a usne povukle sa zuba kao pred vrisak, zbog prestravljenosti onim što mu je videla na licu. Potaknuta strahom, ona se bacakala i borila za vazduh, pokušavajući - činilo se - da se izvuče ispod njega, ali uspela je samo da dovede njegovo uzbuđenje do vrhunca. Levom rukom joj je ščepao grkljan, smirujući je, a desnom stisnuo guzove, trljajući je o sebe. Strah nije nestao sa njenog lica, već se pomešao sa ošamućenim simptomima nežnijih emocija, kao da su ljubav i strah stari prijatelji koji se često sreću u njoj. Njeno dahtanje se ubrzalo, a pokreti postali manje očajnički i usmereni ka bekstvu. Oči su joj bile staklaste od blizine vrhunca i užasa. Nogama mu je obuhvatila struk, noktima zagrebala leđa, i Behajm, i sam vođen složenim osećanjima od kojih nijedno nije bilo nežno, vrisnu u naglom napadu besa i radosti što ga je još jednom obuzelo najintenzivnije smrtno zadovoljstvo, a potom se ukoči od istopljenog elektriciteta zadovoljstva i ostade nepokretan u vazduhu nad njom, očnjaka na samo nekoliko centimetara od plave vene u njenom vratu, žudeći da je iscedi u istom trenutku u kome ona cedi njega, zaglavljnjen između uticaja dve snažne vrste gladi.

Njihovo disanje se uspori, a rumenilo nestade sa Žizelinog lica. Behajm se izvuče između njenih nogu i spusti se na leđa, osećajući se istovremeno neprijatno i trijumfalno.

„Mišel?“

Izustio je nekakav neodređen zvuk.

„Ovako će se desiti, zar ne? Moja presuda. Desiće se dok vodimo ljubav.“

„Možda.“

„Skoro da se sada desilo, zar ne?“ reče ona posle kratke pauze.

„Nisam siguran.“

Nije želeo da se okrene ka njoj, ne iz straha od onoga što bi video, već kako bi je video, u zavisnosti od toga koja polovina njegove duše mu je u tom trenutku izbijala iz očiju.

Žizela se pripila uz njega, stisla grudi uz njegovu ruku, zalepila se hladnim, vlažnim mestom na

butini za njegov kuk i izazvala trenutnu gadljivost kod njega. „Baš divno!“ rekla je sa žarom koji mu se učinio kao nepristojna ushićenost. „Imati te u sebi a istovremeno biti tako blizu Misterijama!“

Nije znao kako da se postavi prema tome, s jedne strane zapanjen njenim nedostatkom nevinosti, sa druge oduševljen njenim shvatanjem mučne slatkoće života, trulih nijansi u spektru razuma i krvi, njenim novoprobudjenim znalačkim uživanjem u carstvu čula. Jednog trena zamišljao je sebe kao moćno zlo u obliku čoveka zatočeno u crnoj kutiji sa gvozdenim katancem, a već drugog kao nežnu dušu zatrovanu bezbožnim poljupcem. Pun kontradiktornih nagona i misli, izmoren od podvojenosti, demona i sumnji, želeći samo da spava, oči je odmorio pogledom na tapiseriju na najudaljenijem zidu. Na njoj se nalazila slika guste šume od kvrgavih debala obmotanih živicom, u kojima borave bledunjava nejasna čudovišta i jelen u trku glave okrenute u potrazi za senkama svojih progonitelja. Grubi materijal kao da se na trenutak zatalasao, zanjihao preko zida, čineći se da nije istkan od konca već od hiljada lukavo isprepletenih nemirnih insekata, stvarajući tako utisak da se i čitava prostorija pomera, da je spori brodić na nepokolebljivom kursu, a da je tapiserija luka koja se otvara ka burnim procesima mračnog i nemilosrdnog sveta.

Naredne večeri, Roland Agenor došao je u posetu Behajmu. Bila je to poseta koje se plašio, a kada se starac smestio u stolicu ispod prozora sa železnim kopcima, Behajm je počeo da izlaže komplikovano izvinjenje i objašnjenje ponašanja od prethodne večeri koje je spremao više od sat vremena. Ali, pre nego što je u potpunosti stigao da predoči ključne argumente na kojima je radio, Agenor je samo odmahnuo rukom i rekao: „Iskrsao je problem“ Oči su mu bile krvave, inače opušteni delovi lica izmučeni, a čitavi redovi bora na čelu dublji nego pre.

Poravnao je pramen bele kose, naslonio se nazad, prekrstio noge i pogledao Behajma zabrinutim pogledom. „Učinio sam nešto, mladi moj prijatelju“, reče, zatim spusti pogled i začuta duže vreme, kao skrhan nekakvim protivoptužbama. On konačno nastavi rečima: „Nešto što će ti dati priliku da stekneš veliki uticaj, ali će te dovesti i u jednako veliku opasnost.“

Behajm je bio zabrinut nekarakterističnom smetenošću svog gospodara. Gledajući ga prisetio se noći kada su se sreli, užasa kada je spoznao Agenorovu pravu prirodu, podavanja ugrizu, godina službe pre presude, kako se užas pretočio u poštovanje i ljubav; sve to stavilo je Žizelinu dilemu u nešto lepši kontekst i za trenutak nateralo Behajma da omekša svoj stav prema njoj... ali i prema sebi. „Uvek sam verovao vašim savetima“, reče on Agenoru, u želji da ga ohrabri.

Agenoru se ote potišten smeh. „Moliću se da ostaneš tog mišljenja.“ Otkopčao je manžete, duboko udahnuo i naglo izduvao vazduh. „Dolazim sa sastanka sa Patrijarhom. Kao što rekoh, iskrsao je problem sa kojim nismo dovoljno stručni da se nosimo. Tačnije, za koji većina nas nije dovoljno stručna. Ti si, sa druge strane, izuzetno kvalifikovan da ga rešiš, i ja sam to i predložio Patrijarhu. Odabrao je tebe da vodiš istragu.“

„Kakvu istragu?“ reče Behajm zainteresovano.

„Dogodilo se ubistvo.“

„Ma šta kažete! Neko iz Porodice?“

„Zlatarica.“

Behajm nije mogao da veruje. „Kako se to dogodilo?“

„Na to pitanje, dragi moj mladi prijatelju, moraćeš ti da odgovoriš u ime svih nas.“ Agenor ustade, pride prozoru i osmotri železni kapak kao da proučava umetničko delo. „Njene odaje nisu imale stražara. Takav zločin bio je nezamisliv. Naravno, imala je pratilju. Staru služavku. Od nje nema ni traga ni glasa. Zlataricu su pronašle Patrijarhove sluge pre dva sata. Potpuno isušenu. Iskasapljenu.“ On frknu - sa gađenjem, pretpostavi Behajm - i reče: „Verujem da su počiniooci, ko god da su, imali vanserijsku gozbu.“

„Zašto kažete ‘počiniooci’?“

„Samo pretpostavljam. Bilo je i više nego dovoljno krvi. Naročito kada se radi o tako opojnom piću.“

„Ne razumem.“

„Uprkos pompi koja ga okružuje, Otakanje nije Najsvetije od svih Svetih događaja kakvim ga predstavljaju. U stvarnosti, ono je jedva nešto više od staromodnog pijanstva... za nekolicinu odabranih kojima je dozvoljeno da piju. Kao da piješ čist viski. Hemijski agens deluje kao opijat. Ali ako poslušаш učesnike obreda, oni će tvrditi da ti samo jedan gutljajčić daruje moćna saznanja,

poput Prosvetljenja...“

„Zlatarica... zar i ona daruje vidovitost?“

„Ne, ne! Smrt kroz Prosvetljenje je naš jedini put u budućnost. Njihova tvrdnja o Zlatarici samo je izgovor za razvratništvo. Priznajem da nemam iskustva u vezi s ovim, ali poznajem suštinu stvari.“

„Nikada niste učestvovali u Otakanju?“ upita Behajm iznenađeno.

„Imam neprijatelje koji su se potrudili da mi se uskrati ta čast.“ Agenor se okrenu od prozora. „A sada“ - glas mu se slomi, a ovaj izliv osećanja šokira Behajma - „više ne želim da učestvujem. To je varvarski običaj, iako nema prave štete od njega. Jedna od dobrih strana te krvi jeste da presuda Zlatarici nikada nije neuspešna i da ona uvek postaje član Porodice. Međutim, u ovom slučaju, budući da je potpuno isušena...“ Nije završio rečenicu, a onda potištenim tonom dodao: „Odatle nema povratka.“

„Možda u Otakanju ima nečeg višeg nego što vi znate“, reče Behajm. „Ne želim da zvučim drsko, ali budući da ga niste iskusili, možda...“

„Viđao sam ih nakon kušanja Zlatarice“, reče Agenor. „Veruj mi, nema ničeg transcendentnog u tom iskustvu. Sa druge strane, prisustvovao sam brojnim Prosvetljenjima i, uprkos činjenici da su oni koji su se podvrgavali ritualu osuđivani za zločin protiv Porodice, čin poseduje suštinsku plemenitost. Čovek žrtvuje život da bi odgovorio na pitanja o budućnosti. Verujem da osuđeni razumeju ovo, da izvlače duboko zadovoljstvo iz svog žrtvovanja.“

Dok je izgovarao ove reči, Agenorovo lice poprimi jedva primetan, gotovo blažen izraz, kao da razmišlja o sopstvenom svetačkom žrtvovanju. Još jednom Behajma uznemiri starčevo nepredvidivo ponašanje, ali on odluči da ga ignoriše i usredsredi se na važniji problem. Seo je na ivicu kreveta, postavio dlanove na kolena i krenuo da proučava šare na tepihu između stopala.

„O čemu razmišljaš?“ upita ga Agenor.

„Pitam se zašto bi iko rizikovao da počini takav zločin.“

„Od svih ljudi, ti bi najpre trebalo da razumeš privlačnost Zlatarice.“

Behajm je ignorisao podsećanje na njegovo nedolično ponašanje. „Odbijam da poverujem da bi bilo ko ovo radio samo zbog ukusa krvi.“

„Precenjuješ neke članove Porodice. De Cegeove, na primer.“ „Sumnjam da su čak i De Cegeovi spremni da počine zločin sa tako nekomplikovanim motivom. Možda da izraze neki svoj stav, ili iz pobune. Ali ne zbog same krvi.“

„U svakom slučaju, neću se mešati. Na kraju krajeva, tvoj posao je da otkriješ u čemu je stvar.“ Starac priđe krevetu i spusti ruku na Behajmovo rame. „A najbolje bi bilo da mu se smesta posvetiš. Patrijarh neće moći da zadrži sve goste više od nekoliko dana.“

Behajm klimnu glavom, ipak ne osećajući posvećenost poslu, budući da je njegovu fascinaciju zločinom umanjio nagoveštaj težine zadatka koji ima pred sobom.

„Možda nije trebalo da te predložim...“ reče Agenor.

„Ne, ne“, reče Behajm, da bi ga brže-bolje razuverio. „Ja sam...“

Agenor ga ućutka podigavši ruku. „Nije trebalo da te predložim zbog našeg prijateljstva. Možda će se ispostaviti da sam te tako žrtvovao, jer naći ćeš se u velikoj opasnosti. Čak i uz podršku Patrijarha, mnogi će doživeti tvoju istragu kao najstrašnije poniženje. A ukoliko razotkriješ počinioca, oni će se braniti do smrti da ne prođu Prosvetljenje. Rizikujemo mnogo više od običnog prijateljstva.“ Pošao je nekoliko koraka ka središtu prostorije i zastao leđima okrenut Behajmu, ruku

sklopljenih na leđima. „Ako uspeš, zadobićeš veliko poverenje Patrijarha i onih kojima on veruje. Veće poverenje ne bih ni ja dobio. Ovo bi mogao da bude događaj koji će okrenuti plimu mišljenja u našu korist, koji će dodati neophodan glas horu razuma i omogućiti nam da vodimo Porodicu, da se postaramo da napreduje i jača. I tako“, on se okrenu, „uradio sam šta sam uradio. Ali dozvoli mi da ti obećam, prijatelju moj. U ovome nisi sam. Ako padneš, i ja padam sa tobom. Neću ugroziti tvoju večnost bez preuzimanja istog rizika na sebe.“

Behajmu bi neprijatno i on oseti slabost kada u potpunosti shvati kolike su šanse za katastrofalan ishod u ovom slučaju. „Trudiću se da opravdam vaše poverenje“, reče on, ali mu samom reči zvučaje isprazno; drhtavim glasom dodade: „Ne znam odakle da počnem.“ Stade na noge i prstom protrlja obraz. „Pored toliko sumnjivih, biće gotovo nemoguće ispitati ih sve za samo nekoliko dana.“

„Što se toga tiče“, reče Agenor, „moguće je suziti polje delovanja. Pod jedan, sklopio sam večeras savez koji bi uskoro mogao uroditi plodom. A zatim, dao sam sebi slobodu da pošaljem slugu kod svakog člana Porodice sa molbom da ti pruže obaveštenja o njihovom kretanju. Neki će odbiti da se povinuju iz arogancije, drugi će radije lagati nego da ugroze tajnost ljubavnog sastanka ili neku drugu intimnu stvar. Uprkos svoj našoj moći, mi smo prilično predvidivi stvorovi i ja verujem da će me neki rođaci iznenaditi svojom iskrenošću. Imamo šanse da jednim udarcem eliminišemo većinu osumnjičenih.“

„Čak i tada“, reče Behajm, „ako eliminišemo sve osim njih desetak, na primer, biće potreban golem napor da se ustanovi ko je od njih krivac. Naša najveća nada je da će leš pružiti ključni trag.“

„Onda treba smesta da te odvedem do njega.“

„Uz dužno poštovanje, gospodaru, iako cenim vašu pomoć i bez sumnje ću želeti da mi i dalje pružate pomoć tokom istrage, radije bih da radim a da me niko ne nadgleda preko ramena. To će me manje ometati u poslu.“

Agenor nakrivi glavu. „U redu. Ali insistiram da me izveštavaš o napretku... radi svoje sopstvene i moje zaštite.“

„Daću sve od sebe da...“

„Ne, ti ćeš me izveštavati, Mišel. Zahtevam to od tebe.“

Iako je starčevo naređenje bilo strogo, Behajm bi se zakleo da je nazreo očaj i nagoveštaj molbe na njegovom licu, što ga je još više zbunilo - nikada pre nije video Agenora tako nesigurnog, čak i kada je bivao lično napadnut.

„Ako postoji nešto što mi niste ispričali“, reče Behajm, „imam pravo da znam za to.“

Agenorove aristokratske crte zategle su se od besa, ali samo na trenutak; izgledalo je, potom, kao da mu se koža oklembesila na lobanji, iznenada otkrivši tragove godina nezdravog života. Zurio je praznih očiju u Behajma kao da je zbunjen onim što je ovaj tražio od njega. Na kraju, on ponovi: „Uradio sam nešto.“

Behajm je čekao zaključak, ali nije ga bilo.

„Da?“ reče Behajm. „Uradili ste nešto?“

Agenorova glava se zatresla i on žmirnu nekoliko puta, kao da se upravo probudio u Behajmovom prisustvu. „Savez o kome sam govorio... Smatrao sam da moram da ga sklopim ne bih li ti dao prednost, a ipak nisam siguran da li će ti na kraju pomoći ili samo odmoći.“ Ispustio je mučenički uzdah. „Moraćemo da sačekamo i sami se uverimo.“

„A priroda tog saveza je?“

„Radije ne bih otkrivao u ovom času.“

Behajm je znao da je besmisleno insistirati na tome. „Želim da se određeni broj slugu stavi u moju službu“, reče posle nekog vremena. „Naravno, angažovaću Žizelu kao svog predstavnika, ali zbog obima istrage biće mi potrebna veća pomoć od one koju ona može da mi pruži.“

„Kako god želiš.“

Behajm ustade iako su mu kolena još klecala, ali je zato počeo da oseća staro uzbuđenje pred lov iz pariških dana.

„Ne zaboravi šta je sve u igri“, reče Agenor. „Šta god otkrio, koliko god da su dobro povezani počinioci koje otkriješ, ne smeš posustati u rešenosti da otkriješ istinu za Patrijarha.“

„Daću sve od sebe da vas ne osramotim.“

„Mene ne možeš da osramotiš“, reče Agenor, prihvatajući Behajmovu desnu ruku u obe svoje i fiksirajući ga ispitivačkim pogledom. „Ja sam se već osramotio, Patrijarh me više ne sluša. On me smatra matorom budalom, piskaralom sa zabludama dostojnim jedne Kasandre. Ali ti možeš da nadoknadiš moje neuspehe, Mišel. Imaš priliku da iznedriš pobedu iz pepela mog poraza. Nemoj izneveriti sebe. To je moja zapovest tebi.“

Leš Zlatarice ležao je nag i jadan na vrhu istočne kule dvorca Banat. Devojčine zatvorene oči bile su zamrznute, a ispućala crvena glazura prekrivala je crno kamenje oko nje. Iskasapljena, rekao je Agenor, ali ta reč nije pripremila Behajma na svirepost rana. Na vratu je imala nepravilnu rupu u koju bi stala pesnica, a sličnu ranu imala je i na stomaku. Manje, ali ne i manje strašne povrede prekrivale su joj lice, grudi i bedra. Iako je telo bilo zamrznuto, Behajm je opažao znake sivila i grča, što je značilo da su je ubili u sitne sate prethodne noći, u vreme dok je još bilo dovoljno toplo da započne truljenje. Ipak, bio je iznenađen što ovi procesi nisu uznapredovali. Mora da je, zaključio on, tokom dana došlo do naglog pada temperature koji ih je zaustavio. Ako je to i bio slučaj, nije izgledalo dovoljno da objasni relativan nedostatak raspada. Možda je nastupio samo kratak period otopljanja pred zoru, a onda je sa prvim svetlom došao mraz. To bi moglo da prođe kao teorija, koja se nije mogla dokazati, budući da najverovatnije nijedan sluga nije izlazio na svetlost dana, pažljivo motreći na svoje gospodare, štiteći ih od prevare.

Devojčine voštane ruke bile su zgrčene poput kandži, usta su joj oblikovala tihi vrisak. Nije ostao ni nagoveštaj njene svežine i lepote, osim sjaja plave kose i blago primamljivog mirisa krvi koji je dolazio od mrlja sa kamenja kule. Ko god da je ovo uradio, pomisli Behajm, bio bi okupan u krvi. I uprkos Agenorovoj pretpostavci da je upleteno više ljudi, po Behajmovom mišljenju ubica je bio samo jedan. Ta vrsta nasilne razularenosti zahtevala je prisne okolnosti seksualnog čina, ukazivala na najintimniji mogući greh. Nije poznao ubice koje rade u tandemu - posramljeni pred svedokom, makar on bio i saučesnik - a koje bi bile toliko slobodne u svom zločinu.

Zatvorivši oči, prizvavši mentalne sposobnosti koje su delom zaslužne za njegov meteorski uspon u pariškoj policiji, on se stopio sa prošlošću, upotrebivši sve znake, najsitnije dokaze i atmosfere konstante, da se saživi sa ubicom, oseti stanje njegovog uma i kako se osećao dok je ubijao, da se vrati u trenutak zločina, na vrh kule kakav je on bio prethodnog jutra. Naduveni žuti mesec visio je na istoku iznad nagomilanih brda koja su okruživala dvorac i osvetljavao neprobojne guštare i zdepaste hrastove patuljastih grana, praveći duboke senovite zalive u naborima zemlje. Napeta tišina. Zatim su se uz škripu otvorila vrata kule i na njima se pojavila tamna figura muškarca - ili možda ipak nije bio muškarac! Behajm pomisli da je osetio muški oblik gladi ubice, mišićavost njegovog ludila, ali onda su usledili nagoveštaj nečega, finoća pokreta, oklevanje, koji su ga naterali da promeni mišljenje. Ipak, zarad hipoteze, zamislio je ubicu kao muškarca. Visokog. Visoki muškarac izveo je devojku na ledeni vazduh. Njena paperjasta bela kosa talasala se na povetarcu. Providna spavačica oblikovala joj je grudi, stomak i izvajane butine. Bila je ošamućena, njeni pokreti mesečarski. Nije osećala hladnoću pod moćnom silom vampirskog pogleda. Ubica ju je okrenuo ka sebi, nadvio joj se nad vrat i počeo da pije. Ona je zbacila glavu; polumeseci beonjača pojavili su se ispod njenih poluspuštenih kapaka. Nakon duže pauze, vampir je podigao glavu, zacrvenjenih usana, jednom rukom pridržavajući devojku. Ukus krvi ga je ošamutio. Nikada nije osetio tako izluđujućii ukus, takav nalet opojne ekstaze. Nije mogao da stane i ekstaza se uskoro pretvorila u crvenu, sirovu potrebu, primitivno ushićenje. Kao da mu se u umu otvorila rupa, tunel kroz koji je pokuljala poplava najnižih životinjskih nagona. Uskoro više nije pio, već cepao krhko tkivo očnjacima, u potrazi za izvorom divljeg zadovoljstva koji mu je gutao razum, dušu, želeći samo da kopa, grebe i kida sve dok ne bude ljubio otvorenu arteriju i iz nje isisao sav savršeni plod. Devojka pade, a on pade na nju, crni pogrbljeni oblik zalepljen za njeno uzdrhtalo telo poput

pijavice. Kidao joj je stomak, obraze, odgrizao i otkidao bez cilja i razumevanja anatomije, cepajući zidove od mesa koji su zatočili krvavi narkotički sok. I...

Nešto nije bilo u redu.

Misli mu zaokupi blistavi užas. Bacio je pogled nagore. Mesec je goreo i goreo, kao bukteće čudovište, čas izbrušeno, čas lelujavu kao kroz mreću usijanog vazduha. Nebo poprimi otrovnu boju, a čitav svet zablista kao osvetljen nezemaljskom silom. Krv mu je pomutila vid, zaključio on. Mora biti krv, pijanstvo. Ili je u pitanju nešto drugo? Pomislio je da je nešto više od krvi, ali nije mogao da se seti šta. A onda je video šta je uradio devojci.

Gađenje se rvalo sa osećajem ponosa svojom snagom, životinjskom vlašću. Osećao je ošamućenost... ali ne ushićenu ošamućenost od pre nekoliko trenutaka, već onu izazvanu mučninom, neodređenošću i trovanjem. Sve je bilo previše svetlo. Krv je svetlucala kao glatki potok lave preko kamenja, svetlost se dizala iz mrlja, barica, pukotina između kamenja. Preplavi ga talas mučnine i on se uzdiže na noge. Sve je bilo nekako pogrešno, ono što je uradio, ono što je osetio i video, sve je bilo pogrešno. Previše svetla, svetla koje mu eksplodira u glavi, izvire iz očiju, iz devojčinih rana, iz iskasapljenog mesa njenih grudi, krvavo svetlo koje se probija ka njemu da ga okalja krivicom, obeleži mu život. Vrela tečnost popela mu se u grlo i on povraća. Stomak mu izbaci crveno iz sebe. Čudna pesmica odzvanjala mu je u glavi, škripanje poput grebanja noktiju po tanjiru. Pokušao je da začepi uši, ali nije uspeo da priguši zvuk i, dezorijentisan i preplašen - od čega, nije znao - zacrvenjene žuči koja mu se slivala niz bradu i srca koje je lupalo, on pobeže u tamu dvorca...

Kada je došao sebi, Behajm ustanovi da se pridržava za zid kule, zureći ka Karpatima, ka - na njegovo veliko iznenađenje - malecnom srebrnkastom mesecu, prilično drugačijem od naduvane žute nakaze koju je zamislio. Imao je osećaj da neko stoji iza njega, ali kada se okrenuo zatekao je samo telo Zlatarice... iako se nečije prisustvo i dalje osećalo u vazduhu. Onjušio je to prisustvo, u nadi da će izolovati njegove karakteristike, siguran da se radi o mentalnim tragovima koje je ubica ostavio za sobom, opipljive poput krvave fleke ili otiska čizme; ali ono brzo ispari i on ne sazna ništa novo. Pokušao je uz pomoć različitih impresija o ubici da sastavi njegov portret, ali je figura u njegovim mislima ostala bezlična poput siluete isečene od crnog papira. Najverovatnije muškarac. Arogantan, ali sa pozamašnom dozom savesti. Opijen krvlju Zlatarice do halucinacije. Ubio iz nagona, od sramote osetio mučninu i dao se u beg. I to je sve.

Kleknuo je da prouči leš. Parče crnog konca ispod slomljenog nokta bilo je jedini trag koji je pružio. To nije ništa govorilo. Koji muškarac među okupljenima nije nosio crninu? Pripremvši se za manevar, Behajm pomeri telo. Meso se zamrzlo za kamen i proizvelo je zastrašujući zvuk odlepljivanja dok ga je odizao sa zemlje. Nije bilo ničeg zanimljivog ispod njega. Još krvi i komada pocepane spavačice. Pregledao je krpice, ali, budući da nije imao mikroskop pri ruci, nije saznao ništa novo. Osećajući se bespomoćno i razočarano, uspravio se i počeo oprezno da tumara okolo, zureći u kamenje obasjano mesečinom. Čim je temeljno pregledao osvetljeni deo kule, spustio se na dlanove i kolena i proučio senke duž zida, istražujući pukotine noktima. Prešao je gotovo polovinu prostora kada je spazio komadić slomljenog stakla. Nedaleko od njega ležalo je još srce i komada stakla, a među njima grlić bočice sa srebrnim poklopcem. Kada ju je поближе proučio, shvatio je da se radi o veoma staroj bočici, verovatno antikvitetnoj, a sudeći po veličini, u njoj je najverovatnije držan parfem. U poklopac je bilo ugravirano veliko stilizovano slovo, ali se ono vremenom gotovo u potpunosti izlizalo, osim ukrasnog repića, tako da Behajm nije mogao da odredi o kom slovu se radi. U ili R, možda. Ili V. Okretao je poklopac u ruci, a zatim ga stavio u džep i nastavio potragu. Međutim, ništa više nije otkrio.

Tri traga. Poklopac bočice, krv - negde u dvorcu krilo se večernje odelo sa mrljama od krvi - i činjenica da je počinitelj bio muškarac. Behajm je znao da će mu biti potrebno mnogo sreće... sreće i teškog rada, čiji će najveći deo odraditi sluge Porodice. Odmah će im naložiti da potraže krvavu odeću i vlasnika poklopca bočice; on će se, pak, posvetiti proučavanju nalaza Agenorove inicijative za ustanovljavanje alibija članova Porodice u ranim jutarnjim časovima.

Ali za šta da se uhvati?

Mučilo ga je nešto oko njegove rekonstrukcije zločina... nešto što se ticalo halucinacije. Kako je izgledao mesec. Kada je malo bolje razmislio, prisetio se da je mesec prethodnog jutra ličio na ovovečernji: mali, srebrnkast, skoro pun. Ipak, ubici se on činio naduven i ogroman. Možda je patio od poremećaja vida. Ili je bio pijan i pre nego što je okusio Zlataricu i tako bio podložan opažajnim iskrivljenjima.

Obe mogućnosti, zaključio on, vredelo je uzeti u obzir.

Još jednom je proučio srebrni poklopac bočice. Bilo je malo verovatno da je devojčina - nije imala džepove na spavaćici. Ali šta bi ubica radio sa bočicom parfema? Behajm onjuši zatvarač. Na njemu se zadržao miris, ali ne od parfema. Opor i kiselkast. Nekakav lek? Droga kojom je omamio Zlataričinu pratilju? Ali zašto bi gubio vreme na droge kada je posedovao prirodan talenat da privoli smrtnike na dela kojih se doseti? I gde je bila pratilja? Najverovatnije izlomljena u nekom procepu u dnu dvorca, bačena sa visokog prozora. Biće mu potrebno još slugu da pretraži brda; zbog dubokih ponora i obližnjih gudura, telo je moglo da se zaustavi prilično daleko od zidina dvorca. Nazad bočici. Šta je moglo da se nalazi u njoj? Behajm je prešao jagodicom palca preko ostataka ugraviranog slova, osećajući sve više da će odgovor na ovo pitanje rasvetliti i sva ostala. Naravno, postojala je mogućnost da bočica nema nikakve veze sa ubistvom, da je ležala tamo već neko vreme pre nego što su naišli Zlatarica i njen ubica... iako ne mnogo pre, jer se onda više ne bi osećao miris. Ali on nije verovao u tu mogućnost. Srebrni poklopac kao da je sadržao vibraciju, zakasneli potres nasilja koje se odigralo na krovu kule.

Spustio je pogled ka telu. Do tog trenutka nije mnogo razmišljao o ličnoj tragediji Zlatarice, doživljavajući slučaj isključivo kao povredu časti i tradicije; ali sada se prisetio njene lepote, gracioznosti, i zapitao kako je ona doživljavala strast koja ju je okruživala i kakva je žena bila. Da li je poznavala detalje rituala? Da li je bila pohlepna za besmrtnošću? Tako blizu. Skoro kraljica i jedna od neumrlih. Pomislio je na Žizelu, jednako lepu i vođenu istim imperativima. Prisetio se njenog detinjstva u Kversiju, gospodskog odgoja, prvih dana u Parizu. Ništa je od toga nije pripremilo na život koji je sada vodila. Kako li samo drhti živeći među kicoškom, mrzovoljnom gospodom i gospama, ubicama užarenog pogleda i krvlju punoj snova i neobičnih vremenskih prilika, misli koje im se skrupčavaju u mozgu poput crnih paukolikih zvezda. Koliko jak mora da je njen strah! Strah koji će se istog trenutka pretvoriti u ljubav, poput podzemne reke koja izbija na svetlost dana. Pomislio je na njenu sudbinu. Biće ili mrtva od njegove ruke ili besmrtna. Kako će on reagovati na taj prvi i verovatniji ishod? Biće utučen, naravno. Izbezumljen. Plakaće. Ipak, znao je ne samo da će pronaći smisao u njenoj smrti već i da će uživati u njoj, a bilo mu je muka od toga - sposobnosti da opravda svaki užas u ime mračne ezoterije i mističnih strasti. Agenor je bio u pravu: Porodica mora da se menja... i ne prosto zato što bi to bio mudar potez, već i bezbedan i pragmatičan. I ako će hvatanjem ubice, on, Behajm, biti oruđe te promene, time bi se i više nego iskupio za ono što je učinio Žizeli.

Ustao je od tela i pogledao preko trošnih brda, ali pred očima mu je ostala slika Zlataričinih ispruženih udova i zgrčenih šaka, bezlična slika nalik zlatnom korenu koji mu se nastanio u umu i

otapao poput putera u tamnu masu njegovog mozga, puneći ga svežom odlučnošću. Iako je problem delovao nerešivo, on je čvrsto rešio da ulovi krivca. Na kraju krajeva, to je bilo samo ubistvo, bez obzira na to koliko je neobičan počinitelj. U Parizu je rešavao slučajeve nasilja koji su u početku imali manje izgleda za rešenje od ovog. Odlučan, on se okrenu prema vratima kule, ali kada se vratio u mrak dvorca, njegovo samopouzdanje raspršio je iracionalan strah da se srebrnasti, pravi mesec iza njega povukao, a da se na njegovo mesto popela, poput raka na nebu, naduvena, izobličena prljavožuta kugla, simbol poremećaja i nečastive groznice, nove vatre u krvi, još neotkrivenih misterija i užasa, čije jezive detalje nije mogao ni da nasluti.

Enterijer dvorca Banat nije nastao iz praktičnih potreba za utvrđivanjem ili stanovanjem, već zahvaljujući nizu čudnih arhitektonskih fantazija italijanskog umetnika koji je bio jedan od Patrijarhovitih ljubavnika pre oko šeststo godina, a suluda golemost dvorca odražavala je razmere i složenost problema sa kojim se Behajm suočavao. Beskrajne odaje, i same velike poput dvoraca, spajali su mostovi - neki od njih pokretni - koji su vodili ka zidovima bez vrata. Stepeništa široka pedesetak metara završavala su se u vazduhu, a bilo je odaja koje su se nadovezivale na ponore u čijim su se mračnim dubinama nazirala još čudnija zdanja. Kule sa prozorima nicali su iz najneobičnijih mesta i dizale se ka tamnim nadsvođenim krovovima, a tu i tamo nalazili su se ogromni točkovi poput onih za dizanje i spuštanje teških rešetki, jedino što većina ovih nije imala nikakvu svrhu. Kada biste podigh pogled u svakom trenutku biste ugledali - na svetlu lusteru od kovanog železa koji vise posvuda - naizgled beskrajne panorame svodova i stepeništa, sa debelim lancima koji se klatale poput živice, koloturima i konopima naizgled bez svrhe i prostranim kamenim verandama ukrašenim nimfama u bareljefu i bradatim licima kojima veliki čelični prstenovi izviruju iz usta. Na jednom nivou masa crne vode zapljuskivala je obale od železne ploče sa zakivcima, a jezivi kip nicao je iz njenih dubina, šepureći se kićenim glavama i kandžama namesto ruku. Golubovi koji nikada nisu leteli na suncu svijali su gnezda u pukotinama i na ispustima, uzdizali se u visine prljajući površine ispod sebe izmetom, a pored kipova gargojla i zmajeva koji su čuvali temeljnu prazninu mostova bilo je i drugih zveri; pacova, stonoga, zmija i poremećenih muškaraca i žena koji su nekada služili Patrijarha, ali na kraju nisu imali hrabrosti da prihvate rizik krvne presude, i sada, još uvek suviše zaljubljeni u ideju o besmrtnosti da bi otišli, živeli poput gamadi u dubinama dvorca, krijući se po senkama, krađući smeće, krećući se - pričalo se - tajnim prolazima koji su im omogućavali prilaz i najsvetijim delovima dvorca, izvodeći surove rituale koji su bih gnusne imitacije Porodičnih. Mesto je bilo toliko veliko da je imalo sopstvene vremenske prilike. U visinama dvorca stvarali su se oblaci, a s vremena na vreme padala je i kiša. Čovek na mostu izgledao bi poput tačkice nekom ispod njega. Sulude razmere, uz bizaran dizajn i ornamentiku, ukazivale su na monumentalnu hirovitost i ludost. I zaista, deo unutrašnje strukture namerno je urađen poput ruševina: kamene promenade iz čijih pukotina izvire paprat; razbijene fontane u obliku glave grifona, gigantskih novorođenčadi i raznih drugih stvorova iz kojih voda teče u bazene, slivnike ili obične pukotine u podu; spiralne stepenice sa rupičastom ogradom; kipovi bez lica i čelične grede koje izviruju iz načetog zida. Čitavim dvorcem osećalo se jezovito prisustvo zamišljenog Patrijarha. Kao da je izgradio ogromnu lobanju od sivkastocrnog kamena koji sadrži mračne supstance njegove ličnosti i, iako je bogatsvo barokne inovacije uznemiravalo Behajma, on nije mogao da se ne divi grandioznoj zamisli koja se krila iza nje.

Ipak, čim su prvi nezadovoljavajući rezultati istrage izašli na videlo, njegovo divljenje zamenili su nemoć i bes, i on je poželeo da sruši ogromnu građevinu, slomi je na najsitnije kamenčiće od kojih je sastavljena, jer će samo tako, smatrao je, odstranjujući rasipništvo formalnim tričarijama i slepim uličicama koje su ga simbolisale, iskopati važne informacije koje vode do rešenja. Nijedan član Porodice nije propustio da ponudi objašnjenje gde se nalazio u vreme ubistva, i iako su brojni alibiji bili lažni, bilo je nemoguće razotkriti ih za kratko vreme koje je imao na raspolaganju. Nije pronađena odeća umrljana krvlju, a nije ni bilo dokaza da bilo koji gost pati od poremećaja vida. Protraćio je veći deo noći, iscrpevši sve opcije, ne znajući šta dalje, kada je gospa Aleksandra

Konforti, verovatno najmoćnija žena loze Valeovih, banula u njegove odaje, sa zadihanom i nezadovoljnom Žizelom za petama.

„Ovaj vaš stvor ovde“, reče gospa Aleksandra hladno, pokazujući na Žizelu trzajem duge kestenjaste kose, „bio je toliko drzak da provali u moje odaje.“

Žizela je pocrvenela, a jagodice kao da su joj iskočile; međutim, ništa nije rekla.

„Izvinjavam se zbog bilo kakve neprijatnosti koju ste doživeli, ali morate biti svesni izuzetnih okolnosti“, reče Behajm, približivši se sa drugog kraja spavaće sobe ka gospi Aleksandri. „I bio bih vam zahvalan kada biste moju sluškinju oslovljavah njenom titulom ili imenom - Žizela.“

Gospa Aleksandra ga nije slušala. Okrenula je glavu od Behajma, omogućivši mu pogled na graciozan vrat i zapanjujući profil. Imala je toliko ekstremne proporcije da je bilo teško nazvati je lepom u klasičnom smislu reči. Iako su je udvarači opisivali kao „vitku“, što se Behajma ticalo ona je toj reči davala novo, ekscentrično značenje, budući da je bila nenormalno visoka, gotovo puna dva metra. Njeni udovi, naročito noge, bili su neprirodno izduženi. Lice u obliku srca, porculanske kože i široko razmaknutih blistavozelenih očiju, izvijenih obrva i punih grimiznih usana, graničilo se sa erotskom karikaturom. Ipak, zahvaljujući proračunatoj gracioznosti koja je krasila svaki njen pokret, pretvarajući najprostiji gest u baletsku bravuru - verovatno svesna kompenzacija za strah od nespretnosti kao posledice svoje visine - i zbog seksualnog samopouzdanja koje je širila oko sebe poput pare, ona je, na kraju, odavala utisak velike lepote. Žizela je očigledno zatekla gospu u kupatilu, pošto je ova na sebi imala ogrtač od svetloplave svile opšiven pozlaćenim koncem i neodgovarajuće veličine, jer je Behajm imao dobar pogled na obline njenih pegavih grudi u korpama od bele svile. Zbog onog što je znao o Valeovima, a naročito Aleksandri, koja je u nekoliko navrata flertovala sa njim, znao je da ga, bez obzira na žestinu njenog besa, ona nikada ne bi posetila tako obučena ukoliko nije želela da njena pojava ostavi utisak, zbog čega je posumnjao u njeno raspoloženje i zapitao se da li želi da ga izmanipuliše.

„Vređa me što ste poslali ovog stvora da me ispituje“, reče ona okrenuta mu leđima. „Udaljite je iz sobe.“

Behajm pogleda Žizelu, istovremeno joj se izvinjavajući i moleći je da poslušá gospino naređenje. Kada je izašla, približio se gospinom ramenu, u intimnoj blizini od koje ona nije odstupila, i upitao je kako može da joj pomogne.

Lenjim pokretom, i dalje okrenuta leđima, ona podiže desnu ruku, pokazujući mu starinski srebrni poklopac koji je bio pronašao u kuli.

„Mislim da ja mogu da pomognem vama.“

„Ah!“ reče Behajm, dodirujući prstom poklopac. „Znači, reći ćete mi čije je ovo?“

Njeni dugi prsti sklopiše se oko poklopca, podsećajući ga na latice biljke mesožderke koje se zatvaraju oko plena. Udaljila se od njega i pogledala ga preko ramena.

„Možda.“

„Gospo“, reče on. „Patrijarh me je zadužio da uhvatim ubicu i bojim se da u potrazi za informacijama moram da preskočim učtivost. Nemam vremena za sramežljivost. Ako imate nešto za mene, morate mi reći sada. U suprotnom, ja ću...“

„U suprotnom vi nećete ništa.“ Udaljila se još više, zureći u tepih, pažljivo spuštajući stopala kao da pokušava da ih smesti u nečije stare tragove. „U ovom trenutku imate samo nadu da ću vam pomoći. A bez moje pomoći, vi ćete i dalje sedeti ovde i lupati glavu nad svojim neuspelom. Zna li zbog čega?“

„Siguran sam da jedva čekate da me prosvetlite.“

„Nemojte mi se obraćati tim tonom“, reče ona, okrenuvši se prema njemu. „Vi nemate nikakvu moć nada mnom osim da mi postavite pitanja na koja mogu a ne moram da odgovorim. Naravno, vi ste lepota, a to je osobina koja muškarcu daje izvesnu moć. Međutim, moja moć nad vama je neograničena. Neporeciva.“

„Kako vi kažete.“

„Jeste, baš kako ja kažem.“ Prošetala se nazad ka njemu, češući mu se o rukav, kupajući kožu njegove ruke statičkim elektricitetom.

Behajm suspregnu želju da je ščepa za ruku, delom zato što nije znao šta bi tada uradio, da li bi pokušao da je napadne ili zavede. Poput svih žena Porodice, način na koji je koristila prednosti svog pola dovodio ga je do ludila. Iako nije odgovarala njegovoj idealnoj predstavi ženske lepote, nije poricao da ga privlači; ali priroda te privlačnosti bila je perverzna, iščekivanje jezivih zadovoljstava, kao kada bi se čovek oduševljavao zmijom sa dojka. Budu li ikada spavali zajedno, to će ličiti na klupko udova komplikovanije od bilo kog drugog običnog parenja - Gordijev čvor od živih belih konopa čije izuvijano pulsiranje podseća na migoljenje gnezda crva.

„Patrijarh vas nije zadužio da istražite ubistvo zbog vaših detektivskih sposobnosti“, nastavi ona. „On je mudriji od toga. Čak i vi shvatate da, zbog ograničenog roka za pronalaženje rešenja i prirode onih koje morate da ispitajte, imate malo šansi za uspeh. Shvata to i Patrijarh. Ali on zna i koliko ste savršen pion, budući da ste toliko slabi i novi. On je svestan kakvu odličnu partiju pruža vaša istraga. On zna koliko su nam drage intrige, koliko su jake naše strasti. On zna i da mnogi od nas neće odoleti iskušenju da okrenu igru u svoju korist. Bilo zbog dobiti, osvete ili nekog opskurnijeg motiva; međutim, to nije bitno za Patrijarhov plan. On veruje da ćemo samim učešćem u igri mi sami rešiti zločin ili vas nesvesno uputiti u pravcu koji će dovesti do rešenja.“

Uprkos činjenici da se njeno viđenje situacije toliko razlikovalo od Agenorovog, Behajm nazre istinu u njenim rečima i upi je sa minimumom gorčine. Možda je, pomisli on, intervencija gospe Aleksandre posledica tajanstvenog saveza o kome je govorio Agenor.

„Dakle“, reče Behajm, „vi ste došli da povučete prvi potez.“

Odgovorila je pokornim sleganjem ramenima, pošla do tapiserije i teatralno je proučila; potom se naslonila na nju, zureći u Behajma sa neskrivenim podsmehom. Njeno belo lice i crvenkasta kosa bih su u velikom kontrastu sa crnim klupkom zle šume, kao da su nedavno retuširali njenog misterioznog stanovnika koji se krije u granju. Podigla je poklopac bočice držeći ga između palca i kažiprsta. „Ovo pripada jednom od mojih rođaka.“ Zastala je - radi dramske pauze, ili se bar tako činilo Behajmu. „Felipeu Aruciju de Valei.“

Behajm se uhvati za to ime. Felipe Aruci de Valea: poglavar Velovih; kolega i saveznik Rolanda Agenora; proučavalac krvi velike reputacije; smatrao se predstavnikom umerene struje u trenutnoj svadi. Uprkos svemu, nedavno je postao ljubavnik gospe Dolores Kaskarin i Ribera. Pričalo se da gospa Aleksandra više ne podržava Felipea, da je stala na stranu gospe Dolores i ostalih reacionara protiv Agenora i njegovih prijatelja, i da radi na svrgavanju Felipea kao vođe Valeovih. Nije bio spreman da poveruje da je gospa Aleksandra postala reacionar; bilo je verovatnije da se samo pretvara da bi pregrupisala snage i ostvarila svoje namere, bilo da se radi o svrgavanju Felipea ili nečim drugom. Nije sumnjao da govori istinu o vlasniku poklopca - laž bi se lako otkrila. Ali kada je razmislio o složenosti situacije, raznovrsnosti zavera koje mogu biti na delu, zavera od političkog značaja i za Valeove i za Porodicu u celini, otvorili su mu se novi pogledi na ubistvo, uzdigao se do

visina sa kojih je jasno video detalje lavirinta potencijalnih intriga oko zločina. Šta ako je Aleksandra pokušavala da uništi Felipea nudeći lažni dokaz? Šta ako je ona ili neko od njenih ljubavnika počinio ubistvo? I da li je Felipe stvarno bio počinilac? Ili je ovo samo još jedan ćorsokak, novo gubljenje dragocenog vremena? U svojim izjavama Felipe i Dolores pozvali su se jedno na drugo tokom utvrđivanja alibija u vreme ubistva. Da li to znači da su oboje bili na krovu kule? Ili je njihova veza samo deo šireg plana, taktike gospe Dolores da se reši potencijalnog neprijatelja? Ili je i sam Agenor igrao igru? Behajm je sve više uviđao da je Agenorova ruka perfidno umešana u sve ove nejasne stvari, zbog čega je smatrao da mu odgovori na njegova pitanja neće biti od velike važnosti. Identitet vlasnika srebrnog poklopca neće rasvetliti crno polje zločina ništa više nego što je glava gospe Aleksandre osvetljavala mračnu pozadinu tapiserije na koju se naslonila. Bio je to nekakav početak, istina. Ali ponudivši jedan odgovor, ona je samo umnožila pitanja koja će morati da postavi; tako je, u suštini, bio na većem gubitku nego pre.

Podigao je pogled prema gospi Aleksandri koja mu se srdačno osmehivala.

„Da li sada shvatate?“ reče ona i nasmeja se - melodičnim vibratom, preciznim poput klaviрске vežbe. „Nemate drugog izbora nego da dozvolite da vas pomeraju od polja do polja, u nadi da će vas naše strastvene greške dovesti do uspešnog okončanja istrage.“ Polako je pošla prema njemu, graciozna poput točka koji u reci usmerava bistru vodu; sablasna ozbiljnost njenog bledog lica delovala je istovremeno umetnički i živahno, poput lica naslikanog na cvet koje je iznenada oživelo. „J još jedna stvar. Felipe i Dolores su robovi navike. Nekoliko sati pred zoru zaključaće se u Felipeovu spavaću sobu i provesti tamo ostatak dana. Njegove sluge vam trenutno pomažu u istrazi. Neće biti teško dati im da se zanimaju nečim. Ako želite da pretražite njegove odaje, možete tada to da uradite. Nećete se izložiti prevelikom riziku. Spavaća soba je odvojena od ostalih prostorija, a Felipe vas neće čuti dok ga Dolores zabavlja.“ Još jedan jedva čujan smeh, prolećni smeh čipkaste rose na paukovoju mreži radosnih zelenih živosti. Gospa Aleksandra se, Behajm shvati, ludo zabavljala. „To, a ne moje otkriće, biće prvi potez“, nastavi ona. „Čim ga prihvatite, bićete nepovratno upleteni u igru, bez kontrole ili orijentacije. A morate da prihvatite potez ili odustanete od ove šarade od istrage.“ Zaustavila se pored njega i položila ruku na njegovu podlakticu. „Znam da mi ne verujete, a ja neću tvrditi da se u dubini duše ne vodim svojim interesima. Ali ja sam vaš saveznik u ovome. Međutim, za početak, morate naučiti da verujete sebi, a da biste to učinili morate da se uključite u igru. Jedino ćete u igri otkriti kome možete da verujete.“

„Želite da kažete da ja to ne znam?“

„Nije li to vaša najveća briga? Moja jeste bila kada sam se pridružila Porodici.“

Pustila mu je ruku, ali se Behajmu činilo da je veza između njih dvoje ostala u vidu toplog naleta njene krvi oko njegovog zgloba.

„Ne pretvarajte se preda mnom“, reče ona. „Preživela sam burna vremena, vreme metamorfoze kroz koje vi sada prolazite. Znam za sukobe koji vas razdiru, oluje koje vas pohode, odluke koje morate da donosite.“

„U redu“, reče Behajm iznerviran njenim nadmoćnim stavom, „da li biste onda bili toliko ljubazni da me prosvetlite kako će se ti sukobi razrešiti?“

„Uskoro ćete i sami shvatiti, i to na sebi svojstven način. Nije na meni da utičem na vas.“ Zajedljiv osmeh. „U svakom slučaju, ne kada se radi o tako intimnim pitanjima.“ Živnuvši odjednom, ona pođe ka vratima. „Sada moram da idem. Ali pružiću vam svu svoju pomoć. I... Ali. Umalo da zaboravim.“ Vratila se do njega i tutnula mu nešto u ruku. „Ključ od Felipeovih odaja.“

„Zašto bih gubio vreme na pretraživanje Felipeovih soba? Njih su već pretresli.“

„Ali sluge“, reče ona. „Sigurna sam da sebe smatrate mnogo pouzdanijim od njih. Nemate drugog izbora. Možete da se povučete sa slučaja. Naravno, u tom slučaju nećete se naći samo u Agenorovoj nemilosti, već i Patrijarhovoj. A to nije neka zavidna pozicija.“

Behajm zavrte ključ među prstima. „Prilično ste sigurni u to kako ću se poneti.“

„Kao što rekoh, nemate mnogo izbora. I ne samo zato što je to vaša jedina nada da rešite ubistvo. Rizici igre će vas primorati na to. U nekom pogledu ste oprezni, baš kao i svi mi, ali je u vašoj prirodi i da sve što imate uložite u samo jedno bacanje kockice.“

Behajmova nervoza preraste u bes. „Smučili su mi se ljudi koji tvrde da me poznaju bolje od mene samog.“

„Onda morate da napredujete u tom razumevanju, zar ne?“

„Da li očekujete od mene da promenim mišljenje po pitanju Agenorovih stavova?“

Odmahnula je rukom. „Bićete ono što morate da budete, rođače. Ne očekujem ja ništa od vas... barem ne ono što biste u ovom trenutku bili u stanju da pojmite. Odista, bilo bi glupo od mene da imam ikakva očekivanja u vezi sa vama, pošto još nije očigledno ni da li ćete preživeti sopstvenu istragu. Nemate predstavu sa čim treba da se nosite. Pa ipak...“ Glas joj je postao dublji, primetno uzbuđen. „Poslušajte me, Mišel. Možda dajem sebi preveliko pravo kada govorim ovo, ali u vama vidim potencijal velike vrednosti i velikog srca. Moliću se da uspete da prebrodite teškoće na koje sam ja nailazila kada sam bila nova. Vi se trenutno povodite zabludama od kojih će vas većina naterati da počinite glupost. Jedna je naročito opasna, jer može da uspori vaš razvoj, a to su vaša osećanja prema stvoru koga ste poslali u moje odaje. Kladam se da ćete pre kraja istrage, ako sve pođe kako treba, otkriti koliko se zapravo razlikuje priroda vašeg odnosa od onoga što verujete sada. A možda ćete otkriti i nesvakidašnju vrednost u onome što sada doživljavate samo kao pretnju.“

Iskoračivši hitro napred, ona ga privuče u zagrljaj, rukama stisnu njegovu stražnjicu i poljubi ga - snažnim poljupcem u usta koji ga nimalo nije stimulisao, čija je svrha bila pre da zaključi ugovor između njih dvoje nego da izazove uzbuđenje; ali baš kada je hteo to i da prokomentariše, obuze ga napad nesvestice i naglo mu se zamagli vid. Na talasastoj zelenoj pozadini poput vodenih dubina - identične boje kao njene oči - on ugleda голу gospu Aleksandru kako mu se polako približava, njišući se graciozno poput morskih algi na plimi, rukama i nogama opisujući hipnotičke figure, poput sna koji poprima oblik pred očima davljenika. Pokušao je da odagna nesvesticu, ali um mu se upecao u meku, toplu mrežu, a misli praćakale bespomoćno poput čekinjaša u finoj mrežici i umesto da reaguje uplašeno, on se samo iščuđavao egzotičnoj dimenziji njene lepote i pitao se kako je ikada i mogao da pomisli da ona nije lepa. Kruškastih grudi i prelepih nogu, izduženih butina koje su se gotovo neprimetno grčile i opuštale, stabljika za potporu cvata njenog trbuha, ona je bila dar za oči, drvo za potpalu njegovih čula. Prolaskom svake sekunde, njena senzualnost ostavljala je sve dublji trag na njemu. Mogao je da joj namiriše polni organ. Njenu krv. Njeno lice bilo mu je toliko blizu da više nije razaznavao njegov oblik. Grimizna usta bila su joj otvorena, ljubičasti jezik je lagano palacao poput morske flore i faune. A onda se sve završilo. Sva čula, svi osećaji prisnosti i uzavrele krvi nestadoše. Zatečen, nestabilan, shvatio je da se odvojila iz zagrljaja i stajala nekoliko metara od njega, posmatrajući ga sa izrazom lica koji je, iako nije bio lišen proračunatosti, delovao kao da istovremeno odražava naklonost i zbunjenost.

„I šta sada?“ reče ona tiho, kao da se obraća više sebi nego njemu. Zatim joj se crte lica zategnuše u odlučnosti i ona reče smirenijim tonom: „Mislim da ću ostati neko vreme sa vama. Da

vam pomognem. Ali morate poslati tog..“ Zaćutala je, zastala na sekund. „Morate poslati vašu sluškinju. Ovu Źizelu. Nađite joj neki drugi posao. Neću tolerisati njeno prisustvo.“

Behajm, još nesiguran na nogama, promrmlja kako mu nije potrebna pomoć.

„Moguće“, reće Aleksandra. „Ali moram da vas ubedim da je ključ koji sam vam dala vaša najveća nada u svemu ovome. Ostaću sa vama sve dok u vama ne sazre to ubeđenje. U najgorem slučaju, moje prisustvo će vam pružiti dodatnu sigurnost prilikom ispitivanja.“

To nije poricao, ali mućio ga je ovaj nagli preokret u njenim namerama. „Zašto želite da mi pomognete?“

„Kao što rekoh, to mi je u interesu.“

„I ni zbog čega drugog?“

„Eh, rođaće“, reće ona, izgovarajući reći sa ritmom koji im je darivao vibraciju tihog, čeznutljivog smeha. „Uvek ima nećeg drugog.“

Zlokobnu tišinu dvorca Banat donekle je nadjačala atmosfera emocionalnih gibanja. Veći deo Porodice ostao je u svojim odajama, ali jedan broj počeo je da luta višim nivoima i upušta se u rasprave, pa i kratkotrajne čarke; njihovi povici i brbljanje odjekivali su hodnicima, prigušeni i daleki poput krika ptica i šuškanja veverica, ali jednako šokantni u toj pogrebnoj atmosferi. Među njima se nalazilo nekoliko muškaraca i žena sa kojima je Behajm nameravao lično da porazgovara. Pitao se da li njihovi uzbuđeni pokreti samo prikrivaju želju za izbegavanjem ispitivanja, jer da nije imao Aleksandru uz sebe, đavolski bi se pomučio da ih uopšte pronade, a kada se konačno suočio sa njima, niko od njih nije bio kooperativan, već su mu se kezili ili prikazivali skamenjena lica. Elejn Vandelor, koju su zatekli kako čita uz sveću u obedaonici za sluge, zafrljačila je knjigu ka njemu i odgovarala na sva njegova pitanja isključivo ledenim, jednosložnim rečima. Hermana Kula pronašli su u fotelji u napuštenom delu dvorca; Behajmu je odgovarao sa arogantnom nezainteresovanošću, prekidajući svoje odgovore da bi dao erotska uputstva sluškinji koja mu je sve vreme klečala među nogama. Zorž Motner, zaključan u sobu za razonodu sa Lupitom Kaskarin i Miron, polusestrom gospe Dolores, zabavljao se gađajući miša strelicom pikada i šaljući Behajmu značajne neprijateljske poglede. Jedini za koga se može reći da je na bilo koji način pokazao razumevanje bio je Ernst Kostolec, Agenorov politički saveznik ali ne i prijatelj, neobjašnjiva sorta, koga su zbog njegove reputacije maga čak i najmoćniji članovi Porodice zaobilazili u širokom luku. Zatekli su ga u Patrijarhovoju biblioteci, koja je manje ličila na prostoriju a više na ogromne spiralne stepenice koje se spuštaju kroz središte dvorca više od kilometra, a čiji su zidovi ispunjeni knjigama, mnogim toliko drevnim da bi u slučaju da ih otvorite rasuli stotine požutelih stranica u mračni ponor ispod sebe poput krhkih duhova roja leptira. Bila je to jedna od malobrojnih prostorija u dvorcu, barem od onih u javnoj upotrebi, koje su osvetljivale svetiljke umesto baklji - činilo se da je Patrijarhu više stalo do knjiga nego do bezbednosti svoje dece.

Kostolec, čovek Agenorovih godina ali mnogo oronulije spoljašnjosti, pogrbljen, izboran i lisičjeg izgleda, žbunastih obrva i nekoliko vlasi nežne bele kose koja mu je lebdela nad pegavom glavom poput paperjastih oblačaka nad površinom mrtve planete, stajao je na jednom od odmorišta, osmougaonom prostoru širokom desetak metara, nagnut nad katedru, zureći kroz uveličavajuće staklo u veliku kožnu knjigu otvorenu na stranici prekrivenoj kitnjastim rukopisom. Zraci narandžastog svetla od svetiljke sa pet prozorčića obešene iznad katedre protezali su se do sredine stubišta, ali nisu dopirali do naspramnog zida. Lice mu prekri izraz zlovolje kada ih je ugledao na odmorištu pravo iznad sebe i on zalupi knjigu, isterujući oblak prašine između korica; pozlaćeni natpis na koricama bio je na portugalskom, ispod njega se nalazila pozlaćena palma pod polumesecom, a na hrbatu simboli krune i lista. Behajm je primetio da je Kostolecova siva svilena košulja prekrivena prašinom, što je možda ukazivalo na to da je ovaj nedavno zalupio i neke druge knjige. Mogući znak besa i bespomoćnosti. Ali kada su mu prišli, on im se prijatno nasmeši. Prijatno u poređenju sa nizom osmeha sa kojima je Behajm imao priliku da se sretne. I tako se, uprkos teskobi pred ispitivanje tako važne ličnosti, Behajm donekle opusti.

„Ali, odlično! Naš mali policajac“, reče Kostolec brišući ruke o pantalone, koje su takođe bile sive; zbog praznine koja ih je okruživala njegov glas je neznatno odjekivao, a njegove reči kao da uskomešaše nešto u središtu tame ponora. „Baš zgodno! Osećam se kao usred putujuće pozorišne družine.“ Bacio je pogled na Aleksandru. „A vi, moja draga, koju ulogu igrate danas? Nadam se

samo, ne lepršavu naivku.“

„Za potrebe ove scene“, reče ona hladno, „najbolje će biti da me smatrate kopljonošom.“

„Kakva predivna pretnja. Odobravam.“ Zatim, Behajmu, koji je vršljao po hrpi papira na kojima je zapisao svoje zabeleške. „Čuvajte je se, gos'n Policajče. Ona poseduje izvanredan talenat samozavaravanja, a njime još bolje prikriva svoje prave namere.“

Behajm je ignorisao tu opasku. „Vaš sluga Žil“, reče on, „izjavio je da je bio sa vama u biblioteci one večeri kada je izvršeno ubistvo. Obojica ste bili ovde čitave noći?“

„Nije li Žil tako rekao?“

„Jeste, ali ja...“

„Onda mu ja neću protivurečiti. On je gospodin čovek izvanrednih odlika.“ Kostolec se nasloni na katedru, ali ne krutim pokretima starca, već odajući utisak gipkosti. „On lovi knjige za mene. Tako štedim vreme.“

„A zašto vam sada nije na usluzi?“

Kostolec se nasmeja. „Iskrslo je nešto važnije. Trenutno jurca po Banatu, postavlja pitanja i obavlja besmislene zadatke. Za nekog policajca, čini mi se.“

„Izvinjavam vam se zbog toga“, reče Behajm i nastavi da vršlja po svojim papirima. „Žil je takođe rekao da ste pronašli pozamašnu studiju. Smem li da pitam šta je predmet vašeg istraživanja?“

„To je nebitno za vašu istragu.“

„Moguće“, reče Behajm, „ali bojim se da ću ja to morati da prosudim.“

„Vaši imperativi nisu i moji“, reče Kostolec sa besom koji mu se nazirao u glasu.

„Tačno, ne mogu vas naterati da odgovorite. Mogu samo da pribeležim da niste. Međutim, možda vaše istraživanje ima neku važnost koje niste svesni. A čak i ako je nevažno, zašto da ne završimo sa tim?“

Kostolec je ćutao jedno duže vreme; njegov stav ili izraz lica nisu odavali nikakav nagoveštaj njegovog raspoloženja. Behajm pogleda preko ograde ka spiralnom stepeništu ispod sebe. Snopovi svetla osvetljavah su središnji stub sa mnogih nižih odmorišta, jasno ispunjeni prašinom u vazduhu; korice knjiga blistale su u senkama poput slojeva rude. Duboko ispod, blještava narandžasta tačkica njihala se poput svica u tačkastoj tmuni. Verovatno još neki učenjak sa svetiljkom. Slabašna škripa doprla je sa odmorišta ispod njihovog, ali Behajm nije video nikoga. Verovatno sleganje konstrukcije, pomisli on.

Napokon Kostolec reče: „Siguran sam da ste svesni uvrede koju mi nanosi vaše saslušanje.“

„Naravno, meni je žao što sam primoran da...“ započe Behajm, ali ga Kostolec prekide.

„Sa druge strane“, nastavi on, „ja sam, pak, svestan vašeg neiskustva i nemoguće pozicije u kojoj ste se našli. Dakle, odgovoriću na vaše pitanje.“

Prazni osmeh produbi bore na njegovom smežuranom licu i Behajm, šokiran ovim racionalnim gestom, promrmlja reči zahvalnosti.

„Proučavam budućnost“, reče Kostolec.

Behajm sačeka dodatno objašnjenje, ali ga nije bilo. On pogleda Aleksandru; ona gotovo neprimetno sleže jednim ramenom. Kostolec se i dalje smeškao.

„Da li biste nam to malo pojasnili?“ upita Behajm.

„Ne, ne bih.“

„U redu.“ Behajm se prošeta do ivice odmorišta i ponovo baci pogled u bunar. Još jedan škriputavi zvuk dopre do njegovih ušiju. „Izgleda mi da budućnost, ili kako je vi doživljavate, ima veze sa zapisima Kraljevskog Portugalskog botaničarskog društva. Knjiga koju proučavate izgleda da sadrži njihove kolonijalne dnevnike. Palma na omotu govori mi da se delo tiče neke tropske zemlje. Polumesec“ - on raširi ruke - „ukazuje na Islam. Tropska portugalska kolonija sa islamskim stanovništvom? Nisam upoznat sa istorijom portugalske ekspanzije. Međutim, čovek može pomisliti na određene delove Afrike. Ili neku koloniju dalje na istoku. Šta vi kažete? Budući da je Orijent predmet rasprava koje nam omedavno zaokupljaju pažnju, usudio bih se da pretpostavim da tražite lokaciju na Dalekom istoku koja bi odgovarala našoj selidbi.“

„Jednom sam imao psa koji je znao da se uspravi na zadnje noge i zalaje“, reče Kostolec. „Pametan mališa. Vrlo zabavan.“

„Drago mi je da sam probudio vašu nostalgiju“, reče Behajm.

„Pronicljivost sama po sebi ne postiže ništa, a vi ste to upravo postigli kada ste otkrili predmet mog istraživanja. Kakva je veza između mojih knjiških zanimacija i ubistva Zlatarice?“

„Koliko ja vidim, nikakva“, reče Behajm. „Ipak, pitanje naše migracije je začim koji da je specifičan ukus čitavoj istrazi. Bar ja imam taj osećaj. Retki su naši međusobni odnosi koji su prosta rabota. O kom god sledu događaja da se radi, koliko god površno bilo opravdanje za njih, dela koja činimo odjekuju na mnogim nivoima, privlače razne interese u mehaniku jedinstvene strasti. Mislim da je neozbiljno pristupati zločinu pojednostavljeno, izdvajati ga iz konteksta. Zbog toga vaš politički angažman budi radoznalost u meni. Koliko sam ja u stanju da primetim, vi ste se donedavno držali po strani od ove vrste problema. Vi svakako nikada niste bili u prevelikoj ljubavi sa Agenorom, a ipak ste mu saveznik. Politički savez zasnovan na zajedničkom interesu? Možda. Ipak, bio bih budala kada ne bih uvažio mogućnost da se tu krije nešto više.“

„Iz ovoga ne vidim kako mogu biti osumnjičen za ubistvo.“

„‘Osumnjičen‘ je prejak reč. Ja nemam pravih osumnjičenih. Zbog ograničenja koje mi nameću vreme i okolnosti, svoju energiju usmeravam na one koji se neobično ponašaju. Poput vas. Možda vam izgleda kao da se hvatam za slamku, i ja to zaista činim. Ali istrage ove vrste retko slede liniju logike. Neko napravi propust, neko oda tajnu, umeša se ruka sudbine i odjednom čitava stvar izlazi na videlo. Što se moje uloge u svemu tiče, puštam mrežu u mutne vode u nadi da će mi ajkula ugledati noge i zaleteti se da ih odgrize misleći da sam samo pronicljiv.“

Aleksandra prasnu u tih i zadovoljan smeh, a Kostolec je preseče pogledom; za trenutak, crte lica mu se izobličije u pakosnu masku. Potom se i on nasmeja. Poklonio se Behajmu, iz uljudnosti.

„Izvinite me na trenutak“, reče on, i nakon silovitog skoka kojim se našao pred stepenicama, jurnu na odmorište pravo iznad njih. Behajm ču krik, zvuke kratke borbe. Kostolec se pojavi nekoliko sekundi kasnije, vukući za sobom prestravljenog mladića u crnom, smeđe razbarušene kose i mršavog lica isturene brade; svež niz bubuljica prekrivao mu je čelo.

„Ko je to?“ upita Aleksandra, a Kostolec reče: „Stvor pripada Vandeloreovima. Zar ne?“ On podiže čoveka za kragnu, prisloni mu glavu uz svetiljku i zaljulja ga tako jako da mu kolena udariše u ogradu. „Ovaj gnusni nesrećnik je treći koga šalju da me špijunira od kada sam stigao.“

„Gospodaru, smilujte se!“ reče čovek čvrsto se držeći za Kostolecov zglob da se ne bi ljuljao. „Ne želim vam zlo.“

„Bogu hvala!“ reče Kostolec podrugljivo. „Ja se baš uplašio za svoj život.“ Pogled mu je bio nepokolebljiv i crn kao u matorog reptila. „Ko te šalje?“

Čovek se obliza; pogled mu skrenu ka Aleksandri, potom Behajmu. „Marko“, reče on. „Marko me šalje. Gospodaru, nisam svojevolutno...“

„Tišina!“ reče Kostolec; on pogleda Behajma. „Da li sada shvatate zašto se prema vašim pitanjima odnosim sa toliko neprijateljstva? Vandeloreovi me opsedaju i danju i noću. Kako da trpim ovo neprestano mešanje u svoje poslove?“

„Šta Vandeloreovi žele od vas?“ upita Behajm gledajući čoveka kako pokušava da proguta pljuvačku, napola pridavljen sopstvenom kragom.

„Oni žele“, reče Kostolec, pažljivo naglašavajući svaku reč, kao da ih nišani i ispaljuje ka Behajmu, „da otkriju moje tajne.“

On privuče čovekovo lice uz svoje i poljubi ga u usta. Prizor dva spojena lica, glatke kože jednog koga sisa bleđa izborana zver, na crvenkastom svetlu usred duboke tmine izazva osećaj duboke otuđenosti kod Behajma, kao da zuri u dimenziju u kojoj je svaka konstanta reorganizovana, u kojoj životinje hodaju u ljudskom obliku, a prave ljude tretiraju kao ovce, gde je fizički svet pećina puna pozlaćenih simbola i prašine, život zlokobna, protraćena vrednost, a smrt cilj kome se ushićeno stremi.

Kostolec prekinu poljubac i zagleda se u čoveka koji mu se mlitavo klatio u ruci. „Reci Marku da ću ga posetiti ako se ovo ponovi.“ Činilo se kao da se premišlja oko nečega; on izdiže obrve poput sove i napući usne. „Kad malo bolje razmislim“, reče on, „reći ću mu sam.“ I gledajući pravo u Behajma, on nehajnim pokretom ruke prebaci čoveka preko ograde.

Izgledalo je kao da se ovaj na trenutak koprcu u središtu bunara, širom otvorenih usta i očiju ispunjenih užasom, kao da ga u vazduhu pridržavaju snopovi crvenog svetla, a onda - dok se Behajm uzaludno bacio prema ogradi - on se strovali u mrak obrćući se oko sebe, puštajući za sobom napušteni krik koji mu je parao grlo. Behajm ga je posmatrao kako pada i nestaje, a prizor mu je izazvao mučninu i jezu u stomaku. Okrenuo se naglo, spreman da ispali gnevno pitanje, ali gnev mu splasnu pred prizorom Aleksandre i Kostoleca, koji su stajali suočeni, napeti i besni, visoka prelepa žena u spavaćici i matori grabljivac sa drugog sveta. Očekivao je da će svaki čas jurnuti jedno na drugo, cepati, udarati i gristi. Umesto toga, oni napustiše svoje agresivne poze i Aleksandra smirenim glasom reče: „To vam nije valjalo!“

„Nije valjalo!“ Behajm tresnu pesnicom o ogradu lomeći je. „Možemo slobodno reći da je to bio *faux pas*! I šta je sledeće? Da li ćete genocid nazvati bezobrazlukom? Čedomorstvo nestašlukom?“

Ona ga ni ne pogleda; nastavila je da se obraća Kostolecu. „Ako već držite lekcije“, reče ona, „možete to i na delotvornije načine.“

„Da li je o tome reč?“ reče Behajm. „O lekciji? I čemu je trebalo da se naučim? Da poštujem starije?“

„Oprezu, nadam se“, reče Kostolec. „Bez njega nećete još dugo biti sa nama.“

Kada je Behajm pokušao da odgovori, Kostolec povika: „Nemojte! Ne iskušavajte me više!“

On se okrenu ka bunaru, dok mu je svetlost lampe palila pramenove bele kose, slikajući oreol oko zadnje strane okovratnika njegove svilene košulje. „Nisam počinio ubistvo“, rekao je ledenim glasom. „Pijani užici u krvi me ne privlače. Ja sam u svakom smislu Patrijarhov čovek i nikada ne bih prekršio njegovu tradiciju. A vi mislite šta hoćete.“

Nova vibracija nastade u vazduhu, podrhtavanje kakvo bi proizveo rad neke udaljene moćne mašine, a Behajm nije mogao da se oslobodi utiska, koliko god bio iracionalan, da je Kostolec izvor vibracije. Kad bi se Kostolec okrenuo, pomisli on, bio bi potpuno izmenjen, zažarenih očiju,

naboranog lica preobraženog u varvarsku masku od bronzne, jezika kao u crne guje. Ipak, kada je progovorio, učinio je to zamišljenim a ne pretećim tonom.

„Živimo u teškim vremenima“, rekao je. „Svako od nas mora da odigra svoju ulogu najbolje što ume. Međutim, ne bi bilo loše da zapamtite da moja uloga u svemu ovom nema nikakve veze sa svetom kakav poznajete. Nemam ništa protiv vas, ali neću dozvoliti da me dalje ometate u poslu.“ Uzdahnuo je. „Nemojte mi više smetati.“

Aleksandra spusti ruku na Behajmovo rame; glavom pokaza ka izlazu nekoliko nivoa iznad njih i Behajm, umiren iznenadnim napadom teskobe, dozvoli da ga ona povede. Ali, dok su se peli stepenicama do sledećeg nivoa, potaknut nekakvim osećajem nepravde, on zastade, nagnu se preko ograde i pogleda dole.

Zraci svetlosti koje je bacala svetiljka postaše oštri i jasni, sečiva bleštavila koja se šire do redova knjiga i dosijea na naspramnom zidu, i dok su i dalje postajali svetliji, sam Kostolec postajao je sve mračniji, njegova koža i odeća počeh su da gube detalje i boju, kao da ga prekriva ogromna senka, sve dok se svetlo konačno nije prigušilo do svoje uobičajene jačine, a ono što je stajalo pored ograde ispod njega i samo postalo senka, figura apsolutnog, neprekinutog crnila. To odsustvo čoveka stajalo je nepokretno, ali već nekoliko sekundi kasnije figura se raspršila u papirne komadiće živog crnila, poput šišmiša i pepela, i ti ostaci odlepršase u tamu; potom, poput žile blistavog antracita usred vazduha, u središtu bunara nastade nova sjajna površina, koja kao da se istovremeno prelivala nagore i nadole, kao da odražava odlazeću pokretnu svetlost. Behajm oseti podrhtavanje u svom telu, kao da je nešto fizički jedva prisutno upravo prošlo kroz njega. I nakon toga, sjaj nestade i sve je bilo kao i pre, osim što Kostolec više nije bio tu, a na njegovom mestu se polako kovitlalo nekoliko pramenova prašine na narandžastom svetlu lampe, blistajući poput duhova nebula i zvezda.

Nastavivši hodnikom koji ih je izveo iz Patrijarhove biblioteke, Behajm poče da posmatra Aleksandru u novom svetlu. Nije očekivao da će stati u njegovu odbranu protiv nekog tako moćnog kao što je Kostolec samo da bi ostvarila neki politički cilj, a opet, izgledalo je kao da jeste. Prisetio se trenutka njene zbunjenosti kada su se zagrlili. Da li je moguće, pitao se, da joj je na neki detinji način postao privlačan? Nije verovao da je to moguće, ali nije verovao ni da će njegova naklonjenost njoj postati tako određena i žarka. Zatekao je sebe kako je krišom posmatra, zapaža njene manire. Naviku da gricka nokat kažiprsta kada je zbunjena. Kako se senke u njenim zelenim očima menjaju kad god je nezadovoljna. Njen oprezan hod, gotovo mesečarski u svojoj promišljenoj energičnosti, suzdržanoj do potiskivanja, osim u trenucima uzbuđenosti, kada bi ga pogledala i počela da poskakuje hodnikom poput zjalave školarke. Ozbiljnost sa kojom ga je slušala, spuštene glave, zatvorenih očiju, spokojnog lica, poput opatice u molitvi. Smejala se lako, ali kada se smejala nije izgledalo kao da to čini čitavim svojim bićem, kao da je to mesto u njoj, u kome se stvaraju živopisne reakcije, prazno, sivo i omamljeno, što joj je davalo jezivo nedoslednu živost, poput nekoga ko je začaran. Pitao se kako je ikada pomišljao da je njena izuzetna visina groteskna, pošto je sada njeno telo doživljavao kao elegantno i vitko, savršeno oblikovano, čudo estetskih proporcija, i kada ih je zamišljao zajedno, to više nije bilo kao pre, u bizarnom Gordijevom čvoru, već sjedinjene u skladnom i savršeno usaglašenom spoju. Prepuštati se takvim mislima bilo je smešno, govorio je sebi; njih dvoje su saučesnici u još neodređenoj političkoj akciji i ništa više od toga. Ipak, nije mogao a da im se ne prepušta, baš kao što je njene kradomice upućene poglede tumačio kao posledicu njenih novoprobudjenih osećanja prema njemu. Verovao je da mu pruža kratke uvide u svoju istinsku prirodu, povremeno odbacujući oduran agresivan stil kojim je nastupila kada ga je prvi put posetila u njegovim odajama, dozvoljavajući mu da upozna osobu iza fasade, sposobnu za bes i radost, ćudljivost i tugu, sve uobičajene sastojke, koje je ipak nadjačavala sveprisutna ozbiljnost i revnosna samokontrola. I dalje je sumnjao u nju, i dalje nije verovao u prirodu njenih namera; ali osećao je da ne greši u potpunosti smatrajući da je izmenila svoj stav prema njemu, da je, šta god želela od njega u početku, sada to želela još više.

Skrenuli su u sporedni hodnik, dugačak i osvetljen svetiljkama, izbeljenim kamenjem namesto tavanice, isprekidan lučnim prolazima koji vode u tunele, otvorene prostore, druge hodnike, i, u trenutku kada su shvatili da zure jedno u drugo, Aleksandra brzo skrenu pogled i upita ga o čemu razmišlja.

„Nije lako odgovoriti na to pitanje“, reče Behajm.

„Ne slažem se“, reče ona. „Na to pitanje je najlakše odgovoriti ako osoba nešto ne krije.“

„Ne želim da ispadnem glup“, reče on nakon nekoliko koraka u tišini.

„Mislim da smo dovoljno prešli na ovom putovanju da bismo olako sudili jedno o drugom.“

„U redu onda. Razmišljao sam o tebi.“

Prolazili su pored svetiljke u niši i njena senka, koja se vukla za njom po podu, odjednom skoči na zid i nastavi dalje uz nju, vitkija, oštija verzija nje, kao da se u njoj probudio lovac.

„Je li?“ reče ona i nervozno se nasmeja. „I kakva sam to ja?“

„Fascinantna. Zabrinjavajuća.“ Pokušao je da joj uhvati pogled. „Prelepa.“

„A na koji način sam to zabrinjavajuća?“ Ona se još jednom nasmeja. „Kao što vidiš, nesumnjive vrline prihvatam bez pogovora.“

„Možda nisi ti ta koja me zabrinjava“, reče on. „Možda je to nedostatak vere u moju sopstvenu pristrasnost.“

„Samo si na ljubazan način izjavio da nisi siguran u mene.“ „Možda.“

Stigli su do lučnog prolaza koji je vodio u veliku nenameštenu prostoriju u kojoj su tri muškarca i jedna žena - članovi Porodice, reklo bi se po raskošnosti odeće - stajali na pedesetak ili više metara od njih u pravouganom ostrvu svetla koje su činile dve svetiljke. Žena je bila polugola, gornji deo haljine bio joj je spušten do struka, a muškarci su bili delimično razgolićeni. Prizor je posedovao atmosferu zloslutne statične slike, pomisli Behajm, kao da je tu postavljen samo zbog njih, a ne seksualni događaj koji su oni prekinuli. Bilo mu je veoma neprijatno. Žena ih je dozivala, ali on se nije našao ni u najmanjem iskušenju da prihvati taj poziv.

„Prepoznaješ li nekoga?“ upita on Aleksandru.

Ona ih prouči koji trenutak duže. „Ne sa ove razdaljine. Međutim, čovek u crvenoj tunici. Mislim da je to...“ Ona zastade, ponovo se zagleda u njih. „Nisam sigurna.“

Žena ih još jednom dozva da priđu.

„Hajdemo. Ostavimo ih na miru“, reče Behajm.

„Zar ne želiš da ih ispitaš?“

„Tako velika grupa bi samo podržala međusobne laži.“ Njegov osećaj nelagode se pojača. On prihvati Aleksandru za ruku i povede je niz hodnik, napola je vukući za sobom, povremeno pogledajući preko ramena.

Aleksandra je delovala zapanjeno, ali nije pokušala da se oslobodi, niti je protestovala kada je Behajm počeo da trči, vodeći ih uvijenim putem kroz lavirinte hodnika; međutim, čim su prestali da trče, ona ga upita šta nije u redu.

„Imao sam predosećaj“, reče on. „Osećaj da su oni... Ne znam. Da su neka vrsta zamke.“

Izbili su iz hodnika u pećinu, mesto izdubljeno u mermeru tako da liči na pećinu, čiji je niži kraj bio prekriven omanjim jezerom, grubo klesanih mermernih blokova rasutih po obali; izbeljena, plavobela svetlost odbijala se o zidove pećine, ili, tačnije, o svetlucavu mahovinu koja je krasila skoro svaki kvadratni centimetar kamena i plutala u komadima na crnoj vodi poput minijturnih svetlećih ostrvaca. Na jednom od zidova nalazila se povećta rupa, dovoljno velika da kroz nju prođe čovek bez saginjanja; kroz nju se pružao pogled na komplikovanu železnu mašineriju ogromnih zupčanika, poluga i drugih nepoznatih delova; kroz procepe u mašineriji mogli su da se vide predeli mermerne ravnice koja se naglo penjala nagore, odajući utisak složene slagalice na beloj pozadini kojoj nedostaje nekoliko delova. U celini, mesto je odisalo neovozemaljskim čarima i, kada je Aleksandra sela na mermerni blok, podigavši kolena i oslonivši bradu na njih, ona kao da poprimi auru nestvarnog, postade stvor koji potiče sa tog mesta, nimfa ili Lorelaj.

„Predosećaj“, reče ona zamišljeno. „Drugim rečima, osećaj kojem si poklonio svoje poverenje.“

„Bilo bi glupo ne poverovati mu.“

„Ipak, čini se da ne veruješ drugim svojim osećanjima. Ili si imao predosećaj i u vezi sa mnom?“

„Teško. Jedino ne znam na čemu sam sa tobom.“ On sede do nje; dublje u pećini, tamo gde se tavanica spuštala sasvim nisko i zidovi sužavali, nešto veliko i brzo plivalo je tik ispod površine, praveći talasastu izbočinu na sjajnoj crnoj vodi, ali ne pokazujući ni delić sebe. „U svakom slučaju,

nije važno.“

„Šta nije važno?“

Pokušala je da prikrije sramežljivi osmeh spustivši glavu.

„Igraš se sa mnom“, reče on.

Ona sleže ramenima. „Nagovaram te da mi otkriješ o čemu si razmišljao, ali mi baš ne ide od ruke.“

„Siguran sam da znaš o čemu sam razmišljao“, reče on nestrpljivo. „Mislio sam o tebi i sebi. Pitao sam se kako bi to ispalo.“

„Prilično iskreno od tebe“, reče ona.

„Naravno“, nastavi Behajm, oneraspoložen njenim neutralnim tonom, „kao što rekoh, nije važno, iz ovog ili onog razloga.“

„Ali zašto?“

„Između ostalog, napustićemo Banat za nekoliko dana. Ja ću se vratiti u Pariz, a ti svom domu.“

„Ne razumem.“

„Zašto započinjati vezu kada preostaje tako malo vremena da se ona produbi?“

Ona mu uputi ispitivački pogled, zatim se zagleda u rupu u zidu, obmotavajući pramen kestenjaste kose oko prsta. „Veza“, reče ona. „Čudno je želeti tako nešto. Ono što želim, želim bezuslovno. Ne brinem se šta će se desiti kada to dobijem.“ Ponovo ga je pogledala. „Najčešće, u svakom slučaju.“

Povređenog ponosa, on reče: „To je možda samo simptom mog, uh... Kako si ga nazvala? Mog ‘perioda metamorfoze’.“

„Ne, ne verujem“, reče ona, vrativši pogled na rupu u zidu i mehaničku slagalicu u njoj. „Agenor je rekao da si poseban. Izgleda da je bio u pravu.“

Delovala je istinski zbunjena njime, ili nečim što je osećala a što je imalo veze s njim. Imao je utisak da bi sada uticao na nju, ako ne pretera sa svojim argumentima. „Ne verujem da je želja da nešto dobro potraje posebna“, reče on.

„Verovatno nije. Ali odavno nisam razmišljala na taj način.“

Usledila je tišina tokom koje je čuo šljapkanje vode i video nešto malo i crno kako se ubrzano kreće po mermernoj ravnici iza rupe u zidu, juri tamo-amo, vidljivo na mahove kroz procepe u mašineriji. On zatvori oči sposoban da je oseti kraj sebe, njenu vrelinu, ritam disanja i otkucaja srca. Osećao je mirišljivu vodicu, prirodan miris kože i slatku, uzavrelu krv kao nekakvu mešavinu opojnog parfema.

„Voleo bih nešto da te pitam“, reče on. „Nešto što će te možda razljutiti.“

„Trudiću se da se ne naljutim.“

„Čovek koga je Kostolec ubio. Kako uspevaš da pomiriš tako nešto, prihvatiš takvu vrstu bezobzirnosti i svireposti sa osećajnošću - ili da kažem ljudskošću - koju pokazuješ sada?“

Nije joj video lice; okrenula je glavu blago na stranu, a kosa joj je pala preko obraza, sakrivši joj profil; međutim, video je da ju je pitanje potreslo - vene na vratu su joj poigravale, stav ukrutio. Ali kada je odgovorila, nije bilo ni traga ljutnje u njenom glasu, samo dašak oklevanja.

„Prirodno je da mi je teško“, reče ona. „Već si ubijao da bi se hranio. Shvataš licemerje koje se krije u pokušaju da se oni kojima se hranimo posmatraju emocionalno. Ipak, mnogi od nas čine

upravo to. I sama sam to radila. Verujem da nas krivica koja proističe iz tih uzaludnih vezivanja primorava da se na kraju ponašamo prema svim smrtnicima kao prema životinjama, da ih odbacimo da nam ne bi prirasli srcu.“ Sklonila je kosu sa lica i trezveno pogledala Behajma. „Kada sam te posetila večeras, moje ponašanje prema tvojoj sluškinji bilo je u neku ruku odbrambena reakcija. Takođe“ - ona mu uputi brz pogled - „pretpostavljam da sam bila pomalo ljubomorna na nju. Dopadaš mi se već neko vreme. Međutim, ona mi se i gadila. Možda je moje gađenje samo nadoknada. A možda ih vremenom mrzimo zato što moramo. Ili se toliko drastično promenimo da ne možemo drugačije da ih cenimo. Ipak, ponekad pomislim kako se ne razlikujemo mnogo od smrtnika, da je jedina istinska razlika među nama ta što smo mi jači, i da su naše okrutnosti samo živopisniji i preteraniji oblik njihovih okrutnosti. I najgori od nas imaju takmaca po zlu među ljudima. Dakle“ - ona spoji ruke i postavi ih na grudi - „kada me pitaš za Kostoleca, radimo ono što moramo da bismo preživeli. Ono što je on uradio možda deluje kao zlo ili šteta, kako god želiš to da okarakterišeš. Ali on je star, pripada drugoj generaciji. On je zaboravio šta je nekada bio i živi samo delimično u tvom i mom svetu.“ Ona izusti tugaljiv zvuk. „To je sve što mogu da ti kažem. To je...“ Potišteno odmahnu glavom. „To je sve.“

Očekivao je da će morati da se raspravlja sa njom, pokušati da je ospori, ali njen odgovor bio je tako jezgrovit i jasan, dirljivo iskren, lišen bombastičnosti sa kojom je dočekivana većina njegovih pitanja, da mu je u potpunosti poverovao i nije imao šta da doda. Ono što je rekla izazvalo je u njemu osećaj tuge, a najčešće je smatrao da su tuga i istina jedno. Poput većine pravih Francuza, nije verovao u sreću, tačnije da srećno može da bude i dubokoumno.

„Šta je to, pitam se“, reče ona pokazujući ka rupi u zidu, ka hitrom stvoru koji se povremeno pojavljivao na mermernoj čistini.

„Nemam pojma.“

„Želim da vidim.“

Skočila je sa mermernog bloka i uputila se oko jezera ka rupi u zidu. On ju je nevoljno sledio. Nadao se, shvatio je, da će je poljubiti, a sada je ta mogućnost delovala malo verovatno.

Mašinerija koja je ležala izvan pećine bila je nefunkcionalna, olabavljenih zupčanika i konstrukcije, točkića i poluga, većine razbacanih poput odbačenih igračaka divovskog deteta, ali neki delovi bili su spojeni vijcima sa glavama veličine pladnja, tvoreći jednostavne mehaničke skulpture. Iznad njihovih glava, ogromno nakrivljeno ogledalo bacalo je srebrnasto svetlo nadole sa nekog nevidljivog izvora. Poput mesečine, pomisli Behajm i zapita se da li je moguće da postoji splet ogledala koji sprovodi mesečinu sa bedema dvorca u njegove dubine. Iza mašinerije, mermerna čistina uzdizala se stotinak metara ka zidu sa desetak lučnih prolaza, a preko nje je kloparao crni pastuv, spuštene glave i u jurišu ka izmišljenoj drugarici; prešao je u lagani galop i zaustavio se da bi osmotrio Aleksandru i Behajma koji su mu prilazili. Imao je oko dve godine. Bio je sasvim zreo, ali se još ponašao kao ždrebe.

„Predivan je!“ reče Aleksandra kada je otkasao dalje kolutajući očima. Koža kao da mu je bila nauljena. Sjajne površine isticale su poigravanje njegovih mišića. Bio je savršen u svojoj energičnosti i seksualnoj snazi, živa mašina od krvi, satenske kože i kostiju. U daljini, dok je stajao mirno sa uzvisinom iza sebe, ličio je na simbol ugraviran u beli mermer.

„Šta on traži ovde?“ upita Aleksandra.

Behajm reče: „Možda i nije konj.“

„A šta je onda?“

„Matori Kostolec. Ili neprijatelj na koga je ovaj bacio čini. Na ovom mestu, može biti bilo šta.“

Ali konj je bio upravo to, jer im - poput pravog konja - nije dozvolio da mu se približe i dodirnu ga, osećajući njihovu neobičnost, pokazujući ekstremni strah svaki put kada bi probali, ržući i udaljavajući se od njih. Behajm pomisli na mogućnost da je ovo, poput smrti mladića od Kostolecove ruke, neka vrsta lekcije, ostavljena ovde da ih podseti na njihov neprirodan život, na njihovu prirodu grabljivica, i uništi svaku iluziju normalnosti koju žele da stvore. Takav efekat je bar, činilo se, imalo na Aleksandru. Postala je mrzovoljna, ćutljiva, a kada je Behajm pokušao da je poljubi, kada je spustio ruke na njen struk i prislonio usne uz njene, ona je odgovorila na poljubac samo delić sekunde, a onda se izvukla iz njegovog zagrljaja i rekla mu da više ne zna šta želi.

Ostale prostorije viših nivoa, poput pećine i mermerne čistine, išle su u kompletu sa stanarima čija je funkcija bila ukrasna, ili koji su bar delovali kao da su izloženi u muzeju. U jednoj od takvih, naišli su na starca okovanog lancima za zid, okruženog otpacima hrskavog mesa i gomilicama fekalija, koji bi udario u veselu, šašavu pesmu kad god bi mu se približili na oko dva metra i iznenada prestao da peva čim bi se odmakli od njega na više od dva metra, kao da mu je upravo ta razdaljina aktivirala unutrašnji alarm. U drugoj su našli crnog mastifa sa medaljonom od crvenog zlata oko vrata koji je samo zurio u njih i dahtao; u trećoj je lav spavao ispod ružinog drveta čije su latice bile sačinjene od zelenog stakla, a cvetovi izrezbareni od kameola. U sobi sa dugačkim pravougaonim jezerom punim svetlucave vode i freskama na zidovima sa svetloljubičastim nebom, dalekim snežnim vrhovima i dostojanstvenim građevinama sa dorskim stubovima i peristilom, nalazile su se tri prelepe žene, toliko zaokupljene uzajamnim zadovoljavanjem da ni Behajmovi povici nisu mogli da im dozovu pažnju. U kapelici sa tavanicom koju je neko oslikao freskama u Mikelandelovom stilu - ako ne i on sam - bradati čovek prikucan za krst govorio je tonom predavača na jeziku koji je Aleksandra prepoznala kao drevni hebrejski; s vremena na vreme on bi prasnuo u smeh. U onome što je nekada bilo ptičnjak, prostoriji prekrivenoj polomljenim ogradama, zardalim kavezima i ptičjim lepkom, hiljade strvinarskih buba gostile su se lešinom ogromne neprepoznatljive životinje. U prostoriji preko čijih je zidova i tavanice bila razapeta crna svila, groteskno debela žena ležala je na crnom nadsvođenom krevetu, igrajući igru čije su figurice bile koščice sa ukrasnom srebrnom kovinom; njen protivnik bio je crnomanjasti, mršavi muškarac ne viši od pola metra, koji je sedeo na ivici kreveta, veći deo vremena užasnuto zureći u čopor belih psića koji su stajali na zadnjim nogama, kevtali i grebali kandžama po prostirci u pokušaju da ga šćepaju.

Bilo je, Aleksandra reče, na desetine takvih soba, možda stotine. Behajm bi voleo da ih pretraži sve, jer je verovao da se u njima kriju tragovi koji bi rasvetlili do sada nepoznate osobine Patrijarhove ličnosti i tako pomogle njegovo dodatno razumevanje Porodice; međutim, vremena je bilo sve manje, tako da su nastavili pored tih soba do one u kojoj je Aleksandra verovala da će pronaći Mikolasa de Cegea, mlađeg brata Buke de Cegea, patrijarha loze. Budući da su Valeovi i De Cegeovi bili u svadi, Aleksandra je zazirala od susreta sa njim, ne zato što ga se plašila - tvrdila je da to nije istina - već zato što nije želela da produbljuje sukob. „Ne dozvoli da te razbesni“, upozorila ga je. „Tako nećeš ništa saznati.“ Imajući u vidu reputaciju De Cegeovih, ni Behajmu se nije žurilo da ispita Mikolasa; međutim, kada prođe tu probu, pomisli on, najgore će biti za njim i on pristupi zadatku sa, ako ne samopouzdanjem, onda optimizmom.

Jedan zid dugačke, uzane prostorije u kojoj su pronašli Mikolasa bio je siv, sa tapetama koje su se ljuštile u trakama i nizom visokih, uzanih prozora; iza stakla svakog od njih nalazila se jaka svetiljka koja je prosipala kaskade bledog lažnog dnevnog svetla po podu od grubog drveta. Poput zimskog svetla, ono je isticalo opštu zapuštenost i činilo da prostor koji osvetljava deluje praznije, napuštenije. Troje dece, dva dečaka i devojčica u ritama, svi prljave plave kose, apatični i bleđi, stari otprilike jedanaest ili dvanaest godina, sedeli su ispod prozora najudaljenijeg od vrata, zureći ni u šta; iza njih se nalazila usamljena stolica sa uspravnim naslonom na koju su bili nabacani odeća i peškir. Ostali zidovi, takođe sivi i sa tapetama u raspadu, nisu imali prozore, a sa klinova na njima visila su raznolika oružja: mačevi, bičevi, buzdovani, koplja, bodeži. U središtu prostorije nalazila se crna šipka sa dva dugmeta koja je bila povezana sa belom metalnom kutijom na tavanici i

čovjekolikom lutkom od izbledeleg šarenog drveta sa sabljom u ruci. Njena glava bila je bezličnog jajastog oblika, zašiljena na oba kraja, pomalo insektoidnog izgleda, nasadena na tanušni vrat; telo joj je bilo izbrazdano i okrnjeno; na grudima joj je bilo iscrtano crveno srce, a žice su od njenih udova vodile do složenog sklopa kablova koji su se spajali u kutiji na tavanici i dozvoljavah lutki da se kreće po sobi, čak i po njenim najudaljenijim ćoškovima. Kad god bi Mikolas napao, lutka bi odbila udarac, a onda izvela rasklimatan, ali delotvoran kontranapad. Nakon što je neko vreme posmatrao sa ulaza, proučavajući kutiju i žice, Behajm nije mogao da ustanovi kako mehanizam funkcioniše. Mora da postoji, zaključio on, sprava u metalnoj kutiji koja pretvara Mikolasove udarce i pariranja u odgovarajuće reakcije lutke, ali takva sprava bi morala da bude urađena na do sada neviđenom tehničkom nivou, a on nije mogao ni da zamisli od čega se ona sastoji.

Mikolas je bio nizak, kršan muškarac u dvadesetim godinama, ruku dostojnih jednog kovača i zverskog lica isturene vilice; gusta kratka brada prekrivala mu je obraze. Crnu kosu podšišanu kao u monaha ovaj put prekrivala je okovana metalna kapa, a na sebi je nosio postavljenu tuniku i štitnike za noge. Svaki put kada bi zamahnuo mačem ispustio bi praseći groktaj. Znoj mu je tekao niz zacrvenjeno lice. Dok je kružio oko lutke, morao je da spazi Behajma i Aleksandru na ulazu, ali bio je toliko zaokupljen svojim beslovesnim protivnikom da ih nije primetio sve dok Aleksandra, vidno nestrpljiva, nije viknula njegovo ime. Pogledao je prema njima, zatečen, potom se izmakao pred lutkinim zamahom, primivši bočni udarac po metalnoj kapi od koga se zateturio. On skoči do šipke, pritisnu gornje dugme, a lutka izgubi koordinaciju i oklembesi se.

„Pokušavaš da me ubiješ, Aleksandra?“ nasmeja se Mikolas i napravi nekoliko razmetljivih koraka prema njima; skinuo je šlem, zafrljačio ga preko sobe u pravcu troje dece, od kojih se nijedno nije trgnulo niti na bilo koji način reagovalo na buku. „Moraćeš malo više da se potrudiš.“

Ona mu ne odgovori.

„Ko je to sa tobom?“ upita Mikolas buljeći u Behajma; počeo je da otkopčava svoju postavljenu tuniku.

„Moje ime je Behajm. Poslat sam da...“

„Ali, da! Nemam vremena za te gluposti!“ Mikolas se iskobelja iz tunike, otkri masivna prsa prekrivena gustim krznom kao u medveda i počeo da otkopčava štitnike za noge. „Nisam ja, u redu? Nije da ne bih uživao u gutljaju ili dva plavokose kučke. Ali nisam imao prilike. Možda sledeći put.“ Odlepio je štitnike i stao nag pred njima, majmunski se cereći Aleksandri. „Šta kažeš, rođako? Muškarac i po, a? Pođi mojoj kući i prirediću ti jebačinu koju nećeš zaboraviti.“

Aleksandra ga pogleda sa neskrivenom zlobom. „Bolje skloni tu igračku“, reče ona. „Izgleda da se od silne vežbe smežurala.“

„O-ho!“ Mikolas zavrte glavom kao u prevelikoj radosti. „Vrag me odneo ako ne želim da stvari stoje drugačije između Felipea i Buke! Već bih kucao na Felipeova vrata tražeći dozvolu za brak.“ Namignuo je Behajmu. „Ima par predivnih sisa, zar ne?“

„Bojim se da ću morati da vam postavim neka pitanja.“

Mikolas mu se namršti; zatim, podrugljivo ga imitirajući, reče: „Bojim se da ću morati da vam postavim neka pitanja.“ Frknuo je od zadovoljstva. „Kladim se da se plašiš. Kada se ne bi skrivao iza Žirafine suknje, naučio bi da se ponašaš kao muškarac.“

Behajm se obuzda, pogleda u svoje papire. „Tvrđite da ste išli u lov sa bratom u noći kada se dogodilo ubistvo. Gde ste tačno lovili?“

Mikolas se još više namršti; međutim, trenutak kasnije on izusti razdražljiv zvuk i reče: „Do

vraga, odgovoriću na vaša pitanja. Nemam šta da krijem. Dođite.“ Poveo ih je prema stolici i deci drmusajući dlakavim guzovima. „Išli smo u dubine dvorca da lovimo. Tamo sam pokupio ovo troje.“ Pokaza mačem ka deci. „Lep komplet, a?“ Naslonio je mač na zid i počeo da se briše peškirom. „Toliko ih volim da sam im nadenuo imena. Ovaj tu“ - pokaza na manjeg dečaka koji kao da je spavao - „zove se Doručak. Ovaj ovde“ - potapša drugog dečaka po glavi od čega se on nakrivi na stranu - „zove se Ručak. A ovo ovde“ - podiže bradicu devojčice; ona ga tupo pogleda - „jeste moje omiljeno.“ Coknuo je usnama parodirajući dobar apetit. „Večera.“

Uprkos odsutnosti njihovih pogleda, bila su to lepa deca; na vratovima su im se nalazile usirene krvave fleke. Behajmovo gađenje bilo je neizdrživo, ali naterao je sebe da ignoriše decu i zadrži oči na Mikolasu. Njegovo lice bilo je slika i prilika nezdravog života. Koža mu je bila prekrivena flekama. U čelo mu se urezala crvena linija od metalne kape. Lude crne oči upale su mu u naboranu kožu. Imao je debele, surove usne čoveka sklonog čulnim uživanjima. Mreža popucalih kapilara širila mu se preko širokog i pljosnatog boksterskog nosa, a leva ušna školjka bila mu je u dronjcima i pocrnela; kao da ju je neko odgrizao.

„Da li još neko može da posvedoči o vašem kretanju?“ reče Behajm.

„Naravno.“ Mikolas još jednom pokaza na decu. „Priupitajte ih ako želite.“

„Oni baš nisu verodostojni svedoci.“

„Pitajte bilo koga da li je njih troje bilo sa mnom sinoć. A onda pitajte decu šta se desilo i koliko se odužila naša zabava. Predivno smo se zabavljali.“ Mikolas je navukao pantalone i nagnuo se prema Behajmu, okruživši ga austom kiselkastog znoja. „Da li ste ikada okusili krv device? Kakva gozba. Ponudio bih vam je sada, ali, nažalost, više nije devica. Živahna mala kuja, ova ovde. Praćakala se k'o ribica na suvom.“

„Odvratna svinjo!“ reče Aleksandra.

„Šta sam to uradio! Žirafa je ljubomorna.“ Mikolas je obukao crvenu vunenu košulju, sijajući od zadovoljstva pred njima.

„Znaš“, reče Behajm Aleksandri polako gubeći kontrolu, „upravo sam imao izvrsnu ideju. Nema smisla da nastavljamo našu istragu. Ionako nikada nećemo raskrinkati pravog krivca, ali sada ni ne moramo. Imamo savršenog kandidata pred sobom.“

Mikolas reče: „O čemu ti to, do đavola?“

„Nemaš pravi alibi“, reče Behajm. „Nema onoga ko ne bi poveravao da si sposoban za tako opscen čin. Samo treba da iskopam jednog ili dva tvoja neprijatelja koji su spremni da posvedoče protiv tebe. Podmetnem dokaz ili dva. Mislim da bi Patrijarh bio oduševljen tako urednim završetkom.“

Mikolasov izraz lica bio je enigma; završio je zakopčavanje košulje. „Sačekajte me koji trenutak“, reče on. Potom jednom rukom podiže višeg dečaka, pomeri mu glavu na stranu i počeo da pije iz vene na vratu. Dečakove oči pokazale su se kao dva bela polumeseca ispod poluzatvorenih kapaka. Leva ruka mu je podrhtavala. Vazduh mu je zviždao u grlu. Dok je gutao krv Mikolas je zurio u Behajma kroz krajeve dečakove kose.

Behajm oseti Aleksandrine prste na svojoj ruci, ali nije mu bilo potrebno obuzdavanje. Deca su već bila mrtva, a samilost koju je osećao prema njima nadjačala je mržnja prema De Cegeu. A možda, pomisli on, nikada i nije osećao nikakvu samilost. Možda je oduvek osećao samo žaljenje jer ništa ne oseća.

„Eto ga“, reče Mikolas, odbacivši dečaka grubo na pod. „Sada je mnogo bolje“. Obrisao je krv

sa usana i ispustio uzdah zadovoljstva. „Mislim da ću vam ispričati jednu priču. Priču o De Cegeovima “ „Poštedi nas“, reče Aleksandra.

„Ali, stvarno! Morate to da čujete “ Namestio je pantalone na kukovima, zavrteo glavom da odagna ukočenost vrata. „Bio jednom jedan čovek, ako ćemo pravo, veoma sličan meni. Grubijan koji je uzimao šta je hteo i čikao svet da mu pljune u oko. E sad, nije on bio nikakav simpatičan lik“ - Aleksandra se nasmeja na ovo; Mikolas ne obrati pažnju - „ali nikada nije ni želeo da bude simpatičan, tako da mu to nije smetalo. Jedino je želeo da bude hrabar kao njegov brat. A to je bilo nesvakidašnje hrabro, jer su njegovog brata smatrali jednim od najhrabrijih u zemlji. I sada“ - on podiže mač i nasloni tupu stranu oštrice na dlan - „jednog dana brat mu je ispričao da ga je ujeo vampir. Uspeo je da mu pobjegne, ali bio je bolestan, plašio se da će vampir uspeti da ga stavi pod svoje. Bilo je to jako davno, u vreme kada su se vampiri uzimali zdravo za gotovo, tako da čovek nije imao razloga da ne poveruje bratu “.

Mikolas je napravio pet-šest koraka prema središtu prostorije. „I znate li šta je junak moje priče uradio? Odlučio je da ubije vampira “. Pogledao ih je preko ramena. „Zar ne mislite da je to bilo hrabro od njega?“ upita on blago. „Znao je šta je vampir, a opet je imao hrabrosti da se suoči sa njim. Vidite, shvatio je da nikada neće pronaći mesto na kome vampir spava, bar ne pre nego što ovaj ponovo ugrozi njegovog brata. Moraće zato da poseti vampirovo prebivalište iste noći i ubije ga dok je ovaj budan. Plašio se. O, kako je samo bio prestravljen! Ali strah ga je gonio dalje i on je bez odlaganja posetio vampirovu kuću i sakrio se u njegovom ormanu i, kada se vampir pojavio u društvu dve odvratne dame, izašao je iz svog skrovišta. Imao je mač u ruci. Kao ovaj. Sablju. Vampir se smejao i smejao. Znao je da mač ne može trajno da mu naudi. Ali umesto da napadne, čovek je prešao mačem preko svog dlana i napravio dubok rez. Kao ovaj.“

Kao što je opisao, Mikolas poseče svoj dlan. Krv mu pođe niz zglob.

„E sada, to vam je bio jedan ekstremno glup vampir“, nastavi on. „Ekstremno sujetan. Verovao je da je njegov moćni šarm zaslužan za čovekov čin hrabrosti. I tako nije zamađijao čoveka pogledom pre nego što mu je uzeo krv. Laptao je čovekov dlan kao da se poigrava sa njim, a onda ga ugrizao za vrat. Čoveka je uhvatila nesvestica od ushićenja, ali se nije pokolebao, već je izvukao glogov kolac koji je krio za pojasom i probo vampirovo srce dok se ovaj hranio. Žene su ga napale, ali one su bile slabe, dezorijentisane smrću svog gospodara i on je uspeo da ih izbegne.“ Obrisao je ruku o pantalone i potom je pregledao. „Tako reći, srećan kraj. Ali u priči imate i ironiju. Čovek je odjahao kući da ispriča bratu šta se dogodilo samo da bi otkrio da mu je brat umro, a u smrti stekao besmrtni život. Pre nego što mu je saopštio vest, njegov rođeni brat mu je presudio. I tako je rođena loza De Cegeovih.“

Mikolas je zurio u njih napetog lica. „Da li zaista verujete da ću se uplašiti od vas?“ reče glasom dubokim od besa. „Uplašiti bilo čega?“ On mačem napravi vetroviti luk. „Ako želite da se igrate pretnji, evo vam jedne. Iseći ću vas na paramparčad da vidim koliko će vam trebati da se ponovo sastavite.“

Prišao im je nizom užurbanih koraka i zamahnuo ka Behajmovojoj glavi. Ovaj odskoči, gurajući Aleksandru dalje od sebe. Izbegao je novi Mikolasov napad bacivši se nadesno, zatim pojurio duž prozora, dočekao se o bočni zid na kome je na klinovima visilo raznovrsno oružje. Kada se okrenuo, ugledao je kako Mikolas pesnicom obara Aleksandru na pod. Ostala je da leži nepomično. Behajm skinu mač sa ukrasnom drškom i izvuče ga iz korica.

Mikolas se ushićeno smejao. „Ah! Nadmetanje!“ reče on. „Baš sam se pitao da li si muškarac, ali izgleda da jesi. Verovatno nisi baš neki dasa. Ali poslužićeš za posao koji nam predstoji, a?“ On

se nakloni i napravi uvodni zamah svojom sabljom. „Prihvatam izazov.“

Napravio je korak napred, sada već oprezan, ali pre nego što bi pošao dalje, Behajm pređe u očajnički napad i vrati ga u središte prostorije, blizu šipke i lutke za vežbu. Borili su se besno duže od minuta, razmenivši na desetine udaraca, dok je zvonjava čelika o čelik pravila razdragani kontrapunkt njihovom stenjaju i uzvicima. Behajmu se povrati samopouzdanje. Prefinjenost njegovog napada uzdrmala je Mikolasovu nadmoć. Međutim, njegovo samopouzdanje ubrzano se istopilo kada je Mikolas preuzeo odbrambenu taktiku, terajući Behajma da se troši, u pokušaju da ga izmori. Znoj mu se slivao u uglove očiju. Disanje mu je postalo plitko. Kroz njihovo tkanje mačevima video je da se Mikolas smejulji. Smetala mu je svetlost lažnog sunca, bacala mu odbljeske sečiva u oči i zaslepljivala ga.

„Odseći ću ti glavu“, reče Mikolas parirajući mu. „Staviću je“ - još jedan blok, napad direktnim ubodom - „u kutiju za šešire. Daću je pacovima.“ Iskoračio je, ubo mačem, napravio horizontalni rez i vratio se. „Pitam se šta će se dogoditi. Da li će joj izrasti novo telo? Da li će telu izrasti nova glava? Šta ti misliš?“ Ramenom se očešao o lutku i gurnuo je u stranu, od čega se ona dade u nervozni ples. Behajm se nečega dosetio. Nije bio siguran da li će uspeti, ali je bio apsolutno siguran šta će se dogoditi ako u jednačinu ne ubaci neki novi element.

Naredni minut potrošio je ubeđujući Mikolasa da se izmorio više nego što jeste; nakon toga dao se u potpuno povlačenje, bežeći pred Mikolasom po čitavoj sobi, prolazeći sve bliže pored šipke. U jednom trenutku bio je gotovo suviše ubedljiv glumeći slabost, tako da je vrh Mikolasove sablje ostavio vrelu traku bola na njegovoj butini; međutim, gotovo istog trenutka osetio je da rana zaceljuje i ona mu nije izazvala čak ni trenutnu neprijatnost. Mikolas je nastavio da se izruguje i preti, i po tome je Behajm ocenio koliko je porasla njegova arogancija. Naposletku, kada je Behajmova iznurenost postala prava smetnja, on se baci ka šipki nadajući se da je odabrao pravi pristup. Mikolas pođe za njim, primoran ponovo da skloni lutku sa puta, i tada Behajm pritisnu gornje dugme na šipki.

Nakon niza neprirodnih pokreta, lutka kao da je došla k sebi, zauzela ljudski stav i dala se u pokret; reagujući na Mikolasovo odgurivanje, ona ga poseče po leđima, a sledeći rez nameni njegovom vratu, koji Mikolas jedva odbrani u okretu. Behajm je iskoristio priliku da sa strane zarije mač u Mikolasa, tik ispod njegovih rebara; okrenuo je oštricu na stranu dok je Mikolas zavijao i uvijao se, ispustivši sablju. Sekund kasnije, lutka mu je proburazila stomak, uspešno ga nabadajući sa druge strane, Mikolas se zanjihao, oči mu zakolutaše i on počeo da povraća krv. Potom i lutka i Behajm izvukoše svoje mačeve i on se sruši na pod dok mu je krv natapala pantalone i crvenu košulju. Behajm pođe prema Aleksandri, koja se uspravila, držeći ruku na slepoočnici. Lutka pođe za njim spremne sablje i raspevanog spleta žica, dok su joj razigrana stopala klopotala po daskama.

Pretpostavio je da će lutka reagovati samo na napad, ali sada, budući da je nije napadao, dok je zurio u tu čudnovatu neprijateljsku drvenu glavu i izbrazdano telo sa izbledelim ljubavnim srcem, shvatio je da je pogrešio, da je nekakvo neslućeno naučno otkriće lutki podarilo smrtonosnu samostalnost. Lutka ga je napala, a veštački zglobovi su njenim pokretima podarili ukočenost bogomoljke; međutim, bila je brža od bilo kog insekta, dok je konstatno kliktanje i kloparanje njenih udova davalo zloslutni kvalitet njenim nasilničkim namerama. Behajm nije mogao mnogo šta da učini da bi se odbranio, a kamoli napao, i, dok ga je lutka sabijala u drugi kraj prostorije, on pomisli da mu je jedina nada da će, kada bude teško ranjen, kakve god da su lutkine komande, ona biti zadovoljna i odustati. Lutkina sablja mu zarezala rame. Poseče prsa. U očajanju, sagnuo se pod zamahom sablje i pohrvao sa stvorom, licem u lice sa hladnom i glatkom jajastom glavom; ali stvor počeo da se tresu i

drhturi, da se nekontrolisano trza i on ga zbacila sa sebe na pod. Otkotrljao se da bi izbegao sledeći zamah, uzdigao na noge i jurnuo ka šipki na sredini sobe, u nadi da će stići do dugmeta i isključiti lutku; ali ona je načinila natčovečanski nezgrapnan skok, vinuvši se u neverovatne visine preko cele sobe da mu na vreme prepreči put. Okrenula se prema njemu, udova koordinisanih u jezivom mehaničkom ritmu koji ga podseti na raka koji se približava nekom bespomoćnom mekušcu na dnu mora.

Kada se suočila sa njim, nakrivila je glavu kao da ga proučava u čudu, sablje uperene u njegova prsa, a šare svetlosmeđeg drveta kao da su se izdužile u jezivo lice bez očiju. Zakleo bi se da je osetio slabašno zračenje, poput prisustva neke žive osobe u tom stvoru, a imao je osećaj da ga ona na neki način procenjuje, poredi njegove sposobnosti sa nizom taktičkih mogućnosti. „Predajem se“, rekao je, nadajući se protiv svake logike da će ga lutka razumeti. Bacio je pogled ka Mikolasu. Ovaj je još ležao. Aleksandra se nije pomerila. „Stani“, rekao je lutki, pitajući se da li bi ova odgovorila na prostu komandu, neku magičnu reč.

Lutka je koraknula ka njemu, držeći sablju u neobično visokom gardu uz obraz, oštrice uperene u tavanicu. Ona je stajala mirno za trenutak, a onda prešla u silovit napad, vitlajući sabljom u širokim krugovima, povremeno ciljajući ka Behajmu dok mu je bila okrenuta leđima, krećući se neverovatnom brzinom. Behajm je zalegao, pokušavajući da iseče žice koje su joj povezivale noge, ali se nije probio kroz njenu odbranu. Stao je na noge i povukao se, nesposoban za bilo šta osim odbrane. Strašno se umarao. Svako pariranje osećao je u laktovima. Mač mu je otežao u rukama, drška postala klizava od znoja. Bacio se lutki u zagrljaj po drugi put, zavrćući joj glavu, ruke, nadajući se da će ih iščupati, ali ona ga je ponovo zbacila pre nego što joj je bilo kako naudio.

A onda, bez upozorenja, lutka se oklembesi, ostajući da visi impotentno o žicama poput marionete, spuštene glave, sablje koja se vukla po podu. Behajm, koji se upravo uspravio, spusti se nazad. Ugledao je Aleksandru pored šipke kako buzdovanom udara po kontrolnim dugmićima. Deca su i dalje sedela u beživotnim pozama ispod prozora, blistave plave kose tako jasno ocrtane na zimskom svetlu da je mogla biti i popločani red kristala; oči kao da su im bile fleke na belim licima. Mikolas je slabašno puzao ka vratima, ostavljajući za sobom razmazani krvavi trag. Posle određenog vremena zastao je i ostao da sedi, nogu podvijenih pod sebe, držeći se za ranjeni stomak. Uz veliki napor, Behajm se podiže na kolena. Kada je došao do daha, ustao je, prišao Mikolasu i šutnuo ga u prsa, obarajući ga na zemlju. Mikolas je uzdahnuo i zatvorio oči. Kada ih je ponovo otvorio, Behajm ga je ubo u vrat, okrenuo oštricu da bi proširio ranu, zatim ga ubo u prepone. Osećao je ogromno zadovoljstvo. Krv se nakupila na Mikolasovim ustima. Pokušao je da govori, ali ga je rana u grlu sprečavala u tome; zurio je u Behajma sa mračnom agresivnošću i Behajm brzo odvratila pogled.

„Dosta!“ reče Aleksandra. „Ovo nema smisla, osim ako ne nameravaš da ga ubiješ.“

„Vidiš, to je dobra ideja!“

„Nije.“ Sklopila je duge prste oko njegovog zgloba; za trenutak je izgledalo kao da joj u očima igra vatromet svetla i tame. „Ovo ne pomaže raščišćavanju odnosa između Valeovih i De Cegeovih. Ne želim da se to produbljuje.“

„Kako želiš“, reče on. „Ali neću dozvoliti da me proganja tokom istrage. Daj mi buzdovan.“

„Šta ćeš uraditi?“

„Polomiću mu noge. Biće im potrebno dva ili tri dana da se zaleče.“

Mikolas se prevrnu na stranu i pokuša da dohvati mač. Behajm ga povuče nazad za pojas i zadrža dok se ovaj trzao i besneo; ljubičasta tečnost penila mu je iz grla - rana je brzo zaceljivala.

„Šta je sa njegovim bratom?“ upita Aleksandra. „A šta je sa ostalim De Cegeovima? Njihove noge će biti zdrave.“

„Barem jedan od njih neće predstavljati pretnju.“ Behajm ispruži ruku. „Daj mi.“

„Ne verujem ti“, rekla je nakon pauze. „Ja ću to uraditi.“

„Ne budi smešna! Vidi šta je sa decom.“

„Kakva je korist od toga? Ako ih odvedemo od njega, sama će se vratiti. To znaš i sam.“

I dalje je držao ispruženu ruku, a ona mu je, očigledno nezadovoljna, predala buzdovan i pošla prema prozoru pod kojim su sedela deca.

„Znaš“, reče Behajm Mikolasu ne gledajući ga u oči. „Ja te razumem. Nekada sam hapsio ljude kao što si ti. Ponekad sam morao i da ih ubijam. Razumem ja tebe vrlo dobro.“

Kucnuo je blago buzdovanom po Mikolasovom kolenu, posmatrao kako mu se noga grči u iščekivanju. Onda je podigao buzdovan visoko iznad sebe i spustio ga svom snagom na čašicu kolena; smrskao je kost, pretvorio tkaninu pantalona u smesu krvi i hrskavice. Sa Mikolasovih usana pobeže visokotonski jecaj i on izgubi svest. Behajm mu smrskao drugo koleno novim udarcem i sačeka da se ovaj probudi. Video je Aleksandru kako kleči pored dece, pomažući nekako jednom od njih. Mikolas se konačno trznuo. Oči mu zatreptaše i otvoriše se. Usredsrediše se na Behajma.

„Sada ću ja tebi da ispričam jednu priču“, reče Behajm, gurnuvši Mikolasovo lice glavom buzdovana na stranu da ovaj ne bi upotrebio moć svojih očiju. „Ne tako davno, u Parizu je postojao manijak koji je ubio četiri žene sopstvenim rukama. Ako ćemo pravo, bio je čovek vrlo sličan tebi. Čudo prirode, posedovao je nadljudsku snagu. Zaključili smo to iz svireposti koju je iskazao na telima. Slao nam je poruke, ismevao nas, čikao nas da ga uhvatimo. Hvalisao se da će ubiti svakog ko se usudi da mu priđe. Pisao je pesme o našoj gluposti i slao ih novinama. Naposletku smo otkrili ko je, ali budući da je živio na ulici, u kanalizaciji, na svakom mračnom mestu kojim je mogao da vlada, nije bilo lako savladati ga. Međutim, nakon mnogo vremena, jedne večeri uspeli smo da ga opkolimo na Monpamasu i poteramo na krovove.“

Aleksandra mu je prišla s leđa i počela da govori, ali on podiže ruku da je utiša. „Daj mi sekund“, reče on. „Skoro sam završio.“

Mikolas je pokušao da okrene glavu, da pogleda Aleksandru, ali Behajm ga još jednom snažno gurnu glavom buzdovana.

„Kuće u tom delu Monpamasa izgrađene su vrlo blizu jedna drugoj“, nastavi on. „Mnoge ulice nisu veće od sokačića, jedva dovoljno široke da propuste odraslog čoveka. Krovovi su svet za sebe, živopisan teren prepun čudnih vrhova, zabata i strmih padina, popločan i klizav čak i po suvom vremenu. Opasno mesto za lov na tako moćnog čoveka kao što je naš manijak. Znali smo da ne može da nam pobegne. Postavili smo kordone u nekoliko susednih ulica. Morali smo da ga uhvatimo pre ili kasnije, na ulici ili na krovovima. Međutim, brinule su nas dve stvari. Prvo, nismo želeli mnogo žrtava. Da smo preplavili krovove ljudstvom, manijak bi gotovo sigurno bio u prilici da ubije bar nekolicinu. Možda i više. Prikrao bi im se iz nekog mračnog procepa i raskomadao ih, ili bacio sa krova. Morali smo da budemo veoma oprezni. Opet, sa druge strane, brzina je bila važna, jer smo verovali da će, ako ga ne uhvatimo brzo, uspeti da provali u neki od stanova i iskali bes na stanarima. Naravno, pokušali smo da evakuišemo zgrade, ali u to doba noći bio je to spor i mukotrpan proces. Šanse da ga završimo pre nego što manijak pokuša da provali bile su zanemarljive.“

„Zanimljiv problem, ne misliš? Naizgled bez srećnog ishoda.“ Behajm ćušnu Mikolasa buzdovanom. „Pitam se kako bi ga ti rešio. Ti bi spalio čitav prokleti kvart, pretpostavljam. Znaš,

Ljudi kao što si ti nisu navikli da rade pod ograničenjima. Oni misle da ograničenja čine ljude slabima, da su ljudi poput mene koji im se pokoravaju slabići, lak plen. Ali oni greše. Ta ograničenja rađaju određenu vrstu lukavosti koja se često završava porazom za ljude kao što si ti, ljude koji polažu sve u volju i brutalnu silu.“

Primetio je da ga Aleksandra posmatra i, iznerviran, reče: „Šta je sad? Gde su deca?“

„Oba dečaka su mrtva“, reče ona ravnodušno. „A devojčica... ona će možda poživeti. Poslala sam je negde. Biće u dobrim rukama.“

Bacio je pogled ka dvema plavokosim nepomičnim figuricama koje su sedele ispod prozora. Njihova smrt delovala je gotovo nevažno u poređenju sa mržnjom koju je osećao prema Mikolasu, samo još jedna nijansa dodata njegovim osećanjima, i on pomisli da je to zato što je davno digao ruke od njih. Ipak, njihova smrt ga je promenila u jednom pogledu - izgubio je volju da se ispovedi Mikolasu, a dobio je da ubrza stvari.

„Neću ti ispričati ostatak svoje priče“, rekao je Mikolasu. „Mada treba da ti ispričam kako se ona završila. Nismo izgubili nijednog čoveka, a deset minuta nakon što sam se sam popeo na krov, manijak je oduzeo sebi život.“ Nagnuo se ka Mikolasu, fiksirajući mu glavu buzdovanom. „Ne plašim te se“, šapnuo mu je. „Želim da me progoniš. Hoću reći, ako si muškarac. Ako misliš da možeš da se nosiš sa mnom a da ne plačeš bratu i moliš ga za pomoć. Siguran sam da ćeš doći u iskušenje da pretvoriš nešto što je u suštini lična stvar u svađu sa Agenorovima, ali razmisli dobro šta to govori o kalibru tvoje muškosti. Iskreno rečeno, ne verujem da imaš snage da se upuštaš u sukob za koji nisi apsolutno siguran da ćeš ga dobiti. Ti si kukavica, grubijan. I ne neki poseban grubijan. Nisi uspeo da me ubiješ ovde, na svom terenu, na bilo kom drugom mestu biće mi još lakše. Čekaću te.“

Uzdigao se na noge, hitnuo buzdovan preko poda u najudaljeniji ćošak i, sa Aleksandrom za petama, ostavio Mikolasa u mržnji i bolu.

Dok su se hodnikom udaljavah od sive prostorije, Aleksandra ga je posmatrala sa iščekivanjem i na kraju rekla: „Zar mi nećeš reći?“

„Šta to?“

„Šta se dogodilo na krovovima Monpamasa. Sa tobom i manijakom. Zanima me kako si uspeo.“

U jednoj od obližnjih prostorija sat je otkucavao ponoć; u daljini su se čuli prestravljeni povici, razuzdani smeh, metalno čegrtanje i mešavina ovih zvukova; njihov šuplji odjek i zlokobna specifičnost vratili su Behajma u tuđinsku golemost okruženja. Aleksandrino lice, uprkos svojoj ljupkosti i otvorenosti, učinilo mu se kao đavolski trik, preteče i misteriozno poput ispraznog drvenog lica lutke za mačevanje. Tajne su bleštale i poskakivale u nemirnim tokovima njenih zelenih dužica. Ne odaj ništa, pomisli on. Pokaži svetu lice lišeno svega osim onog što žele da veruju o tebi. Osetio se odjednom katastrofalno umornim, iznuren otrovima iscrpljenosti i adrenalina. Želeo je da se odmori, da prekine kruženje misli u njihovim nestalnim orbitama.

„Neću“, rekao joj je. „Bar za sada.“

Nekoliko spratova ispod prostorije u kojoj su se tukli sa Mikolasom, pronašli su veliku nenastanjenu odaju belih okrećenih zidova, sa gipsanim anđelima koji su lebdeli na ukrasnim reljefima u uglovima tavanice, ozbiljno zamišljenih lica koja kao da su garantovala nepovredivost prostora koji nadgledaju; bila je opremljena sa dve duboke meke fotelje, komodom i raštimanim krevetom od ebanovine, jedne slomljene noge i poluspuštene nadstrešnice, koji je bio dovoljno velik i morbidnog dizajna - fliz na uzglavlju prikazivao je masu namučenih lica - da je mogao da posluži kao pogrebni brod. Dve svetiljke visile su sa tavanice; upaljene, gorele su bleđim postojanim plamenom. Uglavili su komodu pod krevet ispravljajući dušek u manje-više pravilan položaj i, kada su to uradili, Behajm skinu svoju krvavu košulju, ispruži se i zatvori oči. Aleksandra je, međutim, nastavila da šparta prostorijom, a kada je prošlo pet minuta a ona nije prestala da šeta, Behajm se uspravi podigavši se na laktove i upita šta je muči.

„Ništa me ne muči“, reče ona. „Samo sam malo nervozna. Uvek sam malo nervozna.“

„Da li se brineš da će De Cegeovi pokušati da nas napadnu večeras?“

„Ne.“ Naslonila se na zid sa rukama iza leđa. „Oni će da mozgaju, prave planove i pokušaću da smisle ingenioznu zamku, ali na kraju, ako uopšte nešto urade, što nije sigurno, izgubiće živce i napasti. Tako oni rade. Nisu sposobni za suptilne manevre.“

„Što ih čini savršenim osumnjičenima.“

„U slučaju Zlutarice?“ Odmahnula je glavom. „Ne verujem. Ne zato što nisu spremni na nasilje. Ovo ubistvo ne izgleda kao skandal kakav bi oni počinili. Ono je zahtevalo bar malo planiranja. Kao što rekoh, oni obično delaju impulsivno.“

Behajm prouči čaršav ispod sebe; bio je ukrašen složenim šarama, belim na belom, u obliku trnja i ruža.

„Razmislio sam“, reče on. „Ništa ne postizem ovako. Poslušaću tvoj savet. Poklopac bočice je jedini važan materijalni dokaz koji imam. Bila si u pravu. Nemam izbora.“

„Znala sam da ćeš to reći.“ Glas joj je bio slabašan.

„Da li ćeš poći sa mnom do Felipeovih odaja?“

„Ne mogu“, reče ona. „Ne smem da rizikujem. Ako me Felipe zatekne tamo, ako otkrije da sam se urotila protiv njega, to će sve upropastiti. Ali, biće ti potreban neko da ti drži stražu. Tvoja sluškinja, Žizela. Povedi je sa sobom.“

Evo ga, pomisli on, evo dela koji moraš da rasvetliš. Evo presudnog razgovora na kome ćeš zasnovati sve svoje buduće odluke vezane za nju. „A šta će to tačno da upropasti?“ upita on.

Razdražljiv izraz prelete joj preko lica. „Sve što želim.“

„Moć.“

Trenutak oklevanja. „Jeste, moć.“

„Ali to nije sve.“

Ona klimnu glavom.

„Nećeš mi reći, zar ne?“

„Ništa važno. Samo nešto što želim.“

„Kako znaš da ćeš to i dobiti? Da li si sigurna da ću pronaći dokaz koji će ukazati na Felipea?“

„Kako mogu biti sigurna?“

Lice joj se izobličilo od besa dok je hodala prostorijom, ramena se ukočiše, i ona se zaustavi pred naspramnim zidom. Dok je leđima bila okrenuta belom kreću, do izražaja su došle crvene nijanse njene kose, plavetnilo spavaćice i živopisna boja očiju; izgledala je kao boginja koja izranja iz dimenzije beline, iz bezobličnog belog neba.

„Onda se samo nadaš da je Felipe upleten?“ reče Behajm.

Još jednom klimnu glavom.

Behajm se uspravi u sedeći položaj, leđima okrenut licima na frizu. „Te stvari koje želiš. Da li je jedna od njih gospa Dolores?“

Grozničave crvene pege izbiše joj na obrazima. „Nije!“

„Priča se da ste postale bliske.“

„Bliske!“ Izlete joj prezrivi smeh. „Ne bih se poslužila baš tim izrazom.“

„A kojim bi?“

Njeni zarumenjeni obrazi još više pocrveneše i on pomisli da će se proderati na njega; ali ona ne reče ništa.

„Moja pitanja su te uznemirila.“

„Uznemirilo me je to što se ophodiš prema meni kao prema osumnjičenom.“

„A kako drugačije da se ophodim? Ne želiš ni na šta dobrovoljno da pristaneš.“

Činilo se da je ovom pitanju posvetila više pažnje nego ostalim. Nakon značajne pauze, prišla je krevetu, sela na njegovu ivicu i prešla prstima preko čaršava.

„Felipe me je zadužio da saznam šta Dolores želi od njega“, reče ona. „Sumnja u nju. Sve vreme od kada su postali ljubavnici.“

„Zašto bi tražio pomoć od tebe? Vas dvoje već neko vreme niste u dobrim odnosima, zar ne?“

Sklonila je uvojak kose sa obraza i zagledala se u jednog od gipsanih anđela, kao da od njega čeka uputstva. Behajmov pogled se zadržava na njenom gracioznom vratu, plavoj veni koja ga krase, jedva vidljivoj ispod bele kože, nestajući u šupljini grla.

„Ne verujem da ću ikada uspeti da objasnim kako stoje stvari između nas dvoje“, reče ona. „Jedno vreme, iskorišćavao je on mene, jedno vreme, ja njega. To je večita borba između mene i Felipea. Večita. On je jedan surovi, perverzni gad. Ne bih žalila za njim da prođe kroz Prosvetljenje, a opet ponekad osećam nešto poput ljubavi prema njemu. Nešto nas vezuje. Nešto u krvi, pretpostavljam. Šta god da osećamo jedno prema drugom, snažno je.“

„Stekao sam utisak da planiraš da mu preotmeš vlast. Preuzmeš vodstvo nad Valeovima.“

„To nije nikakva tajna. Felipe i ja se slažemo u mnogim stvarima, ali on nije dovoljno agresivan. Previše je zaokupljen zabavom da bi bio dostojan upravitelj naših interesa.“

„U kom pogledu“, upita Behajm, „smatraš da nije dovoljno agresivan?“

„U svakom. Na primer, dozvolio je da se naše neslaganje sa De Cegeovima otrgne kontroli. Nije bilo potrebe za svađom. Nije se dovoljno potrudio da izgadi stvari. A u poslednje vreme, čitava ova stvar sa selidbom Porodice iz Evrope. Naizgled je na Agenorovoj strani. Ali neće da se posveti. Ne u potpunosti. Odbija da preuzme rizik, ne zato što se premišlja, već zato što nije dovoljno proučio materiju.“

„Kakav je tvoj stav po tom pitanju?“

„Ne mogu da podržim migraciju u ovom času“, reče ona. „Ali verujem da bi hitno trebalo poslati grupu da istraži tu mogućnost. I ako su stvari tako otvorene i bezopasne kako Agenor tvrdi, bilo bi glupo od nas da ne osnujemo koloniju. U najmanju ruku koloniju.“

Izložila je svoje mišljenje ubedljivo, pouzdano i uopšte nije delovala pritvorno. Behajm nije nazirao znake dvoličnosti u njenom govoru ili ponašanju.

„Da li te to iznenađuje?“ upita ona.

„Imajući u vidu tvoje navodno prijateljstvo sa Dolores, da. Ali nisi mi još govorila o tome.“

Ukočenost njenih ramena se vratila. „Dolores je razglasila da smo prijateljice, ali to nije istina.“ Uzdahnula je i naslonila se na stub kreveta. „Kada me je Felipe zamolio za pomoć, pretvarala sam se da sam joj postala prijateljica. Možda je prozrela moju igru. Ili možda ona vidi prijateljstvo drugačije od mene. Jedne večeri kada sam je posetila, zavela me je. Bila sam sa ženama i ranije, ali uvek po svom izboru. Dolores je upotrebila svoju moć da me pokori. Bila je jača od mene. Primorala me je, naterala da radim stvari protiv svoje volje. Nije se razlikovalo od najnasilnijeg silovanja. Mrzela sam je zbog toga. Još je mrzim. Ne mogu ti reći koliko. Felipeu za ljubav nastavila sam da se pretvaram da sam joj prijateljica, nadajući se da ću saznati nešto što će ga okrenuti protiv nje, što će ga primorati da je ubije.“

„I da li si saznala?“

Počupala je nabor plave svile, zavrtela ga među prstima. „Ne znam. Oboje su tako prokleta neuhvatljivi. Imala sam nagoveštaje, ali ništa nepobitno. U poslednje vreme, počela sam da verujem da je Felipe, iako je želeo da špijuniram Dolores, zapravo imao nešto drugo na umu. Mislim da je igrao dvostruku igru, koristeći mene protiv Dolores, i Dolores protiv mene, govorio joj da će mi naložiti da je špijuniram, kao da to već nije istina, a pretvarao se da to radi samo da bi joj dozvolio da joj budem ljubavnica, što je oduvek želela. Ali ne mogu biti sigurna. Ne postoji način da razlikujem ono što zaista želi od onoga što se plašim da mu je prava namera. A što se tiče Doloresinih motiva...“ Nasmejala se gorko. „Gde god da se okrenem, vidim potencijalnu nameštaljku. Počela sam da se plašim za svoj život. Ako Dolores želi da kontroliše Felipea, onda me vidi kao prepreku, zar ne? Ili se radi samo o predstavi, jezivoj šali? Nisam sigurna ni da sami znaju u ovom času.“ Stavila je ruku na Behajmovo koleno. „Zato sam uplela tebe. Plašila sam se. Videla sam mogućnost da te upotrebim protiv njih.“ Glas joj je zadrhtao. „Sada bih volela da...“

„Sada bi volela da je neko drugi dobio ovo ogromno zaduženje, a ne ja. U nekoliko časova koliko smo zajedno, postalo je očigledno da postoji velika prirodna srodnost među nama, veza koju ceniš i ne želiš da ugroziš. Ali ja jesam dobio ovo zaduženje i ti moraš da me pustiš da idem dalje, u nadi da će pomoć koju mi nudiš ne samo poslužiti tvojim namerama već i meni omogućiti da stvar privedem kraju brzo i uspešno, da bismo onda mogli da se prepustimo našoj privrženosti i zadovoljimo sve strasti.“

Sve ovo rekao je mirnim, ravnodušnim tonom, završavajući čistim sarkazmom, kao da sumira očigledno i prilično neizvesno stanje stvari; lice mu je bilo bezizražajno dok je čekao njenu reakciju. Bes će, pomisli on, biti najteže rastumačiti, ali iako su se tragovi besa - ili možda protivljenja - pojavili na njenom licu, brzo su ih zamenili iznenadna zbunjenost i panika, a kada je završio govor, ona se, potištena, okrenula i rekla: „Zašto se trudiš da poniziš osećanja za koja si tražio da ti ih priznam pre samo sat vremena?“

Nije verovao da je povređenost u njenom glasu lažna, ali se uzdržao od odgovora, želeći da

prikupi još dokaza pre nego što stigne i do delimičnog zaključka.

Aleksandra ga je pogledala preko ramena, ozbiljnog i ljupko zabrinutog izraza, kao na licima anđela koji čuvaju uglove sobe. „Ne mogu da odagnam tvoje sumnje. Ne u potpunosti. Sumnja je u vazduhu na ovom mestu, naročito sada, naročito kada se uzme u obzir zadatak koji ti je poveren.“ Spustila je oči. „Ali učiniću što mogu.“

Ustala je, prišla jednoj od visećih svetiljki i smanjila plamen na malenu belu kopljastu tačku.

„Šta to radiš?“ upita Behajm.

„Kao što sam ti rekla“, reče ona. „Ono što mogu.“

Smanjila je svetlost na drugoj lampi, napravivši prijatan sumrak u prostoriji. Zatim je spustila bretelu spavačice sa ramena. Novootkrivena koža blistala je u polumraku.

„Nije baš originalno od tebe“, reče on, osetivši mešavinu žudnje i teskobe. „Nisam budala. Zar misliš da će to dokazati bilo šta?“

„Ne mogu da ti ponudim drugi dokaz.“ Približila se krevetu i zastala desnom rukom na preostaloj breteli. „Dobro, Mišel. Reci mi šta da radim.“

Jezik mu se zavezao, usta osušila.

„Možeš li da porekneš da me želiš?“

„Ne“, reče on. „Ne mogu.“

„Zaboravi ubistvo na trenutak, Mišel. Zaboravi ko smo. I gde. Možda nećemo dobiti ovu bitku. Često se dešava da ono što čovek misli da oseća jednostavno ne postoji na delu. Ali ako stvarno moramo da izgubimo, neka izgubimo kao muškarac i žena, a ne zato što smo dozvolili da sumnje ovladaju slučajem.“ Smestila se na krevet pored njega. „Želim da vodim ljubav, Mišel. Ne želim seks. Seks je uvek pristupačan. On me ne zanima. Nikada nije previše dobar. Ali vođenje ljubavi, to je nešto sasvim drugo. Nisam vodila ljubav već godinama. Toliko dugo da sam već zaboravila kako to izgleda. Sa tobom..“ Uzela mu je ruku, prešla palcem preko njegovog zgloba. „Sa tobom, imam osećaj da će mi se to dogoditi. Šta ti misliš? Da li je to moguće za nas dvoje?“

Pokušao je da odgovori, da promrmlja nešto, više ohrabrenje nego odgovor, ali mu je ona stavila prst na usne, zaustavljajući odgovor.

„Znam“, rekla je glasom koji je prerastao u šapat. „Znam.“

U lažnom sumraku svetlost kao da se skupljala oko Aleksandrinog tela, bledog i boje meseca u poređenju sa čaršavom. Bilo je tako mnogo nje, imala je tako neverovatno duge noge, toliko su joj obline i obimi išli u beskraj, da se Behajm zaneo predimenzioniranim vidikom, zureći u ekvatorijalni uspon trbuha, spljoštene brežuljke grudi sa tamnim oazama od areola i kulama od bradavica, neposlušan stidni pramen između bedara, sve to ga podsećajući na peščanu skulpturu uspravane žene-diva koju je video pre više godina na plaži u Španiji. Kada ju je poljubio, višeminutnim istraživačkim poljupcima, erekcije zatočene između njihovih trbuha, ona je zadrhtala, zadrhtala u svom središtu, u nekom neobeleženom tajnom podzemnom postrojenju, i zbog tih neuhvatljivih potresa, njihove seizmičke finoće, on se oseti ogroman i moćan. Želeo je da ih sve poveže u jednu veličanstvenu erupciju koja će prošarati njeno mentalno nebo kometama i izazvati potrese duž čitave kože. Poljupcima se spuštao niz njeno telo, preko rebara, praveći svetlucave pužolike tragove jezikom. „Nemoj“, rekla je slabašno, hvatajući ga za glavu, pokušavajući da ga odgurne. Ali on je bio odlučan, nezaustavljiv. Smestio joj se između nogu, sa sopstvenim nogama koje su virile preko ivice kreveta, i ušao u nju sa dva prsta, probijajući se duboko. Dok ju je lizao i dodirivao, rukom praveći nepravilne krugove po njenim dojkaama, učinilo mu se da je u sočnoj gorčini njenog ukusa nazreo suptilne tragove očaja, teskobe, i znao je da treba da se popne nazad, da je poljubi u usta, da je umiri, zato što se osećala usamljenom i izgubljenom, nesigurna u svoje reakcije, u to kako on želi da ona reaguje. A onda je počela da nalazi ritam, i ne samo u svojim pokretima, već i unutrašnji ritam, vragolasti opuštajući ritam koji je davao signale radu njegovih usta i jezika. Bedra su joj se njihala, podrhtavala. Milovala mu je kosu, dajući mu prećutnu saglasnost. Noge joj se raširiše. Probijao se, činilo mu se, kroz naslage obuzdanih osećanja ka tom sivom mestu koje je osetio u njoj, preteći da će oživeti njegovo mrtvilo. Podvukao je ruke pod njene guzove, odigao je, usta prilepljenih za nju, kao čovek koji pije iz zdele. Potresao ju je žestok jecaj, porođajni jecaj, nešto što se otkidalo od nje. Njena skliska bedra prilepiše mu se za glavu. Krv mu je odzvanjala u ušima. Čuo ju je kako mrmlja. Nerazumljive reči, izvitopereni zviždeći dah, kićenu buku, jadikovke isprekidane uzdasima. Obuzet vrelinom koju je potpalio, osećao je kako čorba njenih reakcija, do tada samo u komadićima na gomili, samo spoj različitih elemenata, ključa i komeša se. Dopadalo mu se nasilno rasterećenje koje je raslo u njoj, voleo je da ga stvara, poput pećinskog čoveka koji zadovoljno rokće nad plamenom upaljenog kamenovima. Ali onda je ona počela da ga vuče i govori: „Mišel, Mišel, molim te!“; dižući ga gore, ostavljajući ga zgurenog pored sebe, ulepljenog lica i zbunjenog, erekcije koja se koprcala i splašnjavala na iznenadno hladnom vazduhu.

„Šta je bilo? Šta nije u redu?“ pitao je, a ona izbacila iz sebe nespretnu bujicu reči: „Ne prvi put, ne tako. Da li je to u redu? Izvini. Želim te ovde. Uz sebe.“

Posramljen, osećajući se kao da ne uspeva da je zadovolji, on reče: „Izvini, mislio sam da ćeš...“

„Ne“, reče ona, privlačeći ga uz sebe, prislanjajući mu glavu uz svoju dojku, „nisi ti problem, moram da te gledam u lice, moram da ti vidim oči.“ A kada on ponovo progovori, ona ga poljubi da zaustavi zbrkane reči.

Trenutak kasnije, u sobu se uvukao mir i okružio ih, onako kako obično ispunjava izdubljeni prostor koji načini eksplozija, smekšavajući uglove prostorije, pretvarajući je u intimno i konačno

mesto. Ponovo su se poljubili i poljubac je izlečio malopredašnju neprijatnost. Ona podiže levo koleno, spusti ga na njegov kuk, omogućujući njegovom udu da klizne između njenih nogu. Da se podigao samo koji stepen, ušao bi u nju, ali namemo se zauzdao, pomalo nesiguran u sebe, želeći da ga sada ona vodi. Dahtanje joj se ubrzalo. Njeni poljupci su mu strugali usne, lice; jezik joj je palacao. Poljupci laneta, poljupci zmijske. Ona najzad posegnu iza sebe, prsti joj se obmotaše oko njegovog uda, hladnog i živog poput mermera, i on uđe u nju u jednom, dugom slatkom poniranju, osećajući kako se te nagomilane jalove godine sklanjaju pred njim a potom ga okružuju, kako ga njena nauljena vrelina steže, pritiska, praćena muzikalnim izdisanjem, a onda, kada uđe delić dublje, i jednim naglim uzdahom. Njeni kukovi udarali su o njega u frenetičnom ritmu, kao da je jednim jedinim zamahom svojih krila izgubila svu težinu.

„Tako si divan, Mišel!“ šaptala je.

Čak i uronjena u seksualno bleštavilo, u sjaj intimnosti, ta detinjska fraza i bajkovita reč zvučala mu je besramno neprimereno. Da o njemu na bilo koji način razmišlja kao o divnom biću odbilo ga je, nateralo da ponovo posumnja u nju. A budući da je bio spojen sa njom, ipak je nije u potpunosti sumnjičio, već ga je to potaklo da se suoči sa njenom energičnošću, kao u nekom izvitoperenom takmičenju, dahćući joj isprekidane reči nežnosti u otvorena usta. Međutim, ona nije mogla da izdrži ritam i, kada je posrnula, a ritam joj postao sporadičan, izgubio vodicu, on je prisili u sporo, pohotno gnječenje, mirno migoljenje u srcu zajedničke oluje, prostor u kome je bilo moguće govoriti i iskazivati nežnost. Rekao joj je koliko je lepa, a ona, podigavši pogled ka njemu, dodirujući mu bradu i obraz, rekla: „Mišel“, trezveno, refleksivno, kao da je on blago koje je otkrila na dnu starog kovčega i sada mu daje ime, od sada će ga znati samo po tom imenu. Usisao je njen jezik u svoja usta, istovremeno dodirujući mesto u kom se spajaju, lepljivu mešavinu znoja i sokova razmazanu po njihovim preponama koja je zapečatila spoj. Šćepala ga je za tu ruku, prislonila je uz obraz, zatim mu olizala ukus njihovog zajedništva sa prstiju. Počeo je mahnito da ulazi u nju, ali ona ga je umirila, svetlucavih očiju ispod poluspuštenih kapaka, rekavši mu: „Stani! Želim da osetiš ovo samo na minut... samo jedan minut.“

Spustila je glavu, naslonila čelo na njegovo. Nešto ga je pritisnulo odozgo, nekakva mračna sila. Zamišljao je da se vazduh zgušnjava oko njih, postaje sve topliji dok se prilagođava njihovom obličju. Reči i osećanja nagomilala su se u njemu, ali nije mogao da progovori. Rukama je besciljno vrludao po njenim grudima, struku i boku, kao slepi vajar koji se upoznaje sa novim materijalom. Svaki pedalj njenog tela pulsirao je pulsom ptičice. Znao je da ona jedva čeka da ga primi celog, a opet je ležala nepokretno minutima, ošamućena koncentracijom. Konačno je zabacila članak iza njegovog kolena, pokretom koji je odisao postojanom lakoćom. I snagom. Do vraga, kako je bila snažna! U njoj su se krili beskrajni izvori snage, svi usredsređeni na mesto u kojem ga je držala duboko u sebi, mreža satenskih žila razapeta preko koštanog sedla, preko čitavih reka krvi povezana sa dugim tokovima mišića i hrskavica, isprepletene, umrežena konstrukcija koja održava uzbuđljivi nervni saobraćaj, simfonije zahuktalih teskoba i gorućih zadovoljstava koje dočaravaju čitav grad pulsirajuće snage, ženski svet nepojmljive izdržljivosti i otpornosti. Njegova sopstvena snaga delovala je ništavno, kao obična šala, oskudna životinjska osobina, u poređenju sa njenom koja je odisala bezvremenim tajnama i tragičnim tradicijama, toliko celovita da joj nisu bili potrebni glupi totemski gestovi muške dominacije da joj daruju vrednost, potvrde opseg. Ona je postojala; cvetala u tajnosti; hranila samu sebe. Osetivši to, osetio se čudnovato nevinim i neprefinjenim, i zbog te proste radnje, tog zabacivanja članka iza njegovog kolena, osećao je da će, pomerajući se u njoj, zadovoljiti neki urođeni smisao njene snage. Ali kada ga je povukla na sebe, zagrativši ga svojim dugim

butinama, izgubio je osećaj podređenosti i sjedinio se sa njom, a njih dvoje postaje dorasli jedno drugom u zajedničkom lovu na čulne užitke. Njihovi povici i uzdasi kao da su postali deo čaure koju su pleli od topline i bhsnosti oko sebe, izbacujući sreću kao strune svile. Iz postojanog, istraživačkog takta prešli su u divlje varijante ritmova, uz samo majušne neujednačenosti tempa i položaja: divljačke, znojave segmente; nežne, gotovo baletske promene poza; dokone pokrete tokom kojih su prikupljali snagu, pre nego što će ubrzati ka nekakvom nedefinisanom vrhuncu. Pretpostavljao je da će svršiti pre nje, genitalna pretpostavka zasnovana na porastu vreline u preponama, ali onda je osetio kako se njeno telo menja pod njim, opušta, potom ukrućuje, zatim talasa iznutra kao da doživljava promene gravitacione sile. Plimno gibanje njenih kukova i guzova postade grčevito. Pošla je prema njemu, odižući se prerano da susretne njegove ubode i njihova tela su se uz pljesak sudarala na pola puta. Ružni urlik popeo joj se iz stomaka, krik nekoga ko dolazi svesti, budeći se u bolu od udara koji ju je i bacio u nesvest. Usledio je još jedan urlik, ovaj put grozničavi, bučni izgon. Pete joj se zariše u zadnji deo njegovih kolena; međutim, već sekund kasnije noge joj se razdvojiše i tenzija koja joj je skupila mišiće listova i butina pređe joj na abdomen. Ruke joj prhnuše preko njegovog lica; ona ih potom spusti da ščepa krajeve dušeka i, uz uzdah, podiže glavu i ramena, zureći divljački u njihove zahuktale kukove, kao da je zatečena onim što vidi i pita se šta se dešava tamo dole.

Uskoro se osećao kao da učestvuje u preobražaju, ili tačnije povraćaju imetka, oslobađanju anđela požude i njegovoj borbi protiv tiranskog demona koji joj je tako dugo nastanjivao telo. Glava joj se klatila napred-nazad i ona čvrsto ščepa čaršav, pokušavajući da ga pocepa sa dušeka. Lice joj se izdužilo, izobličilo. Kukovi počеше da joj kruže i uvrću se. Jedna noga joj se ukoči i krene da udara o njegov bok poput daske koja se otkačila u oluji. A onda se ona oklembesi i on oseti, preko spoja njihovih tela zaista oseti, klizanje u njoj, čilenje reakcije, smirenje u obliku osećaja koga je bilo lakše podneti, kao kišu posle groma. Opet je bila prelepa, blistava od znoja, sa krizom za sobom, a on je ponovo bio zadivljen i nevin pred njom, doživljavajući je suštinski drugačije, kao tuđina ili anđela, jednom od junakinja iz fantastičnih romana koji stignu na Zemlju sa neke čudnovate planete i koji su kao mi ali nisu kao mi, koji mogu da čuju otkucaje srca insekata, smeju se kada su besni, a jedina zajednička crta sa ljudima im je ljubav, i koji, zatočeni u tom prostom i bednom primitivnom društvu, nakon što je neko izdao njihovu vrstu, proživljavaju nekakvu komplikovanu ekstazu smrti... ili se preobražavaju u bestelesna bića o kojima još manje znamo.

Aleksandrino telo počelo je da se trese po drugi put, drhturi, svakim nervom. Znoj joj je orosio grudi i vrat, zablistao na licu. Noktima mu je ogrebala leđa. Rukama je pokušavala da ga ščepa za kukove i on se ukoči nad njom dok se izvijala i propinjala, misleći da želi da bude miran. Njeni uzvici delovali su smeteno i uspaničeno. Očnjacima je ogrebala donju usnu puštajući kap krvi. Izgledalo je kao da je neko napastvuje, muči elektrošokovima nekakve božanske a neukrotive mutantske sile koja se otrgla kontroli unutar nje, te on spusti dlan na njene grudi, izgovori njeno ime u pokušaju da je uteši i njeni pokreti se konačno umiriše, a ona se opusti poput perjanih jedara, u nežnim njihanjima klatna, do poslednjih drhtaja i naleta osećanja.

Senoviti vazduh kovitlao se oko njih sporo, toplo, izboden masom svetlucavih iglica, kao što zatočeni duh kruži svojom bocom, mutan oblak prepun genijalnosti i magije. Behajm nije želeo da svrši, želeo je da ostane u njoj, da se čvrsto drži mira i spokoja koji ih je obujmio. Stvari koje nije smeo ranije da joj kaže sada su delovale izgovorivo, ali plašio se da će nešto tako beznačajno kao zvuk njegovog glasa narušiti atmosferu. Pomilovao joj je ivicu bedara i samo taj dodir, on i njena reakcija, neznatno pomeranje pod njim, doveli su ga do ivice. Osetio je potok zadovoljstva, trivijalno

oslobađanje, poput isticanja tanke vrele zlatne strune. Zario se snažno u nju u pokušaju da pojača osećaj. I ponovo se zario. A kada je shvatila šta se dešava, ona izdiže bedra, primajući ga dublje u sebe, i sama se popevši uz još jedan mali brežuljak intenziteta, jecajući rafale nepovezanih reči: „Nikada... nikada... ali, Mišel! ...Nikada te neću... Nikada te neću izdati...“

I tada, dok je ležao ispražnjen, ona sklopi ruke oko njegovih leđa, pritisnu mu usne uz vrat i - kao da pokušava da saopšti nešto njegovoj krvi, da uveri ono što se nalazi tamo u svoju neverovatnu vernost - agresivno prošapta: „Nikad!“.

Prostorije Felipea Arucija de Valee nalazile su se, baš kao i sve prostorije gospodara Porodice, iza asimetričnog zida bez vrata sa osmougaoanim prozorima - poput kristala nasumično razbacanih po mračnoj rudi - koji se nalazio iznad ogromnog pokretnog mosta između dve kule sa neobičnim kutijastim zdanjima i puškarnicama na vrhu, poput utvrđenih koliba. Gvozdена svetiljka veličine pola kolibe bila je postavljena visoko iznad njihovih glava i pravda senke statua poredanih duž mosta; kamen je bio prekriven hiljadugodišnjim skorenim izmetom golubova, a pogled sa mosta bio je zastrašujuć sa obe strane: vrtoglavi ponor u lavirintu stepeništa, lukova, visećih stubova, ukrasnih kamenih promenada, koji su svi toliko ličili jedni na druge da je izgledalo kao da je čitav prizor nastao od odraza šačice originalnih elemenata u ogledalu. Da bi prišao prolazima u zidu, čovek je morao da pređe most i uđe u procep koji je delovao kao posledica zemljotresa ili greške u strukturi, ali je zapravo bio smišljeni efekat koji skriva spiralne stepenice; i dok su on i Žizela žurili preko mosta u strahu da će ih primetiti odozgo - iako donekle preokupiran zadatkom pred sobom - Behajm nije prestajao da se iščuđava onom što se dogodilo između njega i Aleksandre, onom što je osetio uz nju, što mu je rekla, opasnom putovanju na koje ga šalje.

Iako je bilo stvari koje su imale bliskiju vezu sa poslom kojim su se bavili, ili koje će se na kraju pokazati kao mnogo važnije, Aleksandrina izjava da je on, u suštini, neizbrušeni dijamant, zaokupila mu je misli. Nije da se nije slagao sa njom. Znao je da ima još mnogo da uči, mnogo toga da iskusi. Ali on je zamišljao da će njegov razvoj podrazumevati produblјivanje, obogaćivanje kvaliteta i karakteristika koje su već sastavni deo njegove ličnosti, dok je svojom upotrebom termina *preobražaj*, *burno i oluje* ona nagoveštavala da su promene kroz koje će proći mnogo bolnije. Uprkos ambivalentnosti njegovih osećanja prema mnogim pitanjima - unutrašnji sukobi o kojima je Aleksandra govorila? - bio je u miru sa samim sobom i njene opaske da nije svestan svoje prirode delovale su smešno. U suštini, mislio je, on je ostao čovek kakav je oduvek i bio: miran i povučen; strastven u svom unutrašnjem životu, ali stidljiv i donekle oprezan kada se radilo o odnosima sa drugim muškarcima i ženama; studiozan, pomalo knjiški moljac; metodičan u svemu, pažljiv u ishrani, umeren u alkoholu. Istina, od kada mu je presuđeno, jarke boje su pridružene tom sumornom obrascu, i mnoga dela koja je počinio u svom novom životu gadila su mu se, mada je uživao u snazi koja mu je omogućila da ih počini. I priznaće da mu se povremeno činilo da mu se ličnost sastoji od dve nespojive celine; jedne sposobne za nežnost i saosećanje, druge luđački proračunate i nasilne. Ali nije li ta protivurečnost identična onoj koja je obeležavala ljudsku prirodu i neće li - kao kod sličnih ljudskih varijanti - različite polovine na kraju obustaviti rat i srasti jedna sa drugom? Kada se zagledao duboko u sebe, tražeći bilo kakav trag samozavaravanja, nije nalazio grešku u tom tumačenju. Izmenio se, to je sigurno. Koji čovek ne bi nakon što je okusio krv i ugledao večnost pred sobom? Ipak, i dalje su ga pokretali stari refleksi i žudnje. Moraće da nauči, govorio je sebi, da ne pridaje toliki značaj rečima nove braće i sestara... ili barem da odvaga ono što kažu u odnosu na ono što žele. Možda je Aleksandra samo želela da ga uznemiri, mislio je, da bi skrenula njegovu pažnju sa važnijih stvari, prvo ga drogirajući rečima a potom poljupcima. A možda je u tome uspela i više nego što je nameravala, jer nije zaboravljao požudu kojom ga je zarazila. Taj jedan susret ponizio je sva njegova iskustva sa drugim ženama, ne toliko u kliničkim vidovima samog čina koliko u emocionalnom bogatstvu, nežnosti koju je Aleksandra izazvala u njemu; utoliko su mu zaključci njegovog kratkog samoispitavanja bili neugodniji.

Stubovi mosta završavali su se kockama od crnog kamena, koje su podupirali oronuli granitni kipovi visoki pet metara. Figure su bile groteskne, ali zapanjujući životne, sve u pozama iznemoglosti: bio je tu trol izbuljenih očiju i istaknutih očnjaka, sa stomačićem, pogurenog tela odevenog u zgužvane nabore izvajane u kamenu, izgrebanog mača koji mu je visio iz jedne ruke; gargojl sa zjapećom ranom u slabinama, glave naherene, očiju zatvorenih, sa kandžama leve ruke obmotanim oko odsečene ljudske glave; vrag šiljatih ušiju, proreza namesto očiju i lasičjeg lica duguljaste vilice, kako sedi pognut, u stavu koji odaje poraz i užasnutost. Skoro četrdeset ovih jezovitih znamenitosti gospodarilo je mostom i svakim prolaskom ispod neke od njih, Behajm je bivao sve uznemireniji. Statue su posedovale natprirodnu čvrstinu, kao da su žive zatočene u lopti moćne gravitacije, i bilo ih je lako zamisliti - kao preživele ratnike poražene satanističke vojske - kako slobodni od vekovima starih čini sležu ramenima, zli sjaj im se vraća u oči, granitna pluća nadimaju, bedra od kamenih mišića pomeraju, a stene se mrve i prašina sliva u vodopadima sa drevnih zglobova dok silaze sa pijedestala da dovrše prekinutu klanicu.

Žizela je teskobno pogledala ka tim pretećim pojavama. Obučena poput Behajma u široke pantalone i muški seljački kaput, skupljene kose, izgledala je kao prelepo dete, i njena ranjivost nikada nije bila očiglednija nego usred tih tiranskih, mutantskih oblika. Iako nije želeo da je uplete u pretres, nije verovao nikom drugom, i ova olaka nebriga za njeno blagostanje naterala ga je da pomisli da je Aleksandra ipak u pravu, da će uskoro neki drugi prioriteti istisnuti njegova osećanja prema Žizeli. Kada su prošli kroz procep i počeli da se penju stepeništem osvetljenim bakljama, poželeo je da je pošalje nazad da ga sačeka, ali nije smeo da rizikuje da provali u Felipeove odaje bez nekoga na straži, te ju je poveo duž hodnika na vrhu stepeništa, pored zaključanih limenih vrata iza kojih se odmarala bledolika aristokratija neumrlih.

Bilo je hladno i vlažno u hodniku; plamenovi baklji lizali su senke crne kao katran. Hodajući duž uzanog prolaza, osećajući trošne neravnine u kamenu ispod svojih stopala, Behajm se osećao kao da je za sobom ostavio civilizovanu sadašnjost i kročio u varvarsku prošlost. Zašto su, pitao se, gospodari Porodice rizikovali prisustvo nepokrivene vatre kada bi ih svetiljke zaštitile od mogućnosti smrtonosne nesreće? Užasavajuća nostalgija, možda, ili izraz prezira prema opasnosti, uverenje da mogu da prebrode svaku napast, čak i onu koju sami sebi nanose? Sam Behajm se sav skupi od baklji. Pucketanje vatre kao da se izražavalo jezikom pretnje.

Čim je otvorio Felipeova vrata, zastao je na trenutak da oslušne. Iza niše nalazio se hodnik koji je vodio udesno. Iza zatvorenih vrata na kraju hodnika čuli su se uzdasi i uzvici napornog vođenja ljubavi. Naložio je Žizeli da uzme jednu od baklji iz gvođenog ležišta na zidu i stane na ulaz u hodnik.

„Ako neko naiđe“, šapnu, „beži gospodaru Agenoru. On će te zaštititi. Upotrebi baklju protiv svakoga ko ti želi zlo. Jesi li me razumela?“

Brada joj zadrhta, ali ona klimnu glavom.

„Ne oklevaj ako si ugrožena“, reče on, osećajući da se ona ne koncentriše na zadatak, već da je zaokupljena osećanjima i brigom za njega. „Ako neko pokuša da ti naudi, spali ga. Zatim pronadi Agenora. Bićeš sigurna kod njega.“

„Ali ti“, reče ona, „šta će se...“

„Tišina!“ zasikta, ljut na njenu slabost i na sebe što je ovako iskorišćava nakon što ju je prevario sa drugom ženom... iako je odbijao da to doživi kao istinsku preljubu. Ako ništa drugo, pomisli on, možda će od sada vođenje ljubavi sa Žizelom doživljavati kao izdaju, nepoštovanje prema nečem

važnijem i slađih atributa.

Ona ustuknu pred njegovim izlivom besa i zagriže donju usnu, što je bio gest koji joj je ponovo podario izraz seksualno starmalog deteta.

Poput Behajmovih odaja, Felipeova dnevna soba bila je ispunjena teškim, tamnim nameštajem, svetiljkama i drevnim, gotovo nerazpoznatljivim tapiserijama; senke koje je bacalo slabo osvetljenje bile su samo mrlje na izbledelom persijskom tepihu teget, ljubičastih i smeđih šara. Iako nije znao šta da traži, iako se trudio da ne pravi nikakvu buku, znajući da Felipe ima istančan sluh, ubrzao je pretres, više uzbuđen nego uplašen, kao dečak koji prihvata nekakav izazov. Burlao je po sadržaju pisaćeg stola, ormara od mahagonija i malene komode od hrastovine, ali nije pronašao dokaz umešanosti lidera Valeovih u ubistvo. Pretres sluškinjinih odaja takođe nije doneo rezultate, kao ni letimična pretraga treće i poslednje prostorije - radne sobe - koja je delovala kao da nije upotrebljavana neko vreme; sav nameštaj, veliki globus i police pune knjiga bile su prekrivene debelim slojem prašine. Naslage paučine prekrivale su blokove kamenja veličine kutije za šešir koji su popunjavah zidove.

Razočaran, Behajm je stao u ulaz treće sobe i naćulio uši. Čuo je strasne uzdahe i nekoliko melodičnih uzvika, naglašenih stenjanjem i škripom opruga u krevetu. Felipe i gospa Dolores još su bili u poslu, ali nije želeo da se igra sa sudbinom. Ipak, nerado je napuštao jedini trag, jer nije verovao da bi ga Aleksandra usmerila u tom pravcu da nije bilo čvrstog dokaza u blizini... ukoliko, naravno, nije želela da organizovanjem njegovog hvatanja obeščasti Agenora. Ali, ako se o tome radilo, zar ne bi već uzburnila domaćine? Ne, reče on sebi, njeni motivi ne bi bili tako lako opipljivi. Mora biti nečega ovde.

Preleteo je pogledom preko prašnjave radne sobe poslednji put. Knjige očigledno nisu čitane godinama, a bilo je čudno, pomisli, da Felipe, budući da je učenjački nastrojen, nije došao u iskušenje da zaviri bar u jednu ih dve.

Više nego čudno.

Onda primeti nešto još čudnije.

Nije bilo prašine na podu, jer je tepih očigledno nedavno pomeran.

Moguće je da je to učinjeno, pomisli Behajm, iz estetskih razloga pred Felipeov dolazak; ali ako je tepih uklonjen zato što je bio star ili izandao, zašto nije očišćen ili zamenjen novim?

Spustio se na ruke i kolena i, kao što je to radio na krovu kule, pažljivo proučio kamenje. Na sredini prostorije otkrio je grupu od pet kamenova izlizanih ivica. Pritisnuo ih je i neznatno pomerio. Mora da postoji nekakva poluga, pomisli, nekakav mehanizam koji ih pokreće. Skočio je na noge, prišao polici sa knjigama i mahnito počeo da izvlači knjige, jednu po jednu, da bi ubrzo shvatio da će uštedeti vreme ako problemu pristupi hladne glave... mada, sudeći po zvucima iz spavaće sobe, nije morao da žuri.

Narednih nekoliko minuta proveo je izvlačeći kombinacije knjiga po naslovima, boji ili temi; nije bilo udubljenja ili procepa koji bi prikrili prekidač, a ako zaista postoje skrivena vrata i tajna soba, knjige su morale biti te koje kriju mehanizam ili i same služe kao ključ za otvaranje. Međutim, nijedna kombinacija koju je probao nije imala efekta i on konačno, ljut na sebe, na Aleksandru, ljutito pljesnu globus i zarotira ga.

Parče poda od pet kamenova bešumno se spusti otkrivajući stepenište.

Behajm ostade ukočen u iščekivanju i strahu da je Felipe čuo šamar kojim je pljesnuo globus. Buka iz spavaće sobe se prekinula. Trenutak kasnije, međutim, ljubavnici nastaviše sa šuškanjem posteljine, razmenom izjava nežnosti, slatkim izdisajima i naglašenim uzdasima, signalizirajući, pretpostavio je, promenu poze, jedan pijanisimo pokret u simfoniji požude. Zaboleše ga grudi i on shvati da je to zato što je u čvrstom zagrljaju napetosti prestao da diše.

On se beskrajno oprezno spusti niz stepenike - nije ih bilo više od desetak - i uđe u mračan hodnik koji je smrdeo na vlagu i memlu, toliko nizak da je morao da se sagne. Išao je njime duže vreme, pipajući slepo, osećajući kako mu lepršavi prsti klaustrofobije golicaju potiljak; konačno, kada je zašao za ugao, on spazi kaskadu srebrnastog svetla koja osvetljava drugi kraj hodnika, snopova tako jasnih kao da potiču iz magične lampe. Mesečina. Prodirala je kroz uzani prozor u malecnu sobu sa stolom od grubog drveta i stolicom. I dalje pažljiv, on pođe napred. Pogled je pucao na nezanimljivo parče karpatskog horizonta osvetljenog mesečinom: bledunjave oblake, crna brda i svetlucavu reku koja vijuga kroz njih. Na stolu je ležala prigašena cigara - tanka i crna, saučesnik zlikovca.

Felipe je, Behajm se priseti, pušio cigaru s vremena na vreme. A bilo je i drugih dokaza da je lider Valeovih tu provodio svoje vreme. Pepeo rasut po podu. Papiri prekriveni izražajnim rukopisom, složeni u kožni dosije. Perorez sa slovom V urezanim u oštricu. Pored stola i stolice, uza zid je bio prislonjen nelakirani ormarić. Behajm ga otvori. Na nižoj polici nalazio se bokal vode. Na njegovo veliko iznenađenje, na najvišoj polici nalazile su se tri pljoske i tri bočice parfema sa starinskim srebrnim poklopcima, svi puni tečnosti - svetložute boje, ustanovi Behajm kada podiže jednu od bočica ispred prozora - i velika boca koja je sadržala skoro litar iste tečnosti. Ispod jedne od bočica nalazilo se parče papira a na njemu naškraban spisak mera poput medicinskih doza.

On sede za sto, prelista papire za koje se ispostavilo da su dnevnik sa putovanja pisan na francuskom i italijanskom, nasumične škrabotine, Felipeovi utisci o raznim članovima porodice koje je prvi put posle mnogo godina sreo na Otakanju - nije bio preterano blag u svom mišljenju - i tome slično. On zastade kada spazi Agenorovo ime i pročita poruku koja se odnosila na njega:

...Agenor i dalje traži da požurim. Razumem njegovu žurbu, jer to što tvrdi da naša vrsta proživljava svoje poslednje dane ne čini mi se preterano nerazumnim. Ipak, moram da budem siguran pre nego što se obratim Patrijarhu. Znam da Agenor želi dramatičnu prezentaciju tokom Otakanja, ali odbijam da me požuruje i nastaviću da se oslanjam na sopstveni sud.

Neće me prisiliti na ishitrenu odluku, niti ću mu dozvoliti - a ni bilo kome drugom - da preuzme stvari u svoje ruke. Još nekoliko nedelja i biću spreman.

Spreman na šta? pitao se Behajm. Nastavio je da čita, ali preletevši ostatak papira, iako njegov italijanski nije bio savršen, zaključio je da se poslovi dvojice muškaraca više ne pominju.

Izvadio je jednu od bočica iz ormarića i odvrnuo poklopac. Jak, kiselkast miris. Istu stvar osetio je na poklopcu koji je našao na kuli. Kapnuo je na usne. Ukus je bio neuporedivo bolji od mirisa. Sličan oporoj limunadi. Sudeći po polupunoj boci i spisku sastojaka, Felipe je ispijao tečnost i Behajm se zato nije ustručavao da je isproba. Koji bi otrov, na kraju krajeva, naškodio vampiru? Ako je prepozna, pomisli, možda će biti bliži uverljivom dokazu da je Felipe umešan u ubistvo. Nategao je bočicu i progutao dobar gutljaj. Ukusno, ali suviše gorko. Očigledno se radi o nekakvom leku. Nije

osećao nikakav trenutni efekat. Šta god da je bila prava priroda tečnosti, poklopac bočice i miris nedvosmisleno su ukazivali na to da je neko ko ima pristup tajnoj sobi bio na krovu kule u noći kada se odigralo ubistvo. Bilo je to samo po sebi dovoljno da postavi Felipea na vrh njegove liste osumnjičenih, ali ne i da posluži kao neoboriv dokaz ubistva. Ipak, vredelo je predstaviti dokaz Patrijarhu; možda posluži kao povod da se različite loze Porodice zadrže u dvorcu dovoljno dugo dok ne završi valjanu istragu.

Shvativši da više ne može da se pouzda u Felipeove seksualne podvige, Behajm strpa jednu pljosku u džep i vrati se hodnikom do stepeništa, nestrpljiv da pokupi Žizelu i nestane. Ali, popevši se uz stepenice, shvatio je da to neće ići tako lako. Više se ništa nije čulo iz spavaće sobe. Proklevši svoju nepažnju, on kliznu ka vratima radne sobe. Zadržao je dah, oslušnuo, ali nije čuo ništa. Ni šapat, ni nagoveštaj Žizelinog prisustva. Nije uspeo da oceni šta se dogodilo sa njom. Bilo je previše kamenja između njih čak i za njegove osetljive uši da bi registrovao njene pokrete. Možda je već pobjegla, a Felipe ga je čekao na vratima. A možda su ljubavnici zaspali.

Mora da je to, zaključio on. Ono za šta je pretpostavio da je samo zastoj u njihovom vođenju ljubavi, oni uzdasi i šapati, verovatno su značili svršetak njihove strasti, razmenu nežnosti pred spavanje.

Ali kada je iskoračio u dnevnu sobu, srce mu se steglo i slabost uvukla u udove, jer tamo, na ulazu u nišu, samo u pantalonama, stajao je Felipe Aruci - plavokosi muškarac mladolikog izgleda star više od četiri veka, vitak i u dobroj formi, bledolikh ruku i grudi premreženih mišićima, ali krvavih očiju i ćosave kože, lica izobličienog prezrivism besom. U zelenoj odori, crne raspuštene kose koja joj se kovitlala oko ramena poput crnog dima u čvrstom agregatnom stanju, gospa Dolores stajala je iza njega, ljupka u svojoj neurednosti. Ona pokaza očnjake i pođe ka Behajmu, ali je Felipe uhvati za ruku.

„Dobro došao, rođače“, reče Felipe hladnim, donekle nazalnim glasom. „Da li mi nosiš pozdrave od gospodara Agenora?“

Behajm se zbuni, ali bio je suviše uplašen da bi razmišljao šta to znači. Ispred sumorne pozadine stare mračne tapiserije i izandalog tepiha, dva vampira blistala su od živahnosti, opipljivog emotivnog naboja, svetlji čak i od svetiljki koje su kupale sobu žučkastosivom svetlošću.

„Izvinjavam se, gospodaru“, reče Behajm. „Kao što znate, Patrijarh mi je naredio da istražim ubistvo Zlatarice...“

„I to vas je, naravno, dovelo ovamo.“

Felipe izgovori te reči podrugljivo, a Behajm, osokoljen činjenicom da ga nisu napali, reče: „Zašto bih inače?“

„Zaista, zašto?“

Dolores se oslobodi Felipeove ruke i zakrešta: „Kako dozvoljavaš da te ovako vređa? Ubij ga odmah!“

Felipe nakrivi glavu kao da razmišlja o tome. „Neću“, reče smireno. „Imam nešto zanimljivije na umu.“

„Gospodaru“, reče Behajm. „Pogrešno ste razumeli moje motive! Došao sam ovamo večeras ne da bih vas ponizio, već da bih odagnao sumnje u vašu krivicu.“

Behajm prekinu negodovanje kada Felipe koraknu prema njemu i podiže ruke poput sveštenika koji doziva Boga; on ih potom polako spusti kao da suzbija nečiji nevidljivi otpor. Lukovi koje opisase njegovi prsti postadoše vidljive crne linije, tanki prorezi u tkivu stvarnosti, predstavljajući

skicu jajolikog elementa u čijem je centru stajao Felipe. Crnilo linija poče da se pretvara u izmaglicu, da se širi i ispunjava jaje, kao da se otvara prolaz u srce noći; mrak toliko opipljiv da se nadimao uz granice kao što bi gust oblak crnog gasa koga zadržava providna opna.

„Da li poznaješ Misterije, rođače?“ upita Felipe, iskoračivši u stranu da bi Behajm bolje video elipsu. Lebdela je gotovo metar od zemlje, nemoguće ali neporecivo - jezivi crni prekid stvarnosti visok oko metar i po - poput otvorenih usta ogromnog obezglavljenog crva koja su probila zid i prljavu tapiseriju, i uvukla se u središte sobe. „Siguran sam da znaš neke, ali ova je, pretpostavljam, za tebe nova.“

„Saslušajte me, preklinjem vas!“ reče Behajm, prestravljen, očiju prikovanih za crnu elipsu. „Šalje me gospa Aleksandra. Ponudila mi je dokaz za vašu umešanost u ubistvo. Nisam imao izbora.“

„Lažeš!“ Tamno lice gospe Dolores još više potamni, ispuni se krvlju; okrenula se ka Felipeu. „Kako mu dozvoljavaš da prosipa takav otrov?“

„Tišina!“ On napravi nekoliko koraka ka Behajmu, koji se bio povukao do do vratka radne sobe. „Čak i da ti poverujem, to ne bi umanjilo tvoj prekršaj. Ušao si u moje odaje nepozvan, po sopstvenom priznanju izneo si prećutnu optužbu za ubistvo. Ne ustručavam se da ubijam; ja žanjem sebi hranu kako mi drago. Ali nisam tradicionalni koljač. I ne zanima me čije optužbe prenosiš, neću tolerisati tako nečasno ponašanje. Ne pridajem važnost tvojoj tvrdnji u vezi sa Aleksandrom, a pošto znam ko stoji iza ovog kršenja poverenja i pristojnosti, primoran sam da budem milosrdan.“

„Uveravam vas, gospodaru, da govorim istinu.“

„Ne, ne govoriš. Ti si samo poen u raspravi između gospodara Agenora i mene. Loše primljen poen, dodao bih.“

„Ne znam ni za kakve poslove između vas i gospodara Agenora.“

„O čemu ti to govoriš?“ upita gospa Dolores Felipea. „Ti i Agenor ste u dosluhu?“

„Agenor misli da jesmo“, reče Felipe nestrpljivo. „A lepo sam mu objasnio da nismo.“

Iako preplašen, Behajm nije propustio da primeti neujednačenost između Felipeovog dnevnika i njegovih reči.

„Zašto onda i dalje vrši pritisak na tebe?“ insistirala je gospa Dolores.

Felipe slegnu ramenima. „Ko zna? Možda me jeste držao za reč. Inače ne verujem da bi poslao lopova da krade od mene. U svakom slučaju, oduvek je bio lud, a sada želi da potkrepim njegovo ludilo svojim hemikalijama.“

On odgurnu u stranu gospu Dolores - koja je delovala zbunjena ovim odgovorom - i priđe Behajmu na pola metra. Behajm je bio hipnotisan njegovim okrutnim, preterano ljubičastim usnama, crvenim očima crnih zenica, bolesnim sjajem njegove kože, zgodnim crtama lica, arogancijom i samovoljom svedenim na surovu usredsređenost.

„Želim da budeš svestan sudbine koja te čeka, rođače, jer je neobična i po svojoj suštini i milosrdnoj prirodi.“ Felipe pokaza na crnu elipsu rečitim pokretom ruke i - budući da je pokret bio oruđe nastanka nove magije - crnilo poprimi dubinu i oblik, tako da se Behajmu učini da zuri u šuplju očnu duplju čijom prazninom obitavaju beli fantomi, krilati stvorovi suviše nejasni i brzi da bi ih prepoznao. Začu se pritajeno užurbano šištanje, kao da vetar zasipa prozorsko okno prljavštinom. Bilo mu je hladno i osećao se krhko, kao da stoji na ivici ponora kroz koji bi padao večno.

„Hermeto di Lanca, obraćenik moje kćeri Aleksandre“, reče Felipe nehajno, „čiju si reputaciju pokušao da ublatiš, bio je Kolumbo koji je prvi plovio vodama koje posmatraš. U noći njegove

presude, prešavši iz života u život, slučajno je nabasao na ovu tamu, i prepoznavši u njoj neistraženu teritoriju, a osetivši da će putem nje steći prednost nad drugima, nije ispričao nikome za svoje otkriće i posvetio se crpljenju njegovih potencijala. Nažalost po jadnog Hermeta, njegova istraživanja nisu ostala nezapažena.“ On podiže keramičku figuricu raskošno obučenog plesnog para sa kraja stola pored Behajma. „Kada bih dozvolio svojoj deci da vrše nedozvoljena istraživanja, nesumnjivo bih izgubio njihovo poštovanje. Zato sam jedne večeri posetio Hermeta dok je ispitivao bezdan koji vidiš pred sobom tako što je veselo ubacivao svoje sluge u njega. Smatrao sam da bi bilo fer da im se pridruži.“

On ubaci figuricu u jajoliko obličje. Kada je probila površinsku opnu, ostala je na trenutak da visi u vazduhu, narušivši crnilo koje je okružuje, prskajući oko nastalog udubljenja lenjo poput žive ili neke druge tečnosti teže od vode, bacajući nekoliko kapi u vazduh koje su ostale da lebde, poput proreza za oči u nebu od ebonovine, a zatim se vratile kada je figura počela da ponire, okrećući se polako, komična u svom krutom veselju, a opet bila tužan i užasavajući prizor: dve oslikane kraljevske figure, u čipkanoj svili i rumenih obraza, kako padaju u nepostojanje svega, potpuni mrak. Pre nego što figura nestade, jedan od bleđih krilatih stvorova prolete pored nje.

Smrt, pomisli Behajm; nikada pre nije video to mesto, tu određenu Misteriju, ali je znao da je ona deo mračne zemlje kojom je putovao tokom svoje presude, a od same pomisli na ulazak u nju - iskušavanje seni bola i straha koje je tada preživeo - osetio je nesvesticu i nestabilnost.

„Intrigantno, zar ne?“ reče Felipe posmatrajući odlazak figurice. „Nikada nisam pronašao zadovoljavajuće objašnjenje za njeno postojanje, pa ipak doživljam je kao jezero na ravnici smrti u kojem su stvari pošteđene presude. Sve što ona usisa nastavlja da živi. Da si toliko osetljiv na vibracije etra kao ja, osetio bi znake života Hermeta i njegovih slugu... i stvorenja koja ih muče. Ne znam prirodu tih stvorova, iako verujem da su evolutivni stadijum duha kome streme Hermeto i njegovi drugari.“ On se veselo nakezi Behajmu. „Vidiš, ne osuđujem te na smrt. Čeka te novi preobražaj. Ili možda jednog dana otkrijem kako da povratim stvari koje sam pohranio u nju. U tom slučaju, vratiću te iz dubina. Nesumnjivo ćeš imati zanimljive stvari da nam ispričaš. Dakle!“ Još jednim raskošnim gestom on pozva Behajma da uđe u crno obličje. „Hajde, rođače. Čemu odlagati?“

Behajm, napola zamađijan prizorom pred sobom, napola zaveden Felipeovim melodičnim glasom, iznenada postade svestan blizine opasnosti i potrča ka niši, ka gospi Dolores, koja mu prepreči put. On zamahnu spoljnom stranom šake ka njoj, udarcem u koji je uložio svu težinu, ali ona mu uhvati ruku i zavrnu je, poremetivši mu ravnotežu; potom, koristeći zagrljaj kao dršku od čekića, tresnu mu glavom o zid. Beli svetlaci prosuše mu se pred očima, a gornji deo glave mu eksplodira od bola. Pokušao je da otrese efekte udarca, da se uspravi, ali gospa Dolores kleknu pored njega, stavi mu ruku na grudi i gurnu nazad. Njena mračna lepota grabljivice pretvorila se u životinjsku, oči su joj postale potpuno crne, pljuvačka se razvukla između očnjaka i donjih zuba. Felipe je stajao nad njom i mirno ga posmatrao.

„Ne verujem da joj je baš stalo do tebe“, reče on. „Ako ti se više sviđa, dozvoliću joj da te rastrgne.“

„Nemojte... Molim vas“, reče Behajm zaplićući jezikom, nesposoban da izoštri vid. „Ja... ja ne mogu...“

„Naravno da možeš, rođače.“ Felipe ga ščepa za kaput i postavi na noge. „Eto, vidiš! Samo si mislio da ne možeš.“

Poneo je Behajma preko sobe držeći ga za kragu i zadnji deo pantalona i zabacio ga neodbranjivom snagom prema elipsi, zaustavljajući zamah tek kada se Behajmovo lice našlo na samo

centimetar od crnila. Behajm oseti hladan pritisak na koži, nežno kuckanje, kao da je elipsa osetila njegovu blizinu i iskušavala ga upoznavajući se sa njim, kao što slep čovek dodiruje nečije lice da bi upoznao njegovo obličje. On počeo da se bacaka, očajnički pokušavajući da pobegne iz Felipeovog zagrljaja, ali Felipe ga samo gurnu još više napred tako da mu glava uroni u crnilo. Za trenutak nije mogao ni da vidi ni da diše, niti je osećao bilo šta drugo na svom telu osim ledene oduzetosti koja mu se prilepila za lice kao maska; a onda, ili su mu se oči privikle na mrak, ili je putem nekog neshvatljivog procesa mrak pretočen u slike u njegovom mozgu, i on pred sobom ugleda čitav horizont nabora kao na nekakvoj beskrajnoj zavesi, blistavoj a opet crnoj, nalik negativu aurore borealis, među kojima su lebdele strukture koje ga podsetiše na površinu kvarca, geometrijski oblici bezbojnih obeliska, kristalni gradovi. Čuo je izobličeno vibrirajuće udaranje, poput glasa pijanca kako ga čuje drugi pijanac kroz zidove; a onda, iz najudaljenijih uglova njegovog vida, bljesak uzavrele munje skupi se u oštricu brijanja zaslepljujućeg belila širokog kao nebo i preseče crnilo prema njemu, komešajući nabore, talasajući kristale, kao mač provučen kroz crnu gazu i vodu. Samo što to nije bio mač, shvatio je kada se približilo, šireći se, primećujući detalje, već roj nakaznih blistavih stvorova, svi različiti ali sa zajedničkom crtom deformisanosti - svinjopacovi, bubalavovi, psopauci, crvorakovi i drugi - narastajući da mu ispune vidokrug, na hiljade njih, beskraj jezivih lica i oblika. Kada su poleteli ka njemu on kao da poraste do neslućenih razmera, veličine neba, jer umesto da se skupe nad njim i sahrane ga pod migoljućom težinom svetla, oni se smanjiše i zariše u njegovo meso poput iglica koje se zabijaju u njegove obraze i čelo, tvoreći tačke takvog gorućeg bola da je zamišljao da svaka od njih varniči i iscrtava konstelaciju bola kao tetovažu preko ogromnog crnog lica. A onda je ponovo bio u Felipeovim odajama, pod napadom grča, još uvek bespomoćno viseći u vazduhu.

„Šta si video, rođače?“ upita Felipe blago zainteresovan.

Behajm je goreo od hladnoće, tresao se, cvokotao zubima.

„Samo polako, dragi dečače“, reče Felipe. „Nigde ja ne žurim.“ Još drhteći, Behajm pokuša da upije impresije, da ih ukrasi inovativnošću, jer bi upotrebio svaku moguću varku da odloži povratak u to ledeno crnilo. Ali upravo kada se spremao da ispriča izmišljenu priču o svojim iskustvima, gospa Dolores vrisnu i Felipe ga pusti da padne na pod.

„Spusti to“, reče Felipe strogo. „I pridi mi.“

Iako nije bio siguran kome se obraća, Behajm je po izmenjenom tonu Felipeovog glasa znao da nije on u pitanju. Podigao se na kolena, osokoljen nadom da mu je neko pristigao u pomoć. Možda gospodar Agenor. Ili Aleksandra. Ali bila je to samo Žizela koja je ušla u prostoriju, beskrvnog lica obeleženog strahom. Držala je plamteću baklju uz kosu gospe Dolores, koja se povlačila pred plamenovima u ćošak niše.

„Pridi mi“, reče Felipe.

Žizelina ruka zadrhta.

Pogled gospe Dolores bio je u potpunosti uperen u nju i Behajm je znao da je pitanje trenutka pre nego jedno ili drugo ovlada njom. On se osloni na noge i, izbegavši Felipeov stisak, zatetura preko prostorije. Preuzeo je baklju od Žizele držeći je daleko od sebe, polulud od straha od blizine razigranog plamena, pucketavog cveta smrti, ali u očajanju spreman na rizik samospaljivanja. Držao je baklju na samo centimetar od kose gospe Dolores, uživajući u njenom prestrašenom dahtanju.

„Kunem ti se“, reče mu Felipe, „imaću tvoje srce u svojoj ruci.“

Behajm mahnu bakljom ka gospi Dolores, mameći iz nje krik. „Ne prilazi!“ reče Felipeu. „Idi u

radnu sobu.“

Felipe riknu, ali se povuče nekoliko koraka.

„Brzo!“ reče Behajm; Žizela se privi uz njega, držeći ga za ruku. „Idi za njim“, reče joj. „Zaključaj ga.“

„Agenor me prvo pokrade, a onda mi pošalje lopova“, reče Felipe nastavljajući da se povlači. „Reci mu da neću više trpeti poniženja od njega. Ni zbog čega. Loviću ga kroz svetla pakla ako treba.“

„Ulazi u sobu!“ Behajm ščepa kosu gospe Dolores i okrenu joj glavu ka Felipeu, prikazujući mu u punom sjaju koliko je uplašena. „Uradi kako ti kažem! Odmah!“

Felipe nastavi da se povlači. „Da li znaš šta te sada čeka, ti priprosti gade? Ti...“

„Imaš još sekund pre nego što je spalim“, reče mu Behajm. „Posle toga imaćeš sve vreme ovog sveta da mi pretiš.“

Felipe koraknu nazad u radnu sobu. „Svetla pakla“, reče pre nego što Žizela zatvori vrata ispred njega i navuče rezu. „Pobrini se da preneseš to Agenoru. Tim rečima. Ni pod svetlima pakla neće imati predaha.“

Gospa Dolores pade na kolena; pognu glavu, lice prekri razbarušenom crnom kosom. Opuštene grudi ispale su joj iz odore koja se rastvorila, dok je prstima opsesivno grebala po podu. Behajm je uživao posmatrajući je u potčinjenom položaju.

„Zašto ste to uradili?“

Pošla je da podigne glavu, ali on je upozori da ne gleda u njega, već zadrži pogled na podu. Zatim ponovi pitanje. Kada reče da ga ne razume, on je upita zašto su Felipe i ona ubili Zlataricu.

„Nikoga ja nisam ubila“, reče ona, a onda, sa svežom zlobom u glasu dodade, „bar ne skoro.“

„Onda je Felipe.“

„Nije, on je bio sa mnom tu.“ Ona zatresa kosom. „Ako misliš da smo umešani, stvarno si idiot. Šta bismo time dobili?“

Obišavši u širokom luku neobična crna usta nasred sobe, Žizela mu priđe otpozadi i uhvati ga za ruku.

„Možda se ne radi ni o kakvoj dobiti“, reče on.

Gospa Dolores je ćutala, a on se preteći poigrao bakljom.

„Proklet bio!“ Ona podiže pogled ka njemu kroz razbarušenu kosu kao kakva ludača; bes joj se ogledao u bledilu lica, šokantnom poput leda na kičmi. Spusti glavu. „Nemaš pojma kako te koriste.“

„Kako?“

„Mogu samo da zamislim“, reče ona. „Ali Zlatarica... zar ne vidiš? Ona uopšte nije važna. Ko bi bio tako glup da rizikuje jedan takav čin samo zbog ukusa njene krvi? Ubistvo je moralo da ima neku svrhu, a ne da bude svrha samo sebi.“

„Ne shvatam kako to vas oslobađa sumnje.“

„Razmisli, do đavola! Šta je bio sledeći korak posle ubistva? Ko je načinio prvi korak?“

„Ako znate, recite mi.“

„Agenor, imbecilu!“

„Ne razumem.“

„On te je zadužio da vodiš istragu, zar ne? Da li zaista misliš da je to zbog tvojih detektivskih

sposobnosti? Da li si baš tolika budala? Agenor te koristi da sprovede neki svoj plan u delo.“

Behajm razmisli o onome što mu je rekla. „Još ne shvatam kako to oslobađa vas.“

„Ko je trenutno Agenorov neprijatelj?“ Gospa Dolores se kucnu po dojci. „Ja! Iskoristio je priliku da te nahuška na mene. I mog ljubavnika.“

Iako Behajm uvide da je ova optužba možda opravdana, on reče: „Moja gospo, ako bih zanemario dokaze na osnovu činjenice da neko od mojih osumnjičenih ima neprijatelje koji žele da mu naude, ostao bih bez osumnjičenih. Bojim se da je vaš pokušaj da podrijetete moje poverenje u gospodara Agenora podjednako neutemeljen i pojednostavljen kao i strategija za koju tvrdite da je primenio.“

„Vi jeste velika budala“, reče ona. „Pitam se samo da li i sam Agenor zna kolika.“

On odluči da primeni drugačiju taktiku. „Kada sam rekao da mi je gospa Aleksandra pružila informaciju koja optužuje Felipea, priredili ste nam sjajnu predstavu o tome koliko ste uvređeni. Međutim, uzimajući u obzir vaš odnos sa njom, sumnjam da ste bili iznenađeni. Šta ste imali na umu kada ste pokušali da utičete na mene u tom pravcu? Zar ne razumete da sam ja svestan da je uspela da okrene istragu u pravcu svojih interesa? Možda i vaših interesa. Deluje mi sasvim moguće da ste plan da se optuži Felipe skovale zajedno.“

Da lije to zvuk veselja pobegao sa usana gospe Dolores? Nije bio siguran, jer joj nije video lice. Ali reči koje su usledile nije izgovarao neko ko se zabavlja, a on nije uspeo da utvrdi da li ona glumi ili ne.

„Ne želim to da čujem!“ reče dok joj je nemirni mišić poigravao na bradi. „Neću da slušam tvoje otrovne laži o Aleksandri! Ona je nevina u svemu ovome. Recite samo još jednu laž o njoj i...“

Usled uzburkanih emocija, narednih nekoliko sekundi njene reči su se svele na besne nesuvislosti nalik govoru životinja. Uzela je vazduh, skupila ramena, pognula leđa. Na trenutak, Behajm pomisli da se širi, raste, postaje žena-div. Zamislio se nad Doloresinim besom setivši se Aleksandrinog opisa njihovog odnosa. Nije bilo nezamislivo da govori istinu. Ako ju je Dolores zaista zavela protiv svoje volje, možda je to bilo zato što je od samog početka bila opsednuta Aleksandrom - što bi moglo da objasni Doloresin opis Aleksandre kao nevinašceta. Želeo je da veruje u to, želeo je da veruje u sve što se dogodilo između njega i nje. Ali nije mogao da odagna sve veće sumnje da ga je poslala u Felipeove odaje iz drugačijih pobuda od onih koje je navela.

„Živela sam gotovo tri veka“, reče Dolores promuklo, odajući utisak nekoga ko se suzdržava od vikanja. „Volela sam pet hiljada muškaraca, pet hiljada žena. Gledala sam Sibir kako gori i hodala tajnim gradovima Kana. I da doživim da me satera u ćošak jadno stvorenje kao što si ti.“ Ona usiljeno uzdahnu. „Tri veka. Možda je bilo dovoljno.“

Pogledala ga je.

„Ne činite to“, reče on, pretpostavljajući šta namerava. Žizela mu šapnu: „Mišel!“ i jače stisnu njegovu ruku.

Gospa Dolores se unezvereno nasmeja kao da komentariše samu sebe.

„Sklonite pogled sa mene“, reče joj Behajm.

„Pogled?“ reče ona. „Plašiš se samo mog pogleda? Ane ruku, ih kose? Ili njih?“ Poduhvatila je grudi kao da procenjuje njihovu težinu, dok su joj dokoni palci pravih krugove oko bradavica boje čokolade. Još jednom se unezvereno nasmeja, a glas joj poprimi brujeći, agresivan ton. „Rođače, rođače, ja sam skovana od zastrašujućih stvari! Moje srce je otrov, moj um su vatra i rima. Moje meso je smrt sama. Bube ležu biserna jaja u naborima moga mozga. Ne postoji strašniji stvor od

mene, nesavesniji neprijatelj spreman na sve. Misliš li da mi nedostaje hrabrosti ili volje da te ponese do pakla na rukama? Ako tako misliš, varaš se, smrtno se varaš, jer smrti se plašim kao što se plašim da neću zadovoljiti ljubavnika koga sam sanjala hiljadama noći. Ona je uvek sa mnom i oduvek sam žudela za njom. Ona je beskrajno poželjna, beskrajno strpljiva. Oni koji je ne znaju, plaše je se. Ali ne ja. Iako je Misterija sama, ona za mene nije misterija, nije neistražena teritorija. Svake noći putovala sam njenim paklenim rekama, drumovima boje meseca koji vode iz pustinja lobanje. Trčala sam sa zverkom čija se lepota meri sa suncem koje pravi prelepe senke naših života. Uzimala sam njene demone u usta i pila sokove njihove trule plodnosti. U meni su puzali fetusi koji riju njenu noćnu zemlju. Prepuštala sam se parazitima koji se hrane otpacima njenih strašnih snova. „Zurila je bezumnom energičnošću u crni otvor koji je Felipe prizvao, kao da je tek sada svesna njegovog postojanja. „Smrt. Izgovori to, rođače. Reci naglas i obrati pažnju kako vibrira u vazduhu! Ta reč ima bombastičan, svečan prizvuk, zar ne? Kao svršetak velike strasti ili prvi dah oluje.“

Zarila je lice u šake, kao ophrvana željom za smrću. A onda, pokretom bržim nego što je Behajm mislio da je moguć, zatekavši ga nesprenog, ona ga ščepa za zglob, fiksirajući ruku koja drži baklju. Slobodnom rukom gurnu Žizelu s puta i, uzdigavši se na noge, tresnu Behajma o vrata. Baklja pade na kamenje i otkotrlja se od nje sipajući vamice.

„Ipak, kad već moram“, reče ona zadovoljno, „spremna sam da trpim život još malo.“ Još čvršće je stisla Behajmov kaput, odigavši ga od zemlje tako da su mu stopala visila u vazduhu. „Dovoljno dugo, u svakom slučaju, da te ispratim na tvoje poslednje putovanje.“ Viknula je preko ramena: „Felipe! Slobodna sam!“

Behajm je udari glavom u lice i ona posrnu unazad, popuštajući stisak. Krv joj pojuri na nos, slivajući se poput sosa u gustom mlazu niz usne i bradu. Jezik joj ispade napolje. Ona poliza bleštavi potočić iz nosa i nasmeši se.

Felipe poče da naleće na vrata radne sobe; svakim naletom drvo se povijalo prema njima.

Gospa Dolores tada vrisnu. Sa užasom je posmatrala dim koji se dizao sa nje, jer, odstupivši pred Behajmovim udarcem glavom, kročila je dovoljno blizu ispuštene baklje da joj vamica skoči na skute odore. Svilena tkanina planu. Ona ispusti urlik agonije i gneva i baci se na njega, ali on je izbegnu. Ščepao je Žizelu za ruku i, skrenuvši udesno od Felipeovog magičnog ništavila koje je i dalje lebdelo u sredini prostorije, odvukao je od niše i žene u plamenu; ova je teturala za njima vrišteći, ispruženih ruku, ubrzano postajući divovska baklja na dve noge koja osvetljava sobu kao da je dan. Vrata od radne sobe popucaše i polomiše se. Kožu gospe Dolores prekriše plikovi i ona pocrne, a krici joj se pretvoriše u sirovi piskavi zvuk jedva čujan od pucketanja vatre koja ju je gutala. Njeno sprženo lice bilo je užasavajući prizor i Behajm nije osećao čar osvete, niti nagoveštaj trijumfa. Pohitala je ka njima zasipajući ih plamenom, ali kada su je izbegli, ona promeni pravac i, napravivši nesiguran korak nalevo, zastavši delić sekunde kao da pokušava da se orijentiše ne ostavljajući sumnju kod Behajma da se radi o svesnom činu, presamiti se ka crnoj čeljusti u vazduhu u času kada se Felipe probio kroz vrata uz prskanje iverja i eksploziju dasaka, ličeći - isukanih očnjaka i crvenih očiju - na oličenje košmara. Prestravljen Doloresinim izgledom, on je uhvati za zglob, i dok je padala ona ga - misleći možda da se radi o Behajmu, a možda samo refleksno - ščepa u zagrljaj. Za trenutak su se klatili na ivici smrtne ravnoteže, napola unutra, a napola izvan ledene crne praznine; plamen proguta Felipeovu ruku, palacajući mu ka licu. Behajm tada, shvativši da ne sme da prihvati rizik da njih dvoje prežive, pohita napred i gurnu ih u rupu.

Njihov nestanak sa sobom donese potresnu tišinu. Delovalo je nemoguće da se tolika vitalnost ugasi tako brzo i Behajm oseti krajnju nelagodu zbog iznenadnosti i konačnosti njihovih smrti... ako je

smrt bila to što im se dogodilo. Možda je gospa Dolores verovala da će crnilo ugaziti plamenove. Međutim nije. Čak i dok su ona i Felipe nestajali u daljini, Behajm je video da gore: majušna crvenkasta zvezda usred bleđih nagomilanih svetala. Tišina u prostoriji delovala je kao zatvor na njega, upravljajući njegove misli ka sebi samom, terajući ga da razmišlja o sopstvenoj nesposobnosti, naivnosti.

Kako joj je samo olako dozvolio da ga zagovara!

Bio je potresen mogućnošću gubitka besmrtnosti. Ubiće ga zbog tog zločina, prisiliće ga na Prosvetljenje. Zavezan za kamenje kule, peći će se i cvrčati na zracima zore, sunce će mu skuvati dušu, poslaće je zadimljenu u budućnost, i, dok umire, urlaće šta je video, nadajući se da je njegova vizija dovoljno vredna Porodici da Patrijarh naredi slugi da se poigra drvenim kocem i skonča mu muke. Prisetio se kako je čuo da je Prosvetljenje Đuzepea Čincala trajalo satima, da je njegova vizija budućnosti bila tako jasna i prepuna značenja da Patrijarh nije želeo da prekida proces. Čincal se, pričaju ljudi, pretvorio u kosti i ugljenik, ne prestajući pepeljastim glasom da bljuje krvave ruže i vidovite fragmente mudrosti.

Šta je sunce kada prerađuje tako mistične dijamante iz vreline i pritiska smrti?

A šta je duša kada se izdiže tako visoko i putuje tako daleko kroz vreme, a ipak ostaje vezana za telo?

Behajm je stajao zbunjen, pokušavajući da shvati šta se dogodilo, da uklopi deliće događaja u jedinstvenu slagalicu koja će pružiti dokaz o postojanju nade; ali jedini dokaz govorio je o njegovoj zabludi. I o Aleksandrinoj izdaji. Kako ga je samo iskoristila. I učinivši to, odbrojala mu dane. Čudna vrata kroz koja su gospa Dolores i Felipe propali ličila su na crno ogledalo koje mu je pokazivalo njegovu budućnost.

Panika mu zapucketa u glavi. Strah je bio redak, žut i gorak u njegovim ustima.

Žizela ga povede za ruku ka vratima, suviše šokirana da bi bilo šta rekla. Iako obeznanjen od straha, Behajm je imao dovoljno snage da je sažaljeva. Ona sigurno zna da im nema spasa, ne sa ovim smrtima na duši. Ipak, nije imao srca da joj ruši nadu koja joj je preostala i, budući da je beg delovao kao bolje rešenje od čekanja, on pristade da glumi čin borbe za opstanak, i oni se spustiše sa pokretnog mosta kroz strmi lavirint lukova i stepeništa, dublje, sve dublje u podnožje dvorca, krećući se toliko sporednim i opskurnim putevima da su velike viseće svetiljke, kad god bi pogledao iznad sebe, delovale kao blede zvezde na mutnom nebu. Očekivao je svake sekunde da čuje povike iza njih, ali niko ih nije jurio. Da li je moguće da je zločin prošao nezapaženo? Drugog objašnjenja nije mogao da se seti. Čak i u tom slučaju, uskoro će se otkriti da su Felipe i Dolores nestali, a Aleksandra će ga povezati sa tim događajem. Ona nije mogla da pretpostavi da će ubiti ljubavnike, ali bio je siguran da je na neki način pokušala da diskredituje njega ili Agenora; sigurno je pripremila mrežu koju će da spusti na njega. A opet, uputila ga je u isplativom pravcu, jer je sugestija saučesništva između Agenora i Felipea bila intrigantna, iako je bilo nejasno na koji način je ono bilo povezano sa ubistvom Zlatarice.

Došao je u iskušenje da je optuži za izdaju, ali je za sada imao premalo pravih dokaza da donese bilo kakav konačan zaključak. Trebalo mu je vremena da se uzburkana voda smiri i čvrste činjenice slegnu na dno. Da, upravo mu je to bilo potrebno. Vreme i neverovatna količina sreće.

Nakon više od dva sata bežanja, skrivanja po senkama, stigli su do razjapljenih čeljusti tunela iznad koga se nalazio intrigantan crtež nimfi koje siluju satiri, skrnavljene otpozadi na rukama i kolenima, izobličениh usta, ispruženih ruku, kao da im se negde u mraku krije spas. Behajm, skrhan iscrpljenošću koja je bila više psihička nego fizička, delio je njihovu žudnju za svršetkom. Ispod crteža, naškrabani su bili lascivni komentari na nemačkom, francuskom i mađarskom, među kojima su se nalazile mnoge reči koje nije razumeo. Osetio je iracionalnu želju da skonča na tom mestu, da stane tamo i prevede svaku reč i frazu, razvrsta imenice od glagola i obrnuto, i od njih sastavi opscenu odu, epitaf moralnoj izopačenosti.

Nastupila je mrtva tišina, osećao se miris vlage koji je dolazio od neosunčane vode i trulog kamena. Nije video dalje od nekoliko metara ispred sebe, ali naćulivši uši, nazreo je otkucaje srca u blizini: dvoje skrivenih smrtnika na dvadesetak metara od njih. Muškarci, zaključili po njihovom mirisu. Ili su bili sluge, izvidnica potere ih - a to mu se činilo verovatnijim - izbeglice koje su nekada služile Porodicu i napustile nadu u besmrtni život. Ideja da je postao poput njih, uplašeni izopštenik, izazvala je u njemu osećaj sramote i besa i, pogledavši Žizelu, koja je strpljivo lebdela pored njega, delujući ranjivo sa raspuštenom kosom, osetio je napad mržnje. Kako li je samo dopustio sebi da na njega utiče takav stvor? Da nije pobegao, možda bi uspeo da ubedi Patrijarha da je bio žrtva prevare; trebalo je da ostane i zahteva suočavanje sa Aleksandrom.

I Rolandom Agenorom.

Naročito sa Agenorom.

Prsti tog matorog zlikovca nalazili su se na svakom koraku njegove propasti. Verovatno je bio nevin. Nevin što se tiče ubistva, u svakom slučaju. Ali gospa Dolores je imala pravo: Agenor je najverovatnije manipulisao njime da bi preokrenuo smrt Zlatarice u svoju korist. Ono što je Behajm protumačio kao očinsku brigu i plemeniti motiv verovatno je bila samo formalna odežda lukave

strategije i on prokle sebe što nije shvatio da je tobožnji Agenorov altruizam stran Porodici, da samo mali broj usluga nije dvoličan, a da nijedno učtivo delo nije lišeno pohlepe ili nekog drugog oblika perversije. Agenorova poza drevnog bića koje je tokom vekova akademske usamljenosti steklo zdravu mudrost nesumnjivo je krila zverske i nesavesne apetite kao i u De Cegeovih.

Agenor i Aleksandra, Aleksandra i Agenor.

Da li je ta osovina bila zasnovana na nekoj ključnoj činjenici, nečemu važnom za istragu?

Nije znao.

Izgubio je sve, a nije saznao ništa.

Behajmov očaj pretvorio se u bes, a bes je postao tako snažan, tako oslobađajući, da se osećao kao da leti daleko iznad svojih sumornih misli, udaljen od racionalnih briga koje su ga izazvale. I u tom gnevnom letu, daleko od svih nežnih obzira, činilo mu se da je konačno završio luk svog postojanja, prigrlio obličje crne, krilate duše, i u potpunosti zauzeo njeno mesto. Imao je utisak da oseća hiljade životnih mogućnosti na koje je samo trenutak ranije gledao sa prezrenjem, dok su mu sada delovale intrigantno i primamljivo, obećavajući nove vidove dominacije, sveže poglede kojima će pristupiti problemu večnosti. To saznanje ga je razveselilo. Opilo. Srce mu je udaralo snažnim ritmom nekoga ko se upravo nahranio i on u mislima ugleda - ili se nije radilo o unutrašnjoj viziji, već o pogledu koji mu se otvorio kroz pukotine dvorca Banat u nekakav pakao kada su se srušile zidine trenutka - nejasne figure koje su se okupile oko njega: mršave muškarce i žene u crnom, blede kože i zažarenih očiju. Lebdeli su ka njemu poput spore povorke iz sna, obavijeni trakama magle. Uplašen, pokušao je da ih otera snagom volje, a kada se nisu razišli, još se više uplašio; tada je, međutim, shvatio da su oni domaćini loze Agenorovih, mrtvi i živi koji su se okupili tu da posvedoče, prisutni a odsutni, bestelesno iverje koje je privukla ceremonija njegovog Prosvetljenja. Kao da je čuo njihova imena u svojoj krvi, prigušeno zujanje poput nagoveštaja pesme, muziku koja ga ispunjuje i obogaćuje poput tame koja se skuplja u grobnici; osetio je karakterističnu silu njihovog prisustva, čestar energija složen poput senki paprati; i usled svega toga, uronjen u te spiritualne pritiske, on nauči da ceni svoju istoriju.

Ti raspadnuti zlikovci proburaženih grudi i zašivenih očiju; te muževne mlade zveri ugladenih manira i blistavih zuba; te žene sa osmesima koji su pokazivah očnjake i mešavinom lepote i nezdrave živosti koja udara na čula - svi su oni delili, shvatio je, više od određene vrste krvne zaraze, jer je ta zaraza bila samo posuda iz koje je stvorena jedna velika harmonija. Kako su mu prišli bliže, još bliže, a crte lica postale jasnije, tako je prepoznao nekoliko poznanika među njima: Danijelu Hino, kestenjaste kose skupljene u punđu; Monroa Siforta, američkog finansijera; Kloda Sent Kirila, Pola Vidouza i Endrjua Mekehnijsa, tri muškarca - poput njega - relativno novih u Porodici. A bio je tu i matori Agenor lično. Njegova kuštrava kosa, poput belog plamena, činilo se Behajmu - suprotno prvobitnoj proceni karaktera njegovog mentora - da odražava belinu duha. Nije to bila nužno pozitivna osobina. Osobina je suviše ograničen izraz. Radilo se više o čistoti namere, apsolutnoj jasnoći svrhe koju je Agenor preneo svakom od njih, značenjski kvalitet koji će se vezati za svako njihovo delo. Zlato njegove krvi, njihovo hemijsko pravo stečeno rođenjem. Behajm je sebe sada video kao jednu figuru u vekovima dugoj tradiciji, njenog naslednika i - što je važnije - oruđe, pošto je suštinski njegova svrha bila da pomogne ostvarenje plana čiji krajnji cilj nije bio jasan ni samom Agenoru, ali je bio pečat krvi, ćelijski lavirint čije su komplikovane šare bili predodređeni da kopiraju svojim spletkama i nasiljem. Gotovo da je video njegovu krajnju posledicu i gotovo da je prepoznavao one iz loze - neke još nerođene, druge žive, ali kojima još nije presuđeno - koji će jednog dana oblikovati njegov krajnji ishod. Možda će, pomisli, i on biti među njima, jer se uzvišeni

cilj približavao svom ostvarenju. Bilo je to očigledno, mudrost koja mu se nalazi u krvi. A shvatio je da je njegova krv ta koja je istinski mudra, a ne njegov um ili duša. Kao što otkucaji srca potiskuju crveni sok hodnicima od vena, tako i njega potiskuje hodnicima uzvišenog cilja neka mistična mašina, čiju pravu prirodu skrivaju vreme i zahtevi mutantske biologije. Ipak, čuo ju je u pesmi svoje krvi (o, kako je gospa Dolores samo bila u pravu; bila je to pesma koju nije čuo do sada, a sada kada ju je čuo, znao je tačno šta je). Zamišljao je da vidi otelotvorenje melodije kako poput svetionika svetli na crnom nebu njegove samoće, jednostavna sprava poput krsta ili anka, ali koja simboliše dublje strasti i fundamentalnije istine.

Kao da je njihova svrha samo da ga dovedu do vrhunca toga saznanja, senke članova loze Agenorovih počese da čile, talasajući se poput senki plamenova; njihova mrmoreća pesma podiže se kao oblak parfema, namećući mu svest o velikoj sudbini, ogromnoj istini i beskrajnoj pripadnosti. Osećao se kao drogiran i u bunilu. Kao da je, nakon što je godinama lutao po začaranoj šumi, izrastao u diva i sada mogao da vidi iznad vrhova drveća, i orijentisao se po okultnoj metafizičkoj geografiji Porodice. Imao je želju da urla, da izrazi svoje ushićenje kroz riku; ali ga obuze osećaj smirene snage, emocije koja je posedovala bogatstvo tišine u katedrali. Sve ovo možda je, pomisli, samo još jedan mračni simptom, ubrzanje groznice koja je zahvatila Porodicu, popuštanje zdravog rasuđivanja pre nego evolucija svesti. Iako se plašio te mogućnosti, nije mogao tek tako da odbaci osećaj, jer mu je vratio samopouzdanje, omogućio mu da zanemari beznadežnost situacije i usredsredi se na ono što može da postigne.

Žizela izusti slabašan glas, ali je Behajm bio suviše zaokupljen svojim mislima da bi obratio pažnju na nju. Kročio je u tunel, zamišljajući kako senke prianjaju uz njega poput plašta, i ispružio ruke ka dubljoj tami ispred sebe. Srca dvojice muškaraca koji su se krili počese ubrzano da lupaju. Videti jednog od bivših gospodara tako blizu sigurno im je, pomisli Behajm, povratilo strahotnu čar bivše službe.

„Pridite“, reče on. „Neću vam ništa, obećavam.“

Čuo je korake nekoga ko se povlači, ali pre nego što se Behajm dade u poteru, rapav, drhtavi glas povika: „Imajte milosti, gospodaru! Bespomoćan sam protiv vas!“

Poput prikaze koja izranja iz crnog jezera, mršava koščata prilika kose boje gvožđa i proročki raščupane brade u izbeljenoj odori sa kapuljačom, pošla je nesigurno napred iz mračnih dubina tunela. Ispod mačjih brka nalazilo se upalo, izmučeno lice, ali Behajm shvati da čovek nije star, na šta je ukazivao njegov pogrbljen stav i trošan izgled, već samo propao. Preblizu smeštene sitne oči bile su ledenoplave, darujući mu pasji izgled; vrat mu je bio neizboran, a četvrtaste ruke žuljevite, snažne. Behajm namirisa otrove straha u njegovoj krvi, ali oseti i da njegov strah ne ide duboko, da je ponizni stav delimičan pokušaj prikrivanja osećaja prezira.

„Reci mi svoje ime“, reče Behajm.

Čovek zastade nadohvat ruke, skrenu pogled, spustivši levo rame kao da se sprema da primi udarac. „Vlad, gospodaru“, reče on i odmah nastavi razdraganim i sasvim neprimerenim tonom: „Moje ime je Vlad. Ipak, ja nisam nabijač na kolac kao moj imenjak.“ Nesiguran smeh glasom koji pobeže previsoko i napuče. „Ne, ne, nikako. Nesrećna slučajnost, ništa više od toga.“

„Baš imam sreće, zar ne?“ reče Behajm i veselo pogleda Žizelu, izmamivši joj stidljivi osmeh. „Gde ti je drugar, Vlode?“

„Gospodaru, uplašio se. Pred vašom veličanstvenošću. Nije dostojan da stane pred vas.“

„A ti... Ti se ne plašiš?“

„Ma, plašim se, gospodaru. Prestravljen sam. Moja krv se...“ - on rukom pritisnu grudi da bi dramatičnije izgledao - „sledila. Ali ja sam izvežban u strahu. Naučio sam da budem svedok svojih osećanja, a ne njihov rob.“ Pogled mu skrenu ka Žizeli, zadrža se na njoj trenutak; potom se vrati ka izlizanom kamenju pod nogama.

„To se zove uvežban odgovor“, reče Behajm bezbrižno. „Mislim da ti verujem.“

U deliću trenutka Vlad susrete njegov pogled i Behajm oseti nestabilan proces njegovog razmišljanja i čvrste principe njegove mržnje, posledicu godina provedenih u šunjanju po mraku, izbegavanju briljantnih pojava koje vladaju višim nivoima njegovog kamenog univerzuma, žudeći za moći koju nikada neće imati.

„Čuo sam“, reče Behajm, „da vi koji živite tu dole znate sve tajne prolaze dvorca Banat.“

„Možda ne sve“, reče Vlad. „Neke znamo.“

„Čuo sam i da neometano stižete do svih delova dvorca.“

Vlad neznatno nakrivi glavu u znak potvrde.

„Čak i do Patrijarhovah odaja?“

„Čak i tamo, gospodaru.“

„Odlično! Odmah ćeš me odvesti do Patrijarha.“

Vlad je oklevao. „Oprostite mi, gospodaru, na smelosti što pitam, ali zašto biste išli tajnim prolazima kad možete lično da tražite da vas primi?“

„To nije tvoja briga.“

Čovek zatvorenih usta otpeva nejasnu melodiju poput zujanja pijane pčele i poče ubrzano da klima glavom, kao u saglasnosti sa nekom unutrašnjom žurbom. „Očigledno je, gospodaru, da ste pali u nemilost, inače ne biste tražili vodiča. Budući da je to slučaj, bio bih budala da ne tražim nagradu za svoj trud.“

„Tvoja nagrada“, reče Behajm jedva se suzdržavajući da ne eksplodira od besa, „biće to što ćeš preživeti ovaj susret.“

„Za mnoge bi to bilo više nego dovoljno“, reče Vlad, zvučeći još samouverenije uprkos poniznom stavu. „Ali što se mene tiče, gospodaru, mene muče mnogi strahovi. Smrt je samo jedan od njih, a život“ - on se potišteno nasmeja - „život je lep, ali u poslednje vreme nedovoljan.“ Pogledao je pravo u Behajma; njegovo koščato lice zaraslo u bradu, ukrašeno svetlucavim očima delovalo je surovo i pacovski; izviri mu je vrh ružičastog jezika. „Dajte mi ženu. Vašu predivnu, predivnu gospu. Dajte mi je i ja ću vas odvesti do Patrijarha.“

Žizela se sakri iza Behajma i stavi mu ruku na rame, a Behajm se hladno nasmeja.

„Počujte me, gospodaru!“ Vlad se povuče jedan korak, ali zauze određen stav poput - Behajm pomisli - mungosa koji se nakratko povlači iz bitke da bi ocenio koliko se kobra izmorila. „Šta gubite ako mi to obećate? Razumem ja da vas to ništa ne obavezuje ako date reč nekom poput mene. Obećajte mi je. Potom, ako vam odgovara, prekršite to obećanje. A kada vas odvedem do Patrijarha, možete da me kaznite za moj bezobrazluk.“

Nelogičnost ovih reči ublaži Behajmov bes. „Šta očekuješ da ćeš izvući iz jednog takvog dogovora?“

„Kako šta... pa ženu, gospodaru. Vidite, verujem da ćete dok ne stignemo do Patrijarha shvatiti da vam ja mogu biti od mnogo veće koristi nego ona. Mada, priznajem, moje usluge verovatno nisu toliko prijatne. “ On se nakloni Žizeli sa šarenim, krezubim osmehom. „Kako se zoveš, draga moja?“

„Svinjo!“ reče ona pripijena uz Behajma. „Preklaće te zbog ovoga!“

„Hoće li? Moj gospodar će uvek pronaći drugu kučku koju će da pije. Ali pomoć u nevolji? To vam je najređi luksuz u dvorcu Banat.“ Delujući skoro veselo, Vlad potrča dublje u tunel; on obmota pramen kose oko prsta i počupa ga, zbog čega glava počne da mu se klati kao u lutke dok je posmatrao Behajma. „Imamo li dogovor?“

„Samo ovoliko“, reče Behajm nakon pauze. „Odvešćeš me do Patrijarha, a ja ću tada, ako budem smatrao za shodno, da te kaznim.“

„Mišel, ne možeš...“ započe Žizela, ali Behajm je privuče u zagrljaj i reče: „Nikada te ne bih žrtvovao. Valjda to znaš?“

Vlad se zacereka.

„On je lud! Kako možemo da mu verujemo?“ Žizela je pokušavala da uhvati Behajmov pogled, ali je ovaj zurio u Vlada preko njene glave, razmišljajući u novom pravcu. Šta ako se ispostavi da je čovek u pravu? Ko zna šta će se dogoditi kada stignu do Patrijarhovah odaja. Pod ovakvim okolnostima, pomoć stručnjaka za geografiju dvorca predstavlja razliku između života i smrti. Prisetio se Aleksandiine tvrdnje da će vrlo brzo otkriti koliko mu Žizela malo znači. Želeo je da joj dokaže da nije u pravu, ali sada su ga izjedale sumnje.

„O, pa ja jesam lud“, reče Vlad. „To se ne dovodi u pitanje. Lud sam k'o jutarnja svetlost. Čovek mora biti lud da bi živeo u Banatu. Svi mi tu smo ljudi, čak i najveći među nama. Nije li tako, gospodaru?“

Behajm gotovo neprimetno slegnu ramenima.

„Ali“, nastavi Vlad, „lud ili ne, ja prepoznajem unutrašnje mehanizme svog mesta i vremena. Jednom sam služio Patrijarha lično. Da li sam vam to rekao? E, pa jesam... i dobro sam ga služio. Ja razumem potrebe Porodice, znam ih u dušu. U stvarima koje ih se tiču, moj sud je uvek zdravorazumski.“

„Saslušaj me“, reče Behajm Žizeli zagrlivši je oko struka. „Ako nas odvede na stranputicu, umreće. On to zna. Tada ću prosto pronaći drugog vodiča. Ako nas odvede na pravo mesto, to ništa neće uticati na tebe. Moram izložiti svoj slučaj Patrijarhu. I to brzo. To nam je najveća nada, možda i jedina. Mislim da moramo da je isprobamo, ali budući da je i tvoja sudbina u pitanju, prepustiću ti da odlučiš.“

Razdvojila je usne kao da se sprema da progovori; zatim joj se lice smračilo i ona nakon sekunde ili dve spusti pogled i osloni čelo o njegovu bradu.

„Ne mogu ja da odlučujem o tome“, reče ona. „Moram da ti verujem. Kako mogu drugačije?“

„Jesi li sigurna?“

Ona klimnu glavom.

Behajm je pomilova po kosi, oseti otkucanje njenog srca u grudima. Još jednom pogleda Vlada, koji nije prestajao da se smeška Žizeli, premeštajući se s noge na nogu, delujući - razbarušene kose i brade, nervoznih očiju - kao neko ko je na pola puta da se preobrazi u životinju.

„Izdaj nas“, reče Behajm bez emocija, „i prirediću ti muke iz pakla. Jesi li me razumeo?“

Vlad kao da nije čuo. „Kako se zove lepa dama?“ pitao je. „Želim da znam kako se zove.“

Žizela sagnu glavu i spusti je na Behajmovo rame. Behajm nije odgovarao, razmišljajući o mogućnosti da čovek glumi ludilo da bi ga naterao da bude neoprezan. Nije bilo mnogo verovatno da je Vlad - zaostao i u stalnom strahu od grabljivaca visoko iznad sebe - sposoban za takvu suptilnost,

pa ipak, čitav dvorac bio je svet lažnih predstava i mudrih prevara, a u takvom svetu čak i pacovi mogu nositi maske.

„Nije važno“, reče Vlad, pošavši dublje u tunel. „Sam ću joj nadenuti ime. Nešto klasično, nešto latinsko. Lavinija. Ili Kalpumija. Porcija. Tako je! Porcija! Zaokrugljeno ime, sa oblinama. Ime koje je tako opipljivo i mesnato da vam se jezik ukoči.“ On zanjišta od radosti i poče da maše rukom. „Hodite, gospodaru moj! Vi se možda ne žurite, ali ja jedva čekam svoju nagradu.“

Sledili su Vlada dvadesetak minuta kroz splet uskih neosvetljenih prolaza, kroz predele neizdrživog smrada i sladunjave vlage. Čovek je izgleda znao svako skretanje napamet, jer ga nedostatak svetla uopšte nije uzbuđivao. Poskakivao je ispred njih dok su oni napipavali put, ne videći ni ruke ispred lica, povremeno se okrećući da se obrati Žizeli, izjavljujući joj lascivne nežnosti, potom se naširoko izvinjavajući Behajmu, objašnjavajući da ne odgovara za svoje postupke, jer mu je prelepa gospa otela srce. Samopouzdanje koje je Behajm osećao pre nego što ga je sreo počelo je da se osipa i više nije bio siguran da je doneo pravu odluku. Iako su se uspinjali, bio je to samo postepen uspon - nije verovao da su se popeli više od dvadesetak metara od tačke iz koje su krenuli. Izgubio je sav osećaj gde se nalaze u odnosu na gornje nivoe dvorca. Postalo je očigledno da Vlad nije vrhunski vodič kakvim se predstavljao ili je imao neku skrivenu nameru.

Trebalo je da poslušna Žizelu, Behajm je govorio sebi; njegovi instikti bili su očigledno narušeni. Više puta je pomislio da pripreti Vladu, zahteva razrešenje; ali svaki put bi shvatio da ne može da se pouzda u njegove reakcije. Ako je poremećen, možda će ih u panici odvući još više na krivu stranu; a ako je već pokušavao da ih zbuni, kako je Behajm mogao da se pouzda u bilo šta što radi ih govori? Ne, najbolje rešenje bilo je da nastave dalje uz oprez. Još pola sata. Onda će ponovo razmisliti. Visoko iznad, u orlovskim gnezdima dvorca Banat, muškarci i žene za koje su najkrvavija dela bila svakodnevna rabota poput ubijanja muve, verovatno su već planirali da okončaju njegovu sudbinu. Nije mislio da će se suzdržavati još dugo.

Konačno stigoše do zida koji im je preprečio put, ali im Vlad reče da postoji kamena cev pri dnu. Moraće da puze kroz nju, reče on, i to prilično dugo.

„Zar ne postoji neki drugi prolaz?“ reče Behajm, nervozan zbog te mogućnosti.

„Ne ukoliko se ne vratimo odakle smo pošli i počnemo iznova“, reče Vlad. „Odabrao sam najkraći put, gospodar. Nije najlakši za prelazak, ali nema bližeg. Nijedan nije toliko skriven od znatiželjnih očiju.“

Behajm nije imao izbora nego da prihvati. I tako, sa Vladom na čelu i Žizelom na repu, oni nastaviše dalje.

Cev je bila jedva dovoljno široka da ih primi; zbog smrada fekalija i lepljivih površina Behajm je pretpostavio da se radi o sastavnom delu kanalizacionog sistema. Vazduh je bio topao, a od zvuka njihovog disanja činilo se da je vrućina još nepodnošljivija a tama smolasta, poput crnog lepka koji je zapušavao Behajmove nozdrve i pluća. Držao se odmah iza Vlada, toliko blizu da bi rukom povremeno očešao čovekova stopala, ali što su išli dalje, sve je manje pazio na njihovog vodiča. Misli su mu putovale dalekim orbitama. Spasti na ovo! Puzati kao buba duž pukotina sveta kojim je nekada želeo da vlada. Mržnja mu je zavladała lobanjom tako opipljivom snagom da je osećao kao da mu se čitavo telo nadulo, ispunjavajući tunel, prilagođavajući se njegovom obliku, oblikujući se u metak koji će ispljunuti pravo u mozak svojih neprijatelja. Mržnja postade neka vrsta briljantnog opažanja i on uvide kako će sprovesti osvetu za to svoje poniženje. U prošlosti je imao previše strahopoštovanja prema svojim rođacima, previše je bio impresioniran njihovom fizičkom nadmoći da bi se usudio da im se suprotstavi; sada je, međutim, shvatao da ih je njihova strast prema igricama i prevarama vodila na njegovu teritoriju. Nije se plašio da ukrsti pamet sa njima; u takvoj vrsti takmičenja, oni bi mogli da budu nadigrani. A kakvu će im samo igru spremiti! Kakav lukavi niz

zabluda! Naravno, sve će zavisi od toga u kojoj meri bude zadivio Patrijarha i zadobio njegovo poverenje. Bila mu je potrebna savršena laž, nešto što je sadržalo deo istine - koji god deo njemu bio poznat - koji će onda ukrasiti nagoveštajima ne saopštavajući ništa bitno, a da ipak izgleda kao da je njegova intuicija pronašla put do središta zločina. Kada laž bude obavila svoje, uvući će svoje neprijatelje u mrežu koju je stvorila. Agenor, Aleksandra, i svi ostali koji se pokažu kao prepreka. Svi su oni njegovi neprijatelji u ovome. I uprkos Prosvetljenju koje je doživeo kada je čuo pesmu svoje krvi, čak su mu i članovi sopstvene loze bili sumnjivi. To je, shvati on, bila priroda Porodice: liga smrtnih neprijatelja, istovremeno njena ključna slabost i najveća snaga.

Misli mu prekinuše zvuci gušenja iza njega, šuškanje, zvuk odvlačenja nečega. Potom žuljanje, udarac, kao da je nešto teško spušteno niz stazicu.

Uspaničen, Behajm pokuša da okrene glavu, ali udari slepoočnicom u zid cevi; bol ga na trenutak zaslepi.

„Žizela!“ reče on držeći se za udareno mesto.

„Znači tako se dama zove“, reče Vlad. „Sviđa mi se.“

„Gde si, Žizela?“

„Van tvog domašaja, vampiru.“

Vlad je govorio sa poprilične udaljenosti i Behajm shvati da je verovatno odmakao napred.

„Šta si joj uradio?“

„Ona više nije tvoja briga“, reče Vlad načinom koji nije odavao pređašnju ekscentričnost. „Predlažem ti da se pozabaviš sopstvenom dušom. Ako je imaš.“

Behajm shvati da mu se Vlad ne bi obraćao sa takvim nepoštovanjem da nema neku vrstu moćnog odbrambenog sredstva pri ruci i zato ne požuri bezglavo napred. Šunjao se ka zvuku Vladovog glasa i, uprkos sve većem osećaju teskobe, glasno se nasmejao.

„A šta ćemo sa tvojom dušom, Vlade? Šta će biti sa njom kada završim s tobom?“

„Nemaš nikakvu moć nada mnom. Ti si mrtav čovek. Mrtav stvor. Za minut biće završeno sa tvojim koljačkim danima.“

„Stvor, kažeš?“ Behajm se još malo približi, napinjući se da razazna Vlada u mraku. „A nekada si želeo da postaneš takav ‘stvor’, zar ne? Možda još robuješ toj želji. Možda još žudiš za presudom.“

Bliže, još bliže. Centimetar po centimetar.

„To je istina“, reče Vlad. „Nekada davno žudeo sam za moći i besmrtnim životom, ali onda sam se uplašio i pobegao iz službe. Ali iz straha sam naučio mnogo i šta god da sam izgubio, nadomestio sam još i više povratkom svoje ljudskosti.“

„Zaista? Zašto si onda ostao u dvorcu Banat, zašto se nisi vratio ljudskoj rasi?“

„Život ovde me je zarazio. Nikada se neću vratiti u rodno mesto. Ali mogu da ubijem tebe, vampiru. To će biti konačan dokaz moje ljudskosti, zar ne?“

„Doći će novi. Istrebiće vas.“

„Već nas lovite. Zašto bismo vas se plašili više nego što vas se već plašimo? I ne verujem da će pod bilo kakvim okolnostima doći do poziva na naše istrebljenje. Postoje opasnosti za tvoju vrstu u ovim dubinama. Ne bi nas bilo lako iskoreniti. Verovatnije je da Patrijarh ne želi da umremo. Mi ga ne ugrožavamo, možda uvidi da je naša mala zajednica intrigantna opasnost pomoću koje će iskušati podanike. Šta više, ne sumnjam da je već došao do tog zaključka i odlučio da zadrži status kvo. On voli ironiju kakvo je naše postojanje tu. U svakom slučaju, ako tvoji rođaci dođu da te osвете,

potruđiću se da i njih ubijem. To će donekle ispraviti nepravde koje sam činio u danima služenja zlu.“

Sudeći po Vladovom glasu, Behajm je procenio da se ovaj ne nalazi na više od dva metra od njega. On se spremi za skok, ali pre nego što se pomerio, Vlad reče: „Razmišljaj o tome dok umireš, vampiru. Večeras ću kod tvoje prelepe dame okusiti sva ona zadovoljstva koja si i sam okusio. Ali i više od toga.“

Još žuljanja, još jedan udarac. Behajm otpuza napred i naleti na prepreku. Kamena ploča mu je preprečila put. Iako je uložio svu svoju snagu, nije mogao da je pomeri. On polete nazad znajući da će i iza sebe pronaći prepreku, ali ipak se nadao, nadao se dok mu se srce stezalo od klaustrofobije i straha, a um crveneo od panike.

Kao što je i pretpostavio, tu se nalazila nova prepreka.

Bio je zatočen u prostoru jedva većem od kovčega, okružen nesagledivom količinom kamena.

Za trenutak nije mogao da diše. Usisavao je ustajao vazduh, kušajući crnilo i trulež. Čuo je lupnavu sopstvenog srca, kako mu raste u grudima. Vrisak mu se otkinu iz grla i on poče da udara po zidovima, lupa po njima pesnicama. Strah mu je bio toliko životinjski i očajnički da je mogao tako u beskraj, ali nije prošao ni minut pre nego što se parče cevi ispod njega otvorilo poput tajnih vratašaca, a on skliznuo stopalima napred u drugu cev, jureći nadole pod kosim uglom, hvatajući se za klizavi, vlažni kamen, pokušavajući da napipa naprslinu, ispupčinu, bilo šta što će usporiti njegov pad, udarajući usput glavom zaslepljujućom snagom. Onda se našao u slobodnom padu, vrišteći i mlatarajući rukama i nogama u vazduhu... ali ne zadugo. Sekundu ili dve, ne više. Dočekao se na leđa; oštar bol od udarca proširio mu se po udovima i on od šoka izgubi svest.

Kada je posle dužeg vremena otvorio oči, ošamućen i sav u ranama, nešto mu je zagolicalo obraz i ono što je ugledao nije imalo nikakvog smisla. Iznad glave nalazilo mu se razmazano, mučno plavetnilo, kao loše okrečena tavanica, zamazano tu i tamo mrljama belog i tamnozelenog, ali i bleštavožutom i ljubičastom masom, difuznom i oblačnom, kao da u nju zuri kroz veliku količinu vode. Čuo je uzdahe. Vetar, pomisli on, zvuči kao vetar. Stvar koja mu je golicala obraz prešla mu je poput pera preko usne; iznerviran, on je ščepa i približi očima; tanka, iskrivljena, maslinastozelena trakica. Glatka i hladna na dodir. Nije je prepoznao. Trepnuo je, pokušavajući da pročisti vid. Jasniji detalji pojaviše se u zelenim mrljama iznad njega. Iglica bora? Nemoguće, rekao je sebi. Uzdigao se u sedeći položaj, mučno, bolno. Spustio je glavu, zatvorio oči da se oslobodi mreine. Misli su mu sporo navirale. Rudimentarne, dečje misli. Tu boli, tamo boli. Šta mu je to na ruci? Zemlja? Pitao se šta dalje da radi. Potraži Žizelu? Produži do Patrijarhovich odaja? Nije imao predstavu gde se nalazi - kako je zamišljao da pronađe bilo koga ili bilo šta? Ponovo je otvorio oči i na svoje veliko olakšanje ustanovio da mu se vid vratio u normalu. Pantalone su mu bile pocepane, kolena ožuljana. Vlati trave svuda oko njega. Zimska trava, osušena i krta. To takođe nije imalo smisla, trava da raste unutar dvorca Banat. Upravo se bio zabrinuo oko toga kada je podigao glavu i pogledao pravo u sunce.

Nije to bilo sunce koga se sećao iz mladosti, ne ona topla, ljupka zlaćanobela plamena kugla. Bilo je veće, mnogo veće. Čudovišno. Izobličena žuta lopta sa ljubičastom koronom i površinom prošaranom užarenim spiralama i vrelima stravične vatre. Isprva nije prepoznao šta vidi, već je pomislio kako to groteskno nebesko telo liči na mesec koji je u njegovoj viziji ugledao ubica na vrhu kule. Čak i kada je shvatio da je to sunce, da su zelene mrlje zaista borove grane, da je plava tavanica nebo, a da on nije okružen kamenim zidovima već brdima, hladnim vazduhom i svetlom... čak ni tada nije verovao svojim čulima. Sunčeva svetlost bi ga spalila, ugljenisala mu kosti. A onda je pomislio da ga ubija u tom trenutku, da još ne oseća nadolazeći bol. Možda su mu čula istupela, možda više

ništa nije osećao.

Počeo je da drhti. Vrela mokraća sjuri mu se niz nogu. Osećao se kao da pada ka suncu, ili da ono još više raste. Plamenovi njegove treperave korone izduživali su se da ga dohvate, mehurići žarke plazme nadimali se ka njemu i pucali kao na površini otrovne, žitke čorbe. Zacvileo je i pokušao da se ukopa u tle, iskopavši grumenje zemlje i busenove trave. Kukao je. Udarao je glavom o zemlju, pokušavajući da prokopa sebi put u crnicu. Kada nije uspeo, izvrnuo se na leđa i zagledao u horizont u beznadežnom užasu.

Ležao je na nasipu prekrivenom žbunjem na oko tri metra od zidina dvorca, petnaestak metara ispod zjapeće rupe - očigledno završetka cevi niz koju je skliznuo; na mnogim se mestima malter između granitnih blokova povukao tako da je zid čitavom površinom bio izbrazdan procepima i pukotinama, delujući kao da je čitava konstrukcija na ivici raspada. Nadesno od njega, brdoviti predeo - prekriven patuljastim borovima - naglo se spuštao u dolinu. Borove grančice nadvijale su se nad mestom na kojem je ležao, i kad god bi ih vetar pritisnuo nadole, izgledalo je kao da se nežne zelene šape spuštaju ka njemu u nameri da ga pokupe. Nešto malo i crno kružilo je po nebu, njišući se tamo i amo na strujama vetra, dajući dimenziju dubine njegovom pogledu. Zidine dvorca uzdizale su se i uzdizale, siva ruševina visoka oko kilometar i više, dok je sunce, erupcija zla koja se probila sa druge strane neba, prilazilo bliže, a šume siktale vetrom, šušajući pogubnim tajnama dana, a taj glupi krilati stvor samo bezumno kružio i kružio, kandže bleđih oblaka se razmotavale, trošile se u besmislene škrabotine, a borovi, njišući svoje stamene vrhove poput zelenih zveri koje su upravo izašle iz reke, pokušavali da iščupaju korenje iz zemlje i bace se napred u napad. Bilo je previše svetla, previše pokreta, previše svega. Obilje prizora i zvukova dezorijentisali su Behajma, rasplamsali vatru u njegovom umu koju nije mogao da ugasi. Sve dobro poznate konstrukcije njegovih misli i očekivanja gorele su, raspadale se, kotrljale u kiši varnica ka haosu svetlosti, i, nesposoban da povрати unutrašnji mir razumom, ignorišući bol u nogama, on se podiže na stopala i potrča skrivajući glavu rukama. Trčao je ne mareći za pravac, naprosto je jurio, moleći se da se saplete o nekakav bezazleni mrak, rupu, grobnicu, pećinu. Uleteo je među borove, izbegavajući sunčane delove kao da su jezera žutog otrova. Ali dok je pokušavao da prođe kroz strmi prolaz oivičen stenjem koje je izbijalo iz zemlje, okliznuo se na tepihu od borovih iglica, ispružio se koliko je dug, završio zguren na strani, zadihan, ponovo zureći pravo u sunce.

Iscrpljenost mu je povratila um. Nije umirao, nije goreo. Dogodilo se čudo i on je preživeo. Nije imalo smisla trčati dalje. Ipak, nije mogao da ovlada strahom od ključale, zadimljene stvari iznad njegove glave, niti je mogao da odagna nelagodnost koju je osećao u svetu ogoljenom na svetlu. Ležao je dugo prikucan sunčevim zrakom, očekujući svaki čas da bude spržen. Konačno je skupio kolena, objmio ih rukama i, leđima oslonjen o jednu od stena, sedeo tako poguren i jadan, mučen toplim suncem koje mu je milovalo glavu i ramena. Potražio je u sebi rezerve snage, nešto što će ga podupreti i omogućiti mu da misli, analizira, sagleda tu očigledno neshvatljivu situaciju. Šta je moglo da se dogodi što bi to izazvalo? Šta je to uradio - ili šta su mu uradili - da toliko pogazi zakone svog bića? Pitao se i kako je mogao - uprkos satima provedenim u sećanju na dnevni život, uprkos snazi svoje nostalgije - žudeti da se ponovo izloži suncu. Mora da je neka bezazlena bolest oka dozvoljavala ljudima da gledaju u njega bez posledica. Čak su i minorne nuspojave bile zabrinjavajuće: nestalan vazduh koji treperi, prepun poluprozirnih virova i lebdećih neprozirnih oblika; trunčice prašine koje plutaju poput zrna bibera u providnoj tečnosti; šare borovih iglica koje igraju na zemlji poput hiljadu pomešanih heksagrama koji se slažu među sobom. Posmatrajući sav taj pokret, stvaran i prividan, osetio je vrtoglavicu, mučninu u stomaku. Sve je bilo suviše svetlo,

pogrešno u opscenom vrtilogu detalja. Nepravilni redovi borovih stabala, jasni pod ružnim svetlom umesto zagonetni i obični pod mesečinom; pegava mineralna struktura stenja, bolesna složenost šišarki; sivozeleni osip mahovine. Bilo je strano, neprirodno, pod vlašću te paklene vatre na nebu, izvora svega naopakog i ono ga još jednom podseti na scenu sa vrha kule, njegove halucinogene impresije o ubici.

„Sranje!“ reče on, iznenada uzdrman saznanjem, povezavši ono što mu se dogodilo i Zlataričinu smrt.

Ubistvo se možda dogodilo po danu. Ne, ubistvo se sigurno dogodilo tada! To objašnjava snagu samrtnog grča.

Da je do ovog zaključka došao pod normalnim okolnostima, smejao bi mu se i odbio bi da prihvati punovažnost onoga što je zamislio na vrhu kule o ubičinom stanju svesti; bez obzira na to koliko su slične intuicije bile ispravne u prošlosti, on bi smatrao da je nemoguće da vampir izdrži sunčeve zrake. Ali on je bio živi dokaz da vampir može da preživi neposrednu sunčevu svetlost. A vampir jeste ubio Zlataricu, a ne sluga koji je oponašao žeđ za krvlju gospodara. Behajmov doživljaj dana kao perverzije mraka išao je u prilog ovoj činjenici, dodatno je potvrđivao impresiju ubičinog doživljaja sveta koju je stekao na mestu ubistva.

Ali kako, pitao se, kako je to moglo da se dogodi?

Udahnuo je duboko da odagna nelagodu i razmisli o događajima koji su se odigrali u poslednjih nekoliko sati. Odgovor - jedini mogući, činilo se - ubrzo je postao očigledan. Tečnost koju je ispio u Felipeovoj radnoj sobi. Mora da se radilo o leku koji omogućava kretanje po danu. Spisak sastojaka i Felipeovi dnevnički zapisi potvrđivali su tu pretpostavku. A bilo je tu još nešto. Činjenica da prozori u radnoj sobi nisu imali kapke. Čak i da se radilo o mestu koje je Felipe posećivao isključivo noću, niko iz Porodice ne bi istrpeo prisustvo prozora bez kapaka a da se nije postarao da ima još neku zaštitu. U protivnom moglo je doći do slučajne nesreće koja bi ih ostavila obogaljene i izložene suncu. Bio je imbecil što to nije primetio ranije.

Još jednom ga obuze panika.

Koliko je trajao imunitet od jedne doze? Mora da se vrati u dvorac... i to brzo!

Zatim se seti pljoske koju je uzeo iz Felipeove radne sobe.

Još je bila tu, u džepu od košulje.

Toliko prestravljen da nije mogao da diše spetljao se sa srebrnim poklopcem, odvrnuo ga i prslonio pljosku uz usne; a onda, shvativši da uopšte ne pokazuje simptome slabosti, odustao od ispijanja.

Preživeće, rekao je sebi; trebalo je samo da se smiri i ne žuri.

Ništa se nije promenilo. Prvo je, svakako, trebalo da se vrati u dvorac. Naravno, čak i da otkrije kako da se vrati unutra, naći će se u istoj nevolji kao i pre. Međutim, naoružan saznanjem o Felipeovim istraživanjima, sa dokazom u vidu ličnog iskustva, možda će nagovoriti Patrijarha da mu dozvoli da nastavi istragu. Sada je bilo nade za njega.

A Žizela, šta je bilo sa nadom za nju?

Kaskao je napred prema istočnoj kuli, koja se izdizala iznad vrhova borova, i u hodu zaključio da je najbolje da se vrati u dvorac putem kojim je i izašao. Vlad i njegov saučesnik najverovatnije su uklonili pregrade iz cevi pretpostavivši da je mrtav. Ako uspe da se popne uz zid, služeći se pukotinama kao osloncem za prste i stopala i vrati se putem kojim je došao, možda će uspeti da pronađe Žizelu. Nije smeo da gubi vreme na dužu potragu, ali bi svakako jako voleo da još jednom

sretne Vlada.

Izaći iz senke borova pod naduveno oko sunca nije bilo ništa manje neprijatno nego pre, ali ovladao je svojim strahom i živahnim hodom nastavio ka dvorcu ne gledajući gore. Nije imao mnogo poteškoća u penjaju uz zid, i kako se približio ustima cevi, krugu slatke tame, osećao se bezbednije i, ako ne potpuno siguran u sebe ono makar malo sposobnije. Podigao se do ivice cevi i usudio se da baci još jedan pogled na svet svetla i vreline koji napušta. Prešavši pogledom preko zemlje ispod sebe, ugledao je nešto ugneždeno u udubljenju između dva brdašceta ni desetak metara od mesta na koje je pao. Nešto umotano u crni šal, sa bledim kvrgavim štapovima koji izviruju iz krvave suknje - nogama, shvati, ružno polomljenim nogama.

Verovatno starica.

Sluškinja koju je Patrijarh zadužio da dvori Zlaticu?

Ko bi drugi bio?

Nije se osećao dovoljno bezbednim da se spusti nazad i ispita leš; želeo je tamu, tišinu i miran vazduh, i, iako je shvatio koliko je to nemarno i neprofesionalno od njega, nije trpeo pomisao na još jedan minut proveden napolju. U svakom slučaju, više nije verovao da će dobiti tu igru kroz proces dedukcije. Kako da poveruje tragu koji pronade na telu? Verovatno ih ne bi ni bilo, ali i da ih ima, možda su podmetnuti. Ne, ono što treba da uradi jeste da upotrebi leš u svoju korist.

A to je već izvodljivo.

Uprkos činjenici da je sve bilo protiv njega, ako preživi naredni korak, verovao je da će se naći u poziciji da sam povlači poteze, da sada on tera druge da užurbano traže zaklon. Više nije morao da poštuje zakone dokaza ili potrebu za svedocima koji bi potvrdili priču. On je sada bio Kolumbo dnevnog svetla, putnik neistraženih mora. Ko bi sada sumnjao u valjanost njegovog svedoka? Ako je ubica uklanjao ili podmetao dokaze, zašto ne bi i on? Ako bi iko pokušao da opovrgne njegove dokaze, iskazivanjem takve vrste saznanja optužio bi samog sebe za umešanost u zločin.

Radilo se zapravo o prilično jednostavnoj igri. Sada kada je izašao van table i uvideo njene parametre, shvatio je koliko je primitivna njena postavka, kako su nespretni i neobučeni igrači, koliko zavise od taktike zastrašivanja.

Naterao se da poslednji put pogleda u sunce, čvrsto se držeći ideje da je to svet u kojem će jednog dana živeti, da će morati da se navikne na užase koje nudi kakvi god oni bili.

Izgledalo je kao da se ponovo kotrlja ka njemu, ali ovaj put nije ustuknuo, iako su mu se genitalije skupile, a stomak zavezao. Stvar je podsećala, činilo mu se, na trbuh žute meduze sa ljubičastim pipcima i ozbiljnim unutrašnjim poremećajima. Razmišljajući o njemu na taj način, umanjujući njegov značaj, bilo mu je lakše. Pitao se da li se tu krije bilo kakva lepota, lepota ugodne topline koje se sećao, letnjih vetrova i čičkova koji lebde u vazduhu, harmonično zujanje vilinskog konjica, univerzuma u kojem su se deca igrala hulahopom a ljubavnici bezbrižno šetkali. Ili je ono što je sada video bila stvarnost? Da li je sve što je viđao ranije bilo upropašćeno simpatičnom kletvom, surova stvarnost sveta skrivena od očiju smrtnika? Da li će ikada uspeti da povрати stari pogled na stvari?

Zagledao se preko planinskih vrhova, preko doline i brda, pokušavajući da savlada strah, da pronade delić lepote u mučno bledom nebu i njegovoj neprirodnoj konfiguraciji oblaka i sunca, primećujući samo ono što mu se činilo posledicom izopačenosti i košmara. Ali tik pre nego što se okrenuo, doživeo je trenutak - kratak trenutak gotovo izgubljen u napadima panike i drhtajima gađenja - kada kao da se nije vratio u stari detinji svet čistog zlatnog sunca i umirujuće topline, već na tom

mestu napadnog svetla i turbulencije doživeo savršenstvo kakvo je postojalo u vreme praistorije, u vreme kada je grimizno sunce slalo svoje smrtonosne zrake, divovska paprat uzdizala se u senci svetloljubičastih, bakrenih i zlačanih oblaka, a trava ključala živošću najsićušnijeg života, gde su otrovni leptiri bili veličine ptica i bube veličine pacova, krici krilatih reptila cepali nebo, košmari sa igličastim zubima kopulirali u krvavom gnevu, i gde je negde u dubini beskrajne šume nova vrsta čudovišta podigla glavu i - poput Behajma tada - kriknula u šoku i zaprepašćenju, izrazom koji je sam po sebi bio toliko zastrašujući da mu je odagnao strah i podsetio ga da je on jedan od prvih užasa ovog sveta.

Behajmu je trebalo dobrih sat vremena da se istim putem vrati do ulaza u tunel gde su on i Žizela prvi put sreli Vlada. U početku je koračao oprezno, ali vremenom postajao sve samouvereniji - čvrsto je rešio da ne dozvoli da ga ponovo iznenade. Verovao je da, kada oduzme elemenat iznenađenja glodarima koji naseljavaju dubine Banata, oni neće moći da se nose sa njim. S vremena na vreme čuo bi delirične krike i smeh kako odjekuju u daljini, a kada se približio ulazu u tunel, bacivši pogled nalevo u bočni hodnik, ugledao je odsjaj svetlosti baklje. Pošao je ka svetlu i uskoro se našao u novom hodniku čiji je drugi kraj bio okupan treperavim crvenim sjajem. Do njega stiže jedva čujan žamor glasova, kao i miris krvi. Ocenio je da bi tu moglo biti i do trideset ljudi na gomili. Dovoljno da predstave potencijalnu opasnost ako nastupe jedinstveno. Ali on nastavi dalje, vođen podjednako žarkom željom da sretne Vlada, kao i nadom da će pronaći Žizelu.

Kada je stigao do izvora svetlosti - poluotvorenih vrata, masivnih hrastovih dasaka povezanih gvozdenim obručem - zavirio je u prostoriju toliko uzanu da je ličila na krajnje izdužen plakar. Dugačka dvadesetak ili više metara, sa visokom nadsvođenom tavanicom, osvetljena bakljama u gvozdenim ležištima. Prostor je bio izdubljen u steni na kojoj je izgrađen dvorac, zidova od sjajnog, neokrnjenog crnog kamena ukrašenog šarenim karikaturama bledolikh muškaraca i žena grubih crvenih usta, preterano izduženih udova i prenaplašenih očnjaka. Zle karikature nalazile su se u pretećim pozama, svaka visoka oko pet metara. Slike su bile tako živopisno dočarane da su izgledale kao da će svakog časa oživeti, da će se odlepiti sa stene i počinuti nekakvo dvodimenzionalno nasilje.

U prostoriji nije bilo onoliko ljudi koliko je Behajm očekivao. Samo desetak, svi u odori sa kapuljačom kakvu je nosio Vlad. Većina se okupila oko Žizele, koja je bila lancima okovana za zid, gola i naizgled u nesvesti, kože narandžaste od svetlosti baklje. Sveže modrice prekrivale su joj butine i ruke. Spuštene kapuljače, Vlad je stajao pored nje, razgovarajući sa debeljuškastom sedokosom ženom. Svakih nekoliko sekundi on bi tako usputno dodirnuo Žizelino rame ili kuk da se Behajmu činilo da je koristi za primer u razgovoru; kad god bi se nasmešio, zubi bi mu zasjali neprirodnim sjajem, što je samo pojačalo pacovski vid njegove bradate pojave. Nekoliko ljudi muvalo se unaokolo proučavajući freske, povremeno bacajući pogled ka Žizeli, kao da nešto očekuju. Behajm se plašio baklji, ali je znao da ako želi nešto da uradi, mora biti brz, pre nego što se posvete onom što su naumili.

Iz hodnika se začuše koraci.

Neko se užurbano kretao ka prostoriji.

Sa još veće daljine, duboko iz lavirinta hodnika, začu se smeh.

Behajm se priljubi uza zid i kada kršna figura u odori izbi pred njega, on je ščepa otpozadi i slomi joj vrat brzim zavrtnjem glave, gušeći bilo kakav zvuk. Odvukao je telo dublje u mrak, u udubljenje koje je nekada verovatno služilo kao stražarsko mesto. Tu je skinuo čovekovu odoru i, ignorišući odurni miris, navukao je na sebe preko glave. Upravo kada je navukao kapuljaču preko lica naišla su još dva čoveka iz hodnika i, veselo ćaskajući, ušla u prostoriju. Behajm načuli uši. Sačekavši još nekoliko minuta zakasnele prinove, i on uđe unutra, među majušne vatre i opojan smrad krvi.

Nestao je svaki trag njegove bezazlene brige za smrtnike. Osećao je isključivo bes i mržnju. Dok se muvao među njima, zapažao im je musava lica, tupe poglede i razjapljena usta. Nekoliko članova

skupa, primeti on, nosili su veštačke očnjake: zakrivljene cevi od grubo skovanog metala koje su navukli na svoje zube. Ovo ismevanje Porodice pojačalo je njegov prezir. Bili su seksualno uzbuđeni, shvatio je. Nadraženi. Očekivali su nekakvo krvavo veselje. Možda primitivnu verziju Otakanja. I u svom tom uzbuđenju, čari pohotne perverzije prevagnule su nad veštinom koja ih je održala u životu. Brinuo se da će ga odmah prepoznati, da će ga napasti pre nego što bude spreman da uzvрати. Međutim, nisu imali ni najmanju predstavu o njegovom prisustvu. Ovce bi bile opreznije, pilad bi pre osetila opasnost.

Smestio se iza dva muškarca na samom kraju skupa, na oko pet metara od Žizele. Bila je vezana tako da joj se glava nalazila ispred prepona jedne od ogromnih bleđih karikatura na zidu, izgledajući kao da su joj lice i kosa maštoviti oblik stidnog ukrasa. Zajaukala je i neuspešno pokušala da podigne glavu. Bila je drogirana, pretpostavljao je. Gledajući izbliza njene modrice, zamišljajući kako je iskorišćena... to ga je samo još više razbesnelo. Kako su samo smrdeli ti stvorovi! Njihova krv bila je prljava strvinarska tečnost, njihove kosti crni štapovi koji nose ukvarene otrove i žilavo meso. Nemani, životinje, nesposobni za bilo šta osim za najodvratnije doživljaje, najrudimentarnije sudove.

Počeše šapati i šuškanja kada se Vlad okrenu ka Žizeli. Zatim tišina. On joj nežno reče nešto, lagano je ošamari. Njeni kapci zatreperiše, ali ostadoše zatvoreni. Vlad se iskezi publici i slegnu ramenima - svojim ponašanjem podsećao je Behajma na trećerazredne lakrdijaše iluzioniste koji povremeno nastupaju u pauzama u Operi Komik. I on je nosio par metalnih očnjaka i, u nastupu lažne surovosti, sklopio ih i zasiktao. Publika se kikotala; nekoliko žena pretvaralo se da iz straha beži od njega. On se ponovo okrenu ka Žizeli i pomilova joj bedra poput ljubavnika; a onda, uz još jedan iscereni pogled preko ramena ka publici, on joj zari lažne očnjake u vrat. Ona se ukruti, prsti joj se raširiše, ali se ne probudi. Mlaz ljupke rubinove krvi pobeže mu iz usta i skliznu joj niz vrat pravo na dojku.

U strahu za nju, ali pre svega doživljavajući čin kao povredu vlasništva, Behajm postavi ruke na vratove dvojice muškaraca ispred sebe i pritisnu ih nežno, kao iz ljubavi. Kada se okrenuše da ga pogledaju zbunjenih izraza na licima, on pritisnu jače. Čulo se struganje, kao kada se šljunak mrvli pod točkovima kola; kičmeni pršljen u korenu njihovih vratova drobio se u koštanu smesu. Posmatrao ih je namršteno, kao da svojom mržnjom želi da obeleži poslednje sekunde njihovih života. Tresli su se poput zečeva u njegovom stisku. Zahvaćena inercijom okreta nalevo, oslobođena ograničenja skeleta, glava jednog od njih napravi skoro pun okret, tako da je - kada mu se oči izvrnuše nagore - poslednji prizor koji je video bila tavanica u najudaljenijem desnom uglu.

Behajm odbaci tela u stranu i suoči se sa ostalima, koji su se sklonili sa jedne ili druge strane Vlada i Žizele. Prostorija je bila toliko uska, široka još jedva metar od njegovih potpuno raširenih ruku, da nisu mogli da mu pobjegnu. Kada su se nagurali zajedno, držeći se jedni za druge i kukajući, delovali su podjednako prljavi i anonimni poput žohara. U podrumu svojih misli setio se ko su i znao da se - iako jadnici - nisu mnogo razlikovali od njega samog; ali je to saznanje bilo beskorisno, kao kada neko zna principe sagorevanja dok pali šibicu u nameri da spali kuću punu spavača. Znao je da su mu neprijatelji, da ne sme nimalo da im popusti. Nadvisio ih je u svakom pogledu, naročito što se tiče prefinjenosti i opsega emocija, i činilo mu se da se njegov bes više ne meri ljudskim reakcijama, jer se radilo o evoluciji besa, čudovišnom plamenu koji mu je ispunio um kao što svetlo ispunjava stakleni poklopac uljane lampe. Bio je to tako veličanstven, simfonijski zamah osećanja da ga je jedva kontrolisao. Pomislio je kako im sada izgleda i, posluživši se modelom gospe Dolores, zamislio svoja širom raširena usta i strune pljuvačke razvučene između očnjaka, i onda se razmetao malo pred njima, dozvolio da mu zašišti dah, želeći da osete strah u svim suptilnim nijansama, da

iščekuju bogatstvo bola, želeći da postanu očajni i napadnu.

Trbušast, zdepast čovek bleožutog tena konačno se okušao u boju sa Behajmom, skinuvši jednu od baklji sa zida i zavitlavši je prema njemu uz glasno vuuuš i kišu varnica. Behajm mu izbi baklju iz ruke, ščepa ga za vrat i približi sebi. Čovek se začudo opusti. Oči su mu preletale preko Behajmovog lica sa nevinom znatiželjom, iz strahopoštovanja, poput nedonoščeta koje se trudi da sagleda obrise osobe koja se nadvija nad njegovu kolevku. Behajm nikada nije okusio ničije prisustvo na tako sirov način. Čovekova esencija kovitlala se oko njega poput magle, vlažna, uzburkana i puna odbojnih tajni. Izgledao je obično, sivih obraza i nezdravih tamnih kesica ispod očiju, osipa u upali svuda po bradi i vratu; a ipak, bio je istovremeno savršeno živahan, zažaren, kao da pod pritiskom trenutka iz njega isparava svaki gram života. Behajm je nakratko bio fasciniran. Zatim se fascinacija još jednom povukla pred gađenjem i on tresnu čovekovom glavom o zid, lomeći mu lobanju. Osetio je iznenadno odsustvo smrti, poput tunela kroz vazduh koji vodi u dimenziju laganih vibracija, i tišinu poput ledene tečnosti koja ispunjava novonastalu rupu. Osetio je osipanje energije onih stvari koje se ne mogu sačuvati posle smrti, malih nijansi ega, jedva primetnih, poslednjih zapamćenih trenutaka, svega onog suvišnog u čovekovom životu; sve to osetio je na svojoj koži u vidu jedva primetnih treptaja, poput pepela na vrućem vetru.

Ostali su stajali nekoliko sekundi nepomični, jedinstveni u svojim užasnutim izrazima lica, gledajući trzaje udova njihovog mrtvog drugara na kamenu, tamnu krv koja se prostire ispod njegove napukle glave. Zatim se odmakoše od Behajma, okrenuše ka zidovima i počеше da se penju što dalje od njegovog domašaja, upotrebljavajući ramena drugova umesto lestava, kopajući po naprslinama, zbijajući se jedno uz drugo, jurcajući tamo-amo poput pacova na dnu bureta. Jedna žena vrisnu, pa još jedna, onda i Behajm vrisnu, delom im se rugajući, a delom kidajući zvuke iz grudi iz saosećanja, tvoreći prirodni kontrapunkt njihovoj pesmi. Jedan drugi muškarac, krakati tip sive kratke brade, pokupi baklju koju je zdepasti ispustio, ali pre nego što je sproveo bilo kakvu agresivnu akciju Behajm mu izbi baklju na zemlju i zari pesnicu u lice: tri snažna udarca izobličiše mu izgled i poprskaše odore obližnjih krvlju i komadima mozga. Držao je čovekovu odoru puštajući ga da se klati, mlitav i beživotan, nebitan poput leša ulovljene kvočke. Desna ruka bila mu je okupana u krvi i on je pokaza svima kao mač, želeći da shvate koliko joj je britka oštrica, da iščekuju njen rez. Tresao se od nestrpljenja i mržnje. U bleštavoj crnoj prostoriji zavlada tišina. Beli stvorovi sa fresaka kao da su drhturili na nemirnom svetlu; jedini zvuci bili su pucketanje baklji i poneki jecaj. Jedan muškarac zaplaka. Vlad je ostao da stoji pored Žizele. Oči mu bežaše levo-desno; usne su mu bile vlažne i grimizne, glupavo razdvojene kao u klovna.

Behajm zamisli sebe kako se kreće među njima čupajući im srca, otkidajući udove, lomeći kosti. Ali prisativši se veće nevolje u kojoj se našao, smogao je snage da se suzdrži. Poterao je preživеле uz bočni zid i prišao Žizeli. Kada joj se obratio, ona otvori oči, ali ga ne vide. On joj iščupa okove iz zida i obuhvati je jednom rukom; drugom slobodnom rukom ščepa Vladu za prednju stranu odore i podiže ga sa zemlje. Vladova usta muljala su nešto i on izusti nerazpoznatljiv zvuk koji je odavao utisak molbe. Još jednom je pokušao da progovori i uspeo da moli za milost, kao prilikom njihovog prvog susreta.

„Milost nije uvek i milosrđe.“ Behajm se blago nasmeši. „Ali ako insistiraš, biću milostiv.“

Oslonio je Žizelu na zid, daleko od ostalih, ne ispuštajući Vladu. Ponovo je bila u dubokoj nesvesti; disanje joj je bilo otežano, puls neujednačen. Kada se okrenuo od nje, nekoliko preživelih pali su na kolena i počeli da ga preklinju. Bilo je lako ignorisati ih, ali shvatio je da više ne uživa u prizoru mrtvih, jer mu je samoprezir opseo misli. Ipak, odbio je da u potpunosti preuzme odgovornost

za to što se desilo. Obeščastili su Žizelu i pokušali da ga ubiju. Delao je u interesu njihovog preživljavanja.

„Ovo...“ - Behajm protresa Vlada, izmamivši iz njega cijuk - „ovaj stvor ovde pokušao je da me ubije pomoću sunca. I nije uspeo. Da li još neko od vas želi da me iskuša?“

Ćutali su.

„U redu“, reče on. „Jer to vam ništa ne bi pomoglo. Ja sam prvi svoje vrste koji se ne plaši svetla i vatre.“

„Niste prvi, gospodaru“, ogłosi se devojka desno od njega. Privlačan komad, primeti. Lepa na seoski način, bujnih oblina, nežne kože i kose boje slame. Mladež kao kap ebonovine krasio joj je ugao usana. Iako je bila mnogo obdarenija oblinama, a lice joj bilo nešto grublje, neobično je ličila na Zlataricu. Behajma je odbilo to što je pokušala da iznudi uslugu, ali nije mogao da se ne divi njenoj snalažljivosti i hrabrosti. On joj naredi da mu priđe i, čim je poslušala, zastavši nadohvat ruke od njega, on zatraži da mu ispriča šta je videla.

„Ništa, gospodaru. Bar ne svojim očima. Ali čovek jeste viđen juče izvan dvorca dok je sunce bilo visoko na nebu. Nije bio sluga... tako su mi bar rekli. Bio je član Porodice.“

„Kako znaš?“

„Da je član Porodice? Niko od nas ne bi u tome pogrešio, gospodaru.“

Devojčine oči bile su prodorno, gotovo neprirodno plave. Njen miris krvi, koji je takođe podsećao na Zlataričin, bio je neobično složen. Behajm ustanovi da je sve gladniji. I više nego uzbuđen. Setio se da ona nije nosila lažne očnjake. To joj je išlo u korist. Dok Žizela ne povрати snagu, biće mu potreban neko da ga služi, a ova otvorena devojka snažnog duha mogla bi da posluži u tu svrhu.

„Kako se zoveš, dete?“ upita on.

„Paulina.“

„Ko ti je to rekao, Paulina?“

Ona pokaza prstom na leš krakatog čoveka. „On, gospodaru. I još jedan koji nije ovde.“

„I nisu ti rekli ništa više?“

„Samo da je čovek bio veoma visok. I da je nosio šešir širokog oboda i naočare zatamnjenih stakala. Zanimao ga je leš.“

„Leš?“

„Da, gospodaru. Jedna starica je pala sa vrha dvorca pre neko jutro.“

Jutro, pomisli Behajm. Termin koji se, kada ga upotrebljava neko iz Porodice, obično odnosi na vreme posle ponoći. Ali kada ga koristi smrtnik, zar se on ne odnosi isključivo na period dnevne svetlosti do podneva?

„Posle izlaska sunca“, reče on. „Da li je pala posle izlaska sunca?“

„Jeste, gospodaru.“

„Da li je još neko video tog čoveka?“

Grupica zamumla odlično u glas.

„Gospodaru moj“, reče Vlad. „Ako mi dozvolite, poslaću ljude da se raspitaju po dvorcu...“

Behajm stisnu jače Vladov vrat i ovaj učuta.

Naočare zatamnjenih stakala. Šešir širokog oboda. O kome god da se radilo, pomisli Behajm,

imao je iskustva u kretanju po dnevnom svetlu, bio je spreman za njegove užase. Možda Felipe. U potrazi za lešom Zlataričine sluškinje, u želji da ukloni bilo kakav trag koji bi ukazao na njegov identitet. Ipak, to objašnjenje mu nekako nije odgovaralo. Ako je Felipe ubio Zlataricu, hvalio bi se time dok je mučio Behajma. Zadržati to za sebe i u tajnosti, propustiti priliku da trijumfuje, ne bi pristajalo njegovoj ličnosti. Ne, to nije bio Felipe.

Osim toga, Felipea niko ne bi opisao kao visokog.

Ali Aleksandra, taj tajnoviti stvor, ona jeste bila visoka, sposobna za navođenje na krivi trag i neophodnu suptilnost.

Njeni motivi još su mu bili misterija, ali ako se uzmu u obzir glasine o njenim ambicijama, njene veze sa Felipeom i Dolores, čitava pometnja oko selidbe Porodice na Istok, potencijalnih motiva bilo je u izobilju. Sa dosadašnjim saznanjima, Aleksandrino uplitanje u njegovu istragu i život bilo je sumnjivije nego ikad, bilo ono posledica saveza sa Agenorom ili ne.

Da li je moguće da je ona ubila Zlataricu?

Bilo bi glupo sumnjati u to, zaključi Behajm. Na kraju krajeva, koji član Porodice nije bio sposoban za nasilje? Iz ono malo iskustva što je imao sa Aleksandrom, ne bi za nju rekao da je sklona preteranom nasilju kao što je kasapljenje Zlatarice. Ali logika nije imala nikakvu prednost nad činjenicama. Imao je posla sa stvorenjima čije su duše poremećene, čijom prirodom vladaju potreba za preteranom svirepošću i divlja posrnuća duha. Čak su i najrazumniji među njima bili zaraženi ludilom i, iako nije bio siguran ni u šta, dolazio je u iskušenje da zaključi kako je Aleksandra ta koju traži. Nije li mu manje ili više sama rekla da je njena intervencija isključivo sebične prirode? Kada je porazmislio uvideo je da je njena analiza toga kako će članovi Porodice manipulirati njime bila gotovo ispovest. A što se tiče ostatka njihove veze, ko zna šta je to značilo? Možda je i bilo poneke iskrene emocije, ali je u suštini sve bilo deo igre, igre koju je možda i sam želeo da igra. Činjenica da je dopustio sebi da se upusti u vezu sa njom u tako kritičnom trenutku možda je bio simptom njegovog sopstvenog ludila, izraz nesvesne želje da flertuje sa smrću. Najbolje bi bilo, uvide on, da odmah isproba svoju hipotezu. Ako pogibija Felipea i Dolores još nije otkrivena - kolike su šanse za to nije mogao ni da pretpostavi - možda je imao vremena da pripremi validan test. Ako se dokaže da je u pravu, možda još ima spasa za njega. Ako nije u pravu, neće imati mnogo vremena da žali za svojom greškom.

„Poslušajte me“, obrati se on maloj grupi preživelih. „Zbog nesmotrenosti ovog čoveka“ - još jednom prodrma Vlada - „neki od vas platili su preveliku cenu. Ako mislite da možete da mi se suprotstavite, uzmite baklje i pođite na mene odmah. Ali ako želite da preživite dan, savetujem vam da uđete u moju službu. Kada uradim ono što moram, oslobodiću vas.“

Proučavao ih je na trenutak, motreći njihove reakcije; uveren da su temeljno preplašeni, posvetio se Vladi.

„Gospodaru, znam tajne!“ reče Vlad migoljeći se u njegovom stisku. „Važne tajne. Daću vam krv od koje ćete...“

„Muke iz pakla“, reče Behajm. „Sećaš se?“

On uhvati jedan od Vladovih metalnih očnjaka palcem i kažiprstom i odlomi ga zajedno sa pravim zubom i njegovim krvavim korenom.

Vlad je počeo da urla, vrpolti se i bacaka. Grimizni sok slio mu se niz vilicu, natapajući bradu. Behajm ga je držao za kapuljaču visoko u vazduhu sve dok se ovaj nije oklembesio. Zatim ga Behajm tresnu o zid, ošamutivši ga, i povuče glavu unazad otkrivajući mu vrat. Većina ostalih posmatrala ih

je obnovljenog interesovanja. Jedno puštanje krvi, pomisli Behajm, iz njihovog ponižavajućeg ugla bilo je jednako dobrodošlo kao i bilo koje drugo.

„Misli na svoju dušu“, reče on Vladu i zari mu zube u vrat. Žilavo tkivo nije se dalo probiti; Behajm je morao da razdere meso zubima da bi ušao u venu. Usta mu se ispuniše gorkim ukusom i kada krv pokulja napolje, bila je preslatka, osnovni ukus zatrovan prizvukom divljači. On se odmaknu i ispljunu puna usta crvene tečnosti Vladu u lice.

„Pij to“, reče on, „kad već želiš da oponašaš bolje od sebe.“

Još ophrvan zanosom koji prati ugriz, Vlad je tupo zurio u zid. Da bi ga doveo svesti, Behajm mu otkinu drugi metalni očnjak, i, dok se Vlad uvijao od bola, Behajm reče ostalima: „Moram da stignem do prostorija Felipea de Valee neprimećen. A posle toga do Patrijarhovah odaja. Da li postoji bezbedan prolaz kojim ćete me povesti? Razmislite dobro. Neću tolerisati izdaju.“

Nekoliko njih ubeđivalo ga je da postoji takav prolaz. Paulina susrete njegov pogled i klimnu glavom. Kao da ga se sada manje plašila, a njen strah zamenila nervozna znatiželja.

„Vrlo dobro. Odvedite me tamo i ja ću vas nagraditi. U suprotnom..“ - on sklopi ruku oko Vladovog lica, dlanom mu prekri usta, palcem i ostalim prstima pritisnu vilicu sa strane - „u suprotnom, za vas nema nikakve nade i čeka vas samo ovo kao nagrada.“

On pritisnu Vladovu glavu, postepeno pojačavajući stisak, sve vreme mu zureći u oči, pokušavajući da se probije do središta njegove sitne pacovske duše, u želji da doda obilne porcije poniženja njegovoj agoniji. Vlad je pokušao da se iskobelja. Batrgao se, grebao, pete su mu udarale u kameni pod, dok mu je krike prigušivao Behajmov dlan. Oči mu se raširiše i tanki grimizni okvir poče da mu ispunjava beonjače. Čitavo telo mu je podrhtavalo.

„Da li boli?“ upita Behajm sa prizvukom lažne brige. „Siguran sam da boli.“

Vlad poče da maše rukama. Tanušni jecaj pobeže iz Behajmovog dlana. Kost njegove vilice puče kao pucanj iz pištolja. Kapci mu se sklopiše i on naizgled izgubi svest. Behajm nastavi da pritiska. Prvo mu se nadu jedan očni kapak, zatim drugi. Polako ih na silu otvoriše očne jabučice koje su izbijale napolje. On lagano ošamari Vlada da dođe k sebi, a onda mu ponovo prekri usta. Vladov vrat se nape od prigušenog vriska. Puče mu jagodica, poskočiše udovi. Pod kopcima su mu se videli samo nabubrela polumeseci od beonjača. Lice mu je delovalo poput vreće polomljenih pločica i kada ga Behajm konačno ispusti na pod, ovaj osta da sedi tako, raširenih ruku i nogu poput velike bebe, klonule glave, disanja koje proizvodi zviždeće, kreštave zvuke u grlu.

„Eto ti“, reče Behajm, brišući krv i pljuvačku sa dlana. „Bio sam milostiv. Živi ako možeš.“

Vlad se preturi na stranu, mlitavo tražeći oslonac na kamenu. Oči su mu bile otvorene. Oivičene crvenim, lijući krvave suze, natekle poput kuvanih jaja; kapci su mu bili razvučeni preko gornje polovine loptica. Sudeći po načinu na koji je tražio pukotine u kamenu, Behajm je bio siguran da je slep. Okrenuo je pogled ka ostalim preživelim koji su se pribili uza zid. Jedino je Paulina uspela da zadrži svoju malopredašnju pozu.

„Skinite odeću sa mrtvih“, reče im on. „Pocepajte je u trake i napravite užad od njih. Vežite se zajedno. Držaču kraj užeta i povešću vas sa sobom u dvorac. Kada stignem do Patrijarha, nagradiću vas. Je li to jasno?“

Promrmljali su nešto u znak saglasnosti i, dok se on bavio Žizelom, počeli da rade kako im je naložio. Ona nije reagovala na njegovo pružanje pomoći i on se zabrinu da će se patnje kroz koje je prošla i droga koju su joj dali završiti smrću. Odlučio je da sačeka još malo. Ako se ne popravi, uradiće ono što mora.

„Paulina!“ Pozvao je plavokosu devojku, poveo je ka vratima i napolje na hodnik, ostavljajući vrata odškrinuta da bi motrio na ostale. Oslonio je Paulinu uza zid i, ostajući po strani, još jednom je proučio. Bilo je nekog kvaliteta u njoj, čiste senzualnosti, i on shvati da je to ono što je isprva izazvalo njegovu požudu. To, i njena krv, opojnog, pikantnog bukea. Ne tako primamljiva kao u Zlatarice. Manje istančana sorta, ali, u svakom slučaju, vredna.

„Zar nikada nisi služila nikog iz Porodice?“ upita on.

„Nisam, gospodaru.“

„Kako si onda dospela ovamo?“

„Rođena sam u dvorcu, gospodaru.“

„Tu... na ovom ogavnom mestu?“

„Jeste, gospodaru. Kao moja majka i otac. I njihovi roditelji pre njih. Više od dvadeset generacija moje porodice živelo je u dvorcu Banat.“

Ta činjenica zaintrigirala je Behajma, ali nije imao vremena ni volje da se zamisli nad njom.

„Želim da me služiš, Paulina. Da li shvataš šta to znači?“

„Shvatam, gospodaru.“

„I da li ćeš pristati da me služiš?“

Ona ne odgovori. Tenzija je bila očigledna u njenim ramenima i vratu; boja joj nestade iz obraza.

„Da li se plašiš?“

„Plašila sam se, gospodaru moj. Veoma sam se plašila. Ali sada...“ Ona spusti pogled. „Sada se više ne plašim toliko.“

On ispruži ruku i podiže joj bradu, zagleda se u njene oči. Krajevi njenih usana se opustiše, oči iskolačiše; on u njima ugleda odraz narandžaste svetlosti baklji u središtu tame koju prepozna kao sebe.

„Reci mi, Paulina“, reče on. „Reci mi sada. Ne dozvoljavam ti da se mnogo premišljaš.“

„Služiću vas“, reče Paulina glasom koji ju je izdavao; pogledala je kroz vrata, u Žizelu, koja je ležala kao da spava. „Ali moj gospodar već ima sluškinju.“

„Dve su dopuštene“, reče on razveseljeno. Ipak, u dubini duše znao je koliko je pragmatično ovo formalno zavođenje. Ako se Žizela ne oporavi, ako je izloži presudi, pa ni to ne uspe, biće mu potrebna zamena. Još jedna izdaja. Ne tako ogoljena kao njegova zaljubljenost u Aleksandru, već verovatno dublja, jer je banalizovao Žizelino stradanje pripremivši se da je se reši. Utoliko je bio više kriv, jer je to govorilo o dubini njegovih osećanja prema njoj.

Vrhom prsta prešao je preko plave vene na Paulininom vratu. Njeni kapci se zaklopiše i ona se blago zanjihla, kao oslabljena njegovim dodirrom.

„Reci mi, Paulina“, reče on.

Njen odgovor, potvrdni šapat, kao da je došao duboko iz nje, sa mesta na kojem je bila zavedena i omamljena, oslobođena svih strahova i zabrana.

Prišao je do vratku. Ostali podigoše pogled sa svog prljavog posla, lica u iščekivanju. Ništa nije rekao, samo im je pripretilo pogledom. Na kraju je zatvorio vrata, ostavivši ih sa druge strane, i vratio se Paulini, koja se nije ni pomerila. Pomilovao ju je po obrazu, kosi, potom joj spustio odoru sa ramena. Vrhovi grudi bili su joj ukrašeni detinjim ružičastim areolama. Delovale su neverovatno velike, čudovišno lepe. Bele životinje sa samostalnim mekim životima. On podiže jednu,

isprobavajući joj težinu i oseti strujanje požude u svojim preponama. Ipak, misli mu se nisu u potpunosti usredsredile na Paulinu; vratile su se sećanju na Aleksandru, njene manje, zaobljenije grudi, njen gotovo životinjski žar. To ga je iznerviralo. Nije želeo da razmišlja o njoj osim kao o osumnjičenom, i da bi je izbio iz misli, on se nadvi nad Paulinu, udišući miris bele kože i slatkoću reke koja joj je tekla kroz tanki plavi kanal u vratu. Nosom i usnama on protrlja tačku, vlažeći je hemikalijama ushićenja. Rukama joj obujmi struk. Kada je zario očajne u nju, a njeno meso mu se otvorilo lako i spremno kao što bi pluta čeličnoj igli, ona tužno uzdahnu; ali onda nakrivi glavu da mu obezbedi bolji prilaz. Krv joj pokulja kao da jedva čeka da bude popijena i on se zapanji složenošću njenog ukusa. Radilo se o verovatno najčudesnijoj krvi koju je ikada okusio. Bogatoj esencijom. Čudna obličja pojaviše mu se u mislima, oblici koji poprimiše boju i veličinu, i, na njegovo beskrajno iznenađenje, on doživi neobičnu viziju Paulinine prošlosti. Video ju je u slabo osvetljenoj prostoriji obloženoj čađavim kamenom sa još nekoliko plavokose dece - verovatno njenom braćom i sestrama - i nekoga ko ih posmatra, neko ko je uvek bio tu u mraku i čekao nešto. Bilo je i drugih slika, prava navala, koje su se smenjivale prebrzo da bi ih registrovao, trenuci ljubavi, straha i setne samoće, svi opterećeni istim osećajem prisustva nekoga ko je posmatra, i u dubini ovih impresija nalazio se nagoveštaj njene prirode, duše, zaprljane nasilnom, sramotnom kulturom Banatovih izgnanika, a opet nekako očuvane, nevine i jake. Zatim ovo čudnovato poimanje nje zameni njegova zaokupljenost ukusom njene krvi, mračnom sirupastom slatkoćom sa kiselkastim tonovima i telom prepunim divljeg, burnog života koje je stimulisalo naglu, još nedoživljenu glad.

Bio mu je potreban svaki gram samodiscipline da se odvoji od nje, a kada je to učinio, još ošamućen od izobilja, predstavljala je predivan prizor, zatvorenih očiju, kose boje slame razbarušene preko lica, zbog čega je izgledala još prefinjenije u odnosu na neodgovarajuću okolinu; krv je tekla iz uboda njegovih očajnika i natapala oblinu njene desne dojke, što ga ponovo uzbuđi. Ali, on se odupre iskušenju da je svu obliže i umesto toga, usredsredi se na uznemirujuće elemente onoga što se upravo desilo. Halucinogene elemente krvi; slike plavokose dece. Setio se nečega što je Vlad rekao: „Daću vam krv od koje ćete...“

Od koje ćete šta?

Da poludite? Budete opijeni kao od krvi Zlatarice?

Behajm se dosetio da nikada nije pitao Agenora gde živi sorta za uzgoj iz koje potiče Zlatarica. Pretpostavljao je da zaduženi za program uzgoja žive u okolnim selima, ali sada mu se najlogičnijim mestom učini sam dvorac. I Paulina. Plod dvadeset generacija koje su živele u dvorcu. Nije li moguće da je njena sorta na samo jedan stepen od savršenstva, nedovoljno suptilna da posluži kao centralna ličnost Otakanja? Zlataričina rođaka, možda čak sestra? Bio je siguran u to jer nikada nije okusio takvu krv, nikada nije doživeo tako snažnu reakciju. Međutim, ako je to i bila istina, nije verovao da to ima bilo kakav uticaj na njegovu istragu. Samo mu je pomoglo u boljem razumevanju dvorca Banat, njegovog složenog okruženja i podsetilo na to koliko nije spreman da se nosi sa svim tim zavrzlamama.

Otvorio je vrata i pogledao po prostoriji, zaustavljajući se na osakaćenim mrtvima i oskrnavljenim živima; na okrvavljenom, izbuljenom Vladu koji se koprcalo i jecao u nekavom snu o konačnosti; na grozomornim freskama sa Behajmovim rođacima i haotičnim slikama koje je oslikao crvenim potezima i mrljama na zidovima; i konačno na smalaksaloj Žizeli, koju je nekada voleo, koju verovatno još voli, iako više nije siguran u svoje sposobnosti što se toga tiče. Uprkos atmosferi perverzije i svireposti, on prepozna tragičnu veličinu u detaljima scene i ophrva ga osećaj da će se, bez obzira na to šta budućnost nosi, bez obzira na to koliko ta budućnost bude potrajala, uvek sećati

ove prostorije kao mesta na kome je konačno napustio prethodni život. On se sada razlikovao, bio je uveren, od čoveka koji je ušao u nju. Bio je veći i mudriji. Opasniji. Drugačiji u vidovima koji su izmicali kategorijama, vidovima koje nije mogao da izdvoji iz kovitlaca novih iskustava i shvatanja. Ali, neki veliki mračni stvor u njemu, taj entitet koji se probudio tokom njegovih putešestvija po dubinama dvorca Banat, kao da je izdigao glavu i po prvi put dobro pogledao oko sebe, sakupljajući informacije koje će mu pomoći da donese prve zaključke. Nije znao da li da bude srećan ili očajan zbog svega toga. Bar to - njegova suštinska zbunjenost - nije se izmenilo. Međutim, sumnjao je da će ostati zbunjen još dugo.

Felipeove odaje bile su u istom stanju kao što ih je Behajm ostavio i, iako je to smatrao srećnom okolnošću, iako se pitao gde je Aleksandra i šta radi, zaključio je da pogibija Felipea i Dolores još nije otkrivena. Crni portal koji ih je progutao i dalje je lebdeo u središtu dnevne sobe, ali kao da je trulio, njegova crna supstanca se povlačila, gubila koherenciju. Ako su Felipe i Dolores i dalje goreli unutra, Behajm nije raspoznavao njihovu vatru među bezbroj svetala koja su se rojila u neobičnim dubinama. Zastao je na trenutak pred portalom ne da bi odao poštu mrtvima već iz poštovanja prema Misterijama; približio mu je dlan, ponovo osetio hladan pritisak, na smenu osetio odbojnost i privlačnost. Nije bilo toliko zastrašujuće, to malecno parče smrti, kada je čovek birao da li će ući u njega ili ne. I zaista, sam izbor bio je mnogo problematičniji, odluka o beskrajnom putovanju u ludilo ili nekom drugom putovanju čije bi najstrašnije pristanište bila veranda zaborava.

Čim se uverio da su odaje prazne, pustio je izgnanike unutra; prvo im je dozvolio da poharaju dragocenosti, a onda im naložio da se vrate u svoja staništa i ne pričaju o njegovim poslovima; Paulinu je zadržao kod sebe, naredivši joj da nadgleda Žizelu koja je ležala u nesvesti pri vrhu stepeništa koje je vodilo u Felipeovu tajnu sobu. Kada su je smestili, seo je za Felipeov radni sto i počeo da pretura po njegovim dnevnicima u želji da sazna nešto o dozama neophodnim za zaštitu od dnevne svetlosti. Felipe nije precizirao koja je doza potrebna za određene vremenske periode - iako je zabeležio kako veruje da će se stalna upotreba završiti trajnim imunitetom - tako da je Behajm bio primoran da nagada. Kada je prepisao formulu i sakupio ostalo korisno znanje otvorio je ormarić u kome je Felipe držao lek i posvetio se mešanju posebnih zaliha sa vodom, radeći grozničavo, u strahu da ne bude otkriven - prema onome što je Felipe napisao o Agenorovom insistiranju na testu, bilo je malo verovatno da Aleksandra ih bilo ko drugi poseduje zalihe leka; zato će biti primorani da provale u skrovište da dođu do njega. Ako se to dogodi, Behajm im je pripremio iznenađenje. Slika Aleksandre ugljenisane pod grotesknim suncem nije ga oduševljavala, ali bila je to, uveravao je sebe, igra koju je sama smislila - voljno je na nju pristala, u najmanju ruku - a njega ubedila da joj se pridruži. Koliko god da ga je mučila pomisao na njenu smrt, pomisao na sopstvenu mučila ga je još više.

Kada je završio, stavio je tri pljoske nerazređenog leka u unutrašnji džep, zalihe dovoljne, po njegovoj proceni, za čitave mesece zaštite od svetla - postojala je šansa da će morati da beži ako stvari pođu naopako, a nije želeo da se ograniči samo na noćna putovanja. Uzeo je i bodež iz fioke stola. Potom je pohitao do stepeništa, podigao Žizelu u ruke i - sa Paulinom ispred sebe - pošao mračnim, neistraženim hodnicima do središta dvorca. Dok je hodao pokušao je da razmota klupko rivalstva i prinude koji su ga doveli do ove tačke. Bio je to nemoguć zadatak. Međutim, kakvi god da su lični hirovi i političke mahinacije u igri, smatrao je da su sve nekako u zapečku u odnosu na trenutnu debatu koja se vodi unutar Porodice. Po prvi put se zapitao da li je, dok je stajao sa Agenorom i Dolores u velikoj dvorani u noći ubistva, kao papagaj samo ponavljao stavove svog mentora. Sada, odvojen od Agenorovog uticaja, nije više bio tako siguran u svoje stavove. Ko je znao kakvi se neobični konačni rezultati kriju na Istoku? Možda ih tamo čekaju nepoznate opasnosti, fatalnije po Porodicu od onih već poznatih, sa kojima se suočava u Evropi. Možda mogu da ostvare promene u Evropi, postanu pritajeniji i oprezniji u svojim delima, što bi samo po sebi osiguralo njihov opstanak. A možda je asimilacija na Istoku jedina taktika koja bi im obezbedila dovoljno vremena da se priviknu na takve promene. Na kraju, shvatio je, čitavo pitanje najverovatnije će

razrešiti nužnosti plana ili igre koje niko od njih u potpunosti nije razumevao, sa mogućim izuzetkom stvorenja sa kojim je upravo nameravao da se sastane. Možda se ne radi ni o čemu višem do neizbežnoj posledici igre sudbine, poput one čije je prisustvo osetio pre nego što je sreo Vlada, kada je čuo pesmu svoje krvi, pletenje nezamislivo velike tapiserije koje se privodi kraju, dok se vlaknasti potpis ispisuje u donjem uglu. Aleksandra je bila u pravu: on je bio samo pion. Ali onda je, uprkos svoj svojoj lukavosti, to bila i ona. Najviše čemu su mogli da se nadaju bilo je da otkriju da li su figure iste boje, da li se kreću preko table ka mogućnosti unapređenja, ih su sukobljeni jedno protiv drugog u beznačajnoj bici koja je nevažna za krajnji ishod.

U Patrijarhove odaje ulazilo se kroz okno koje vodi do skrivenih vrata. Behajm položi Žizelu pored ulaza u okno i kleknu pored nje, pokušavajući da otkrije bilo kakvu promenu u njenom stanju koja će nagovestiti skori oporavak. Iako je treperenje Paulinine baklje darivalo lažnu boju njenom licu, puls joj je i dalje bio neujednačen, a uglovi usana izvrnuti na dole, kao da je u strašnim mukama.

„Šta joj je, za ime Božje, dao?“ reče Behajm udarivši dlanom o zid.

„Možda laudanum.“ Paulina sumorno zavrte glavom. „Vlad je imao mnoge droge, mnoge otrove.“

Behajm nije mogao da odluči da li da rizikuje presuđivanje Žizeli, da prihvati mogućnost da će preživeti presudu, ili da ne radi ništa u nadi da će se sama oporaviti. Na kraju ga je sopstvena neodlučnost ubedila da nije vreme za presudu. Videće kako stvari stoje kada se vrati sa sastanka sa Patrijarhom.

Ako se vrati.

Bilo je besmisleno razmišljati o tome.

„Budi uz nju“, reče on Paulini. „Budi strpljiva. Ne znam koliko će to da traje.“

Ona mu ne odgovori, ali mu nije ni bila potrebna potvrda njene vernosti. Sećao se kako je to izgledalo odmah nakon što je podlegao Agenorovim čarima. Nije skidao pogled sa čoveka; pamtio je i pohranjivao svaki njegov mig i naviku: kako je Agenorov smeh prelazio u rapavi, isprekidani kikut; kako bi ponekad zabacio glavu unazad gotovo ženskim pokretom pre nego što će progovoriti; kako bi presavio desnu ruku preko grudi kada bi se zaneo u proučavanju nečega i postavio levi lakat na desnu šaku, otvorene leve šake kao da pokušava da uhvati sadržaj svojih misli koji će njegovo čelo da ispljune svaki čas. Paulina je bila, kao Behajm nekada, u potpunosti očarana njime, ushićena, zurila je u njega sa neskrivenim obožavanjem.

Izvukao je iz pojasa bodež koji je uzeo iz Felipeove radne sobe i predao ga Paulini. „Ako te neko iz Porodice zatekne ovde, moraš ubiti Žizelu a potom i sebe. Znam da je to surova zapovest. Ali veruj mi, tako ćete obe manje patiti.“

Zurila je ćutke u njega kroz pramenove plave kose zadivljena poput psa. Bio je nezadovoljan njenim jednoumljem, ali se to nezadovoljstvo nije odnosilo na to ko je ona, uvide on, već na prirodu njihove veze, identičnu onoj kakvu je imao i sa Žizelom. Sada mu je delovala neizazovno, lišena intrige. Zadovoljstvo koje je nekada izvlačio iz takve dominacije sada mu je delovalo detinjasto i, dok ih je posmatrao, shvatio je da mu, iako od koristi, nijedna od njih, čak ni Žizela, nisu drage kao što je mislio. Aleksandra, žena prema kojoj je s vremena na vreme razvijao neverovatnu mržnju, i koju će najverovatnije pokušati da ubije, bila je ta koja ga je izazivala i intrigirala. Aleksandra je bila ta koja mu je raspaljivala maštu. Aleksandra, čije su tajanstvene i nesumnjivo patološke opsesije stimulisale njegove sopstvene opsesije. A što se tiče Žizele i Pauline, stigao je do te tačke u razvoju sa koje nije bilo povratka; sve izjave ljubavi i vernosti Žizeli bile su, sada je shvatao, samo način da se čvrsto drži onoga što poznaje, u šta se razume, živica protiv nesigurnosti novog života. Odbijao je

da to u potpunosti prizna, govorio sebi da razmišljajući o tome na ovaj način želi sebe da zaštiti od mogućnosti Žizeline smrti; pa ipak, dok se spremao da uđe u Patrijarhove odaje, osećao je da će ovo biti poslednji rastanak i bio je očajan zbog relativnog nedostatka emocija kod sebe, svoje razvodnjene krivice i privrženosti. Činilo mu se da ga više zanima suočavanje sa opasnom budućnošću nego držanje za sigurnost prošlosti.

„Budi oprezna“, reče on Paulini. „Ne smeš zaspati.“

Pomislio je da bi trebalo još nešto da joj kaže, nešto što će joj dati veru u njegov povratak, ali nije smogao snage. Nije mogao da se natera ni da pogleda Žizelu, posramljen njenom vernošću i žrtvom. Želeo je samo da ih ostavi za sobom, da ih izbací iz misli, makar na neko vreme. Napravio je jedan brz korak od njih, ali pre nego što se spustio niz okno, Paulina ga ščepa za ruku i poljubi, ne ispuštajući je sve dok joj nije uzvratio poljubac i utešio lažima.

Kada je prošao kroz skrivena vrata, Behajm iskorači na kamenu promenadu koja se izdizala sa dna ogromne odaje - stotinak metara visoke, ocenio je; široke možda pola od toga - i susrete sa prizorom od kojeg mu je, kada su svi detalji postali jasni, jeza prošla kičmom a dlačice na vratu se nakostrešile. Nije bilo izvora svetlosti, bar ga on nije video. Ipak, svetla je bilo. Odaja je bila ispunjena zlokobnim, zrnastim, plavičastim sjajem; sličnim brujanju u smrtnoj tišini, hladnoći i smradu ozona, kao da se svetlo sa tim osobinama pretvorilo u tečnost. Sjaj je bio dovoljno jak da pravi nejasne senke, a opet toliko prigušen da mu je trebalo nekoliko minuta da raspozna detalje mesta: šišmiše koji kruže kobaltnim prostorom, pornografske bareljefe na zidovima, od kojih su mnogi izgledali kao da su nastali topljenjem, poput stalaktita, odajući utisak prirodnog proizvoda stenja koji još nije poprimio konačan oblik; raznorazne promenade i prolazi koji su se ukazivali tu i tamo iznad njega, neki sa masivnim vratima od kovanog gvožđa, drugi obični procepi; još neizbežnih statua - nijedna figura koju je video nije imala lice, samo gole elipsoide na životinjskim i ljudskim trupovima. Najneobičniji od ovih ukrasa, međutim, prekrivao je pod same odaje, na pet-šest metara ispod njega, i predstavljao skulpturu sačinjenu od hiljada izbledelih, izvitoperenih, neuhranjenih tela sa izrazom agonije na licima. Skulptura je bila izvajana tako veličanstvenim osećajem za pokret da je Behajm imao utisak da tela puze, gmižu jedno preko drugog, krećući se u istom pravcu, svi u pokušaju da dosegnu isti neprepoznatljivi cilj. A onda, na svoj užas, on uvide da se ona zaista kreću, da nisu od kamena već od mesa, donekle živa, oživljena verovatno tračkom Patrijarhove volje.

Dok je tako stajao, drhteći na sumračnom svetlu i vlažnom vazduhu, osećajući se sve neprijatnije, Behajm je shvatio da se odaja ne može smatrati običnom čak ni u okviru izuzetnih standarda dvorca Banat. Mesto je bilo sama Misterija. Osećao je to. Bilo je to parče smrti, parče beskrajne zemlje čija je jedina granica čin umiranja, i, poput svih Misterija, carstvo u kojem bi se čovek potpuno izgubio, gde je pojam života posle smrti prelazio iz filozofskog pojma u sumornu stvarnost, predeo čija je neuhvatljiva logika u tren oka pretvarala nabor crne esencije u čudovište, u san, u beskrajnu nisku užasnih događaja i predmeta. Osećao je istu razuzdanu gravitaciju kao kada je proživljavao presudu, isti očaj, slabost i gubitak orijentacije, kao da pada i pada, u nadi da će mu krv planuti i dati snage da pliva uzvodno od smrti, ka jednom od slabašnih svetala koje nazire u daljini. Patrijarh je nekako uspeo da pomiri kontinuueme života i smrti, i tu je obitavao u oba, osećajući se kao kod kuće i u vatri i ledu, obilju i ništavilu, obavijen kontradiktornostima, očvrstnuvši tokom vekova u boga.

Preplašeniji nego ikad u životu, Behajm se odmakao od ivice promenade, pogleda usredsređenog na masu tela koja se migolji, ali je zastao kada je primetio nešto na promenadi pravo preko puta, tridesetak metara od sebe: bleštavu figuru, čoveka sazdanog isključivo od bele vatre, toliko jasno ocrtanog na tamnoplavoj pozadini da je izgledao kao da je umetnut u vazduh. Iako je imao ljudski oblik, nije imao raspoznatljive crte lica, odajući utisak, kasnije je shvatio, čarobnjakovog pečata utisnutog na dnu mističnog pergamenta. Nakon nekoliko sekundi, figura je podigla ruku i pokazala na nepravilan otvor nalik pećini desetak metara iznad i levo od sebe. Behajmu se učini da mu pokazuje put do Patrijarha, naređuje mu da ga sledi. Ali pomisao na silazak među polužive stvorove koji se bezumno uvijaju na putu ni do čega... Nije mogao da podnese. Nastavio je da se povlači ka vratima, ali kada se okrenuo, spreman da potrči, našao se licem u lice sa još jednom figurom u plamenu. (Ili se radilo o istoj? Kada je bacio pogled preko ramena, nije video original.) Stajala je nadohvat ruke,

zaklanjajući izlaz. Iako lice nije imalo obeležja, zureći u tu belu elipsu, u toliko apsolutno užareno belilo da mu se činilo da u njemu plutaju blistave naznake svih boja, stekao je utisak prisustva poremećenog uma, duše u neobuzdanom rasulu. Jedan dodir te usplamtele šake, pomisli on, i ključala energija prostrujala bi njegovim telom, pretvarajući ga u pomahnitalog stvora bez lica, u dušu zatočenu u oklop od vatre, poludelu od bola, sposobnu samo za stražarsku poslušnost.

Behajmova prva pomisao bila je da je figura nekada bila čovek poput njega, neko ko je razljutio Patrijarha te je kažnjen na taj način; ali onda ga je obuzelo saznanje da taj nije čovek poput njega, već putem nekog nečastivog procesa slika njegove budućnosti, pakleni stvor kakav će postati ako pokuša da beži. Nije znao da li je taj utisak predskazanje ili mu ga je u um usadio sam Patrijarh... iako je sumnjao da se radilo o potonjem. Ipak, kakvo god predskazanje bilo, nije ga dovodio u pitanje. Nevoljno je prišao ivici promenade i sa olakšanjem otkrio da su mu tela pod njim napravila prolaz, formirajući dugu krivudavu ulicu koja se protezala čitavom dužinom poda prostorije; bilo kako bilo, taj razvoj događaja samo je neznatno umanjio njegov strah i on se spusti do poda niz polurazrušenu padinu na nesigurnim nogama i narastajućeg osećaja beznada, i uputi ka ulazu u pećinu na koji ga je uputila plamena figura.

Dok je išao prolazom pokušao je da ne gleda u tela, nagomilana na obe strane jedva nešto iznad visine njegove glave; ali, s vremena na vreme, nešto bi mu privuklo pažnju: zvuk iz nečijeg grla, šuštavi dah, klonuli uzdah, i on bi refleksno pogledao ka izvoru i ugledao oko kako zuri u njega, oklembešena usta, klupko plavičastobelih udova, bledunjavu lobanju iz koje niču retke crne dlake, par izmršavelih guzova, svi u ispretumbanom, nasumičnom rasporedu kakav bi smislio samo neki poludeli umetnik. Nije zadržavao pogled najednom mestu, ali je čak i letimičan pogled bio dovoljan da shvati da su ta bića, i pored jezivog očaja u kome se nalaze, posedovala svest i volju. Njihova izmučena lica bila su molećiva. Molećiva, a Behajm na njima prepozna i prestravljenu spoznaju. Sparušena tela su im se raspadala, odajući utisak bespolnosti; ipak, tu i tamo videle su se skvrčene genitalije i mlitave ženske dojke. Generalno gledano, zračili su tanušnom emocijom; gotovo da ju je čuo, više jecanje nego naricanje, izraz koji ne podseća - kao što je u prvi mah pomislio - na agoniju i gubitak već na neka blaža osećanja, razdražljivost i razočaranje, kao da nisu nesrećni zbog svoje sudbine već samo nezadovoljni njome.

Nakon što je hodao među njima oko pola minuta, Behajm se donekle privikao na okruženje. Iako zastrašujuća, prostorija je bila dovoljno grandiozna da to ublaži njena jezivija obeležja. Ako bi, pomisli on, čovek zanemario prvobitno gađenje i posmatrao je kao produžetak bizarnog dekora dvorca, stekao bi određenu perspektivu, doživeo je kao nešto s onoga sveta, možda čak i nešto neobično uzvišeno. Ali, izašavši iz krivine i ugledavši otvor kroz koji treba da prođe, Behajmov teško stečeni stav počeo da bleđi. Desetine stvorova naslagali su se jedni na druge kako bi napravili grubo stepenište po kome treba da se popne do svog cilja. Pokušao je da se vrati, nespreman na toliku intimnost sa njima, ali shvati da se ulica zatvorila za njim, da mu se isprečio zid od naduvenih trbuha, štokavih laktova i koščatih cevanica. Nije mu preostalo ništa drugo osim da produži dalje.

Peo se uz stepenište, pridržavajući se za savijena kolena i razdvojene guzove umesto rukohvata, gazeći po čelima, dojkama i leđima, nailazeći na jedva osetne pulseve i slušajući uzvike iznenađenja kada bi spustio svoju težinu na nečiji stomak ili prsa, držeći se za par ramena i prilazeći tako blizu lica izbuljene žene da mu je njen dah kao iz groba zagrejao obraz, osećajući da se tela upinju da ne popuste pod njim - čak ni puzanje iza Vlada u kanalizacionoj cevi nije bilo neprijatnije - i kada je Behajm stigao do vrha i zateturao se ka otvoru, tunelu u produžetku, osećao se tako prljavo i poraženo da je bio spreman da zauzme mesto među ovim prokletim i gotovo praznim dušama, i da gamiže

zajedno sa njima tamo-amo, praveći novim regrutima prolaze i slepe ulice. Oslonio se uza zid da bi došao do daha. Iz dubine tunela dopirala je plavičasta svetlost, odbijajući se od stenja, nagoveštavajući još jednu prostoriju. Pretpostavljao je da neće biti ništa manje jeziva od prethodne.

Nastavio je put opreznim korakom kroz tunel, zaustavivši se samo jednom da razmisli o svom izboru, i, shvativši da ga zapravo nema, pošao dalje. Kratka šetnja, kao što je i očekivao, dovela ga je do vrha velikog mermernog stepeništa koje se spuštalo u drugu odaju, jednako prostranu ali mnogo dužu nego višu, grubog oblika položenog jajeta, glatkog svetlosivog poda koji je bio pomalo talasast, poput istrošenog krečnjaka - podsetila ga je na veliku prirodnu pećinu, podzemnu panoramu kakva se može naći u delima nekog baroknog fantastičara. I tu se videla plavičasta svetlost bez izvora; i tu su zidovi bili ukrašeni uznemirujućim bareljefima, a prizemlje nastanjeno stotinama ljudskih figura, ali ove nisu puzale već stajale, šetkale se, čak i plesale. Okupani tim mučnim sjajem, obučeni u elegantne krpe, ostatke balskih haljina i večernjih odela, gracioznih ali pomalo ukočenih pokreta, blede parovi kružili su uz nečujne ritmove spokojnog valcera - nečujnim bar za Behajma - izbegavajući brojne crne barice koje su prekrivale prostor, ulazeći i izlazeći iz senki kolosalnih statua ratnika, zveri i sličnih bića, devet ili deset njih, koje su se izdizale u redovnim intervalima poput šahovskih figura u završnici. Bio je to skup nalik onom u plesnoj dvorani u noći ubistva, osim što ovde nije bilo muzike, smeha, razgovora, samo duboka tišina koja kao da je dopirala iz plavih senki na suprotnom kraju dvorane.

Uprkos morbidnoj ekscentričnosti scene, ova prostorija učini mu se prijemčivijom od prve; ali mir koji mu donese ta pomisao nestade istog časa kada ugleda ženu koja se pela stepeništem ka njemu. Bila je, zapazi kada mu se približila, prilično lepa, ali njeno bledilo i ukočenost izraza - tipično, načuo je, za uticajnije članove Porodice - nisu naglašavali taj utisak. Crna kosa prelazila joj je u veliku pletenicu preko ramena; glatke obline trbuha i grudi ocrtavale su se kroz odoru od belog brokata, a crte lica bile su izražene, možda i previše da bi bile u skladu sa nežnim kostima. Bilo je to mediteransko lice, krupnih crnih očiju, visokih jagodica i punih usana, maslinastog tena koji se pretvorio u boju voska, ali zadržao opštu senzualnost; štaviše, što je duže posmatrao, sve su više njena samrtna boja i bezizražajnost postajali pozitivni vidovi njene lepote, perverzna naglašenost sablasne seksualnosti. Iako je njena ličnost podrazumavala ogromnu pretnju nasiljem i osvetoljubivost, nije mogao a da joj se ne divi i poželi da bude uz nju, da stekne malo njenog znanja i moći kroz intimnu vezu sa njom. Koliko je živela, pitao se. Hiljadu godina i više, ocenio je. Možda je hodala Vizantijom, Rimom, išla rame uz rame za Darijem i Cezarom. Možda je bila Helena, Magdalena, Kleopatra i čarobnica sa Krita. U poređenju sa njom, u poređenju sa snagom ledene vatre koja izbija iz nje, otupljujući njegov strah i čineći ga sve ranjivijim pred njenim šarmom, sve žene Porodice koje je upoznao, čak i Aleksandra, bile su deca.

Ona otvori usta, ali ih odmah zatvori i uzdahnu, kao da joj je teško da govori. Kada je konačno progovorila, glas joj je bio tanak, zarđao, kod nekih reči teškim disanjem pravila je pauzu između slogova. „Dobro nam došao, Mišel“, reče, nudeći mu levu ruku, ukrašenu mesečevim kamenom u širokom srebrnom prstenu. „Dođi da te upoznam sa tvojim starijim rođacima.“

Njen stisak ruke bio je varljivo nežan. Mogla je, znao je, da mu otkine ruku i baci ga preko pola prostorije uz najmanji trud; ipak, dok ga je vodila niz stepenice i na podijum među plesače nije se usredsredio na stravične posledice koje njen dodir može imati, već na varnicu seksualnog uzbuđenja koju bi osetio kad god bi joj se bedro očešalo o njega; senzacionalan parfem njene krvi; talasanje mlečnog mesa njenih grudi koje je izazivao svaki njen korak; blesak svetla u njenim očima svaki put kada bi ga pogledala, poput srebrne ribice koja se nakratko pojavljuje na površini crnog jezera, jedva

nagoveštaj, ali suviše svetao da bi bio samo odraz; smeteni poluosmeh na njenim usnama kada bi ga ulovila kako zuri u nju; čitava suptilnost njene pojave, snažan odsjaj u kome mu se činilo da nazire srž drevne magije i izgubljene istorije, napuštenih kraljevstava, gradova u plamenu. Toliko je bio obuzet njom da je jedva obraćao pažnju na ljude sa kojima ga je upoznavala. Arogantna kurtoazna klimanja glavom muškaraca, uzavrele oči žena koje pokušavaju da zatoče neki ustreptali kutak njegove duše, zvučna imena loza koje su predstavljali, Vandelore, Moritela, Agenor, Peskalko, De Cege, Le Miron, Sepulveda - sve je to bilo nevažno. Želeo je da zna njeno ime, želeo je da tumači njene gestove i poglede. Čini koje je bacila na njega nisu nestale i on se ne seti zašto je došao sve dok jedan plesni par nije prošao preblizu i gurnuo ga. Do tog trenutka nije bio u potpunosti svestan gde stoji, da oseća prisustvo Misterija dvostrukim intenzitetom, dezorijentisanost i klonulost duhom koji potiču iz sličnosti sa zemljom smrti, koja se nalazila posvuda, prilepljena za kožu života kao mračni potkožni sloj, a na mestima poput ovoga, čak mestimično izbijala kroz tanki sloj živog sveta.

On se oslobodi uticaja žene i uspaničeno razgleda oko sebe. Prešli su više od polovine sale i stajali na desetak metara od jedne od statua; monolitne stene boje gvožđa koja se izdiže iz bledog kamenog poda, na čijem se vrhu nalazi presto od nekog rupičastog plavog minerala, na koji je posađena skulptura muškarca grubih, zamišljenih crta lica, kandži namesto ruku i tamne izjedene kože gotovo boje prestola, zbog čega je delovalo kao da tone ih izvire iz njega. Nekoliko crnih barica okruživalo je temelj monolita, a četiri para plesača kružilo je među njima, gazeći u njih i klataći se veselo nakrivljenih glava; jedino se čulo piskavo struganje njihovih plesnih cipela po kamenu. Kada je pogledao u kipove, ogromne dvorske figure, i njihove pione kako se vrte po talasastom sivom podu, Behajm se oseti malenim i izgubljenim, u potpunosti van svog elementa.

„Moram da vidim Patrijarha!“ reče, okrenuvši se ka ženi, trudeći se da zvuči autoritativno, ali čuo je da mu glas podrhtava. „Moram odmah da ga vidim!“

Ona ostade ravnodušna. „On te čuje, Mišel. Samo treba da obznaniš svoje želje.“

„Gde je?“ Behajm se osvrnu oko sebe, tražeći znake nekoga ko neprimetno prisluškuje sa strane. „Moram da ga vidim!“

„Mišel!“ Ženin odsečan ton natera ga da učuti. „On te vidi. To je najvažnije. Reci šta imaš i on će ti odgovoriti.“

Shvativši da neće uspeti da istera svoju volju, Behajm se donekle smiri i počeo da priča šta se dogodilo, o svom planu i svemu što je želeo da postigne, obraćajući se ženi. Ona nije skidala pogled sa njega, ali u njemu nije bilo malopredajne snage. Kao da je neki ključni deo njene mašinerije bio isključen. Osim dizanja i spuštanja prsa, stajala je nepomično, dok je njena bela odora svetlela u polumraku.

Kada je završio, ćutala je još neko vreme; konačno, ne pokazujući veću živost nego dok ga je slušala, reče: „Mi smo, naravno, bili svesni da su Felipe i Dolores prešli u Misteriju. Samo nismo znali kako ih je snašla njihova sudbina.“ Pauza. „Mnogo smo ih voleli.“

Poslednja izjava u sebi je imala nagoveštaj optužbe i Behajm brže-bolje stade u svoju odbranu. „Nisam imao izbora. Ispunjavao sam Patrijarhovo naređenje.“

„Možda. Čini nam se da si bio preterano revnoman u svojoj pokornosti. Bilo kako bilo, kada čitava ova stvar bude za nama, Valeovi će želeti da raščiste račune sa Agenorovima. Nadam se da to nećeš smetnuti sa uma.“

Behajm krajičkom oka spazi pokret, ali kada se okrenuo, video je samo kip čoveka na tronu. Led duž njegove kičme kao da je počeo da se otapa. Nisu li se te kandže pomerile malo dalje duž

naslona? Bio je siguran da jesu. I ti blede prorezi ispod teških kapaka, da li su to bile nesavršenosti kamena ili beonjače dva okrugla oka? Ovaj kip, pomisli on, mogao bi biti Patrijarh. Ako je to istina, bilo je strašno zamisliti stepen njegove deformacije, stanje blisko okamenjenosti; cena hiljadugodišnjeg života zaista je bila visoka. On se zagleda u te skrivene oči, pokušavajući da ostvari kontakt sa velikim hladnim umom, još živahnim u svom kamenom zatvoru, i reče: „Ne mogu da nastavim bez vaše pomoći, gospodaru. Ako razglasim da se važan trag vezan za ubistvo Zlatarice nalazi izvan dvorca, ubica će to sigurno videti kao zamku. Ako, pak, vi pustite glas, u to se neće sumnjati. Dalje, zahtevam određeni broj slugu koji će mi pomoći da iskopamo jame pre izlaska sunca. Veoma je važno da počnemo odmah. Po mojoj računici, preostalo nam je samo šest sati noći, a treba vremena da se organizuju stvari.“

Još jednom je žena dozvolila da prođe nekoliko trenutaka pre nego što je progovorila. „Upravo se izvršava to što tražiš.“

Behajm nije zapazio nikakav pokret čoveka na tronu i zapitao se da li je moguće da on i žena razmenjuju mentalne poruke.

„Vi shvatate da se to mora izvesti suptilno“, reče Behajm. „Mislim na širenje glasina. I ne smete nikoga da obavestite pre izlaska sunca. Recite im da nameravam da ispitam leš starice nakon sumraka i da ne želim da bilo ko drugi dira telo pre nego što dobijem priliku da sam to uradim. Možda treba izmisliti nešto da bi se objasnio nestanak Felipea i Dolores. Prepustiću to vama.“

„Sve će biti kako ti želiš“, reče žena. Još jedna dugačka pauza. „Međutim, evo uslova koji ide uz moju pomoć. Pridružiće ti se moja izaslanica. Da li imaš dovoljno zaliha nerazređenog leka?“

„Imam.“

„Dovoljno za dvoje?“

„Više nego dovoljno.“

Ona ispruži ruku i on nevoljno predade jednu od tri pljoske. „Poslaću ti je nakon izlaska sunca.“

„Gutljaj pruža dovoljnu zaštitu za jedan dan“, reče Behajm. „I još nešto, gospodaru. Dve moje sluškinje čekaju ispred vaših odaja.“

„Da“, reče žena. „Znamo. Jednoj je preko potrebna presuda.“ Nakrivila je glavu kao da pokušava da ga bolje vidi. „Da li da joj presudimo umesto tebe?“

Mogućnost skidanja odgovornosti sa sebe bila je privlačna, ali odupro se iskušenju. „Nemojte, gospodaru moj. Ali, preklinjem vas da pazite na njih dok me nema.“

Naklonila se. „Biće kao što želiš.“

„Zanima me nešto, gospodaru moj“, reče Behajm. „Rečeno mi je da je sve ovo, istraga i ubistvo, deo jedne igre, da su igre najvažnija stvar, a da sam ja samo jedan nevažan igrač. To mogu da prihvatim. Ali, teško mi je da ne znam cilj igre. Ili njen ulog.“

Žena ne reče ništa.

„Stvar zajedničke rasprave“, reče Behajm. „Pitanje da li da se Porodica seli na Istok... da li je to jedna od stvari koja je u opasnosti? Razrešenje te rasprave?“

„Možda“, reče žena.

Iznerviran, Behajm reče: „Da li sa ‘možda’ mislite da je to jedna od mnogih stvari u opasnosti ili da...“

„Odgovor na sva tvoja pitanja je ‘možda’“, reče žena. „Svaki trenutak donosi nov odgovor, a što se tebe tiče oni su svi ‘možda’, jer ne poseduješ diskreciju neophodnu da razumeš nijanse razlika u

pitanjima.“

Behajm krenu da govori, ali mu ona mahnu da učuti.

„Pitanje moguće selidbe“, nastavi ona, „zapravo ima određenu važnost za nas. I budući da je tako, ono je u određenoj meri umešano u sve naše odluke i dela. Ali samo u određenoj meri. Ako nas zadesi nesreća, neki od nas ovde“ - ona pokaza na prisutne posmatrače, plesače - „imaju i druge načine na raspolaganju pored bekstva na drugi kraj Zemlje. Ostali ne žele da beže. Neki više ne shvataju pojam bekstva. Dakle, kao što vidiš, iako to pitanje zanima većinu naših rođaka, ovde, među ovom uzvišenom manjinom, u najboljem slučaju zaslužuje samo delimičnu pažnju.“

„Ali vi sigurno imate na umu dobrobit čitave Porodice, a ne samo njenih najmoćnijih članova?“

„Da možeš da vidiš šta se krije u mojoj duši“, reče žena, „oslepeo bi od te vizije. Da možeš da shvatiš samo stoti deo logike koja me obuzima svake sekunde, mozak bi ti eksplodirao. Igraj svoju ulogu. Uči iz igre. To je sve što možeš da učiniš. U svakom slučaju, na kraju ćeš doneti svoje zaključke, šta god ti ja rekao.“

Behajm je bio razočaran. Istrpeti toliko, proći kroz to potresno predvorje, a dobiti tako štur odgovor, otkriti da je Patrijarh sveden na kip, na groteskni baštenski ukras sposoban za komunikaciju samo preko posrednika, bilo je više nego razočaravajuće. Očekivao je dinamičniju pojavu, nekoga čija će mu moć i bistrina raspršiti sumnje i iskristalisati mudrost.

Žena ispusti veseli siktaj. Osmeh joj se razvuče sve dok se ne pojaviše vrhovi njenih očnjaka, darujući novu zlokobnu naznaku njenoj lepoti. Nekoliko parova prestalo je da pleše i sada je posmatralo Behajma sa pakosnim iščekivanjem.

„Želiš da se suprotstaviš Patrijarhu?“ reče žena hladnim glasom. „Baš imaš kuraži.“

Behajm zbunjeno pogleda kip čoveka na tronu, plave spaljene kože, smrknutih usta i proreza namesto očiju. „Mislio sam da je ovo...“

„Možda jednog dana. Za sada čeka svoj red.“ Ona se približi Behajmu i uhvati ga za levu ruku. „Pođi sa mnom, Mišel. Ako baš želiš da vidiš Patrijarha, odvešću te kod njega.“

Odvukla ga je do same ivice jednog od crnih jezera i, pogledavši dole, videvši svetlost kako pluta ispod površine, vetrenjače blede sjaja poput aurore borealis koja nestaje, on vrisnu i skoči unazad, jer ovo jezero, a verovatno i sva ostala, nisu bila jezera podzemne vode već portali u čistu Misteriju, u zemlju smrti. Žena ga hitro ščepa, stisnuvši mu ruku takvom snagom da je pomislio da će mu smrskati kosti. Ona mu uputi hipnotički pogled i on ubrzo shvati da ga je zamađijala smenama boja u svojim dužicama, trenutnim skupljanjima i širenjima ženice. Njegov strah se sveo na treperavu teskobu. Kada mu reče da korakne napred, on oseti ujed panike, ali ništa više od toga i poslušna je.

Probijanje površine bazena bilo je kao probijanje kore na stvrdnutom puteru. Kora se sluzavo uvukla između Behajmovih nogu, preko prsa, do lica, poput slepog stvora koji ga opipava da bi se upoznao sa oblikom. Zatim žena i on potonuše u ledeno ništavilo, prazninu nastanjenu grozdovima zvezdanih svetala, razbacanih tu i tamo poput cvetova na crnom grmu. Prisustvo svetala ga je uznemiravalo; delovala su nedostižno daleko, blistava i puna nade, protiv- otrov nesagledivoj tami u koju je tonuo. Hladnoća je bila tako velika da nije osećao ženinu ruku i silno se iznenadio kada je shvatio da ona nije popustila stisak. Plutala je napola okrenuta ka njemu, klasičnih crta lica izobličениh demonskim osmehom, suknje zategnute između nogu od siline pada, krute tkanine zalepljene za trbuh i bedra, kose odignute sa ramena, stapajući se sa crnilom. Delovala je tako napeto, puna vreline i svireposti, da je očekivao da će planuti. Uspeo je da uputi kratak pogled za sobom. Tamo je žmigala i sijala usamljena plava zvezda - površina jezera viđena odozdo. Raspoznao

je crne zidove smrti kako se krive na sve strane oko tog izvora svetla, kao da su grlić boce u koju su ga ubacili; ali u svim ostalim pravcima video je samo dubinu bez perspektive, a kada je ponovo pogledao unazad, otkrio je da se plavo svetlo smanjilo i sada nalazilo na obodu grozda svetlosti, i više nije raspoznavao bilo kakvu granicu oko sebe.

U početku nije imao osećaj kojom brzinom padaju, jer se nije opirao kao na dan presude, spreman da pada na noge, postajući, ako ne opušteniji, onda spremniji da prihvati situaciju. Zašto bi se, mislio je, opirao? Činio je ono što Patrijarh želi. Ništa mu se neće desiti. Ali kada je primetio da se ženina kosa vijori iznad nje, shvatio je da im se brzina značajno povećala i sav razum ga je napustio. Pomislio je da oseća kako crnilo ulazi u njega, uvlači mu se u krajičke očiju, pore, ispirajući ono malo duše što mu je preostalo. Punilo mu je glavu nulama, pritiskalo srce, ledilo kosti. Pokušao je da se oslobodi ženinog stiska; da pocepa crnilo, zapliva nazad putem kojim je došao, ali sa samo jednom rukom na raspolaganju nije napredovao i sve što je postigao bilo je da ih nekontrolisano zavrti. Svetlost se zarotirala u njegovom zamagljenom vidu; vazduh mu bi isisan iz grudi. Bio mu je potreban svaki atom snage i volje da ih ispravi. Žena mu nimalo nije pomagala u tome. Činilo se da ništa ne može da poremeti patološku pravičnost tog osmeha.

„Prokleta bila!“ reče on, iznenađen što uopšte može da čuje svoj glas u toj uskovitlanoj praznini. „Pusti me!“ Neuspešno je pokušao da se oslobodi. Osmeh joj se raširi i ona podrugljivo odmahnu glavom, kao da je on dete kome odbija da da slatkiš.

Povukao je ruku i ošamario je, unevši svu snagu u udarac. Glava joj se nije pomerila ni za milimetar; kao da je bila od kamena. Savio je prste i pokušao da je ogrebe po očima, ali mu je odbila ruku, onesposobivši je udarcem. Želeo je da je moli, preklinje, ali ponos mu to nije dozvoljavao.

Struja koja ih je uvlačila u prazninu bila je jača od ijedne koju je do sada iskusio. Čak i da su mu obe ruke bile slobodne, sumnjao je da bi bio u stanju da se bori protiv nje. A možda nije bilo ni potrebe za tim, zaključio on, jer je izgledalo kao da ih struja - dobijajući na brzini svake sekunde - nosi ka svetlima u daljini, ka spasu, a ne od njih kao u slučaju njegove presude. Možda, govorio je sebi ponovo obuzet panikom, ovaj put sa tračkom histerične radosti, možda Patrijarh nije kod kuće, možda je imao neku obavezu ili nešto shćno, pa se brza struja ponašala poput batlera, vodila onog ko navrti nazad odakle je krenuo ili na neko drugo sigurno mesto. Međutim, kada su prišli najbližem svetlu, žutoj iglici koja se uvećala do bleštavog zlatnog sunca, shvatio je da je njeno središte, prema kome je želeo da skrene jer je mesto do koga je vodilo sigurno bilo bolje od ovog beskrajnog pada, nešto zaklanjalo. Neka žena, uvide kada se približio. Žilava; maslinaste kože. Grudi u obliku jabuka, mišićavih nogu i zastrašujuće otvorene rane na vratu koja joj je skoro otkinula glavu. Grudi i stomak joj je prekrivala sasušena krv, šarala stidne dlake. Lebdela je u središtu zlatne vatre, ogromna, ženadiv; ali Behajm je znao da je njena veličina samo privid, posledica vizuelnih izobličenja koja su važila za sve koji prolaze kroz Misteriju i, kada se još više približio, svetlo se smanjilo, a žena skupila na normalne proporcije. Prvo je pomislio da je ona Imago, strašilo koje je Patrijarh ostavio za sobom da tera nezvane goste, ali kako su joj se približavali, ona pruži ruke kao da ih dočekuje. Srce mu je preskočilo kada ju je jasnije sagledao. Crvenih naoštrenih zuba, vatre u središtu ženica. Nokti su joj bili boje ebanovine, dugački, zakrivljeni i oštri. Pokušao je da preusmeri njihovu putanju, da skrene, ali struja se pokazala nepobedivom i on ulete u zlatni oreol, na samo nekoliko centimetara od ženinih prstiju koji su posezali za njim. Toliko blizu da je video fleke truleži koje su joj izbile po koži, klonulo raspoloženje u očima, a učinilo mu se da je video i nešto drugo, nešto što je puzalo u crnini njenih usta, nekog boga insekata možda, bezbednog iza grimiznih rešetaka njenih zuba. A onda, kada je zamahnula ka njemu noktima oštrim poput žileta, struja ga odnese dalje, na bezbedno. Iza njega se čuo kreštavi vrisak razočaranja.

Još jednom je pokušao da se oslobodi žene u belom; još jednom mu nije pošlo za rukom.

„Kučko!“ proderao se i počeo da se bacaka; ženini nokti žarili su mu se u zglob ruke.

Pokušao je da je privuče podlakticom; pokušao je da je ogrebe, ali mu je ona blokirala šaku. Zamahnuo je pesnicom, i, ovaj put, umesto da ga blokira, dopustila je da joj njegov udarac sklizne niz glavu i uzvratila svojim. Pesnica ga je zakačila posred slepoočnice i omamila; klatio se oklembeseno u njenom zagrljaju, posmatrao kako tama prolazi pored njega, svetla se pretvaraju prvo u zvezde, a potom u demonske kaveze. Sada je shvatio da je besmisleno boriti se sa njom i umesto da snagu troši na planiranje bekstva, utehu potraži u sećanjima, nečemu što će mu odagnati strah. Nije se iznenadio kada su mu se misli zaustavile na Aleksandri.

Iako je sumnjao u gotovo sve što se ticalo njene umešanosti, bio je to jedini put nakon njegove presude kada je život prevazišao njegova očekivanja, kada je postigao nešto nesputano, čak i ako se radilo samo o žestini, jarkom bljesku bića koje kao da je postojalo izvan vremena, nezavisno od lanca događaja koji ih je vezivao za put sukoba, nepoverenja i izdaje. Čovek ne sme da crpi previše nade iz takvog trenutka, pomisli on. Bila je to anomalija, rasonoda nastala iz udarca groma koji je pogodio i izmenio korpus njihovih nečistih osećanja. Ipak, prosta činjenica da je on postojao bila je otelotvorenje nade samo po sebi, kao neki znak na nebu koji najavljuje čudotvorni silazak i, povrativši ta sećanja, okusivši ih i umotavši se u njihove jarke boje i emocije, osećao se, ako ne pun nade, a ono makar čistiji zato što ih ima u sebi. Okusio je ponovo Aleksandiina usta i čuo njen šapat, iskusio vragolast dodir njenih dugih prstiju, njihao se ponovo sa njom u tom ogromnom pogrebnom krevetu. Postao je siguran da među tim bleescima i potresima mora postojati jedan jedini trenutak čija je čistota nadjačavala dvolično poreklo čina, trenutak ogoljene veze koji je nudio nekakav dokaz i obećanje dugotrajnije od seksualnog zadovoljstva. Neka razmena pogleda, mirni predah u kome su spoznali neku istinu iz dubine duše. Da ima vremena, govorio je sebi, da prouči te trenutke po redu, sigurno bi uspeo da izoluje taj jedan, apsolutan. Ali nije mogao da zadrži slike i, kada je otvorio oči, ustanovio je da ga žena u belom posmatra, pokušavajući svojim tavnim otrovnim pogledom da zatre utehu koju mu je pružilo sećanje.

Kad god bi se približili nekom od svetala, oni bi ubrzali, jureći pored njega vrtoglavom brzinom, i svako je bilo kao prvo: svetao tunel koji zaklanja neko jezivo stvorenje, i svakom od njih je malo nedostajalo da ščepa, ujede, poseče Behajma. Pomislio je da mu pokazuju da nema izlaza, da je ovo džep smrti koji je Patrijarh izolovao i drži isključivo u svom vlasništvu. Nije mogao ni da pretpostavi šta to znači, ali verovao je da neće izaći na dobro. Prozujali su pored škorpiona koji se šunja po unutrašnjosti plave zvezde, vuka koji besni u grimiznoj vatri, belog sunca u čijem se središtu ugnezdio divovski crv, pored niza deformisanih muškaraca i žena, pored muve sa krunom, pored izobličene tame poput oživljenih grešaka u centru užarenog dragog kamena, pored pokretne zagonetke od sjajnih srebrnih kostiju, pored pacova sa krilima i majmuna sa ljudskim genitalijama, pored naduvenih leševa sa zmijskim jezicima, sve dok, iza grozda svetlosti, nije ugledao liniju mrtvog belila tanku poput žice koja je sekla tamu, odajući utisak horizonta u prostoru bez horizonta. Iako je bio blag u poređenju sa užasima koje je već video, smatrao je da je to ili znak, ili simptom najvećeg užasa na ovom mestu: Patrijarha lično. Osetio je sablasno zagušenje u glavi - kao da mu se mozak zapušio preobiljem misli - što se razvilo u mentalnu disonancu, krhotine gneva, provale gađenja, međugre pakosnog likovanja, eksplozije neutaživog besa i pohotne misli poput noževa, mozaik utisaka koji su činili jedinstvo, celinu. Shvatao je da je probijanjem površine crnog jezera, zemlje smrti, takođe probio smirenu, ledenu površinu Patrijarhovog uma i upao u kaos koji se nalazi ispod nje, u ovu malu smrt koju je on stvarao godinama punih gozbi, snova i malodušnosti, u masnu crnu

groznicu u kojoj se večno kupao, nemajući kako drugačije da ubije vreme, nemajući veću korist od života, jer se sve više bližio smrti; a opet, zbog svoje prirode nikada neće umreti, samo će sve više ličiti na smrt, kao u školskoj teoremi, prvom matematičkom poimanju krajnje neshvatljivosti univerzuma, u kojoj se kaže da ako neko poželi da putuje iz tačke A u tačku B prevalivši polovinu puta, zatim polovinu koja preostaje, potom polovinu toga, i tako dalje i tako bliže, čovek nikada neće stići do tačke B, već će mu uvek nedostajati sve manji, beskrajno mali segment, i tako je on osuđen da večito putuje između nečega što je nekada bio početak i kraj, ili između gradova Rens i Momej, ili između koja god dva graničnika da odabere, graničnika koji su u međuvremenu postali besmislene apstrakcije. Upravo je to, pomisli Behajm, ta beskrajna sposobnost da istrpi najsumornija i najiracionalnija okruženja, da cveta u apsolutnoj negativnosti, kastriralo želju Porodice da preživi, teralo je da preokrene svaku optimističku nit bića u nešto tamnije i od prvobitne tame njenog porekla, i nagonilo je da pokuša da uništi bukvalno neuništivo. A sada je i on bio zaražen tim sklonostima, jer, iako su mu Patrijarhova trabunjanja odjekivala u glavi a on putovao rukom u ruci sa ženom koja se hranila pokvarenošću i prevarom, počeo je da se prilagođava Misteriji - i ne samo zato da bi opstao kao kada je prošao Agenorovu presudu. Počeo je da ceni njene kvalitete, izvlači hranljive materije iz nje. Nije se manje plašio; samo je naučio da uvažava strah umesto da reaguje protiv njega; i tako se prilagodivši, posmatrao je okruženje bez predrasuda, shvatao da ono nije apsolutno neprijateljsko.

Odjednom su crna tišina, lažne zvezde i hladnoća prizvali poznato osećanje u njemu, kao da je nanjušio stari prijatan miris, ili osetio isti osećaj bliskosti sa prostorom kao pre mnogo vremena - ne tako mnogo, pre jedva dve godine - kada je gledao drvored na ravnici u mlečnobeloj zori blizu kuće svog oca u okolini Iruna, dok se bela izmaglica spuštala na polje krompira, zeleni prah dizao iz žbuna mirte, stvari koje se tako čvrsto urežu u naša srca da ih više ni ne primećujemo, ali koje, kada ih sretnemo posle dugog odsustva, izazivaju potrese u našim dušama. Domaće stvari. To je, shvatio je, bio tajni zov ove tame, ono što je ublažilo njegovo užasavanje; saznanje da više ne smatra da se rodio u Irunu. Misterija je sada bila njegovo rodno mesto, zemlja iz koje je potekao na dan svoje presude i kojoj će se od sada zauvek vraćati. Ta praznina, taj presahli bunar sa svojim demonima, svetlima i mučenjima, istisnula je sećanja na pikantan miris čorbe od divljači njegovog dede, predenje omiljene mačke, zvonjavu klavira njegove majke sa raštimovanim visokim C koje je kvarilo Šumanov valcer. To saznanje ga je razdiralo, ali mu je i davalo snagu, vezivalo ga sigurnosnim konopcem zbog kojeg je njegov pad delovao manje strm i na kraju mu obezbedio čvrsto tle, odakle će moći da napinje polugu protiv sudbine.

Bližili su se još jednom zlaćanom svetlu, u čijem je središtu poskakivao žgoljavi crvenooki starac sa neurednom sedom kosom do ramena, sav u ritama, zubat i koščat, lomeći prste. Behajm, izgubivši veru u pomisao da mu priroda njegove misije garantuje bezbednost, smisli plan. Zagledao se u oči žene u belom, koja je lebdela na crnoj pozadini poput anđela smrti i požude, sjajne i blistave kože koja izbija iz proreza odore poput kakve sočne biljke. Mahnuo joj je slobodnom rukom, pozvao je u zagrljaj. „Bojim se“, reče on. „Dozvoli mi da ti se približim na trenutak.“ Znao je da ga se ona neće plašiti, sigurna u svoju fizičku nadmoć, i, iako će podozrevati od njegovih dela, uživaće začikavajući ga obećanjem nade. Svim silama se usredsredio na odavanje slike straha i molbe.

Dozvolila mu je da joj se približi, ali nije popustila stisak. Njena se bedra elegantno priviše uz njega. Iz te intimne blizine, njeno lice rastopilo se u blede plavetnilo kojim su dominirale te sugestivne oči - da bi izbegao da ga njima hipnotiše, privukao ju je da je poljubi. Usne su joj imale ukus ustajale krvi, a kada mu je pretražila usta jezikom, ustanovio je da je ovaj krut, vlažan i spor poput puža, kao poluživi beslovesni stvorovi koje čovek pronade u lopati punoj sveže iskopane

zemlje. Ipak, taj nečisti poljubac zahtevao je mnogo više njegove pažnje nego što je želeo i morao je da se podseća da motri preko njenog ramena dok se približavaju zlaćanoj svetlosti i njenom ostarelom stražaru, znajući da će morati savršeno da tempira svoja dela. Iza svetlosti, traka beline razvučena preko ništavila zgrušavala se na pojedinim mestima poprimajući obrise spljeskanog tankog lica, razvučenih zubatih usta ispod tankih očiju upaljenih rubova i urezanih ženica, poput čudovišta koje viri iz ugla ravnice koju nije imao vremena da pohara. Behajm se prisilio da se vrati ženi u belom i starcu, ali nije prestajao da zamišlja belog stvora koji poprima oblik u daljini.

Milovali su ih zraci svetla. Ono što se činilo kao zvezda postao je zlatni tunel sa đavolom, na drugom kraju i dok su padali ka njemu Behajm vide da starčeve crvene oči uopšte nisu oči već prazne, krvave duplje; mrtvački obrazi bili su mu prekriveni kratkom bradom koja izraste posle smrti, a jezik mu je bio natečen, tamnocrven, kao da mu je puž ispuzao iz usta, šake su mu se otvarale i zatvarale grčevitim refleksom sveže ubijenog čoveka i ono što mu je izgledalo kao poskakivanje bili su zapravo epileptični trzaji poput plesa obešenog čoveka.

Behajm sklopi ruke iza ženinih leđa i poljubi je još strasnije. Ona se pribi uz njega, naizgled ništa ne sumnjajući, obuzeta sopstvenim podmuklim planovima. Nekoliko sekundi pre nego što će proleteti nadohvat ispruženih posivelih prstiju, posumnjao je u mudrost svog plana, uvidevši njegove moguće klopke i obrte; ali, nije bilo vremena za premišljanje, i kada su stigli do starcu najbliže tačke, upotrebivši svu silu on ih okrenu, služeći se ženinom vučom umesto da se bori protiv nje, menjajući njihovu putanju za delić, dovoljno da se ona nađe u domašaju starčeve desne ruke. Njegovi prsti se ukopaše u njeno rame, odvlačeći je od Behajma. Šok stvrdnu njeno lice u belu masku. Posegnula je za Behajmom, ali on se odbrani, puštajući da ga zamah ponese dalje duž njihovog izmenjenog kursa, i baci se ka izvoru svetla, nazirući - dok se vrteo i mlatarao rukama - njih dvoje u zagrljaju, kako grizu i grebu jedno drugo, isukanih očnjaka, dok blistava krv prska na sve strane. A iza njih, zamagljenog i nejasnog oblika od svetlosnih zraka, nešto ogromno i bledo približavalo mu se velikom brzinom.

Strah je toliko blesnuo u njemu, da je osetio kako je poskočio unutar sopstvenog tela, poput mačke sa prozora u plamenu, dajući snagu napornom prodoru. Obuzeše ga nove sumnje. Šta ako nema portala u srcu svetla? Šta ako je tamo još jeziviji čuvar koji će mu preprečiti put? Neko vrisnu iza njega. Muškarac ili žena, nije mogao da oceni. Jedino je bol bio nesumnjiv. Pojurio je naslepo u svetlo, pogurujući se napred nespretnim zamasma neškolovanog plivača protiv struje koja bi ga oduvala nazad u ništavilo, posežući za nečim što možda ni ne postoji, neku ivicu, malterisani obod, kamenu izbočinu...

Uspeo je!

Prsti mu napipaše kamenu izbočinu, ščepaše je u borbi za život.

Drugom rukom dodirnu ravnu površinu, potom pukotinu. Zavuče tri prsta u nju, pronade čvrst oslonac.

Uzdigao se iz crnog jezera pravo pod treperavo svetlo baklje, na hladan i grub kamen. Dok je ležao boreći se za dah, video je da leži na hodniku, u oba smera obloženog bakljama u gvozdanim ležištima. Nije prepoznao mesto. Moglo je da se nalazi bilo gde u dvorcu; moglo je da vodi u svet užasa. Ali sigurno ne veći od onog iz koga je upravo pobegao.

Ako je, uopšte, pobegao.

Pomisao da jurnjava možda nije okončana dala mu je snage da nastavi. Ustao je uz napor i sa zaprepaštenjem otkrio kapi crnila kako gamižu iz nabora njegove odeće, kapaju na kamen, gde se kotrljaju poput oživelih znakova interpunkcije, potom spajaju, prvo u baricu, a zatim u potočić koji

plovi dalje da se spoji sa površinom jezera.

Pošao je hodnikom, nasumice odabravši smer, ali nije napravio ni tri koraka kada je čuo zvuk cepanja iza sebe, kao da ogromna tkanina puca po šavu. Okrenuo se i ugledao kako ženina glava i ramena izranjaju iz jezera. Kosa joj je bila zalizana, crne kapi su joj trčkarale po koži poput buba. Njene oči, crne i prazne kao rupe u posteljini, zadržale su se na njemu; otvoriše joj se usta. Da li u želji da kaže nešto, ih udahne vazduh, nije znao. Zatim je šaka, bela šaka sa neverovatno dugačkim prstima koja je bila produžetak gnjecave ruke, izronila iz površine, obuhvatila joj teme, kao što bi normalna šaka obujmila narandžu - i povukla je nazad.

Behajm se dao u trk, divlje mašući rukama, rešen da pronade bočni hodnik da bi čitavo iskustvo ostavio iza sebe, iza nekog ćoška, ali ispostavilo se da nema sporednih prolaza. Činilo se da se hodnik proteže u večnost, beskrajni red baklji koji se izdiže iz ležišta i blista, tamnosivi kamen protkan skorenom mahovinom. Nastavio je da trči sve dok nije osetio iznenadan bol u slabinama. Kada je konačno zastao da se odmori, oslonjen o zid, a njegov teški dah narušio tišinu, pogledao je iza sebe duž hodnika i ugledao belu figuru - malecnu u daljini - kako stoji na mestu odakle je pobegao ili blizu njega. Osećao je haotični pritisak istog mentalnog rasula koje ga je obuzelo kada je ugledao belu liniju horizonta koja je najavljivala Patrijarhovo prisustvo. Noge su mu se tresle, pluća gorela. Znao je da neće još dugo moći da trči. U njemu se nakupi ogorčenost i on povika: „Šta hoćete od mene? Radim ono što ste mi rekli!“

Patrijarh nije pokazao da je čuo.

Behajm se zatetura nekoliko koraka. „Šta želite od mene?“ povikao je ponovo, i ovaj put dobio odgovor, iako ne onakav kakvom se nadao.

Hodnik kao da se nagnu nadole - kao da je zurio u tunel perspektive, opadajući niz jarkocrvenih suza i sivih kamenih ploča na čijem se kraju nalazio Patrijarh, više beli simbol nego živi stvor. Behajm dobi napad vrtoglavice. Pridržao se za vlažni kamen i zatvorio oči.

Nakon nekog vremena pažljivo ih otvori.

Najradije bi vrisnuo da je mogao, da se oslobodi stravičnog pritiska koji mu se nagomilao u grudima; ali prizor pred njim kao da je posedovao sopstvenu teskobnu gravitaciju, silu koja mu je oduzela dah i onemogućila da da bilo kakav glas od sebe. Patrijarhovo lice ispunilo mu je vidokrug - izgledao je kao div koji viri kroz okno tunela na metar od mesta na kome je Behajm stajao prilepljen uza zid. Bilo je to lice iznenađujuće nežne građe, poput šišmiša, lasice ili bilo koje vrste glodara: nos sveden na izbočinu sa prorezima; usta bez usana iz kojih izviruju očnjaci veličine kljova; gnjecava bela koža prošarana plavim venama, sitnim i detaljnim šarama poput tetovaže; oči neproporcionalno velike, ženice uspravni prorezi usred dužica čiji se mutni sadržaj komešao, uvek u pokretu, osvetljen tu i tamo fosforescentnim svetlom koje cveta i bleđi nepostojanošću svetlucavih gljiva.

Usta mu se otvoriše otkrivajući dodatne, krvave, igličaste zube; usledila je bujica strvinarskog daha.

Behajm se uneredi. On pade na pod, bez snage, i okrenu pogled ka zidu iščekujući kraj.

Ali kraj ne nastupi.

Umesto toga, on začu obrazovan muževan glas koji reče: „Dođi, dete moje. Sedi i popričaj malo sa mnom.“

Čovek koji je progovorio bio je vitak i mlad, delovao je čak nekoliko godina mlađi od Behajma, širokog bajronovskog lica uokvirenog crnim kovrdžama; nosio je talasastu košulju od bele svile i široke sive pantalone, a na četvrtom prstu desne ruke imao je masivan zlatni prsten sa pečatom. Sedeo je u stolici od kovanog gvožđa u centru dvorišta osvetljenog mesečinom, okruženog trospratnim zidovima sa puškarnicama - mora da su, shvati Behajm, na samom vrhu dvorca - okružen papratima u saksijama i procvatim biljkama; dvorište je bilo popločano mozaikom kamenih ploča i izdvojeno na uglove rešetkama za podupiranje vinove loze. Mesec je bio gotovo iznad njihovih glava, bacajući oštro parče senke preko najzapadnijeg dela dvorišta, gde je kratko stepenište vodilo do prostorije sa kopcima na prozorima. Kicoškim pokretom ruke čovek pokaza na drugu stolicu od kovanog gvožđa, uz koju se nalazio sto sličnog dizajna i još jednom pozva Behajma da sedne.

Iako se još plašio, znajući da je čovek samo prijatnija inkarnacija lešinarskog stvora iz hodnika, želeo je da veruje da je došlo do nekakvog sporazuma, da je prošao nekakvu probu i da će se stvari sada odvijati razumnim ritmom i merom. Tu nadu potkrepljivala je činjenica da je njegova isprljana odeća nestala i da je na sebi imao košulju i pantalone slične Patrijarhovim. Podigao se na noge i nesigurno prišao stolici. Patrijarhov osmeh bio je šarmantan, bezazlen; kao da je blistao odobravanjem svakog Behajmovog dela.

„Da li bi voleo da se okrepiš?“ upita on kada se Behajm smestio. „Čašu vina, možda. Ili si za nešto jače? U svakom drugom slučaju imao bih potrepštine pri ruci, ali nisam se pripremio za tvoju posetu. Uvek je najbolje doći najavljen. U tom slučaju“ - namignuvši mu očinski, on potapša Behajma po kolenu - „nema iznenađenja.“

Behajm je spoznao ludilo nagomilano iza te prijatne fasade. Refleksno slegnu ramenima. Raskošne gvozdene šare sa dna stolice kao da su ga žigosale hladnim arabeskama.

„Prijalo bi mi malo viskija“, reče on.

„Viski ćeš i dobiti!“ Patrijarh zatraži da se odmah donese flaša.

Ispružio je noge, prekrstio ruke na stomaku. „Dobro si se poneo, moj dečače. Bolje nego što sam očekivao. Iskazao si neobičnu odvažnost i nešto domišljatosti. Uz malo sreće, stavićemo tačku na tu zamornu rabotu do sutra uveče.“

„I ja se nadam, gospodaru moj“, reče Behajm trudeći se da odaje sliku dobrog poznavaooca materije. „Ali ništa nam ne garantuje uspeh. Zamka je prosta i očigledna. Možda i previše očigledna da bismo uhvatili suptilnog stvora kao što je naš ubica.“

„Zašto suptilnog?“ reče Patrijarh, naginjući se napred; glas mu je postao prodoran. „Kakvu suptilnost ti vidiš u klanju koje je počinio? Istina, tvoji rođaci imaju suptilne manire, ali njih uglavnom motiviše strah, raznorazne iracionalne brige. Jednostavnost zamke nije nužno mana. Prostdušna logika koja stoji iza nje predstavljaće veliko iskušenje. Možda će ubica pomisliti da je nešto zaboravio, prevideo. A što se tiče očiglednosti, suptilni stvorovi često u jednostavnim stvarima vide najzamršenije mogućnosti. Prilično sam siguran da ćeš sutra pronaći zeca u svojoj klopci.“ Kucnuo se po slepoočnici. „Imaj osećaj za te stvari.“ Pogledao je prema stepeništu. „Ali! Evo tvog viskija.“

Žena u belom silazila je niz stepenice, noseći poslužavnik sa flašom i čašom od brušenog kristala. Kada je izašla iz senke, Behajm vide da, iako joj je telo ostalo zamamno i glatke kože, lice

joj je propalo, tkivo se rascvetalo, meso visilo u dronjcima, usne su se povukle, tako da su joj se videle trule desni, sivi zubi i parče lobanje. Oči su joj bile jeziva praznina iz koje je tekla gusta tečnost. Behajm se na jedvite jade suzdržao da ne odskoči od nje kada mu je pružila čašu.

„Ostavi flašu, Kristina“, reče Patrijarh i ona spusti poslužavnik na sto pored Behajma. Disanje joj je bilo grguljavi siktaj i, dok se naginjala ka njemu, on ču nekakvu škripu i zamisli da joj se meso odvaja sa kostiju.

Progutao je dva prsta viskija, crpeći snagu iz njegove vatre, i nasuo sebi još jedan.

„Tako lepo stvorenje“, reče Patrijarh dok se Kristina vraćala u sobu sa kopcima. „Pod normalnim okolnostima, u svakom slučaju.“ Podigao je svoj glas. „Sada više nisi lepa, zar ne, draga?“

Kristina se pravila da ne čuje.

„Strašno je tašta“, nastavi Patrijarh. „Nadajmo se da će joj ovo biti dobra lekcija.“

„Zašto je kažnjavate?“ reče Behajm.

Patrijarh ga vragolasto pogleda. „Zato što je narušila moju privatnost, naravno. I kao posledica toga, rizikovala tvoj život.“

„Rizikovala moj život“, reče Behajm zamišljeno, pitajući se kako da formuliše sledeće pitanje a da ne izazove ljutitu reakciju.

„Tako je. Mogao sam da te ubijem.“

„Ali“, Behajm je oklevao, „zar niste znali da dolazim?“

„Aha!“ Patrijarh zavrte prstom u vazduhu, kao da želi da naglasi trenutak otkrovenja. „Naravno! Pitaš se zašto bih te lovio kad znam da si u mojoj službi. Lako je odgovoriti na to.“ Još jednom se nagnu napred, ali ovaj put uopšte nije delovao očinski. „Postoje pravila“, reče on smrtno ozbiljnim tonom. „Pravda koja se ne smeju kršiti.“ Klimnuo je glavom, kao da je upravo izrekao veliku mudrost. „Pravila koja ne trpe neposlušnost. Nema izgovora za njihovo kršenje.“

„Razumem“, reče Behajm.

„Ne, dete.“ Patrijarh se nagnu nazad i prekrsti noge. „Ne razumeš. Još ne. A možda nikada i nećeš. Nije svakom suđeno da razume te stvari.“

Oblaci iskrzanih oboda prelazili su preko meseca, bacajući igru tanušnih senki preko kamenih ploča i Behajm steknu utisak nestabilnosti mesta, nestabilnog uma koji ga je stvorio. Moglo bi sve da nestane istog trenutka, pomisli on. Stolice, mesečina, nemirna paprat. Bio je to samo veo, privid. Čak i da je bilo stvarno, ne bi moglo da se odupre moćima čoveka pred njim, čoveka za koga su vekovi godine. Fascinantno, kada samo pomislite na to šta je sve video ili uradio. Ali Behajm nije žudeo za Patrijarhovim iskustvom ili moći, niti je želeo da ih razume. Želeo je da ode iz dvorca Banat, dalje od svega što je imalo veze sa njim, i on odluči da drži jezik za zubima, nadajući se da će njegova ćutnja ubrzati svršetak razgovora.

„Znaš“, reče Patrijarh migoljeći se na stolici, „nije mi baš najjasnije zašto nam je to toliko važno. Sve to sa Zlataricom. Naravno, tu je pitanje nedoličnog ponašanja. Krajnje nedoličnog ponašanja, ako ćemo pravo. Ne smemo dozvoliti takve stvari. Ali, ima tu još nečega. Upleteno je i nešto mnogo važnije. Samo ne mogu nikako da se setim šta.“ Proučio je levu ruku, kao da razmišlja o nesposobnosti svojih pet prstiju; potom živahno podiže pogled. „Malo mi je falilo. Malo! Ali, ništa. Očigledno si mi potreban. Pretpostavljam da ću morati da se zadovoljim time. Čudan je osećaj znati da ti je neko potreban, naročito neko tako zelen.“

Behajm ne reče ništa, a Patrijarhove usne se razvukoše u usiljen osmeh.

„Pitam se da li Agenor shvata tvoju pravu ulogu u svemu ovome“, reče on. „Mislim da ne shvata. Nema kontrolu nad situacijom kao što misli. Sve je tako isprepletano. Roland. Felipe i Dolores. Valeovi. Aleksandra.“ On se suvo zakikota. „Aleksandra! E, to je komad i po!“ Pogledao je Behajma, ali Behajm je i dalje tvrdoglavo ćutao.

Jedna jedina bora zabrinutosti narušila je glatku površinu Patrijarhovog čela. To je bio savršeni odraz njegovog raspoloženja, bora kojom bi umetnik prikazao strogo nezadovoljstvo.

„Dakle“, reče on nestrpljivo. „Kako da te nagradim za tvoje neprocenjive usluge? Nekakvim blagom, možda. Tajnama. Moram da ti dam nešto važno. Šta da to bude?“

Tamni vazduh iznad njegove glave, bremenit jedva primetnim svetlucanjem, počeo je da se komeša, kao fizički simptom, pomisli Behajm, njegove unutrašnje borbe između razuma i poremećene požude. Smatrao je da ne sme više da nervira Patrijarha, a nije želeo da traži nagradu, plašeći se da će tražiti previše ili premalo, što bi ovoga još više uznemirilo. Naposljetku on reče: „Srećan sam što vam služim, gospodaru. Ne želim više od vaše brižnosti i u buduće. Ipak, pitam se da li bismo mogli da popričamo o nečemu što me zanima već neko vreme, a verujem da utiče na moju istragu.“

Činilo se da se ovo dopalo Patrijarhu. Nije se više mrštio, zavalio se u stolicu i rekao Behajmu da nastavi.

„Ranije u vašim odajama“, reče Behajm, „kratko smo dotakli ovu temu i, iako shvatam da ne privlači vašu preveliku znatiželju, smatram da u ovom trenutku zaslužuje vašu pažnju.“

Patrijarhov uzdah bio je znak da je na ivici strpljenja. „Ponovo nameravaš da mi dosađuješ pričom o Istoku, zar ne?“

„Nadam se da ću uspeti da...“

„Rekao sam sve što sam imao o toj temi.“

Behajm pusti da prođe nekoliko sekundi pre nego što odgovori. „Stavljate me u nezgodnu poziciju, gospodaru. Ne želim da vas uvredim, ali neću vas dobro služiti ako ne istrajem u ovome. Osećam, a osećao sam to od samog početka, da su ubistvo i mogućnost selidbe međusobno usko povezani. Sami ste rekli da se u istrazi krije mnogo više od običnog rasvetljavanja zločina, da osećate da su upletene neke dublje stvari. Tvrdim da je upravo pitanje selidbe ta stvar koju ste osetili.“

„Šta ako i jeste?“ reče Patrijarh.

Zbunjen ovim pitanjem, Behajm reče: „Ako je to slučaj, pretpostavljam da ćete želeći da proučite materijale, da...“

„Nema šta da se proučava. Ili će deo moje dece otići na Istok, ili neće. Ostavljam to njima. Donošenje takvih odluka pomoćiće im da se nađu na putu do više ravni postojanja i možda će jednog dana biti sposobni da donose i važnije odluke. O stvarima o kakvima ja odlučujem. O stvarima“ - on podiže glas, onemogućivši Behajmu da ga prekine - „koje nemaju nikakve veze sa bilo čim što bi ti razumeo!“

„Ali, gospodaru“, reče Behajm, „ako je tako, zašto upotrebljavate reči kao što su ‘važan‘ i ‘značajan‘ kada govorite o tome?“

„Prvo i prvo“, reče Patrijarh hladno, „uopšte nije sigurno da sam u svojim komentarima mislio na pitanje selidbe. To će se tek razjasniti. Međutim, ako i jesam mislio na nju, možda je u tom trenutku imalo neku važnost za mene. Sada, uveravam te, nema više nikakvo značenje.“

Iracionalnost te izjave ostavila je Behajma u potpunom čudu. Onda se zapitao da li je moguće da ta promena Patrijarhovitih interesovanja ne predstavlja dokaz ludila, već važan nagoveštaj prirode karaktera koji se vremenom razvio u tuđinsko biće. I da li neko ko nije iskusio nijedno od ta dva može da nasluti razliku?

„A šta je sa vašim blagostanjem, moj gospodaru?“ upita on. „Šta je sa Porodicom? Ako se svet izmeni kao što Agenor veruje da hoće, zar onda to pitanje nije važno za sve nas?“

„Ako se ukaže potreba, postoje mesta izvan ovog sveta na koja ćemo ja i moj dvor otputovati. Ostali će, kao što sam već rekao, morati da odluče sami. A sada dosta!“ Patrijarhova glava pade nazad, kapci mu se spustiše; izgledao je kao da razmišlja o nekom zakukuljenom filozofskom obrtu. „Nisam uživao u ovom razgovoru, ali svakako nameravam da te nagradim. U ovom trenutku, međutim, razmišljam da li tvoja nagrada da poprimi oblik lekcije.“

Mesec zablista kao da je sa njega skinuta mrena. Visio je nisko nad dvorištem, tako nisko da se figura koja je stajala na vrhu grudobrana ocrtavala kao silueta na njemu. Dečak, pomisli Behajm, obučen u spavaćicu. Nije ga jasno video.

„Večeras si saznao mnogo o Misteriji“, reče Patrijarh. „Više, rekao bih, nego što si u ovom trenutku u stanju da pojmiš. Više nego što si i sam svestan. Proći će decenije pre nego što stekneš dovoljno iskustva da sistematizuješ svoja saznanja. Zato što te volim - a ja te volim, dete moje - pokušaću da ti razjasnim to što si otkrio i uštedim ti decenije bezuspešnih napora. Bojim se samo da će prvi deo te lekcije biti pomalo gorak.“

On graciozno mahnu dečaku na grudobranu i dečak koraknu sa ivice u prazan prostor. Behajm skoči sa svoje stolice očekujući pad i strašan udarac, ali dečak ne pade. Ostao je da lebdi u vazduhu, odora mu je lepršala na vetru, nadula se, potom spustila uz telo, otkrivajući da se uopšte ne radi o dečaku, već o devojci bujnih grudi i raskošnih bedara. Počela je da se spušta ka njima, ruku uz sebe, postajući senka dok je prolazila ispod ivice krova i izvan dometa mesečeve svetlosti. Kada je stigla do nivoa drugog sprata, ponovo se jasno videla. Njena kestenjasta kosa bila je podignuta u nepravilnu punđu; oči su joj bile prilično velike, a usne putene, donja usna naročito mesnata.

Bila je to Žizela.

Spoznaja je ostavila ledenu prazninu u Behajmovim grudima. Okrenuo se ka Patrijarhu, goreći od besa; međutim, Patrijarh nije skidao oči sa Žizele, osmehujući se, Behajmu se učini, zaljubljenim, blagonaklonim osmehom.

Spuštala se niže i niže, sve dok joj stopala nisu došla na nekoliko centimetara od kamena. Ostala je da lebdi tako, na ne više od pet metara od njega, dok su joj prsti desne ruke dodirivali mahovinu, a krajevi njene odore uvijali od zemaljskih strujanja. Ništa nije videla, očiju fokusiranih u tačku izvan ovog sveta.

Behajm koraknu ka njoj.

„Stani!“ reče Patrijarh. „Ostavi je na miru.“

Behajm stade u pola pokreta, kao da su mu odsekli strune koje ga pridržavaju. Patrijarh klimnu zadovoljno, poput nekoga za koga se ispostavilo da je u pravu uprkos svim predviđanjima, ko je sve vreme ostao siguran u sebe.

„Mogla je da bude prva iz tvoje loze“, reče on. „Gospa jedne nove loze. Behajmovih. Taj potencijal je očigledno postojao u oboma. A sada“ - on slegnu ramenima - „sada će biti samo još jedna od mojih kurvi. To je privilegovana pozicija, moram da naglasim. Ali ne od prevelike istorijske važnosti.“ Uzeo je suviše vazduha da bi to bio pravi uzdah. „Mislim da će te to naučiti da

delaš kada se to od tebe traži, da iskoristiš priliku. Trebalo je odavno da primetiš da je uveliko spremna za presudu i da ima velike šanse za opstanak. Ali pretpostavljam da je svu tvoju pažnju zaokupila Aleksandra.“

Još šokiran Žizelinom pojavom, Behajm se ponovo okrenu ka njoj. Njegove misli o Aleksandri bile su gorke, osvetničke.

„Umrla bi da joj nisam presudio“, reče Patrijarh. „Inače ne bih uzurpirao tvoje pravo.“

Iznenadan nalet besa pokrenu Behajma ponovo ka njoj.

„Rekao sam da staneš!“ viknu Patrijarh, zaustavljajući ga. Ustao je sa stolice i stajao stisnutih pesnica uz sebe. „Ona više nije tvoja. Sada je moja! Samo je dodirni i sve ćeš upropastiti.“ Zatim manje odsečnim tonom: „Ostavljam ti plavokosu kučku, onu sa slatkom krvlju. Dvorsku kurvu zbog koje si zapostavio ovo predivno stvorenje. I to je više nego što zaslužuješ.“

Na pomen Pauline, Behajm ne oseti čak ni treptaj osećanja; jedva joj je prizvao lik, toliko je bio obuzet krivicom i kajanjem. „Šta joj se dešava?“

„Ona je u Misteriji, naravno. Bori se za život. Ne boj se. Uskoro će nam se vratiti.“

„Kako je to moguće? Ona je ovde.“

„Ali da, to se odnosi na drugi deo tvoje lekcije.“ Patrijarh se vratio u stolicu. „Vidiš, moj dečače, Misterije ne možeš lako da podvrgneš analizi. Recimo da je istina ako kažemo da su one smrt, mesto u kojem nas smrt dočekuje, mesto u kojem ćemo možda - ako smo valjano pripremljeni - odabrati način na koji ćemo se preporoditi. Za one koji žele da se pridruže Porodici, izbor je jednostavan. Ili će pronaći put do nas, ti malobrojni srećnici, ili će zauvek padati kroz tamu, prolazeći kroz patnje koje daleko nadmašuju one opisane u popularnim vizijama pakla.“ On frknu podrugljivo. „Pakao! Kakva dražesna ideja! Da zlo može imati tako jednostavnu geografiju i stanovništvo. Crveni đavolci račvastih repova i kozjih rogova. Ili, kad smo već kod toga, da zlo može biti tako jasno i uopšteno definisano kao da je flaširani crni sok koji se kupuje u lokalnoj apoteci. Ti hrišćani i njihov Bog!“ Još jednom frknu podrugljivo. „Živeo sam u vremenima kada je bogova bilo na bacanje. Ako ćemo pravo, pričao sam sa nekima od njih, veruj mi, nisu nikakve cvečke. Uzmi tog Isusa, na primer. Slavni mesija. Jedno moje dete bilo je ovako blizu“ - spoji palac i kažiprst - „da mu podari smrtonosni poljubac. I uspeo bi, da se slučaj nije umešao. Čovek je - ili da kažem, Bog? - sam to tražio.“

Još pateći za Žizelom, Behajm je našao vremena da se zapita nad Patrijarhovim raspoloženjima, brzim prelaskom iz zlobe, preko hirovitosti do senilnog trabunjanja.

„Ali da nastavim“, reče Patrijarh, „Misterija je u mnogome slična bardo-ravni opisanoj u Tibetanskoj knjizi mrtvih. Iz toga slobodno možemo da pretpostavimo da su se razni Tibetanci sreli sa Misterijom. Ako je tako, međutim, oni su pogrešno protumačili iskustvo, jer je Misterija mnogo prilagodljivija i složenija, i manje precizan entitet od bardo-ravni. Bilo bi tačnije ako bismo rekli da je Misterija kosmička esencija koja otelotvoruje neku vrstu metafizičke geografije nastanjene propalim duhovima. Izgubljenim dušama, ako hoćeš. Ipak, ni to nije sasvim tačno. Da bi razumeo Misteriju, da bi je u potpunosti shvatio, čovek mora da boravi u njoj kao ja. Ali, za potrebe našeg razgovora, za tebe je jedino važno da znaš da nečiji boravak u njoj ne isključuje prisustvo na nekom drugom mestu.“ On nehajno mahnu ka Žizeli. „Voila!“

Kada je izveo gest rukom, zid iza Žizelinih leđa i parče kamenog poda spojeno sa njim istopiše se i njih zameni crno, zvezdano polje Misterije, prizor koji je za Behajma već postao uobičajen. Tama se nadula ka njima, kao ograničena meniskusom. Izgledalo je kao da je Žizela delimično

umetnuta u polje, kao da se na petama klata na ivici bezdana.

„Gledaj sada“, reče Patrijarh. „Gledaj kako leti.“ Materijalizovala se druga, poluprozirna Žizela, preslikana preko prve i identična u svim vidovima osim dva: nije imala odoru i kao da se upinjala, borila protiv tame, vrpaljila, okretala glavu, kao da je crnilo tkanina u koju je umotana i koja je guši. Postepeno je druga slika poprimila punoću i živopisne boje, dok je prva postala nejasna i sablasna kao što je druga bila. Od savršenstva i ranjivosti njenog golog tela Behajma zaboli srce. Njene se usne tada razdvojiše na milimetar i mlazić crnila pokulja iz nje, prosipajući joj se na bradu, uočljivo poput pukotine na bleđoj koži.

„Tako si jednom i ti leteo“, reče Patrijarh setnim tonom. „Kao i svi mi. Uronjeni u alkohol smrti, prožeti njime.“

Sramota ophrva Behajma. Sramota koja je samo slučajno bila povezana sa Žizelinom sudbinom, i to u najvećoj meri sa činjenicom da je najviše žalio zbog propuštene prilike da joj presudi zato što je bio svestan da je zauvek izgubio šansu da je drži pod svojom kontrolom. To bi zauvek obeležilo njihov odnos, shvatio je. Dominacija i pokoravanje. Iz čitave Porodice, samo je sa Aleksandrom postigao privid jednakosti. Ipak, nijedno od ovih saznanja nije umanjilo njegovo osećanje kajanja. „Vratite je“, reče on.

Patrijarh se nasmeja. „Ne mogu. A čak i kada bih mogao, samo bih odložio neizbežno.“

„Vrati je, proklet bio!“ prodera se Behajm.

„Jesi li poludeo?“ Patrijarh ustade. „Kontroliši se. To nije prikladno ponašanje. Ali nimalo.“

Međutim, Behajm potpuno izgubi kontrolu nad sobom; poleteo je napred misleći - protivno razumu - da će uspeti da izvuče Žizelu iz ništavila; pre nego što je stigao do nje, međutim, udarac u potiljak oborio ga je na sve četiri i munja mu ponovo eksplodira pred očima.

„Očigledno je“, reče Patrijarh, „da ćeš izvući mnogo više iz ovog razgovora kada sve smetnje budu uklonjene.“

Behajm je podigao glavu na vreme da vidi Žizelu kako odleće u ništavilo, ubrzano se smanjujući do bele tačkice, i, kao da je crnilo pokrivač koji neko drži iza nje dok ga ona povlači za sobom, poput ruke gurnute u crnu tkaninu koja bi sakupila tkaninu oko sebe kao da je rukavica, tako je i ništavilo nestajalo sa njom, smanjujući se na nepravilnu zakrpu ne veću od prozora, potom nepravilni krug veličine kapljice, zatim tačnicu, a onda nestade, ostavljajući za sobom kamene ploče i sive rupičaste zidove dvorišta.

Patrijarh zgrabi Behajma za okovratnik i podiže ga lako kao što bi mače. „Želiš je samo zato što si izgubio igračku, ljubimca, i sada se duriš.“ Podigao je Behajma više, tako da su mu stopala visila u vazduhu, i naterao ga da podigne glavu da bi im se pogledi sreli. „Ne voliš je. Da je voliš, bio bi van sebe od sreće, bio bi presrećan što će uskoro postati jedna od nas. Besmrtna i živahnija nego u svojim najluđim snovima. Da su se stvari odigrale drugačije, možda bi razvio neku vrstu veze sa njom posle presude. Ali ono što umišljaš da osećaš prema bivšoj njoj, samo je pretvaranje i ništa drugo. Misliš da si smrtni? Stvorenje slabšašnih osećanja i detinjastog morala? Izbaci to sebi iz glave. Evo šta si ti.“

To široko, lepo bleđo lice počeo da se razvlači, njegove crte da se tope, i oči, mračne i pune inteligentnog mira, postadoše grotlo crvenih uzavrelih vatri, crna kovrdžava kosa izgledala je kao trnovit žbun koji je izrastao, ali još nije prekrpio rugobnu mermernu glavu. Čak i kada se raspad završio, a lice ponovo poprimilo bajronovske crte, Behajm je i dalje video oronulog stvora ispod njih. Prisetio se kako je planirao da laže Patrijarha i ubedi ga da ga podrži. Kakva je budala bio!

Toliko zanesen svojom novootkrivenom snagom i prosvetljenjem da ni za trenutak nije pomislio da postoji veća sila.

„Jednolična crna je boja tvoje prirode“, reče Patrijarh pustivši Behajma da padne na kamene ploče. „Boja smrti u kojoj si se preporodio. Boja zemlje u grobu i boja košmara. Ti znaš da je to istina, osećaš istinitost tih reči, a opet mu se opireš i odbijaš da shvatiš šta to podrazumeva. Ti ga doživljavaš kao zlo, ali ne shvataš šta ta reč znači. Ti ga vidiš kao nešto pogrešno, baš kao i hrišćani. Kao strašan, nesavestan, nasilan proces protiv poretka stvari. On to i jeste. Ali ne vidiš dubinu ispod te definicije, logiku, dobar stari seoski osećaj za zlo. Zato me poslušaj, ja ću te prosvetliti.“

Odšetao je nekoliko koraka dalje; zauzeo je teatralnu pozu leđa okrenutih Behajmu, ruku sklopljenih iza sebe, lica okrenutog noćnom nebu.

„Poredak je, dete moje, iluzija. Bar u uobičajenom smislu te reči. I filozofija dobra i filozofija zla to priznaju, iako na različite načine. Posvećenici dobra doživljavaju sebe i ostale poput njih kao suštinski nesavršene; oni žele da zavedu red u svojim životima, ograniče prirodne nagone, simuliraju red putem ograničenja i bezglavih privrženosti. I šta su posledice njihovog truda? Rat. Glad. Patnje. Silovanje. Pokolj i porobljavanje miliona.“

Na trenutak kamene ploče se rastopiše u pljosnatu sivu površinu poput mora u oblačno jutro; paprat se pretvori u bezbojne kosture, a zidovi dvorišta izgubiše teksturu. Potom se sve vrati u normalu. Bilo je to, pomisli Behajm, kao da je Patrijarh, duboko pogođen svojim shvatanjem dobra, doživeo prolaznu sumnju u čvrstinu svog pogleda na svet.

„A mi, naklonjeni zlu“, reče Patrijarh, „predstavljamo se kao stvorenja prirode i težimo isključivo iskazivanju svoje prirode. Hranimo se kada moramo, dajemo oduška gnevu i požudi, najširem dijapazonu emocija, i činimo to bez samooptužbe, bez neprirodnog sputavanja svojih prirodnih nagona. Ne uskraćujemo sebi ništa i prihvatamo istinu o tome ko smo i šta smo. I šta proizlazi iz toga? Neki umiru od naše ruke, neki se nagrađuju besmrtnošću. Nastaju neka neprijatna fizička i mentalna stanja, ali, da li su ona išta gora od raka, senilnosti i umnih poremećaja koji zadese smrtnike? Povremeno preterujemo, ali nikada u toliko grandioznoj i grmećoj meri kao što preteruju hrišćani. Ne objavljujemo im ratove. Hranimo se njima, da. Ali to je prirodna stvar, to povremeno potkresavanje stada. Oni su ti koji žele rat sa nama, oni koji vrše genocide. To je njihov način. Oni nemaju smisla za umerenost.“

Uputio je pogled preko ramena ka Behajmu. „Obe filozofije u suštini teže miru, obe imaju identičnu viziju savršenog spokoja. Sa jedne strane, on se doživljava kao besprekorna bela svetlost; sa druge, kao beskrajna tama. Ali nema mnogo upadljivih razlika između ta dva očigledna pola. Zapravo, jedino se ne slažu u načinu postizanja tog mira. Naš metod, koji se naziva zlim, primena dozvole i moći na individualnom planu, stabilna vrsta anarhije sa najneobaveznijim oblikom obuzdavanja, zapravo je najhumaniji način, način koji nanosi najmanje bola. Protivargument je da je to samo zato što nas nema toliko kao zastupnika dobra. Moj odgovor na to je oduvek bio da nas ni pod kojim okolnostima neće biti toliko kao što je danas dobrih, jer ćemo se postarati da naš broj ne raste, uklonićemo slabe i boriti se protiv zloupotrebe moći. I šta je onda istinski dobro, pitam ja tebe. A šta zlo? Raskalašni, pokvareni, samougađajući način koji izaziva manje bola? Ili pobožan, psalmski, nesebičan način koji izaziva ratove i pustošenje?“ Vratio se ka Behajmu. „Tajna naše vrline je ovo, dete moje: nije nam stalo. Nikome od nas nije stalo. Ni tebi, ni Aleksandri, ni Agenoru, nijednom članu naše Porodice. Dobro, pojavi se ponekad briga kada dvoje ili više nas postane fascinirano nekim drugim, i to je simpatično, pravo uživanje. Ali to nije briga kako je definišu hrišćani. To je nestašna samoobmana, kostim u koji oblačimo svoju požudu, svoje sebične potrebe. I

ovaj suštinski nedostatak brige za druge, naša gotovo potpuna opsednutost samim sobom, to je ono što nas čini manje opasnim i saosećajnijim od naših neprijatelja. Oni su otrovani i ljudi od potrage za licemernim sablastima: velikodušnosti i ljubavlju za svoje bližnje. U poređenju sa njihovom sklonošću ka masovnom nasilju u ime spasenja, naše ludilo je samo blaga neprijatnost.“

Još jednom čitavo dvorište zatreperilo je prelaskom u nestvarno, postavši na trenutak nejasna skica samog sebe, gotovo potpuno izgubljeno u sivilu. Patrijarh je uhvatio Behajma za prednju stranu košulje i podigao ga uvis tako da stoje licem u lice.

„Zlo“, reče on, prizvavši smisao reči svojim zlokobnim izgovorom. „To nije satanistička seoska pozorišna predstava, ono nema pakleni metropolis kao svoj glavni grad. Zlo je naprosto ono što jesi, Mišel, esencija tvog života. To je ukus krvi, to je opušteni osećaj isušene večere oklembesene u tvojim rukama i, kada podigneš pogled, prizor prljavog meseca poput mrtvog boga koji plovi po mraku između račvastih grana drva za vešanje. Neko vreme ćeš odbijati da priznaš šta si, ali na kraju će te obuzeti sopstvena priroda. Kao što je počela ove noći. I ako nastaviš da poričeš, da se opireš“ - približio je lice Behajmu tako da im se nosevi dodiruju, stišao glas do surovog šapata - „silno ćeš me ozlovoljiti! To je, dete moje, daleko najgora sudbina koja može da te snađe. To je nešto što bih se potrudio da izbegnem da sam na tvom mestu.“ Podigao je Behajma u vazduh. „A sada idi! Izvrši zadatak koji sam ti poverio. A kada završiš, razmisli dobro o svemu što sam ti večeras rekao.“

On odgurnu Behajma, a Behajm, nemajući želju da ga više ljuti, užurbano priđe stepeništu koje je vodilo u dubine dvorca. Iza njega se začuo smeh, tako tečan i zvučan da nije verovao da potiče iz ljudskog grla, i zato, kada su stepenište - dok se peo uz njega - i kameni zidovi počeli da nestaju u bljutavo, jednolično sivilo, nije oklevao već nastavio dalje, manje se plašeći netelesnosti mesta nego onoga što bi video da se okrenuo. Zemlja je ostala čvrsta pod njegovim nogama, a vazduh, iako hladniji nego što je bio u Patrijarhovim odajama, slađi za udisanje. Kada su poslednji obrisi oblika nestali, zatočivši ga u bezizražajnom sivilu, osetio je probadanje klaustrofobične panike, ali ostao je pribran i pronašao utehu u činjenici da je smeh nestao zajedno sa svim ostalim; međutim, nakon što je hodao nekoliko minuta ne nalazeći kraj sivilu, zapitao se da li bi panika možda bila primerenija od samokontrole. Zlo, pomisli on, ne bi moglo da nađe prikladniji izraz za sebe od ovog predvorja pakla. Možda je to bila još jedna Patrijarhova ideja, neka vrsta praktične pouke. Ipak, to bi bilo previše. Verovatnije je bilo da je nešto drugo privuklo Patrijarhovu pažnju i da je zaboravio šta je uradio sa Behajmom, da je potpuno zaboravio na njega. Ostavio ga da luta, da postane duh te vrhunske praznine. To je bilo sasvim moguće, zaključio on, jer je slika koju je stekao o Patrijarhu bila slika grešne, briljantne truleži. Ali on onda shvati da je, prizivajući Patrijarhovu bit, uzimao u obzir samo poslednju, nežniju masku, zaboravivši demonskog strvinara na koga je čovek isprva ličio, svemoćnog stanovnika Misterije. Taj stvor ništa ne zaboravlja. Taj bi se pravio da je nešto zaboravio samo da bi pojačao nečiju teskobu; toliko bi uživao u svakoj prilici da muči da ništa ne bi promaklo njegovoj sposobnosti mentalnog poimanja, čak i da pušta hiljadu duša da se istovremeno klata iznad vatre njegovog veličanstvenog prezira.

Behajm izbaci te morbidne misli iz glave i pažljivo nastavi dalje, u mislima postepeno postajući podjednako siv kao i okolina. Ako je i imao nekakvu ideju, sastojala se od turobne, primitivne bajalice, ritma bez reči o gubitku i uzaludnosti koji je marširao paralelno sa njegovim koracima. Osećao je težinu u telu, srcu, ophrvan fizičkom i duhovnom iznemoglošću, i, kada je konačno uvideo da se sivilo razilazi i ugledao mračne obrise borova i brda, zatim drugih brda, i shvatio da je prošao kroz neprobojnu magiju zidina dvorca Banat, zaista prošao kroz njih, kao da je duh, ako to stvarno nije i bio, i stigao do mesta za koje ga je vezivala dužnost, nije osetio ni zrnce olakšanja, samo je

postao umorno svestan da počinje još jedna faza njegovih patnji.

Patrijarhove sluge su, po Behajmovim uputstvima, iskopale nekoliko jama dubokih četiri metra u šumi blizu dvorca. Obložili su ih teškim platoom da bi usporili oticanje i napunili tri četvrtine vodom, što samo po sebi nije bilo dovoljno da zarobi člana Porodice, ali dovoljno da ga uspori nekoliko trenutaka pre nego što se gvozdene ploče - kapci skinuti sa prozora dvorca - navuku preko rupe i zatoče ubicu. Uzimajući u obzir nivo vode i blatnjavo zemljište, Behajm je sumnjao da će ona - ili on - uspeti da pronađe oslonac da se uspne i ukloni gvozdenu ploču. Kada je to urađeno, dao je da se poklopci i rupe maskiraju granjem i prašinom, i poslao sluge nazad u dvorac. Nešto pre svitanja zauzeo je busiju iza brdašceta na dvadesetak metara od udubljenja u kome se nalazila Zlataričina pratilja, čiji je miris truleži noćni vetar doneo čak do njega.

Uskoro se između horizonta i neba ukaza oštrica crvenkasto-smeđeg svetla. Behajm, oduzet, suviše zaokupljen večerašnjim događajima da bi posvetio više od usputne pažnje opasnosti u kojoj se nalazio, posmatrao je kako se širi, osvetljava grbavu plavocrnu konfiguraciju brda, nabrane doline i njihove blistave reke omađijane zvezdama, i gradove sa ponekim ranim svetlom koje je gorelo poput rasute žeravice. Namirisao je vlažnu travu, opojni miris borovih iglica, gorki dim neke udaljene paljevine i, zbog tih mirisa, tih prizora, činilo mu se da lica i obrisi napuštaju njegovu prošlost, da je neka još živa esencija svakog od njih ispuštena u vazduh i da se, postajući još življe posle poljupca zasićenog azota i peckutavog ozona trenutka, dižu pred njim poput fantastičnih vizija čoveka na samrti, koji više ne oseća strašnu povredu koju mu je nanela rana ili bolest, već radije lebdi u blaženoj nigdini između Misterije i kraja vremena.

Stvari koje su mu se tada ukazale nisu bile nešto što je očekivao da će zapamtiti, obeležavanja događaja, rođendani, unapređenja, uspesi, već manje važna, veselija i prijemčivija parčad života. Kako jede riblju čorbu iz konzerve na marsejskim dokovima i razmenjuje uvrede sa ribarima. Provodi noć u pećini u suncem opaljenim brdima punim bogova iznad Korinta. U društvu drugih studenata, pijan se baca sa jutarnjih mostova da zadivi devojkju. Neka druga devojka sa kojom je živeo jedno leto, plesačica u jednom od manjih porodičnih cirkusa koji kruže Evropom poput paradnih vodova; dečak iz Rensa koji mu je prodao sat koji nije imao mehanizam; gospa koja ga je ugostila kada je pešačio kod Strazbura, skuvala mu obrok, molila se zbog njega više od sat vremena - kao da to garantuje neophodno pročišćenje - i onda mu oduzela nevinost; stari vojnik koji je radio kao kuvar u drumskoj krčmi blizu Avinjona, pripremao svežu pastrmku sa gljivama i pričao priče iz napoleonskih ratova od kojih se ledila krv u žilama. Susret sa ženom upravo otpuštenom iz ludnice u Kversiju koja je tvrdila da ide na sastanak sa svojim mrtvim mužem u bistrrou blizu Ležala; susret sa grupom albino dece koju su roditelji obučavali da postanu vidovnjaci; susret sa sveštenikom koji je mrzeo Boga, Ciganinom koji je odbio da mu gleda u karte, pijanim dreserom pasa kome su ukrali obučene ljubimce. Rvanje sa divom na vašaru u Irunu koji mu je polomio ruku. Borba petlova u Salamanki, noć ispod maslinovog drveta osvetljenog bakljama i hiljadu pezeta osvojenih na crnom petlu čija su creva na kraju visila iz trbuha poput struna generalskih epoleta. Velika katedrala u Kelnu u kojoj je prvi put slušao Mesiju; kafana kod San Sebastijana na čijim su vratima naslikani nerazumljivi znaci protiv uroka, kao da je zlo neuki glupak koga može oterati prizor nekoliko šarenih škrabotina i pogrešno napisanih latinskih reči; rečni brod u vlasništvu mlade udovice sa prozorima od šarenog stakla i zidova osvetljenih skarednim freskama svetaca; kafana na dokovima Kalea gde je jedne noći, dok je uživao u svojoj prvoj jabukovači posle večere, gledao kako desetogodišnja

devojčica probija sebi obraz čeličnim iglama u zamenu za sitniš gostiju.

Sve je isticalo iz njega, shvatio je, kao ljubičasta voda niz slivnik, sve te briljantne posebnosti života i istorije su se praznile, kao da više nije pogodno skladište za njih. Zamenilo ih je... šta? Nije uspevao da to nazove prostim imenom, ali izgledalo je kao da je dužnost preuzeo novi kormilar njegove duše. Neko ko poseduje mračnu, hladnokrvnu veštinu, ali i neko u kome gori tako divljačka požuda daju je gotovo nemoguće razlikovati od besa, toliko snažnog da potiskuje njegov strah od dana koji se rađa. To biće je sada njegovim očima posmatralo svet obasjan svetlom, sa nemilosrdnim nezadovoljstvom proučavalo je poljanče korova oko sebe, hajdučku travu i grahoricu, metvicu i kiselicu, iznervirano jakim, trulim mirisima jesenjih šuma, koje ravnodušno posmatra kako sunce razmazuje grimiznu, narandžastu i purpurnu boju preko horizonta ispod gahona oblaka, praveći od pošumljenih vrhova obližnjih brda savršeno jasan reljef. Ipak, nije se povinovao Patrijarhovoј definiciji obzirnog i samozadovoljnog mentaliteta, jer je u njemu ostao više nego tračak savesti, moralnih obzira, svih njegovih starih poriva, i nije verovao da su to puki ostaci. Promenio se, jeste, ali još je na neki način bio onaj stari, Behajm čovek, i iako ga shvatanje toga nije radovalo kao što bi nekada, bio je u svakom slučaju zadovoljan što ga pramena nije u potpunosti prožela. Patrijarhova mudrost očigledno je imala svoja ograničenja, a uviđanje toga je takođe bio povod za radovanje.

Ubrzo je svet bio ispunjen velikim vibracijama sunca. Behajm je ležao na stomaku, odbijajući da pogleda gore, osećajući talase smrtonosne topline na vratu i ramenima, očiju zakucanih za dvorac koji je zaklanjao gotovo pola neba, miran i tih poput lešine kakve ogromne životinje boje kamena. Bledoplavo nebo ga je uznemiravalo, baš kao i nemirno zelenilo, talasasta trava i neprestana igra svetlosti i senki; ipak, nije osećao paniku niti agresivnu dezorijentisanost kao prvi put. Znao je da nikada neće zavoleti svetlo, ali ako već mora da ga toleriše, on će ga i tolerisati. Crna buba, klešta gotovo dvostruko većih od tela, poče da se penje uz stabljiku kiselice ispred njega, slepo napredujući u visinu. Osetio je čudnovatu srodnost sa stvorom, ali kada je buba stigla do vrha stabljike i ostala da se njiše, okrećući antene tamo-amo, iznervirala ga je kao i poređenje koje je napravio sa bubinim napretkom i on je otera kažiprstom.

Nedugo posle svitanja neko izađe iz dvorca. Neko veoma vitak i visok, u dugačkoј suknji i tamnoplavom šalu koji joj je pokrivao glavu i ramena, i zaklanjao lice. Aleksandra. Behajm nije sumnjao da je ona, ali bio je zbunjen njenim oklevanjem dok je prilazila lešu, zaustavljajući se i krećući, upućujući brze poglede iznad sebe, ne pokazujući ništa od proračunatosti koju je očekivao. I kada je u širokom luku obišla leš, umesto da pođe pravo ka njemu, nimalo ne obraćajući pažnju na njega, i zaputila se kroz visoku travu, zastajući s vremena na vreme da se zagleda u borovu šumu i vikne njegovo ime, nije znao kako da se postavi prema tome.

„Mišel!“ viknula je. „Gde si?“

Bacila je pogled ka dvorcu.

„Proklet bio, Mišel!“ proderala se. „Pokaži se! Nemamo mnogo vremena!“

Saplela se, pala i nestala u travom prekrivenom udubljenju; potom se teturajući uspravila. Šal joj je pao na ramena, otkrivajući slap kestenjaste kose i, pre nego što ga je vratila na glavu, Behajm prepozna izraz nesputanog užasa na njenom licu. Stajala je nepomično i njemu se učini da se trudi da se sabere - to ponovo nije bilo ponašanje koje bi očekivao od ubice, koji se, pretpostavljao je, već prilagodio takvom okruženju. Ponašala se identično kao on kada je prvi put iskusio dnevnu svetlost. Ipak, kada je pogledala ka mestu na kojem se krio, znao je da je otkrila nekakav znak njegovog prisustva, možda otkucaje srca, i on se uspravi na kolena spreman da potrči. Kada mu je prišla, podigao se na noge i uzmakao.

„Ne ustaj, idiote!“ reče ona. „Videće te.“

Saplete se još jednom i pade, i, umesto da ustane, nastavi da puzi ka njemu kroz visoku travu. Strah se očitavao u njenim stisnutim usnama i okruglim očima. On se i dalje povlačio.

„Šta ti je, kog vraga?“ reče ona. „Sagni se!“

Uspravila se na kolena u travi i pogledala ga pakosno; a onda joj je izraz lica smekšao i ona ispruži ruku ka njemu kao da želi da ga pomiluje. On to ne dozvoli, povlačeći se još više unazad, i ona se zagleda u njega, očigledno zbunjena.

„U čemu je stvar?“ upita. „Zašto se ponašaš ovako?“

„Kako da se ponašam? Da ti laskam, milujem te? Molim za poljubac?“

„Mislim da bi neki izraz nežnosti bio primeren“, reče ona ukočeno. „Na kraju krajeva, mi smo...“

„Šta smo mi? Želeo bih da čujem tvoje tumačenje.“

„Mi smo vodih ljubav“, reče ona posle kratke pauze, utišanog glasa. „Bar sam ja to radila.“

Nije prepoznao nikakvu naznaku neiskrenosti u njenim rečima, ni u jednom vidu njene reakcije, i želeo je da joj veruje, ali jednostavno nije mogao.

„Želela bih da čujem tvoje tumačenje“, reče ona.

„Kako sam ja to doživeo, nema nikakve veze sa ovim“, reče on. „Uradio sam ono što si želela od mene. To bi trebalo da ti je dovoljno.“

„Mišel...“ počeo ona; zatim zastade i pogleda očajnički nazad ka dvorcu. „Sedi. Neko će te videti.“

Nije se ni pomerio da bi je poslušao.

„Jesi li gluv?“ reče ona. „Videće te ako nastaviš da stojiš kao prokleti kip!“

Zbunjen, još nesiguran u nju, ali priznajući sebi tračak nesigurnosti u njenu krivicu, Behajm čučnu, održavajući razdaljinu među njima.

Aleksandra namesti šal tako da joj pokrije lice i uzdahnu. „Kako izdržavaš ovo?“ reče ona. „Užasno je!“ Glava joj se trznu, kao da je poželela da pogleda ka suncu, ali se suzdržala.

„Vremenom postaje sve manje neprijatno“, reče Behajm. „Šta ti tražiš ovde?“

„Izašla sam u nedeljnu šetnju!“ Pogledala ga je sa sažaljenjem. „Misliš da bih svojevolejno pristala na ovu... halucinaciju? Patrijarh me je poslao da prisustvujem tvom trijumfu.“ Reč trijumf obojila je jakim sarkastičnim tonom.

Nije progovarao, proučavajući je, i dalje nesiguran; očekivao je da će Kristina biti Patrijarhov izaslanik. Gledajući ga, Aleksandra prasnu u smeh.

„Ti misliš da sam ja počinila ubistvo, zar ne?“ reče ona. „Da li se zato ponašaš tako hladno prema meni?“ Zavrtela je glavom u neverici. „Tako je! Ja sam ta! Ja sam ludača koja je raskomadala Zlaticu samo da bi okusila njenu krv. I prirodno, budući da sam kriva, ja sam ta koja te je uputila na pravi put.“

„Možda nisi imala baš taj put na umu“, reče Behajm ljutito. „U stvari, čak i ako si nevina, mislim da nisi. Nisi imala pojma o Felipeovim istraživanjima. Šta si zaista želela da se dogodi?“

„Rekla sam ti! Pre nego što smo vodili ljubav, sve sam ti rekla! Znao si da rizikuješ. Znao si da postoji šansa da će sve poći naopako.“

„Možda si mi rekla samo delić, ali ne sve. Da li si želela da me Felipe ubije da bi to kompromitovalo Agenora?“

Na pomen Felipeovog imena, ona se smrači. „Nisam želela da te ubije. Nisam mogla to da očekujem. Ali nisam se baš nadala ni suprotnom. Sve sam ti to već objasnila, ali ti si očigledno odbacio sve što sam ti rekla kao deo nekakvog paklenog plana u koji sam želela da te uvučem „

Odlučio je da ignoriše poslednju opasku. „Nisam imao izbora nego da ga ubijem. Felipe i Dolores su nameravali da ubiju mene.“

„Nije važno zašto si to uradio“, reče ona krhkim tonom. „U stvari, mislim da si mi učinio veliku uslugu, jer si me unapredio. Međutim, to neće oduševiti ostale iz moje loze.“

„Pitam se kako će reagovati na vest da si me ti poslala u Felipeove odaje.“

„Loše, pretpostavljam“, reče ona sa iznenadnom pakošću. „Daješ mi dobar povod da sprečim širenje te priče. A budući da si ti jedini koji zna za nju...“

„Ali ti moraš da posvedočiš u Patrijarhovo ime. Šta ćeš mu reći? Da si razrešila privatnu razmiricu na račun izvršenja njegovog naređenja? Imaš podjednako malo izbora u svemu ovome kao i ja.“

Njen bes splasnu jednako brzo kao što se i pojavio. Posmatrala ga je smrknuto nekoliko trenutaka, onda ponovo pogledala u travu; polomila je vlat, protrljala je između prstiju.

„O čemu razmišljaš?“ upita on.

„Sećam se da sam ti nedavno postavila isto pitanje. Imao si poteškoća da odgovoriš na njega.“

„A ja se sećam da si mi rekla da je najlakše odgovoriti na to pitanje ako nemaš šta da kriješ.“

„Nemam šta da krijem.“ Nastavila je da trlja vlat trave, spuštene glave, kose koja joj je delimično skrivala lice. „Nadala sam se, Mišel. O tome sam razmišljala. Mislila sam na nade koje sam polagala, o tome kako su retke, kako su retki trenuci koji ih inspirišu. Da li ti to deluje glupo?“

„Ne, ukoliko su te nade i trenuci zaista postojali.“

„Kako možeš da sumnjaš u to?“

„Zamalo sam poginuo sledeći tvoj savet. Nije li to...“

„Ja ti nisam ponudila savet. Bilo je to mnogo više od toga.“

„Šta god bilo, zamalo sam poginuo zbog njega. To je dovoljan razlog da posumnjam u namere tvog savetovanja, zar ne?“

Oči joj se zadržase na Behajmu i on ponovo bi fasciniran egzotičnošću njenog lica, neverovatno širokim ustima, jagodicama ostrim poput ožiljaka.

„Agenor mi je rekao da si tvrdoglav“, reče ona. „Ali rekao je i da ti nikada ne ponestaje logika. Očigledno nije sve videći čovek.“

„Kakav je tvoj odnos sa Agenorom?“

„Zašto bih ti išta rekla? Da bi me optužio da sam lažov ili nešto još gore? Predugo si bio policajac. Sumnjaš i kada neko ima dobre namere.“

„Neću poreći da sam po prirodi sumnjičav“, reče on. „Da li sam imao razloga da budem sumnjičav ili ne, to je već sasvim druga priča.“

Počupala je punu šaku trave, dozvolila da je vetar ponese, osim nekoliko vlati koje su joj ostale na dlanu tvoreći znak koji ga podseti na šifrovan zapis. Više nego bilo šta što je rekla ili uradila do tada, način na koji je posmatrala kako trava lebdi kroz vazduh, zapanjeno, sa dirljivom pažnjom, poput deteta koje vidi nešto prosto i čudnovato po prvi put, uverio ga je da nije bila dugo izložena dnevnom svetlu, da nije mogla počinuti ubistvo.

„Ne moraš mi reći“, reče on. „Verovatno nije ni važno. Nisam više siguran zašto želim da znam te stvari. Navika, pretpostavljam.“

„Ni ja ne verujem da je važno“, reče ona. „Agenor nije više svoj ovih dana. Trabunja, gubi nit. Mislim da bi bilo glupo pridavati prevelik značaj onom što radi.“ Očistila je nešto sa suknje. „Nemam pojma kako bi on opisao naš odnos. Imamo zajedničke političke stavove, ali malo šta drugo. Posle ubistva, došao je do mene unezveren, više nego ikada pre. Pitao me je da li znam nešto što bi ti pomoglo u istrazi. Plašio se da te je stavio u bezizlaznu situaciju. Rekla sam mu da možda mogu da ti pomognem. Naravno, imala sam sopstvene ciljeve na umu. Kao što sam ti rekla, nadala sam se da ćeš pronaći nešto što će optužiti Felipea. Poklopac bočice bio je srećna okolnost. Ipak, ne verujem da je imao bilo šta sa tim ubistvom. To nije njegov način. Da je žudeo za posebnom krvi, odgojio bi sopstvenu Zlataricu. I zaista, znam da je razmišljao o tome. Vidi.“

Iz dubokog džepa na suknji izvukla je kožni dosije koji Behajm prepozna kao Felipeov dnevnik. Bio je smeten, ne zato što ga je ukrala, već zato što se nije setio da to sam učini.

Počela je da lista papire, ali on reče: „Ne trudi se. Verujem ti.“

Sve je imalo smisla, pomisli on, ali tek u naznakama. Nije shvatao zašto se Agenor uopšte trudio da sklopi savez. Možda zbog instinkta. Ilije znao za Felipeova istraživanja? Možda je sumnjao da je ubistvo počinjeno tokom dana. Ako je tako, zašto nije rekao Behajmu?

Nema potrebe za daljim analizama, zaključio on. Moraće da sačeka i vidi da li će mu plan uroditi plodom. Bilo je malo verovatno. Očigledno je pogrešno protumačio većinu tragova i sklonosti u slučaju.

Seo je pored Aleksandre, još zazirući od nje, ali prihvatajući je za sada kao, ako ne ljubavnicu, onda neutralnog posmatrača, možda i saveznika. Nije znao da li može da joj veruje u teškoj situaciji.

„Šta želiš iz svega ovoga?“ upita ga ona.

Nasmejavao se gorko. „Nisam u situaciji da želim bilo šta. Samo pokušavam da preživim.“

Delovala je kao da čeka da nastavi, ali nije bio raspoložen da ponovo prolazi kroz svoja iskustva iz poslednja dvadeset četiri časa.

„Dobro“, reče ona konačno, „šta bi ti želeo, da je uopšte želja tvoja motivacija?“

„Zašto te to zanima?“

„Zanima me da vidim imamo li šta zajedničko. Možda ćemo se ponovo sprijateljiti.“

„Prijatelji? To smo?“

„Za sada.“

„Mislim da još nisam čuo reč ‘prijatelj’ od kada sam postao član Porodice.“

„Priznajem da ta reč ima nešto drugačije značenje za većinu nas. Ali prijateljstvo i članstvo u Porodici se međusobno ne isključuju.“

Izgledala je zaista prelepo sa šalom preko lica, mekše i ranjivije nego što su žene iz Porodice obično izgledale. Ali Behajm je naučio da ne veruje lepoti. Skrenuo je pogled visoko iznad sebe ka grudobranima dvorca, tamnim na pozadini od plavog neba. Nekoliko pramenova sivih oblaka skupljalo se iznad doline, premrežavajući parče plavetnila, a dalje na zapadu, jato kosova izdiglo se iz šikare kao da je nevidljiva ruka prosula pepeo diva.

„Nisam siguran“, reče on. „Pretpostavljam da ne znam dovoljno da bih u ovom trenutku imao razborite prohteve. Ali u jedno sam siguran. Želim više nego što mi je rečeno da je moguće želeti. Želim nešto što bi većini naših rođaka delovalo neprirodno. Kada bih pokušao sada to da definišem,

verovatno bih delovao glupo. Ipak, nije glupo želiti tako nešto. U to sam sasvim siguran.“

Ćutala je nekoliko sekundi, a onda rekla: „Nije loš odgovor. I sama se tako osećam.“

„Zaista?“ reče on naglo. „Verovatno se radi samo o još jednoj fazi kroz koju prolazim.“

„Ne budi glup, Mišel! Želim da ti budem prijatelj, da ti pomognem.“

„Prvo i pre svega, pokušavaš da pomogneš sebi.“

„Moguće. Ali u ovom slučaju naši interesi se poklapaju. Od samog početka su se poklapali. Možemo pomoći jedno drugom. Bili bismo glupi kada ne bismo. Bez obzira na to koliki je izuzetak bilo ono što nam se dogodilo pre dve noći, sigurno je nešto značilo. Neka vrsta intuitivnog poverenja, ako ništa drugo.“

„Poverenje“, reče on zamišljeno, gledajući preko polja ka dvorcu, poput Boga u svojoj sivoj zapuštenosti i ogromnoj, neodređivoj masi.

„Jeste, šta s njim?“

„Upravo sam razmišljao o tome da li to cenim najmanje od svih stvari koje nas vežu.“

Ona mu ne odgovori i on je pogleda. Sa gađenjem je posmatrala bubu - možda istu onu koju je oterao - kako joj se penje po šavu suknje. Pretpostavljao je da je njeno gađenje sastavni deo odbojnosti prema čitavom dnevnom svetu, ali bilo je nečeg fantastično normalnog u njenoj reakciji, tako ženstvenog, da se on smejaio i smejaio. A kada ga je pitala zašto joj se smeje, osetio je tako mnogo toga - olakšanje, nadu, odbegle krajeve dubljih osećanja, da još jednom nije bio siguran da zna odgovor.

Sunce, ogromna zlatna vreća svetlosti, pelo se ka vrhu neba; sivi oblaci i dalje su se skupljali nad dolinom. Pričali su na mahove, uglavnom neobavezno, Aleksandra je izražavala svoje zgražavanje prema dnevnim pojavama, doživljavajući napade ekstremne teskobe, a Behajm ju je tešio prepričavajući joj svoja ranija iskustva. Izbegavali su da pomenu ono što se desilo u beloju sobi, na velikom rezbarenom krevetu, ali je stajalo između njih, gotovo opipljivo, treća osoba za koju su oboje bili vezani sedela je kraj njih i donosila osećaj topline njihovom razgovoru. Ubrzo začuše crkveno zvono kako označava podne i, kada je zvuk poslednjeg udarca zamro, čovek u crnom izbi iza ćoška dvorca i zastade u senci zidina, gledajući ka mestu na kome je ležalo telo Zlataričine pratilje. Nosio je pantalone, kaput, šešir širokog oboda i naočare zatamnjenih stakala. Behajm pomisli da oklevanjem pokušava da izmami moguće posmatrače, verujući da ima vremena da se povuče u dvorac pre nego što se otkrije njegov identitet. Naposljetku pođe napred, na svetlo. Behajmu se činilo da mu je njegov hod poznat, način na koji maše levom rukom više nego desnom i kako mu glava pada neznatno nadesno, kao da da je protivtežu zamahu leve ruke. Svakim sledećim korakom, čovekova pojava bila mu je sve poznatija. Behajm je držao dah, napinjao oči, zureći između vlati trave. Napetost je bila tako velika da se osećao kao da je u železnoj presi. I kada je konačno prepoznao čoveka, kada je ugledao belu razbarušenu kosu ispod šešira, kada su trošne, plemenite crte lica postale očigledne, odbio je da poveruje svojim čulima.

„Agenor!“ uzdahnu Aleksandra. „To je Agenor!“

„Ne“, reče on, pokušavajući da porekne saznanje. „Ne, to nije moguće.“

Aleksandra ga ščepa za zglob. „Ali jeste! Pogledaj! To je on!“

Agenor je zastao na oko pet metara od leša. Okrenuo je glavu u sporom luku, u potrazi za bilo kakvim pokretom u šumi. Izvukao je šal iz džepa. Kada se još jednom osvrnuo oko sebe, zavezao je šal oko nosa i usta, i prišao lešu.

„Šta ćeš sada?“ šapnu Aleksandra.

„Ništa“, reče Behajm, još potresen. „Reći ću Patrijarhu šta sam video. Ili možeš i ti. Još si njegova izaslanica.“

„To nije dovoljno. Moraš ga naterati da prizna ubistvo. Ako to ne učiniš, izmisliće neki izgovor zašto je tu.“

„Kakav izgovor?“ Međutim, još dok je izgovarao te reči, Behajm je znao da bi Agenor bio u stanju da objasni svoje prisustvo. Nijedan scenario po kome je on ubica nije držao vodu. Bilo je to apsurdno, pomisli Behajm; niko ga ne bi osudio bez saslušanja. A opet, ako je Agenor ubica - a morao je da prizna da postoji ta mogućnost - izložiće se velikoj opasnosti ako ga bude saslušao. Za ovo se pripremao još dok je pretpostavljao da je Aleksandra krivac, ali Agenor je mnogo opasniji protivnik i sve Behajmove pripreme, njegove jame, razređivanje leka, sada su delovale nedovoljno. Šta ako Agenor ima sopstvene zalihe leka? Aleksandra ga je posmatrala sa iščekivanjem, te pohotne zelene oči gledale su pravo u njegove, ali ne utičući svojom voljom na njegovu.

„U redu“, reče on. „Ali klanjaj ga se. Ako uspe da me savlada, ti moraš ostati svedok svega. Ako me napadne, moraš pretpostaviti da je kriv i odmah se vratiti u dvorac. Jesi li me razumela?“

Ona klimnu glavom, dodirnu mu ruku - za sreću, pretpostavio je, za samopouzdanje. Gotovo da

joj je verovao.

Ustavši iz trave iza koje se krio, Behajm se osećao kao da je porastao do neslućenih razmera, da se nadneo nad dolinu, šumu i reke, izdigao čak i iznad okolnosti ubistva, da je manji jedino od nepojmljive težine dvorca Banat. Prizor Agenora - sada bez naočara - kako se naginje nad lešom i pretura po njegovoj odeći nije se razlikovao od prizora bilo kog krivca koga je uhapsio u trenutku pre časa istine. Starac je delovao ranjivo, malecno, nesvestan sudbine koja će zaklopiti ralje oko njega, i, iz te perspektive, u tom stanju svesti, Behajm mu se obrati dok mu je prilazio: „Lep dan za šetnju, zar ne?“

Agenor jauknu od iznenađenja, ispusti naočare i skoči na noge. Zurio je u Behajma čitavu sekundu, a onda mu se lice opusti i sabra u smirenu masku.

Kriv je, pomisli Behajm, zastajući nekoliko metara od njega. Kriv k'o sam đavo.

„Mišel!“ reče Agenor. „Baš sam iznenađen što te vidim ovde. Mislio sam da se još baviš svojom istragom. Sluga mi je rekao za ovo.“ Rukom pokaza na leš. „Pomislio sam da bi trebalo da pogledam. Vidim o čemu se radi. Mislim“ - čelo mu se nabra kao u dubokoj kontemplaciji - „da je ovo leš Zlataričine sluškinje.“

„Ne prolazi, gospodaru moj“, reče Behajm. „Zaista. Uopšte ne prolazi.“

Agenorovim licem prelete čitava lepeza osećanja: prkos, bes, tuga. „Ne“, reče konačno, gotovo nečujnim glasom. „Pretpostavljam da si u pravu.“

Vetar napravi ustalasale linije preko polja, talasajući i šarajući visoku travu; trava ispusti dugačak, siktavi uzdah.

Tužno se nasmejavši, Agenor pogleda u sunce, potom mu mahnu. „I onda“, reče živahno, „reci mi šta misliš, Mišel. Da li možemo da istrpimo ovo na dnevnom svetlu? Je li vredno truda?“

Behajm nije znao šta da mu kaže.

Agenorova adamova jabučica refleksno poskoči. „Izgleda da sam dobio ono što sam želeo. Bez obzira da li sam to stvarno želeo.“

Behajm nije razumeo ovu izjavu, ali nije imao želju da isteruje stvar. Svake sekunde obuzimao ga je splet složenih osećanja, starih osećanja privrženosti i vernosti, novih osećanja besa i prezira prema Agenorovoj izdaji. „Hoćete li se vratiti sa mnom u dvorac, gospodaru?“

„Dvorac.“ Agenor skinu šešir, provuče ruku kroz gustu belu kosu. „Pa da. Vidiš, bojim se da ne mogu. Voleo bih. Štaviše, name-ravao sam. Ali ja to prosto ne mogu.“ Pogledao je Behajma. „Pitao sam se da li je ovo klopka. Pretpostavljam da je idiotski od mene što to nisam shvatio.“

„Gospodaru, ako ne pođete sada sa mnom, sigurno ćete umreti.“

„Od tvoje ruke?“ Arogantno. „Sigurno neću.“

„Razredio sam Felipeov lek, gospodaru moj. Ne garantujem vam da vam je ostalo više od nekoliko minuta života.“

Strogost i ozbiljnost izlapeše iz Agenorovog lica; izgledalo je kao da će mu se lice rastopiti poput zagrejanog voska i sjuriti se niz kosti. On odmah potom povratu prisebnost. „To je laž.“

„Izvinjavam se, gospodine, ali šta bih postigao jednom takvom laži? Nisam znao ko je ubica. Želeo sam da se zaštitim. Razrediti lek bio je jedini način da se zaštitim od moćnih neprijatelja.“ Behajm koraknu napred, odjednom želeći - uprkos svemu - da spase starca. „Vreme ističe, gospodaru moj. Ne želim da vas gledam kako umirete na tako ponižavajući način.“

„Ali, ali ja sam smrt i priželjkivao! Istina ne ponižavajuću, to nikako.“ Na Behajmovo veliko

nezadovoljstvo, Agenor je delovao veselo, opijen mogućnošću žrtve; on još jednom pogleda ka suncu. „Ako zaista govoriš istinu, i ako si, u tom slučaju, znao šta činiš dok si razređivao lek, u šta sumnjam, još ne verujem da u potpunosti shvataš ironiju ovog trenutka.“

„Onda mi objasnite, gospodaru moj, ako će vas to zadovoljiti. Samo požurite, molim vas.“

„Da, možda bi trebalo da objasnim. Ako ni zbog čega drugog, da bi ti potvrdio moju zabludu.“ Agenor koraknu ka Behajmu, prikrivenim pokretom koji ga je upućivao na oprez. „Vidite, prijatelju moj, u poslednje vreme počeo sam da doživljavam - kako to da nazovem? - izvesne neprijatnosti. Mentalne poteškoće. Sklonost nepredvidivom ponašanju, podložnost zabludama i naglo shvatanje istih. Prepoznao sam ih kao simptome koji prate prelazak iz jednog stanja večnosti u drugo, i moram ti reći da mi se nimalo nisu dopali. Delovali su poput bolesti, posledice kletve. I tako, nespreman da se podvrgnem tim promenama i zahvaćen najstrašnijom depresijom, odlučio sam da prekratim sebi život.“

Agenor mu se još više približi i Behajm se spremi da potrči. Osećao se otuđenim od sveta, smušen, ali ga to nije brinulo. Bio je fasciniran Agenorovom arogancijom, upornim odbijanjem da prihvati okolnosti koje su ga dovele u smrtnu opasnost. Međutim, to ga nije previše čudilo; bilo je savršeno u skladu sa Porodičnim nagonom za samouništenjem.

„Odluka nije bila teška“, reče Agenor. „Ali sprovesti je u delo bilo je nešto sasvim drugo. Nisam želeo da moja smrt bude obično gašenje života, a moram priznati i određeni stepen kukavičluka. I onda, jednog jutra - već sam eksperimentisao sa Felipeovim lekom - vrativši se iz šetnje izvan zidina dvorca, prolazio sam pored Zlataričinih odaja i dosetio sam se da bi ona mogla da posluži kao oruđe moje smrti. Smatrao sam to genijalnom idejom. Oduvek sam želeo da učestvujem u Otakanju i sada sam imao priliku da zadovoljim tu želju. Znao sam da Patrijarh neće dozvoliti da takvo kršenje tradicije prođe nekažnjeno. Osudiće me na Prosvetljenje. I tu se krila, shvatio sam, vrednost moje smrti. Postavljaće mi se pitanja koja će mi skrenuti misli sa umiranja na parče budućnosti koje me je opsedale proteklih godina: pitanje da li Porodica treba da napusti Zapad i preseli se na Istok zarad sigurnosti.“

Behajm je pokušao da korakne unazad, ali se osećao kao da je pustio korenje u toj tački. Agenorova visoka, crna prilika zatalasala se kao da je vidi kroz plamen, a glas mu je vibrirao poput velikog zvona; od tih vibracija Behajm postade ošamućen, usporen i ravnodušan.

„Hteo sam da uzmem gutljaj, ne više. Samo gutljaj. Ali kada sam okusio Zlataricu, nisam mogao da se zaustavim. O, Mišel, kakav je samo ukus ta krv imala! I nije samo ukus taj koji me je savladao. Imao sam vizije. Kao da sam postao Zlatarica, kao da sam, ispivši njenu krv, zaplovio rekom njenog života i znao... ne, ne znao. Osetio! Osetio sve njene ženske tajne, uzavrelo uzbuđenje koje joj je probudio prvi poljubac, njene mesečne bolove, njene jake vaginalne čežnje. Ponizio sam se silovavši je. I tim jednim jedinim činom nasilja ja sam odbacio vekove umerenog života i učenjačkih ideja. Kada sam uvideo šta sam uradio, moja želja za smrću bila je još veća i pokrenuo sam plan koji bi mene kaznio, a tebe unapredio. Jer, vidiš, uprkos tvom neiskustvu, verovao sam da si taj koji treba da zauzme moje mesto, da ćeš postati glas politike razuma i obuzdavanja u našoj Porodici. Nameravao sam polako da te navodim ka spoznaji moje krivice, da sve izgleda kao trijumf tvog briljantnog uma. Ali, sada ispada da moja odluka da umrem nije bila tako čvrsta.“

Nakrivio je glavu kao da sluša nekakav unutrašnji glas i proizveo piskavi zvuk u svom grlu, kao da mu je ono što je čuo priredilo blago iznenađenje. Pažnja poče sve više da mu luta, a govor da se prekida.

„Nikada nije bila čvrsta. Nikada. Ja... ja to shvatam sada. Moja želja za smrću, ako ćemo tako da

je nazovemo, bila je samo još jedan simptom mentalnih poremećaja zbog kojih sam bio toliko despresivan, neka vrsta morbidne igrarije. Igre. Igrao sam se igara. Sa samim sobom, valjda. Sa svim i svakim. I moj komplikovani plan da dođem do smrti putem tvoje istrage, takođe je bio simptom. Igra. Vidiš, ja i jesam i nisam želeo da umrem. Obe opcije su me privlačile. Zato sam smislio scenario kojim ću izživeti svoju podvojenost. Čak i u ovom trenutku, igram se sa pomišlju na smrt i plemenitu žrtvu. Ali“ - hrapavi smeh - „samo ću se igrati sa njom, ništa više od toga.“

Behajm shvati da mu se Agenor približio nadohvat ruke. Bela kosa bleštala mu je poput plamena. Duboke bore na čelu kao da su ispisivale epove o brigama i temeljnim studijama; oči su mu bile skrivene, zamišljene; ali njegova grozničava, oklembesena usta govorila su o slabosti, prepuštanju užicima, unutrašnjem lomu. Taj izraz bio je znak za veliku opasnost - Behajm ga je dobro poznao. Međutim, sva njegova zapažanja i prepoznavanja bila su uzaludna. Nije mogao ni da korakne. Agenorove usne polako se razdvojiše u osmeh da bi otkrile očnjake i Behajm oseti kao da se skvrčao u sebi, bespomoćan poput ptice pred zmijom.

A onda nešto zazvižda iz vazduha i udari Agenora postrance u glavu, nešto što je proizvelo glasan, tup zvuk. On vrisnu i zatetura se. Krv mu oboji belu kosu, poteče obilnim mlazom niz obraz i vilicu, i Aleksandra, razbarušene kose, i sama poluluda od straha, ispusti sasušenu granu kojom ga je tresnula, ščepa Behajmovu ruku i povuče ga ka šumi. Još omamljen, on joj se opirao. Ona je vikala, šamarala ga i dozivala svesti, tako da joj je na kraju dopustio da ga vuče za sobom, trčeći nespretno po neravnom terenu, naginjući se na stranu svaki put kada bi naišao na udubljenje, mašući rukama da bi održao ravnotežu. Neko mu je rikao za leđima poput ranjene životinje.

Probili su se kroz obod reda divljih trešanja do čupavih zelenih borova, prošaranih sunčevom svetlošću, paprati, stena koje izbijaju iz pokrivača od sasušenih iglica, zemlje koja se naglo spušta. Aleksandra pođe nizbrdo, tegleći Behajma za sobom, ali, dok su se spuštali niz strmu padinu, setivši se jama, on reče: „Ne, ovamo!“ i povede je nazad uzbrdo, gotovo paralelno sa ivicom šume. Sunčeva svetlost ga je zbunjivala. Sva mesta ličila su jedno na drugo, masa tamnozelenog i borovih debala koja blistaju bakrenim sjajem na jakom svetlu, i kretali su se tako brzo, tako haotično, skrećući levo i desno, da više nije bio siguran gde se jame nalaze. Negde u blizini, bio je siguran, ali nije odredio njihovu tačnu lokaciju. Čuo je Agenora kako se probija kroz žbunje nedaleko iza njih i još jednom pomislio kako se nije dovoljno pripremio. Jame bi, čak i kada bi uspeo da ih nađe, verovatno bile beskorisne. I ko zna koliko će dugo Felipeov lek, čak i razređen, štiti Agenora?

Nakon minut ili dva, postalo je očigledno da ih Agenor ubrzano sustiže i Behajm izmeni taktiku; umesto da pokuša da uhvati Agenora u zamku neke od jama, odlučio je da bi najbolje bilo da ga izbegavaju koliko god mogu i prepuste suncu da obavi svoje. I budući da mu je ponestajalo daha, zaključio je da bi bilo bolje po njih da se sakriju nego da nastave da trče. Nedaleko ispred njih, on spazi gustiš korova, minijaturnu džunglu koja je nikla oko dva oborena drveta, ogromnog spleta korenja zakrčenog prljavštinom, mračnog i misterioznog, poput neobičnih ritualnih točkova koji su upravo iskopani iz ruševina, gusto nagomilanih čvorova korenskog tkiva i grumenova vlažne zemlje koji jezivo liče na skupove bogova na indijskim mandalama. Mrtva debbla ležala su jedna preko drugih, obrasli gustišem bekovine, suručice i zove, obavijeni bršljanom i zečjim trnom, kao i gomilom sasušenih debelih grana. Uverivši se da

Agenora nema nigde na vidiku, Behajm skoči na deblo, povuče Aleksandru za sobom i oni, balansirajući po njemu, stigoše do mesta na kome su se debbla ukrštala. Tu su se oprezno spustili u masivnu vegetaciju, probijajući se kroz redove vlažnih iglica i mrežu grančica i žilave loze u vlažnu šupljinu, koja se, Behajm shvati sa olakšanjem, širila u mahovinom obraslo ulegnuće kojim će moći

da otpuže dalje pod guštara ukoliko se za to ukaže potreba. Seli su na vlažnu, hladnu zemlju. Vлага je gotovo trenutno natopila Behajmove pantalone, ali bar se osećao da je na sigurnom. Rastinje iznad njihovih glava bilo je toliko gusto da je jedino nekoliko iglica svetlosti prodiralo do njihovog skrovišta. Posmatrao je kako jedna klizi preko Aleksandrinog bledog obraza i zaustavlja se na veličanstvenom zelenom oku. Zenica joj se smanjila do sićušne tačke, savršeno oblikovana obrva izvila se kao u upitnom znaku. Stisnuo joj je ruku, duboko udahnuo i polako ispustio vazduh, osećajući kako mu se mišići opuštaju.

Samo nekoliko sekundi kasnije Agenor protutnja pored njih, dišući otežano i grleno poput divlje svinje. Behajm ču cepanje grana u obližnjim gustišima, udaljavanje koraka, potom tišinu. Negde ptica ispusti cvrkut. Vetar zanjaha lišće i iglice iznad njih, propuštajući gust snop svetlosti. Behajmove haotične misli počеше da se sređuju i on se priseti gde se nalaze jame u odnosu na poziciju oborenih debala. Jedna je bila veoma blizu, na tridesetak metara od njih i gotovo pravo uzbrdo. Malo je zakasnio, pomisli, ali bilo mu je drago da makar zna gde se nalazi, osećajući se zbog toga još bezbednijim.

On još jednom stisnu Aleksandrinu ruku, ali podiže svoju da joj pokaže da ostane u tišini. Pogledi im se ponovo sretoše. Njen kao da je omekšao, njeno viđenje njega kao da je poprimilo novu boju, novu zlatnu mrlju koja blista u njenim mineralnim dužicama. Njegovi prsti odlutaše duž njenog zgloba. Osećao je njen jak puls, ritam vekovnog života, moćan i postojan poput ritma afričkih bubnjeva. Ruka joj je bila gipka u njegojoj. Podatna. Odlučio je da ovaj put bude oprezan sa tumačenjem te podatnosti, ali bio je u iskušenju da poveruje da označava pravu nadu za njih dvoje. Ljubav? Nije bio siguran da bi njihove nestalne prirode podržale tako ranjivu strast, iako bi požuda našla sasvim dobar izraz u njima. Ali ono što je tražio najviše od svega bilo je nešto ređe od ljubavi. Poverenje. Vezivanje. Čast. Možda je sledila svoje izričite interese kada je udarila Agenora - možda se plašila da će je otkriti i uvidela da će se njene šanse za opstanak povećati uz saveznika. Ali ona nije delovala samo iz tih razloga, u to je bio siguran. Detinja srodnost zbog koje su postali ljubavnici takođe je odigrala neku ulogu. Intuitivni osećaj da je on neko sa kim u savezu može da ostvari svoje duboke želje, neko čiji uticaj može da pojača i definiše njeno razumevanje željenog cilja. I sam je osećao sličnu stvar u vezi sa njom, i, iako nije bio spreman da obema rukama prigrlji osećaj, imao je predstavu da je, dok sede u toj vlažnoj maloj materici ispod mrtvih stabala, tama stavljala pečat na njihovu vezu, venčavajući ih na neki konačan i krajnje efikasan način.

U blizini se začu škripa kakvu bi mogao da proizvede pritajeni korak na nestabilnoj površini.

Behajm ostade savršeno nepomičan, napinjući uši.

Vetar protresa borove grane; čulo se ćeretanje kreje u daljini.

Opojan miris zemlje oko njih kao da je odjednom postao još prodorniji.

Ali više nije bilo škrife.

Bio je spreman da rizikuje i šapne Aleksandri kako je sve u redu, kada neko poče da kida slojeve rastinja iznad njih, cepajući štofove loze, sasušenih grana i grančica suručice.

Agenor.

Behajm ga ugleda kroz pukotine u zelenilu, kako stoji na deblu bora, lica izobličienog od besa, dok mu je pola glave bilo prekriveno sasušenom krvlju.

Šaka mu se probi u šupljinu, posežući za njima. Zabio je pesnicu u deblo i, kao da je sekira, posekao osušeno drvo, bacajući komadiće na sve strane.

Aleksandra vrisnu; Behajm je obujmi oko struka, odvuče dalje u udubljenje. Preturio se unazad na hladnu vlažnu zemlju i, dok je pokušavao da se pridigne, glava mu očeša donju stranu trupla bora na kome je stajao Agenor. „Pomozi mi!“ reče on, priljubljen uz tle i podupirući rame o deblo. „Pomozi mi da ga podignem! Požuri!“

Agenor je groktao, psovao, ne prestajući da cepa i kida barijeru od lišća, samo drvo, krćeći prolaz udarcima moćne desne ruke. Kad god bi mu prsti zakačili drvo, napravih bi duboka udubljenja u njemu. Vibracije njegovih udaraca kao da su potresale svet. Behajmovo srce se upalilo i oteklo.

„Sad!“ reče on kada se Aleksandra smestila pored njega i pritisnula rame uz truplo.

Zajedno poguraše nagore, isprva samo pomerajući deblo, ali ga potom - kada su upotrebili svu snagu - izdižući pod nemogućim uglom, cepajući lozu i žbunje, dozvoljavajući toplom zlaćanom svetlu da nahrupi u udubljenje gotovo zaslepljujući ih, i Behajm ću piskav krik kada Agenor izgubi ravnotežu i pade.

Uz žestok napor oni odbaciše deblo na stranu udubljenja i popeše se na nivo zemlje.

Agenor se upetljao u gomilu počupanih žbunova, videla mu se samo ruka i razbarušena bela kosa; deblo mu se zaustavilo preko nogu. Ali kada su pronašli ćvrst oslonac pod nogama i zaštitili oći od svetla, ugledali su ga kako se uspravlja, obavijen lozom i krunisan lišćem poput starog šumskog kralja koji se iznenada probudio iz dugog sna. Oslobodio je nogu i njome šutnuo deblo, oktotrljavši ga u stranu uz najmanji mogući napor. Zatim se izdigao na noge, vukući za sobom niske loze i mahovinu u kosi, koja je bila sva u neredu, ponegde štrcala, dok su mu nestašne lokne padale na ćelo. Svuda su sa njega otpadali lišće i iglice. Oći su mu sijale, crne na toj razdaljini, poput buba koje su se zavukle u oćne šupljine, i on, slika i prilika divljaštva i ludila, uputi im pogled pun ledene smrti. Zamahom nadlanice ukloni tanko stablo mladice jasena sa puta, a potom koraknu ka njima ne žureći, siguran u svoju pobeđu.

Behajm i Aleksandra se nespretno povukoše uz padinu pred njim i Behajm, setivši se jama, usmeri Aleksandru u odgovarajućem pravcu. Kada Agenor ubrza, on je pogura ispred sebe i oni potrćaše, ulećući među borove i izlećući iz njih, sve dok ne stigoše do okrugle ćistine u ćijem se središtu nalazila ogromna stena nalik pramcu broda koja je oznaćavala lokaciju jame. Behajm stade

pored nje, na delu obasjanom sunčevom svetlošću, tako da se jama nalazila između njih i Agenora, koji se kretao odlučno prema njima, nasmejan, siguran da su se predali. Aleksandra još jednom pokuša da potrči, ali je Behajm zadržao.

„Ostani tu“, prošaptao je. „Nikada mu nećemo pobeći. Naša jedina šansa je ovde. Veruj mi!“

Sumnja potrese njen stoički izraz lica, ali nakon sekunde oklevanja, ona klimnu glavom i okrenu se ka Agenoru.

Starac je došao k sebi. Iako još prekriven lozama i lišćem, delovao je samo neuredno, gospodin koji je nezgodno pao sa konja.

„Tako već može“, reče, dok im je prilazio. „Tako je mnogo bolje. Biće brzo, obećavam.“

Behajm se trudio da ne gleda u pokrov od granja, lišća i iglica koji skriva jamu. Da li se vidi voda kroz rešetku od rastinja, da li blista na suncu? Da bi odvuкао Agenorovu pažnju, on reče: „Niko ne mora da umre zbog ovoga, gospodar. Vi ste samo malo zastranili. Razumem ja to. Nemam želju da vas kaznim“

„Možda ti nemaš, mladi moj prijatelju“, reče Agenor prilazeći sigurnim korakom. „Ali drugi će imati. Patrijarh će saznati šta sam uradio. Ako ne od tebe, onda na neki drugi način. Nikada neću moći da se vratim u dvorac Banat, a ako želim da pobegnem, moram steći veliku prednost. Voleo bih da mogu da vas poštedim, ali“ - on slegnu ramenima - „ne mogu.“

Još desetak koraka, pomisli Behajm, čekajući Agenora željom snažnom poput molitve.

„Ja sam ta koje treba da se bojite“, reče Aleksandra, iznenadivši Behajma. „Ja nisam od vaše loze. Ubijte me ako morate, ali nemate razloga da ubijete Mišela. Vi ste njegov gospodar, možete da ga kontrolišete.“

„Mogu li?“ reče Agenor. „Baš se pitam. Čini mi se da se baš mnogo promenio za ovo kratko vreme. Da nije, sumnjam da bi zaslužio toliku vašu naklonost.“

Behajm dozvoli da mu pogled odluta u stranu, da bude siguran gde se tačno nalazi gvozdeni kapak prekriven zemljom i iglicama.

Na pet koraka, možda šest.

Uz mešavinu straha i uzbuđenja, osećao se gotovo poletno. Plamena lopta na nebu kao da je pojačala zračenje, kupajući čistinu svetlom toliko zlaćanim da je izgledalo kao da poprima čvrst oblik oko njih, preteći da će zauvek konzervirati borove, stenu i njih troje poput insekata u ćilibaru.

I onda Agenor zastade, a Behajmu se srce steže.

„Pridi, prijatelju moj“, reče Agenor pružajući ruke ka njemu. „Dozvoli da te zagrlim.“

Nije bilo ničeg podrugljivog ni zluradog u njegovom tonu; naprotiv, delovao je čeznutljivo dok je stajao tamo, nakrivljene glave, nabranog čela, opuštenih krajeva usana.

„Ne mogu, gospodar“, reče Behajm. „Ne osećam se prijatno u ovom trenutku.“

„Ni ja“, reče Agenor tužno. „Ali nema svrhe odlagati ga, zar ne?“

Napravio je nekoliko koraka napred i zastao na samo nekoliko centimetara od ivice jame. Behajm se jedva suzdržao da ne skoči i gurne ga sam unutra.

„Baš je čudno“, reče Agenor zamišljeno, „kako je sve na kraju ispalo.“

„Razmislite o ovome, Agenore“, reče Aleksandra. „Dobro promislite. Vi i ja bismo mogli da činimo strašnu silu. Sigurna sam da ćete znati kako da iskoristite pomoć Valeovih, koje sada predstavljam, za ostvarenje svojih ciljeva.“

„Savez?“ reče Agenor. „Ako bi postojao savez na koji mogu da računam, to bi mi bilo od velike pomoći. Ali gde su mi garancije?“

„Garancije je lako pružiti“, reče Aleksandra. „Kada bih ubila vašeg čoveka ovde, kad bih izvestila da sam to učinila kada sam otkrila da je on ubio Zlataricu, ne bi li moje saučesništvo u ubistvu poslužilo kao garancija saveza?“

Behajm je zapanjeno gledao Aleksandru, ali ona nije obraćala pažnju na njega, fiskirajući pogledom Agenora, prelepeg lica zategnutog od napetosti.

„Zanimljivo“, reče Agenor.

„Svi su videli kako se ponašao u prisustvu Zlatarice na balu“, reče Aleksandra. „Njegova krivica neće nikoga iznenaditi. Možemo podmetnuti dokaze u njegove odaje. Možete reći da ste sumnjali u njega od samog početka i da ste se nadali da ćete mu, zaduživši ga da istraži zločin, dati priliku da se razotkrije.“

Agenor se resko nasmeja i obrati Behajmu: „Nije li najneverovatnije stvorenje na svetu?“

Behajm ostade bez teksta, iz straha je prešao u zbunjenost koja je bila toliko duboka da se graničila sa novom vrstom bola.

„Ali kvalitet koji je čini tako neverovatnom“, nastavi Agenor, „ta fantastična duhovna sposobnost da se preda telom i dušom prvo jednom, a onda drugom.“ On zavrte glavom iz strahopoštovanja. „Bojim se da biste mi previše odvrćali pažnju. Moraću da odbijem zadovoljstvo saveza i nastavim po prvobitnom planu. Ali prvo“ - on pogleda ka zemlji, potom im se nasmeši - „prvo moram da odlučim kako da premostim ovu smešnu klopku koju ste postavili. Da vidim. Da li da je preskočim ili da je zaobiđem? Šta vi kažete?“

Behajmovo prihvatanje poraza mora da mu se odrazilo na licu, jer se Agenor - zureći u njega - nasmeja iz sveg srca. „Nemoj tako, Mišel! Nisi valjda polagao previše nade u ovaj bedni trik.“

„Ne, nisam previše“ Behajm se zagleda u svoje šake, doživljavajući ih u tom trenutku pred istrebljenje kao izuzetno neobične, mala klešta od krvi i mesa koja se pomeraju tako vešto da deluje nemoguće da će prestati da postoje. Potom se bes ponovo nakupi u njemu. „Kažite mi, gospodaru“, reče on. „Svi ti vaši ideali, svi ti optimistični planovi i plemenite namere kojima ste me opčinili, da li su i oni samo deo igre? Da li su i oni samo hir, osobina koju ste odglumili?“

Agenor mu ne odgovori odmah, već se prvo zagleda duboko u šumu, niz padinu, ka potočiću bistre vode poput srebrne tračice koja je ostala da visi na granama stare božične jelke. Krv mu se već potpuno osušila na licu, veći deo se i obrisao, i, bele kose i nagrizene lepote lica, ličio je na starog glumca koji je upropastio šminku preteranom upotrebom ruža.

„Ne verujem“, reče on, sa iskrenim bolom u glasu. „Verujem da sam pre skrenuo sa puta svoje duhovnosti nego da sam se vratio na njega. Mnogo dobrog je proizašlo iz filozofije koja se razvila uz moju pomoć. Činjenica da stojim na ovom užasnom svetlu je dokaz sam za sebe. Ali kako mogu biti siguran da i te stvari nisu nusprodukti svojeglavosti i zablude?“ Zurio je u Behajma, muljajući ustima. „Da li mi veruješ da te volim, Mišel? U duši mi se čini da te i te kako volim i, bez obzira kako se završi ovaj dan, to se neće izmeniti. Da li mi veruješ?“

„Zašto je važno šta ja verujem?“ reče Behajm trudeći se da ne gleda u Agenora, jer izgledalo je kao da mu se nešto dešava sa licem, da mu koža postaje grublja, crvenija.

„U vekovima koji dolaze možda ću te i zaboraviti, mladi moj prijatelju“, reče Agenor, zauzimajući poznati predavački stav. „A možda i neću. Tek će se pokazati tvoj značaj. Međutim, zašto

je to pitanje važno sasvim je druga stvar. Želeo bih da mi kažeš svoje mišljenje o mom mentalnom stanju. Znam da, s obzirom na okolnosti, mnogo tražim, ali svejedno bih voleo da..."

„Jeste, baš je previše, zar ne?“ prasnu Behajm. „Ali, nema veze, rado ću vam udovoljiti. Vidite, strašno je lako odgovoriti na to pitanje. Ne zahteva nimalo truda. Pogledajte se samo. Za samo nekoliko sekundi prešli ste iz bljutavog kajanja u šašavo trabunjanje matore budale, a niste ni primetili šta vam se dešava. Vi ste ludi! I ne samo malo. Ludi ste koliko i prljavi stvor koji sebe zove Patrijarhom!“

Pao je u vatru - nešto se zaista dešavalo sa Agenorom. Koža mu je ponegde tamnela, crvenela posvuda, bore su postajale izraženije. Felipeov lek konačno je prestajao da deluje. Konačno! Behajm je bio iznenađen da Agenor još nije osećao nikakve bolove.

„A da li ste ikada bili pri zdravoj pameti? Priznaću vam da je ono što ste govorili o tome da treba da se menjamo istina..." On izusti nešto kao znak podrugljivosti. „Vi ste živi dokaz za to! Ali nije važno da li ste nekada bili normalni, jer više nikada nećete biti normalni. Završili ste svoje kao razumno biće. Slobodno se pridružite ostalim šišmišima na drveću!“

Agenor je saslušao ovaj ispad sa izrazom arogantne smetenosti, kao kada odrastao čovek toleriše nestašno dete, a kada je Behajm začutao, on uzdahnu, kao da želi da se oslobodi godinama nagomilane prašine i strpljenja i otvori usta da izloži, prema Behajmovim očekivanjima, pompezni demanti ili grandiozni izraz nadmoći; ali njegove oči se tada izbuljiše, on dodirnu obraz drhtavom rukom kao da želi da ubedi sebe u njegovu čvrstinu, i ono što izađe iz njegovih usta nije bilo snishodljivo blebetanje, već rapavi vrisak koji je bio sve glasniji i viši sve dok nije postao krik prestrašene žene koja se dere iz sveg glasa.

Verovatno veoma slično, pomisli Behajm zadovoljno, kriku Zlatarice na vrhu istočne kule onog jutra kada ju je Agenor rastrgao.

Starac prekri lice rukama. Pramenovi dima pokuljaše mu između prstiju, a prsti se prekriše plikovima. Ispusti grguljav zvuk i onda, naglo spustivši ruke, otkri spaljenu površinu lica, ugljenisano čelo, rascvetane plikove na obrazima iz kojih poteče prozirna tečnost. I kosa mu je bila u plamenu, bleđi osunčani plamičci veselo su skakutali po njoj. Čučnuo je i počeo da skakuće unaokolo poput vašarskog patuljka, pokušavajući da navuče kaput preko glave, sve vreme ispuštajući drhtave krike. Nadlanice su mu se namreškale, a pocrnela koža popucala, da bi otkrila agresivno crvenilo i Behajm, ne razmišljajući zašto to radi, preskoči jamu i gurnu ga unutra.

Kada je Agenorovo telo probilo pokrov od granja i palo u vodu uz jak pljusak, gusta para je pokuljala napolje, a kada je on izbio na površinu, još uvek u plamenu, počeo je divlje da se bacaka za granjem koje je upalo sa njim, pokušavajući da ga namesti kao nadstrešnicu preko glave. Behajm u prašini potraži gvozdenu ivicu zamaskiranog kapka, ščepa ga i ponese ka jami, vukući ga postrance.

„Šta to radiš?“ vrisnu Aleksandra, cimajući ga. „Ostavi ga da izgori! Ubio bi nas! Spali ga!“

Ali on se iskobelja iz njenog stiska i počeo da namešta kapak sve dok nije prekrpio vodu i njenog zatvorenika u agoniji.

Aleksandra posegnu za kapkom da ga skloni sa jame, ali je Behajm odgurnu. Ona vrisnu, razbesnela, i skoči na njega pokušavajući da mu ogrebe lice. On je još jednom odgurnu od sebe. Spazio je borovu granu pored jame, slomljenu tako da joj je jedan kraj bio naoštren; on ga podiže i, kada Aleksandra jurnu po drugi put na njega, on je udari i pritera uz stenu. Pre nego što je mogla da se sabere, on se pope na nju, savijajući je preko stene; pocepao joj je prednju stranu haljine i čipkano rublje, postavio oštricu borove grane uz unutrašnju stranu leve dojke i pritisnuo sve dok svetla krv ne izbi na pegavoj beloj koži. Ona se ukoči, stade sa opiranjem. Oči su joj bile točkovi odbljeska svetla, poput smrznutih virova u zelenoj reci. Nije skrenuo oči, već susrete njen hipnotišući pogled vrelim pritiskom svog besa.

„Trebalo bi da te ubijem“, reče on. „Ne znam zašto uopšte oklevam.“

„Lud si kao i Agenor! Nisam uradila ništa čime bih zaslužila...“

„Htela si da me izdaš!“

„Ali prvo sam pokušala da trampim svoj život za tvoj. Ima li smisla da pokušam tako nešto, a onda da te izdam? Nema ama baš nikakvog smisla. Osim ako u oba slučaja nisam pokušavala da odvučem Agenorovu pažnju, da odložim njegov napad.“

Pogledao ju je sumnjičavo. „Bila si više nego ubedljiva.“

„Ubedljiva sam u svemu što radim. Naročito u stvarima koje radim iz ubeđenja.“

„Čak i u ovome... sada?“

Coknula je jezikom i zubima. „Zašto ne prestaneš? Nećeš me ubiti.“

„Neću, a?“

„Ne.“

„A zašto bih te, molim te, poštedeo?“

„Zato što me želiš.“

U prvi mah je pomislio da mu se ruga, iako u njenom tonu nije bilo ničeg podrugljivog. Pogled

joj je bio iskren, otvoren, i on steknu utisak da ga poziva na intimnost. Pokušao je da se nasmeje, ali čak je i njemu zvučalo usiljeno. „Ako te pustim“, reče on, „moraš prepustiti Agenora meni. O njegovoj sudbini odlučiće Patrijarh.“

„Hoćeš da kažeš, ‘taj prljavi stvor’?“

Behajm ignorisa njenu opasku. „Da li se zaklinješ da mu nećeš nauditi?“

„Nemam više želju da mu naudim. Bila sam uzbuđena. Što se tiče njegove sudbine, ona je već odlučena. On će goreti. Ovde, ili u visinama dvorca, Patrijarhu je svejedno.“

„Zakuni se.“

„Kako želiš.“ Sleganje ramenima. „Kunem se da je bezbedan od mene.“

Popustio je pritisak grane, bacio je u stranu; potom se odmaknuo od nje.

„Nešto si zaboravio“, reče ona, ostavši da leži na steni.

„Jesam?“

„Ovo.“ Pokazala je na zrnice krvi koje joj se nakupilo na dojci, jednu crvenu kapljicu. „Pustio si mi krv. Pij, ili ćeš prekršiti tradiciju.“

Behajm je posmatrao kako se kapljica spušta niz njena rebra do trbuha, ostavljajući vlažni trag za sobom; još jedna se spuštala istim putem. Prizor je bio pun erotskog naboja.

„Mislim“, rekao je nespretno, „da ovo prevazilazi granice zvanične tradicije.“

„Nije važno“, reče ona. „Ja želim da pijem.“

Ona podiže ruke, postavi ih iza glave i nasmeši se. Razbarušena kosa, gotovo crvena na sunčevom svetlu, savršeno joj je uokvirivala lice. Nije skidao pogled sa njenih prelepih grudi. Vrelina mu udari u lice.

„Ovo je smešno“, reče on. „Sada nije vreme za ovako nešto.“

„Zadovoljstvo nikada nije smešno. To je ozbiljna stvar. A ovo sada, ovo sada je naročito ozbiljno.“

„Ne razumem.“

Dugo vremena ništa nije rekla. Nešto se probilo kroz žbunje u blizini, zašuškalo lišćem. Svetlo je potamnelo, zatim se pojačalo. U tišini se osećala nekakva težina, kao da je, Behajm pomisli, nekakav bog pogledao ka njima. Hranio se tom težinom. Gotovo se našao u miru sa svim nevoljama koje su ga zadesile tokom dana. Borovi su bili čudni, ogromni pešadinci u otrcanim, tamnozelenim kaputima i svetlost je u tom trenutku bila blaga kao med, šuškanje u šumi proizvodili su duhovi, a stena je bila oltar.

„Pij“, reče Aleksandra, tako tiho da se jedva čula od iznenadnog naleta vetra kroz granje. „Da me zadovoljiš. Da zadovoljiš sebe. Pij.“

Grudi su joj imale ukus znoja i parfema, a krv je bila jaka, ne složena, kao što je očekivao, već jednostavna i neposredna. Zagrejala ga je, vratila mu snagu, ali ga nije omamila, osim kao što svaka krv čini. Kada je uzeo novu kap sa njene dojke i olizao joj kožu, spustio je glavu na mesto odakle je pio. Njeni prsti igrali su se njegovom kosom. Taj osećaj je takođe bio jednostavan i neposredan, prijao je srcu. Želeo je još.

„Poljubac“, reče ona lenjo, cimajući ga, pokušavajući da mu privuče lice uz svoje. „Poljubi me. Samo jednom.“

Usne su joj se razdvojile da mu prihvate jezik, ruke su ga komplikovanim pokretima dražile po

grudima; noge su joj se razdvojile, dozvoljavajući njegovom udu da se trlja o podatno vrelo mesto između njih. Osećao je kako bi izgledalo biti ponovo sa njom. Kao uroniti u vrelu smolu, propasti kroz sunce u vetar i tišinu, i neko vreme jedriti na nekom belom mestu u mozgu kroz koje teku mora groznica; i onda, nakon bezvremenog vremena, vremena koje se nakupi kao gomila ljudi oko nesreće na ulici, napetost koja jedva čeka da bude oslobođena, kao što se on odvojio od tog poljupca, naelektrisan, u jednom od tih senzacionalnih trenutaka - kada iskoračite iz kovrdžavih pramenova pariške magle u stvarnost od svetala, muzike i razuzdanog smeha, kada se probudite iz košmara najavi koji vas je terao da se prevrćete i okrećete decenijama, i podignete pogled sa stola prepunog izveštaja o desetak nerazrešenih svirepih ubistava, ili sa partije šaha koju gubite, ih sa tela mlade žene koja još diše i iz koje ste isisali nekoliko neverovatno slatkih gutljaja preko potrebne krvi - i eto ga, čitav jedan svet sadržan u jednom jedinom pogledu, bhstavom i čistom, jasnom poput udara groma, savršenijem izrazu onoga što jeste od bilo koje slike u Luvru, sve tako sveže, čudnovato u svojoj blistavosti, da možeš biti stranac koji je banuo sa Atlantide, ili Mua, ili nekog drugog mitskog sveta iz etra, i jednom za svagda shvatiti da tajna koju tražiš čitavog života nije misterija, već, kao i svaka istina, prosti sjaj koji izmiče svakom tumačenju, ono što jeste, i da ti se može prikazati u obliku lepe devojke u kockastoj pregači koja postavlja stolove ispred Kafe Zaponea preko puta Bulonjske šume, da ti može izgledati kao aranžman krušaka i sira na tanjiru u kanskom hotelu; može prsnuti prema tebi iz rana mrtvog dečaka koje je sam sebi naneo, nacrtavši azurna krila oko očiju i svako jutro provodivši pozirajući nag pred ogledalom pretvarajući se da je slavna kurtizana; može se ukazati u ukusu ustajalog sendviča koji si pojeo kasno uveče; možeš se naježiti od njega na hladnoj kiši; može te uplašiti u obliku pacova koji je šmugnuo iz uličice pred tvojim nogama; može se izdići poput pare iz ravnodušne ispovesti punačke, uplakane domaćice sa kojom si se našao na železničkoj stanici i koja ti je pokazala srebrnu značku anđela, oproštajni poklon od ljubavnika, školskog nastavnika na odmoru koji zbog misteriozne tragedije koju nosi u sebi i koja uništava svaku njegovu sreću osećajem krivice ne može da se posveti nijednoj ženi; može biti bilo šta, bilo gde, ali sada je proisticalo iz poljupca, i kada si tada podigao pogled, video si da je lice žene koju si poljubio još pod utiskom pritiska tvojih usana, komadi zelene dužice joj se ukazuju pod kopcima, poput prelepih zelenih novčića postavljenih na njene oči, crvenih usana još razdvojenih, omamljena i na samrti zbog nekog svog trenutka istine, a redovi borova naginju se na jednu stranu pod jakim naletom vetra, otresajući svoje otrcane krznene kapute, potom se ispravljaju, svi u sporom, glomaznom pokretu kao grupa razigranih medveda, a nagomilana sunčeva svetlost se povlači i teče zajedno sa njihovim pokretom, trilioni smeđih iglica prave beskonačne heksagrame u svom raspadu, i konačno, najviše i najvažnije, središna tačka sve ove izuzetne jasnoće i mira, iskrzani železni kapak napola prekriven zemljom, a ispod njega, do vrata u hladnoj vodi, u vlažnom, prašnjavom vazduhu, jedno živo biće, pocrnele glave poput bizarnog semena iz kojeg izvire tama njegovog zatvora, piskutavog disanja, uma lišenog svega osim bola, koje čeka, ne nada se više, samo čeka da se tvoj trenutak okonča, da se setiš šta se dogodilo i da kažeš, kao što Behajm tada reče: „Ne znam šta da radim sa njim.“

Aleksandra se podiže i poče da vezuje pocepane trake bluze da tkaninom pokrije grudi; duga kosa padala joj je preko lica poput vela. „Što se Patrijarha tiče“, reče ona, „možeš sačekati da padne mrak i vratiti ga u dvorac ako želiš. Ili možeš da mu prekratiš muke, sada i ovde. Na tebi je da odlučiš.“

„Na menije da odlučim.“ Behajm dozvoli da reči odlutaju bez zaključka. Želeo je da mu neko skine tu obavezu sa pleća; nije pristao na to da bude dželat. A onda, primetivši nedoslednost, on pogleda Aleksandru koja je proučavala svoju prepravku sa nezadovoljstvom. „Kako znaš šta Patrijarh želi?“

„Saopštio mi je svoje želje.“

„Ali činjenicu da je Agenor ubica... nije mogao da zna. Možda će ublažiti kaznu.“

„Ne, neće.“ Podigla je ruku da spreči naredno pitanje. „On je na neki način sa mnom. Kako to radi, ne znam. Ali on je ovde sa mnom. Čuje ono što ja čujem, jasno mi stavlja do znanja šta želi.“

„Da li ti govori?“ upita Behajm zainteresovano. „Da li čuješ njegov glas u svom umu?“

„Nije tako. Jednostavno znam šta želi.“ Raširila je ruke da bi izrazila svoju bespomoćnost. „Ne mogu da ti objasnim bolje od toga.“

Nečeg drugog se Behajm doseti. „Da li je Patrijarh bio prisutan i malo pre?“

„Teško je reći. Možda. Pretpostavljam da jeste.“

„Onda pretpostavljam da je to bila i njegova želja. To što si uradila.“

„To što smo uradili“, reče ona, a na čelu joj je ureza bora od mrštenja. „Ne, bila je to moja želja. Naša želja.“

Borovi koji su okruživali čistinu zadrhtaše; krug svetlosti u njenom središtu zatreperi na obodu, podsećajući Behajma na neobično, uzrujano stvorenje koje je jednom video kroz mikroskop na Sorboni.

„Ne smeš u sve da sumnjaš“, reče Aleksandra.

Ispod kapka se začu šupalj, prigušen jecaj sa prizvukom žalbe.

Behajm mu posveti samo površnu pažnju; okrenuo se ka dvorcu, ka grubim padinama njegove sive mase koji se vide kroz granje. „Zar?“

Prišla mu je s leđa, dotakla struk. „Neke stvari moraš da prihvatiš zdravo za gotovo. Da sam ti neprijatelj, ne bi preživeo poljubac.“

Ponovo se začu Agenorov glas, glasniji, i dalje nerazumljiv.

„Ako se dobro sećam“, reče on, „ja sam držao stvari u rukama.“

„Snažan si za nekog ko je tako mlad“, reče ona. „Još si snažniji nakon svega što se dogodilo. Snaga je donekle stvar volje, a tvoja volja je poprilično sazrela tokom poslednjeg dana i noći. Ali ja sam još uvek snažnija od tebe.“ Pauza. „Želiš li da ti dokažem?“

„Nemoj.“

Sunčeva svetlost zatreperi pre nego što se začu lupanje po železnom kapku.

„Zašto...“ počeo on, a potom reče: „Nema veze.“

„Zašto mi se dopadaš? Da li to želiš da znaš?“ Ona se odmaknu od njega ka središtu čistine i, kada ponovo progovori, čuo se oština u njenom glasu. „Mislim da je Agenor bio u pravu za tebe. Jednog dana postaćeš veoma moćna ličnost. To me privlači.“

„Politika, a? To je sve?“

„Ti postavljaš teška pitanja. Ne očekuj ušminkane odgovore. Takve sam ti već dala. Kad si već bio gluv za njih, slep da vidiš šta ti nudim, ne vredi mi da te dalje prosvetljujem.“

Zurili su prkosno jedno u drugo dok je Agenorovo lupanje postalo glasnije i ravnomernije.

Ako ne može da joj veruje, pomisli on, ako ne može sebi da veruje, zašto bi se uopšte trudio? Pre ili kasnije, moraće da pokloni poverenje nekome, rizikuje sve što je postigao, a ona je bila jedina kojoj je ikada verovao, makar i na trenutak. Agenora se plašio, poštovao ga i oponašao. Ali, nikada mu nije verovao. On koraknu ka njoj, spreman da ponovo pokuša, ali sada ona odstupi.

„Ne tako naglo“, reče ona hladno. „Potrebno mi je vreme.“

„Slušaj, izvini, ja...“

„Nema potrebe za izvinjenjem“, reče ona; zbacila je kosu iza ušiju. „Ne treba mi tvoje izvinjenje. Znam kako je sa tobom. Ništa ne brini. Sve će biti u redu. Samo mi treba vremena da se priviknem na ovu vrstu sporazuma.“

Ona se okrenu od njega i zagleda u šumu.

Biti napola odbačen, zaključio Behajm, nije ništa priyatnije od otvorenog odbijanja. Lupanje po kapku počelo je da mu ide na živce i on konačno reče: „Dobro, do đavola! Šta hoćeš?“ i pomeri kapak tako da otkrije nekoliko centimetara vode ispod njega. Čuo je mahnito pljuskanje vode - Agenora koji se povlačio u najudaljeniji kutak jame - i oseti se posramljeno što se razljutio.

„Šta je bilo?“ reče on, ne uspevši da izbacii nervozu iz glasa.

Tiho pljuskanje vode, rapavo izdisanje vazduha.

„Boli li vas?“ reče Behajm, spustivši se na kolena.

„Da“, reče Agenor. „Ali tama je lekovita.“

Tišina koja je usledila kao da je izvirala iz crnila jame, iz senovite dubine ispod svetlucave površine vode.

Behajm je osećao da nije dorastao trenutku. „Šta da radim?“ upita. „Osim smrti, ne vidim drugi svršetak za vas.“

Dugačka pauza, potom šljapkanje, kao da Agenor pomera ruke u vodi.

Behajm reče: „Da li da vas povedem nazad u dvorac? Mislim, kad padne mrak.“

„Kad padne mrak?“

Da li se to čula nada u Agenorovom glasu?

„U tom slučaju, naravno, poslao bih po pratnju iz dvorca“, reče Behajm.

„Naravno.“ Još jedna pauza. „A da li postoji alternativa?“

„Ako vam se ne dopada povratak u dvorac, onda ćemo... stvari svršiti ovde. Gospa Aleksandra je Patrijarhova izaslanica. Ona će posvedočiti o svemu što nam možete reći.“

„Shvatam.“ Još šuškanja i pljuskanja.

Behajm je zamišljao Agenora kako pravi dokone talase u mraku dok razmišlja.

„Mišel“, reče Agenor. „Da li bi sišao do mene? Želim da te vidim pre nego što...“ - on se umorno naceri - „pre nego što svršimo stvari.“

„Ne, gospodaru, radije ne bih.“

„Shvatam, dečake moj. U potpunosti te shvatam.“

„Žao mi je.“

„Nema razloga. Bio je to neozbiljan zahtev.“

Nastupi tišina, a potom, na Behajmovo zaprepaštenje, iz jame se začu smeh - spori, vragolasti, intimni smeh kakav bi ispustio čovek sam u svojoj radnoj sobi, oduševljen samo njemu poznatom šalom. Uznemirilo ga je što ga čuje.

„Šta ako sam pogrešio?“ reče Agenor i ponovo se nasmeja. „Šta ako sam pogrešio?“

„Gospodaru?“

„Postavljaćeš mi pitanja, Mišel, zar ne?“

„Ako želite.“

„Siguran sam da znaš koja pitanja da postaviš.“

„Znam.“

„Onda pretpostavljam da nema razloga da odugovlačimo“, reče Agenor; nakon nekoliko sekundi, on dodade: „Postaje mi hladno.“

Behajm nije našao reči utehe. Osetio je težinu u grudima koju čovek oseća pre navale suza, ali oči su mu bile suve i nije verovao da će pustiti mnogo suza za Agenorom. Više nije bio siguran u svoj doživljaj čoveka; sve one stvari koje je mislio da zna pokazale su se površnim i nepouzdanim.

A bila je tu i Zlatarica.

Uprkos preteranoj slobodi i nasilju svog novog života, još je bio u dovoljnoj meri čovek - u svakom slučaju, policajac - da bude revoltiran tim konkretnim zločinom, da gaji moralnu gadljivost prema neverovatnoj vulgarnosti njegove raskalašnosti.

Ipak, nije bio bezosećajan kada se radilo o Agenoru. Neka sećanja na starca bila su dokaz protiv svega što se desilo; nije mogao da veruje da su trenuci koje oni predstavljaju prazni, bezvredni, lišeni dobroćudnih istina koje su predstavljali u to vreme.

Aleksandrina ruka pade mu na rame, preplašivši ga. Težina ruke bila je umirujuća i on prekri njenu ruku svojom.

„Da li znate“, reče Agenor, uz trunku stare profesionalne dobronamernosti, „da ćete vas dvoje biti prvi iz naše Porodice koji će prisustvovati Prosvetljenju? U ranijim slučajevima oni koji su posmatrali ritual bili su prisiljeni da stoje na mračnom mestu odakle mogu samo da čuju odgovore na svoja pitanja. Ali vi... vi ćete videti sve. Prilično je spektakularno. Bar sam tako čuo od slugu koji su bili svedoci.“

Podrhtavanje u njegovom glasu potiralo je nehajni tenor njegovih reči.

„Kakva prilika“, promrmlja Agenor. „Samo se postarajte da...“ Rečenica se završila umornim uzdahom; očigledno više nije imao snage da se zavarava.

„Neka ti ovo bude lekcija, prijatelju moj“, reče on. Usledio je sirovi zvuk - smeh ili jecaj, Behajm nije mogao da odredi. Potom, sabranijim tonom, kao da je postao svestan da govori nešto široj publici: „Lekcija za sve vas. Nisu nam potrebni veliki neprijatelji, prokleti ljudi sa kočevima i bakljama, sve dok imamo sebe. Sve dok imamo snage da kopamo sopstvena srca.“

Vrpoljio se nekoliko sekundi. Voda na Behajmovom kraju jame se uzburka i razbi o obalu od crne zemlje.

„Morate agresivno da mi postavljate pitanja“, reče Agenor. „Vičite ako treba. Imaću strašne bolove, potrudite se da vas čujem. Kada ih budem čuo, zakačiću se za njih kao da su konopci koji bi me izvukli iz vatre. Čuo sam da tako to ide. Felipe je verovao da ispitivanje pokreće mentalni proces, sličan onom koji primenjuju Hindu jogini, zbog kojeg je bol podnošljiviji. Izmena hemijskog sastava u mozgu, možda. Iskreno se nadam da je opis tačan.“

Potaknut osećanjem nelagode, usled - pretpostavljao je - njegovih suprotstavljenih osećanja, Behajm je došao u iskušenje da odmah pomeri železni kapak i svrši s tim.

„U ovakvim trenucima čovek pozavidi hrišćanima“, reče Agenor. „Žudeti za Rajem poslednjim dahom na samrti, upinjati se da ugledaš tračak beline, neparfemisane fantazije o milostivom Bogu. Neznanje je moćna uteha. Nije nikakva uteha znati da je pad večan. Ali, do vraga!“ Pljuskao je vodu, mrmljajući nešto što Behajm nije razumeo. „Mišel, ne tražim da imaš lepo mišljenje o meni, ali nadam se da ćeš se, u danima koji dolaze, setiti onoga što sam pokušavao da ti prenesem i utisnem u

srce. Možda ih je izgovarala budala, ali ima vrlina u tim rečima.“

„Setiću se“, reče Behajm svečano.

„Onda“ - još jedan uzdah, pročišćavanje pluća, priprema za bolno iskušenje koje ga čeka, potom izraz očajanja - „onda sam spreman.“

Behajm čučnu, uhvati ivicu kapka; napeo je mišiće, ali nije se naterao da to uradi.

Aleksandra mu se nagnu do uva i šapnu: „Samo si okrutan, nisi milostiv. Ne teraj ga da čeka.“

On klimnu glavom, zatvori oči, pojača stisak.

Njene usne mu očešale slepoočnicu. „Učini to.“

Uz krik koji kao da oslobodi vrelinu zatočenu u njemu, Behajm prevrnu poklopac u stranu, istovremeno se podižući na noge. Krajičkom oka ugleda Agenora u uglu jame, spaljenu glavu, prste kojima se drži za vrh jame, peta ukopanih u zemlju tik iznad vode, napet kao čovek koji se sprema da skoči.

I on skoči.

Vrišteći se baci na Behajma, ramenom ga udari u kolena i obori na zemlju. Behajm se okrete u padu i bolno dočeka na bok. Pokušao je da se otkotrlja dalje, ali Agenor se pope na njega, udarajući ga u glavu zapaljenim šakama, a onda ga i zajaha; ščepao ga je za vrat i počeo da stiska. Na apsurdnoj pozadini od plavog neba i borovih grana, njegovo napuklo i pocrnelo jajoliko lice bilo je košmarno: usne skorene od ugljenisanog tkiva, tu i tamo sa krvavom napuklinom, poput kože nekog ogavnog voća koje puca od otrovne zrelosti; nos sveden na ugljenisanu hrskavicu koja jezivo leprša svakim njegovim udisajem; čelo toliko uništeno da se kroz spaljenu, ispucalu kožu vide delovi bele kosti. I zubi su mu bili beli, otkriveni u grimasi ili osmehu, ali su desni bile prekrivene plikovima i krvave. Jedino su oči bile netaknute, a one su bile oči luđaka, izbuljene, divlje i uokvirene crvenim, kao da neko zdrav viri kroz masku jezive deformisanosti. Od vedrog neba Behajm nije video plamenove koji gutaju Agenora, ali se vazduh oko njega talasao od toplote, i on oseti kako mu se vrat osipa plikovima pod starčevim rukama. Koprcao se, pokušavajući da ga zbacila sa sebe, ali Agenorova snaga bila je neodbranljiva. Život je isticao iz njega. Vidokrug počeo da mu crveni, crna krila zatreperiše u uglovima, čudni čvorovi poluprozirnih ćelija počeo da lebde, nestaju, vazduh da tamni kao da se i sam zapalio.

I tada, on krajičkom oka spazi Aleksandru kako juriša i zabija štap u Agenora. Borovu granu oštrog vrha, onu kojom je njoj pretio. Zarila ga je postrance u Agenorov vrat, probila kožu, mišić i hrskavicu, prodirući duboko uz jezivi hrskavi zvuk, zabijajući se poput strele sa nepravilnom perjanicom. U deliću sekunde Behajm pomisli da nema efekta, ali onda Agenor ćutke nestade sa vidika, odjednom podižući teret sa Behajmovih prsa, povlačeći ruke sa njegovog vrata. Boreći se za vazduh i kašljući, Behajm otpuza nekoliko metara dalje. Aleksandra ga uhvati za ruku, pomogne mu da ustane. Okrenuo se, spazio Agenora kako se uspinje koristeći stenu kao oslonac i pokušava da iščupa granu iz vrata, pokreta omamljenih i sporih kao u bolesne životinje. Behajm više nije osećao sažaljenje prema njemu, samo bes i želju da nanese bol. Osvrnuo se po čistini. Nedaleko od njega nalazio se bor čija je najniža grana bila dugačka oko dva metra i imala račvasti kraj. On joj priđe i, koristeći snagu besa, zavrte, cimnu i iščupa. Držeći je poput koplja, on pređe preko čistine do Agenora i, kada se starac okrenu, pokušavajući da iščupa štap, Behajm mu nabi račvasti kraj grane uz vrat i pritera ga uz stenu poput zmije. Agenor ispusti siktavi krik i pokuša da se iskobelja, ali se Aleksandra pridruži Behajmu, pomažući mu da drži granu i, iako Agenorovo opiranje postade mahnito, ne uspe da se oslobodi.

Borove iglice kraj njegovog lica su gorele; odeća mu je gorela, meso mu je bilo obavijeno

bledim, razigranim plamenim omotačem, ali proces spaljivanja bio je sporiji nego da se radilo o normalnom telu, a erozija mesa i mišića sa kostiju postepenija, i zato je, Behajm pretpostavi, bol bio izraženiji i više mu zaokupljao misli. Agenorovi krici kao da su to potvrđivali, sve tanušniji, sve dok nije ostalo ničeg ljudskog u njima, zaličivši na kreštanje ptice ili skičanje pacova. Komadi sjajnog crnog uglja odvajali su mu se sa obraza, sa proburažene strane vrata. Na donjoj usni nastala velika rupa, desni su gorele kroz nju, a kost ispod njih postajala smeđa. Koža cipele stopila mu se sa stopalom, tako da je izgledalo kao da nosi specijalnu obuću sa posebnim odeljkom za svaki prst i pertlama urezanim u glaziranu tamnocrvenu kožu.

„Imam pitanje za vas, gospodaru Agenore!“ prodera se Behajm, pritisnuvši još jače račvasti kraj grane uz starčevo grlo. „Čujete li!“

Starčevo opiranje neznatno se smanjilo.

„Slušajte me! Jer Porodici treba vaše svedočanstvo! Neprijatelji nas opsedaju! U velikoj smo žurbi! Šta nam je činiti? Da li da ostajemo u našim starim uporištima, ili da idemo na Istok i tamo pravimo sebi novi dom?“

Agenor je prestao da se bori, tresući se zajedno sa poigravanjem plamenova, crnog ruševnog lica, popucale teksture i površine ugljenisanog tkiva, delova koji blistaju poput sveže napuklog antracita, drugih obojenih nekom ključalom tečnošću, isteklom iz vene ili hrskavice. Oči su mu nestale, skuvane ispod skorenih crnih polumeseca. Grana koja mu je virila iz vrata bila je u plamenu, kao i ona račvasta koja ga je držala.

Ali on ipak progovori.

Prve reči bile su beznadežno nerazumljive. Zaprepašten, Behajm mu naredi da ih ponovi.

„Suuu... uuu“, promumla Agenor; ponovio je nekoliko puta, da bi na kraju uspeo da izgovori čitavu reč, naglašavajući svaki slog posebno. „Su... ma... rin... da. Grad... na reci Maha...“ Njegovo pocepano grlo pretvorilo je završetak reči u grleno režanje; ali, nakon izvesne pauze, on reče: „Mahakam. Morate... uzvodno. Šest dana.“ Dim mu pokulja na usta; iz njih izlete tamni ugrušak krvi i zacvrča na njegovoj bradi. Nakon toga, govorio je uz manji napor i smetnje. „Šest dana... brodom. Tri dana peške. Idite na jug i istok. Do brda. Visokog... brda. Drveće mahagonije. Šuma mahagonije, među... nižim drvećem. Gleda na sedlo ...sedlastu planinu. Preko puta doline.“

„Gde je to mesto?“ upita Aleksandra, ali tako tiho da Behajm ponovi pitanje.

„U Borneu“, usledi odgovor.

„I šta onda?“ viknu Behajm. „Šta će se onda dogoditi?“

„Gradite tu“, zakrklja Agenor. „Gradite duboko. Imaćete ililjadugodišnji mir.“

Još jedan nalet krvi, gust poput čorbe, pokulja mu na usta i trenutno se pretvori u dim i lepljivu masu.

„Kako to mislite ‘gradite duboko’?“

„Kuću... tunele za beg. Pod zemljom. Odaje. Oružarnice. Skladišta... Ako nevolja dođe... biće vam potrebne... te stvari.“

„A Evropa? Šta će biti sa Porodicom u Evropi?“

Iz Agenorovog izmučenog grla začu se užasan, rapavi jauk opadajuće snage koji se Behajmu učini kao odgovor sam po sebi. „Za sto godina. Banat u ruševinama.“ Rekao je još nešto, razlomljenu kaskadu grubih slogova, ali ga nisu razumeli.

„Pitaj ga da li mi...“ počeo Aleksandra, ali Behajm je prekinu: „Pusti ga da umre.“

„Već je mrtav“, reče ona. „Iskoristi ga. Pitaj ono što moraš da bi bio siguran da napuštamo ovo mesto čista srca u odnosu na budućnost koja nas čeka.“

Njen izraz lica bio je napet i zabrinut; krajevi kose odigli su joj se sa ramena. U očima joj je igrao odraz vatre.

On klimnu glavom. „Kako želiš.“ Okrenuo se ka Agenoru, ugljenisanoj mumiji prikucanoj za stenu crnom dvoprstom rukom, i rekao: „Šta je sa Aleksandrom i sa mnom? Šta nas čeka? Šta da radimo?“

„Su... marin... da.“

„Da idemo tamo?“

„Vaša jedina nada“, reče Agenor. „Opasnost je svuda. Ne zadržavajte se u dvorcu. Idite... na Istok. U Sumarindu.“

„Odmah?“ upita Behajm zbunjeno.

„Odmah“, reče Agenor, pretvarajući reč u šapatavi urlik. „Trijumfovaćete. Doći će vaše vreme. Ne okle... oklevajte. Pođite odmah.“

Behajm odbaci račvastu granu u šumu i odstupi, povlačeći Aleksandru za sobom, a Agenor se izvali na stranu tik do ivice jame. Jedna ugljenisana noga mu se odlomi i on poče da kopa po prašini, pokušavajući da se pomeri, ali ne uspe. Dim je isticao iz pukotina na njegovoj koži. Igllice na kojima je ležao planuše.

„Imamo šta da ga pitamo!“ reče Aleksandra, zadržavajući Behajma koji se udaljavao od jame u potrazi za kocem kojim će dovršiti Agenora.

„Šta to?“ reče on. „Koliko ćemo živeti? Da li ćemo imati sreće u ljubavi? Sumnjam da će nam mnogo reći. On nudi samo mogućnosti. Ubijmo ga i potrudimo se da pronađemo sopstvene odgovore. Izgleda da imamo o čemu da pričamo.“

Začu se zvuk pada u vodu; oni pogledaše iza sebe i otkriše da je Agenor upao u jamu. Gust oblak dima kuljao je iz vode zakljanjajući drveće. Agenor je plutao, napola na površini, figura gotovo jedinstvenog crnila, skorene, mehuraste i izbrazdane kože, beskorisno mlatarajući rukama. Ružna crna lutka veličine čoveka bez jedne noge. Dim je kuljao iz njega, unutrašnje meso još mu je bilo u plamenu. Iz ožiljka koji je stajao na mestu usta bez usana potekoše žuboreći zvuci.

„Prokletstvo!“ reče Behajm, shativši da mora da siđe u vodu da bi ga dokrajčio, siguran da to ne želi da radi.

Agenor je polako kružio, kao da ga je zahvatila dokona struja, što zbuni Behajma, budući da se protivilo zakonima fizike.

Onda se dogodi nešto još neočekivanije.

Voda neposredno oko Agenora poče da svetli - činilo se da ispušta nekakvu spektakularnu, srebrnu tečnost - uokvirivši mu telo, a rane na koži počeše da emituju predivnu svetlost, svetlosrebrnkasto isijavanje koje je postajalo sve svetlije, njeni odvojeni zraci sve jasniji u tmimi jame, sve dok nije izgledalo kao da se duboko u toj ugljenisanoj čauri otvorilo jezgro pakla. Voda se velikom snagom podiže na zidove jame, sve više, odvaljujući komade zemlje. Svetlost postade još blistavija. Izgledalo je kao da se u umirućem mesu rađaju zvezde i ono ubrzo poče da se raspada u kolotovima i komadima, kao da neko ljušti Agenora. Nedugo zatim, na videlo izbiše organi i iznutrice, okupani svetlom, uredno složeni u svojim udubljenjima, intimni užasi svakodnevnog života. Svetlost ih natera na neku posebnu vrstu truljenja; izgubiše oblik, naduše se, unutrašnjost im se

pretvori u zelenu masu koja se pomeša sa vodom i konačno ostade samo kostur obavijen romboidnom senkom, poput senke kovčega. Nije se radilo o običnoj hrpi kostiju, već o konstrukciji srebrnastih žica sa devet tačaka užarenog sjaja, nalik karti konstelacija koje se mogu naći u nebeskim vodičima, iako je Behajmu bio nepoznat kvadrant neba u kome vlada ta konstelacija.

Voda se uzburkala i proključala, i kosti skeleta počеше da se razdvajaju, kao da se i poslednja hrskavica rastopila, svi spojevi popustili, čineći srebrnu slagalicu od zvezda i kostiju koji se kovitlaju u uzburkanoj vodi, krećući se po sopstvenom ritmu, sopstvenoj uskomešanosti, a onda se čak i ti fragmenti rastopiše, njihova srebrna suština izblede i spoji se sa tamnijom tečnošću vode, sve dok na kraju u jami nije ostalo ustalasalo more boje kalaja, poput elementa minijaturene oluje.

Behajm pomisli da je gotovo, ali iz jame tada pokulja mrmoreća vibracija puna basova, potresajući zemlju pod nogama. Uspaničen, on povuče Aleksandru sa ivice jame i oni se bojažljivo popeše uz padinu prema skloništu koje su im pružali borovi. Mrmorenje postade glasnije, njegovi mračni tonovi kao da zakloniše sunce, napraviše nove senke od grana koje se nadnose nad čistinom, i eksplozivno poput vulkana koji razara zemlju, snagom koja obori Behajma i Aleksandru na leđa, ono što je ostalo u jami polete nagore u blistavom svetlu... ne u tečnom stanju, ne u čvrstom, ali sa obeležjima oba - široka navala Agenorovih esencija koja pojuri u nebo, postajući sve bleđa na svetlu, i, kako je mrmorenje zamiralo, poprimi neobičan oblik visoko na nebu, nejasnu senovitu figuru, neku vrstu simbola - ili se bar tako Behajmu činilo - neku vrstu pečata, otiska nekog neraspoznatljivog značenja, suviše komplikovanog da bi ga um spoznao drugačije osim kao simbol, vrlo sličan onom čiju je viziju ugledao kada je čuo pesmu krvi, i on se zapita da li je veliki plan koji taj oblik predstavlja samo obećanje ove jezive smrti. Visio je nekoliko sekundi nepokretan u vazduhu, zadržavajući oblik dima uprkos naletima vetra, a onda, bez daljeg odlaganja, ispario sa lica zemlje.

Nisu očekivali da će zateći bilo šta u jami, ali kada pogledaše, ustanoviše da su zemljani zidovi prošarani komadićima tkiva, grumenjem kostiju, lepljivim grudvama koje liče na zgrušanu krv, zbog čega se još više zapitaše čemu su to prisustvovali, posumnjaše u istinitost događaja, mada je bilo problematično i do koje mere treba da se zapitaju; zbog svega toga jedno vreme izbegavali su jedno drugo - jer to što su videli činilo ih je bolno svesnim sopstvene prirode, a pomisao da svako od njih nosi takvu smrt u sebi, jedan takav pirotehnički i nasilni potencijal, nije doprineo produbljivanju njihove intimnosti. Behajm je bio naročito potresen iskustvom. Nije prestajao da zuri u svoje šake očekujući da će videti srebrne kosti i fosforescentne zvezde, pitajući se šta će još otkriti o tom neuhvatljivom životu koji nosi u sebi i, kada se okrenuo ka Aleksandri, umesto da nađe utehu u njenoj lepoti, on pomisli na ono što je Agenor video, zapaljenog uma, zureći kroz tela svojih mučitelja u spiralnu budućnost džungli, reke, malih smeđih ljudi i maglovitih tropskih gradova, i kako se osećao znajući da je njegova vizija, najverovatnije ključ njihove večnosti, zapravo bolno oruđe njegovog zaborava.

Neko vreme proveli su dokoni, retko progovarajući, i, kada se sunce spustilo iza vrhova borova - oko četiri sata, oceni Behajm - seli su jedno prema drugom ispod visokog bora na ivici šume, stotinak metara od zidina dvorca. Vetar je pokrenuo grane i taj vetar bio je jedini zvuk koji se čuo, poput svilenkaste euforije koja mu unosi tračak mira u uzburkane misli.

„Nema razloga da se vraćamo“, reče Aleksandra. „Imamo dovoljno leka da nam potraje jedno duže vreme. Imam Felipeov dnevnik. Neće nam biti teško da napravimo još.“

„Šta ćemo sa Patrijarhom?“ upita on.

„Ne treba njega da se plašimo. Možda je već i zaboravio na nas. Za sada, u svakom slučaju. Treba da se plašimo Agenorovih i Valeovih. Rolandovih prijatelja. I Felipeovih. Oni neće reagovati odmah. Velike su šanse da neće otkriti šta se desilo dok svi ne odu kućama. Ali, pre ih kasnije, odlučiće da preduzmu nešto.“

„Onda si u pravu“, reče on. „Ne treba da se vraćamo.“

Ona izusti jedva čujan zvuk koji on protumači kao promišljanje.

„Šta nije u redu?“

„Ništa“, reče ona. „Sve. Ne znam.“ Podigla je iglicu bora, ubola njom nadlanicu, potom je polomila. „Nisam sigurna ni u šta od ovoga.“

„U mene?“

„Da, u tebe. I u sebe. I u sve ostalo.“

„Da li sumnjaš u verodostojnost Agenorovog Prosvetljenja?“

„Dala bih sve da mogu da poreknem tu verodostojnost. Ali kako mogu? Stvar je u tome da sve razumem i previše dobro.“

„Šta želiš da kažeš?“

Aleksandra se pomerila, prekrstila noge, navukla suknju preko njih. „Moramo da pođemo na to mesto na drugom kraju sveta... kako se zvaše?“

„Sumarinda.“

„Sumarinda, tako je. I da se zavučemo u džunglu, izgradimo tamo sebi nastambe, započnemo nov život. Zaštićeni. Daleko od svega.“

„Tako izgleda.“

„Možeš li da zamisliš bilo koga iz Porodice da se pokupi i ode u Borneo? Čak i kada bi znao da je to zbog saznanja stečenog tokom Prosvetljenja, saznanja koje će ga spasiti?“

On razmisli o tome. „Možda šačicu.“

„A mi moramo da idemo“, reče ona. „I bićemo tamo sami. Jednog dana možda dođu i drugi. Možda će neko doći u potrazi za nama. Ali bićemo sami dugo vremena. Većina Porodice neće napustiti staro stanište. Pre bi umrli... a i umreće.“

„Plašiš se izolacije?“

„Ti ne?“

„Kod mene je drugačije. Ja se nikada nisam osećao bezbedno unutar Porodice. Uvek sam se osećao izolovano.“

Nekoliko sekundi pažljivo je iscrtavala nekakvu šaru u prašini, potom je obrisala. „Znaš“, reče ona, „da je planirao unapred, Agenor ne bi izdejstvovao bolji ishod. Ovo je najbolje čemu je , mogao da se nada - začetak nove kolonije.“

„Možda je upravo to i uradio.“

„Da li zaista veruješ u to nakon svega kroz šta smo prošli?“

„Matori gad je samo imao sreće. Ali nikada nećemo znati. Možda je samo na kraju postao slabić. Možda je njegov plan dobio takav zamajac da nikakva lična inicijativa više nije mogla da utiče na njega. U svakom slučaju, u pravu si. Postigao je sve što je oduvek želeo. Uspeo je da postane mučenik i da ostvari svoje snove.“

„Možda će se ostvariti“, reče ona. „A možda i neće.“

Ona spusti glavu i tračak sunčeve svetlosti pade joj na kosu, ističući crvene nijanse. Proučavao je dugačku belu liniju njenog vrata, kako klizi nagore i pretvara se u bradu, sve do oblina njenih grudi. Nije bilo kraja toj liniji, pomisli on. Prolazila je kroz nju celu, jedan jedini zamah, graciozna premisa. Biće lako zaboraviti sve osim te linije. I to je bilo najbliže odluci koju bi danas mogao da donese. Podigao se na noge, očistio pantalone.

„Hajde da prošetamo.“

Pogledala ga je umornim očima. „Kuda?“

„Sve do reke Mahakam, na kraju.“ Pružio joj je ruku. „Za početak, do sela u dolini. Ne vidim zašto bih se vraćao, a ti?“

Ona ponovo spusti glavu. „Suviše je opasno.“

„Šta čekamo ovde onda? Ako se ne varam, večernja kočija prolazi kroz selo odmah posle ponoći. Možemo se malo dovesti u red u krčmi. Spavaćemo u kočiji. Jesi li se skoro hranila?“

Ona klimnu glavom.

„Odlično“, reče on. „Ne želim da rizikujem u selu. Hajde sada.“

Pomogao joj je da ustane i, kada Aleksandra pronađe šal i ogrnu ga da prikrije pocepanu bluzu, oni počеше da se spuštaju niz padinu, prateći potočić koji je presecao podnožje brda. Kada su stigli do prolaza između dva brda, ostavili su potok i pošli prašnjavim kolskim drumom koji je krivudao kroz šumu breza. Spuštao se sumrak i bela stabla svetlela su poput duhova u nadolazećem mraku.

Povremeno bi prošli pored uredno natkrovljene kolibe sa krećenim zidovima i svetiljkom koja baca narandžastu svetlost sa prozora. Behajm se nije osećao kao deo te scene. Bio je poput čudovišta koje krstari ulicama usnulog grada. Sada kada je znao ko je, bilo je neobično hodati među ljudima. Činilo se da je dugo odsustvovao iz njihovog društva. Ipak, osećao je da njegova otuđenost nije mnogo bitna, da je nevažna, da će je nadjačati neka radikalnija spoznaja.

„Imaš li novca?“ reče Aleksandra, kada su se približili obodu sela; crkveni toranj izdizao se iznad drveća, njegov zvonik gotovo da je dodirivao večernju zvezdu, poput blagoslova mira i ljupkosti mestašceta.

„Dovoljno za sada“, reče on. „Novac neće biti problem. Novac uvek možemo nabaviti.“

„Znam“, reče ona. „Pitala sam se samo da li ćemo morati sada.“

Zastala je i zagledala se u selo. Vetar dobaci deliće muzike do njih i oni iza sebe začuše škripu i klopot kola sa konjem.

„Šta je bilo?“ upita on.

„Misterija“, reče ona.

Pogledao je ka udobnim kućicama ugneženim među drvećem, prelepim svetlima i prijateljskim senkama, brzim, nesigurnim životima, i u njemu se razbukta divlji, razbojnički osećaj. Ipak, osećaj se nije zadržao, nije se razvio, i, kada on nestade, prizor gradića delovao mu je na trenutak pojednako veličanstven i nemoguć za tumačenje kao poslednji pogled na Agenorovo biće kako se rastače na pustom nebu.

Kola su zveckala iza njih. Behajm ugleda crnu iskrivljenu siluetu vozača nad glomaznim tammim konjem koji se vukao po drumu.

„Ne znam više kako će sve biti“, reče Aleksandra. „Ne znam zašto bi išta bilo drugačije, ali ja...“ Kada se okrenu ka Behajmu, odbljesak svetla ocrta joj se u levom oku poput meteora na malecnom nebu. „Znam da će biti.“

Kočijaš promumla nešto konju i zaustavi kraj njih. Bio je star, stariji od Agenora, i mnogo krhkiji, marame oko glave i preko ušiju, rukavica bez prstiju i iznošenog vunenog kaputa. „Mogu li da vam ponudim vožnju do grada?“ upita on. „Čeka vas nezgodan teren. Biće teško za damu na nogama.“

Čuvši slab ritam kočijaševog srca, Behajm oseti napad gađenja, želju da skoči na kola i okonča njegov bedni, mali život. Ali, samo reče: „Ne, hvala.“ Onda, usiljenog smeška, ne želeći da postane deo priče koja se prepričava u krčmi o neljubaznom strancu i njegovoj visokoj, ćutljivoj ženi, on dodade: „Idemo mnogo dalje od sela, treba da se naviknemo na hodanje.“

Kočijaš pročisti zube, pljunu. „Kao i svi mi“, reče neljubazno. „Ne znači da ne treba da budeš džentlmen i priuštiš dami malo odmora.“ Cimnuo je uzde, terajući konja dalje u spori i teški kas.

Aleksandra se nasmeja. „Tako ti i treba kada glumiš jednog od seljana.“

„Nadam se da će tebi ići bolje nego meni“, reče on. „Za nekoliko minuta sedećemo sa njima za večerom.“

„O, biću ja u svom elementu.“ Ona otplesa niz parče drumu. „Pokažem im plesni korak il' dva, šapnem koju na uvce, i dok si trepn'o, moljakaju me da mi služe k'o naslon za noge.“

On se nasmeja i pođe za njom. „Rekao bih da će ciljati malo više od tvojih stopala za nagradu.“

Pretvarala se da se sprema da ga ošamari. „Imate pogan jezik za jednog finog gospodina!“

On joj uhvati ruku, privuče je uz sebe i narednih nekoliko sekundi oni zaplesashe valcer niz drum, začikavajući jedno drugo veselim glasovima; međutim, čim zastadoše, njihovo raspoloženje se

smračni.

„Već je drugačije“, reče ona, dok su stajali u zagrljaju. „Kao da sam...“ Tražila je prave reči. „Kao da sam odbacila staru kožu. To je to, eto tako se osećam. Sve je tako sveže. Mirisi, boje. Kao da sam skinula staru kožu, a nova je osjetljivija i ne toliko čvrsta. Zar ne osećaš? Mora da osećaš.“

Rekao joj je da oseća nešto veoma slično. Ali to je bila utešna laž. Jedino što je zaista osećao bio je nedostatak neprijatnog tereta, bio je sam svoj gazda posle dve godine halucinogene servilnosti. Iako je bio izmenjen, iako je bio nov, svet pred njim bio mu je poznat svet, prirodan, svet koga se nije plašio, niti prezirao, svet prema kome je sada osećao gotovo detinji entuzijizam i radoznalost.

Vetar se pojačao, ljuljajući lišće breze, izazivajući tečno šuštanje koje je naraslo do čitave reke uzdaha, mahnito pevanje dugih slogova, izlivajući se duž iskrivljenog grla starog kolskog puta; kroz ustalasalo lišće, prozori osvetljeni svetiljkama bili su izdeljeni u zažarene narandžaste svetlace, poput strana draguljastog sunca koja se vide u ritama noći; bela stabla mladica dublje u šumi njihala su se poput drogiranih plesača; a negde iz blizine čula se zvonjava zvona neoduševljenog vetrom, kristalni glas koji se ledenim slogovima obraćao Behajmu, pričajući mu o nečem mističnom i izgubljenom što može spoznati i što će ga ojačati samo ukoliko smesta krene dalje. Zatim mu se čitavi divlji i neobuzdani sadržaj tog trenutka ukaza sa iznenadnošću prosvetljenja i on požele da zabaci glavu i urlikne, pridoda vetrovitu buku svoje duše velikim gibanjima vremena i sudbine koji su ga nosili u vrelinu i trulež samoće.

Aleksandra promrmlja nešto. Čuo je samo reči: „Volela bih... ali je po zategnutosti njenog struka i udaranju pulsa znao da se još plaši.

Uzeo joj je lice u ruke, poljubio je u čelo, pomilovao hladne, masivne kaskade kose. Napetost ju je napustila i ona se opusti uz njega. Preko njenog ramena vide kako je veverica iskočila na put, sivog krzna gotovo stopljenog sa sivom površinom prašine. Stajala je na zadnjim nogama, njuškala vazduh, potom poskočila malo bliže, opet se uspravila. Nije pokazivala strah, očigledno neuznemirena neprirodnim mirisom, i Behajm se upita da li je Aleksandrina vizija tačna, da li su zaista odbacili neku sasušenu odeždu od krljušti, neku teskobnu fizičku odliku koja ih je sprečavala da se uklope u neugledne boje svakodnevice.

„Ljubav“, reče on, izgovorivši reč blago, kao da je ime, a ne zavet.

Ona se odmaknu od njega šokirana.

„Treba da pođemo“, reče on. „Pitaće se u selu zašto se ne plašimo mraka.“

Poljubio ju je u usta, razvijajući poljubac polako, igrajući se njenim jezikom, i, kada su se odvojili jedno od drugog, ona uhvati njegovu glavu rukama, zagleda mu se u oči, ne tražeći ništa posebno, ne pokušavajući da nametne svoju volju već mu se otvarajući, dozvoljavajući mu da prodre u nju svojom voljom, pokloni joj svoje poverenje. Na licu joj se ukaza nešto što nije video nikada ranije, neka vrsta otvorenog očekivanja koje nije imalo veze sa željom ili potrebom.

„U redu“, reče ona konačno, prihvatajući njegovu ruku. „Spremna sam.“

Noć se spuštala na dolinu, divlje zvezde blistale su jarko poput bola iznad dvorca Banat, a oni su hodali pognutih glava, srca su im divlje udarala, umovi su im bili opterećeni mislima o budućnosti, kako će provesti večer u selu punom slabašnih i mnogobrojnih neprijatelja, zatim putovati drumom podatne krvi, prema svršetku starog romantičnog mraka i tajnog sjaja mrtvih, ka svetlu Istoka i brdu mahagonija, ka zločinima i svetim trenucima nove Misterije, i početku čudnog zelenog doba.

Lucijus Šepard rođen je 1947. u Lincolnu, država Viržinija. Često meša naučnu i epsku fantastiku, i horor. Mnoge njegove priče smeštene su na egzotične lokacije, naročito u Latinskoj Americi, i kritikuju intervencionističku politiku Sjedinjenih Država. Glavni junaci najčešće su mu marginalci, poput samog autora, koji je u mladosti proputovao pola sveta (između ostalog, Dubrovnik i Skoplje). Najvažnija dela su mu: *Green Eyes* (1984), naučnofantastični roman o „živim mrtvacima“; ratni roman *Life During Wartime* (1987); kratki roman *Kalimantan* (1990); nagradom Hugo ovenčana novela „*Barnacle Bill the Spacer*“ (1992); roman o vampirima *Zlatna krv* (1993) i novela „*Blistava zelena, zvezda*“ (2000), oba nagrađena nagradom *Locus*. Dve njegove kapitalne zbirke, *The Jaguar Hunter* (1987) i *The Ends of the Earth* (1991) osvojile su Svetsku nagradu za fantastiku. Nakon zatišja od sedam godina, Šepard se nedavno vratio pisanju, jači nego ikad, serijom zapaženih kratkih romana kao što su *Colonel Rutherford's Colt*, *Valentine*, *Louisiana Breakdown* i *Floater*. Pored proze, piše i neobično surove filmske kritike.